

Capaciteitsmonitor 2024

Analyse van capaciteitsnoden en pendelbewegingen in Vlaanderen

Onderzoek in opdracht van Departement Onderwijs en Vorming

RAPPORT

Johan Surkyn, Sofie Cabus, Karen Huysmans, Mattias Vos, Tim Goesaert, Sigrid Polspoel

Mei 2025 – gecorrigeerde versie 11 december 2025

Voorwoord

Deze vierde editie van de capaciteitsmonitor kwam tot stand in een nauwe en vruchtbare samenwerking tussen de onderzoeksteams van BRISPO, Vrije Universiteit Brussel en HIVA, K.U. Leuven. We wensen vooral de leden van de stuurgroep te bedanken voor de goede projectopvolging, de nuttige commentaren en suggesties, maar ook voor de flexibiliteit die soms nodig was om alles binnen de gestelde termijnen tot een goed einde te brengen.

Inhoud

VOORWOORD 1

LIJST TABELLEN 3

LIJST FIGUREN 6

Inleiding	9	
1	Ontwikkeling van prognosemodellen van de vraag	10
1.1	Prognose van de vraag	10
2	Ontwikkeling prognosemodel van het onderwijsaanbod	45
2.1	Prognose van het aanbod	45
2.2	Deelname aan de aanbodbevraging	52
3	Verwachte capaciteit in 2030-2031: confrontatie van vraag- en aanbodprognoses	55
3.1	Gewoon basisonderwijs	56
3.2	Gewoon secundair onderwijs	66
3.3	Buitengewoon basisonderwijs	82
3.4	Buitengewoon secundair onderwijs	92
4	Pendelbewegingen in het gewoon secundair onderwijs en het buitengewoon onderwijs	101
4.1	Methodologie	101
4.2	Resultaten	102
5	Analyse van de huidige capaciteit bij onderwijs-internaten	112
5.1	Bevraging bij onderwijsinternaten	112
5.2	Capaciteitsnoden bij onderwijsinternaten	114
5.3	Pendelanalyse: pendelstromen van internen	122
	Samenvattende conclusies	126

BIJLAGEN 129

Bijlage 1	Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het gewoon basisonderwijs	130
Bijlage 2	Confrontatie vraag en aanbod binnenstedelijke gebieden	148
Bijlage 3	Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het gewoon secundair onderwijs	150
Bijlage 4	Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het buitengewoon basisonderwijs	169
Bijlage 5	Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het buitengewoon secundair onderwijs	172

REFERENTIES 175

Lijst tabellen

TABEL 1.1	Top 15 van de grootste stijgers en dalers in het basisonderwijs (2022-2030)	28
TABEL 1.2	Top 15 van de grootste stijgers en dalers in het secundair onderwijs (2022-2030)	29
TABEL 3.1	Globaal overzicht voor het gewoon basisonderwijs	57
TABEL 3.2	Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon kleuter-, lager en basisonderwijs	60
TABEL 3.3	Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon kleuter-, lager en basisonderwijs	61
TABEL 3.4	Verwacht tekort/overschot aan plaatsen in 2030-2031 in de gemeentes in de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het gewoon basisonderwijs, met en zonder extra scenario	62
TABEL 3.5	Globaal tekort/overschot in het gewoon secundair onderwijs in 2030-2031 & tekort/overschot naar onderwijsvorm	67
TABEL 3.6	Overzicht van de capaciteitsnoden van de centrumsteden (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het gewoon secundair onderwijs	70
TABEL 3.7	Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute termen) in 2030-2031 binnen het gewoon secundair onderwijs	71
TABEL 3.8	Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon secundair onderwijs – naar onderwijsvorm	73
TABEL 3.9	Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute termen) in 2030-2031 binnen het gewoon secundair onderwijs	75
TABEL 3.10	Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon secundair onderwijs – naar onderwijsvorm	76
TABEL 3.11	Verwacht tekort/overschot aan plaatsen in 2030-2031 in Antwerpen in het gewoon secundair onderwijs, met en zonder extra scenario	77
TABEL 3.12	Globaal overzicht – buitengewoon basisonderwijs	83
TABEL 3.13	Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon basisonderwijs	85
TABEL 3.14	Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon basisonderwijs	86
TABEL 3.15	Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute) in 2030-2031 voor het buitengewoon basisonderwijs	87

TABEL 3.16	Aantal leerlingen ingeschreven in een school buitengewoon basisonderwijs, maar les volgens op een site van het gewoon onderwijs (7 scholen vulden deze vraag in).	91
TABEL 3.17	Globaal overzicht – buitengewoon secundair onderwijs	93
TABEL 3.18	Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon secundair onderwijs	95
TABEL 3.19	Overzicht van 7 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon secundair onderwijs	96
TABEL 3.20	Aantal leerlingen ingeschreven in een school buitengewoon secundair onderwijs, maar les volgens op een site van het gewoon onderwijs (14 scholen vulden deze vraag in).	100
TABEL 4.1	Schoolwoonratio, uitgaande en inkomende pendel binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de centrumsteden en grootsteden voor het gewoon secundair onderwijs (exclusief DBSO). De gegevens van de februaritelling 2023-2024 staan in zwart weergegeven, de gegevens uit vorig rapport van 2019-2020 in grijs.	103
TABEL 4.2	Overzicht van de pendelindicatoren voor het BUBAO naar onderwijszone. De gegevens van de februaritelling 2023-2024 staan in zwart weergegeven, de gegevens uit vorig rapport van 2019-2020 in grijs.	105
TABEL 4.3	Overzicht van de pendelindicatoren voor het buitengewoon secundair onderwijs naar onderwijszone. De gegevens van de februaritelling 2023-2024 staan in zwart weergegeven, de gegevens uit vorig rapport van 2019-2020 in grijs.	109
TABEL 5.1	Overzicht deelname bevraging onderwijsinternaten	112
TABEL 5.2	Deelname aanbodbevraging: informatie over capaciteit naar onderwijsvorm (basisonderwijs, buitengewoon basisonderwijs, gewoon en buitengewoon secundair onderwijs) van onderwijsinternaten	114
TABEL 5.3	Verdeling van de totaal aangegeven capaciteit naar de hoofdstructuur bij onderwijsinternaten	114
TABEL 5.4	Overzicht totale capaciteit onderwijsinternaten	115
TABEL 5.5	10 gemeentes met de grootste capaciteit (i.e. aantal bedden) van onderwijsinternaten, met inschrijvingsgegevens van 2023-2024 als inschatting van de capaciteit voor de internaten die niet deelnamen aan de capaciteitsbevraging	115
TABEL 5.6	Huidige capaciteit bij onderwijsinternaten per onderwijsniveau (voor die onderwijsinternaten die hebben deelgenomen aan de bevraging en deze capaciteitskenmerken invulden (i.e. 80 vestigingsplaatsen)	117
TABEL 5.7	Capaciteit bij onderwijsinternaten voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs– 10 gemeentes met het grootste aanbod	118
TABEL 5.8	Bedreigde capaciteit (aantal bedden) tegen 2030-2031 aangegeven door onderwijsinternaten*	120

TABEL 5.9	Bijkomende capaciteit (aantal bedden) tegen 2030-2031 aangegeven door onderwijsinternaten in de bevraging	120
TABEL 5.10	Bijkomende capaciteit (aantal bedden) tegen 2030-2031 aangegeven door onderwijsinternaten in de bevraging – top 10	121
TABEL 5.11	Pendelafstand tussen woonplaats van de internen en het onderwijsinternaat op gemeenteniveau – top 10 gemeentes met onderwijsinternaten met de hoogste gemiddelde pendelafstand	124
TABEL 5.12	Gemeentes met lange pendelafstanden van internen: in welke onderwijsinternaten zitten zij? -enkele voorbeelden	124
TABEL b1.1	Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod op gemeenteniveau in het gewoon basisonderwijs, inclusief het deelnamepercentage en de verwachte uitbreiding per gemeente	130
TABEL b.1	Confrontatie van vraag en aanbod 2030-2031 van enkele binnenstedelijke gebieden in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen in het gewoon basisonderwijs	148
TABEL b.1	Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod voor het gewoon secundair onderwijs op gemeenteniveau in het gewoon secundair onderwijs, inclusief deelnamepercentage en verwachte uitbreiding	150
TABEL b.2	Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod voor het gewoon secundair onderwijs op onderwijszoneniveau in het gewoon secundair onderwijs, inclusief deelnamepercentage en verwachte uitbreiding	166
TABEL b4.1	Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod voor het buitengewoon basisonderwijs op onderwijszoneniveau	169
TABEL b5.1	Confrontatie van de vraag- en aanbodprognoses voor het buitengewoon secundair onderwijs op niveau van de onderwijszone	172

Lijst figuren

FIGUUR 1.1	Evolutie van het aantal leerlingen met Nederlandse woonplaats (grensgemeenten)	16
FIGUUR 1.2	Geprojecteerde evolutie tot 2031 van de inkomende buitenlandse schoolpendel volgens leeftijd	16
FIGUUR 1.3	Samenhang tussen inschrijvingen in OKAN en recente cijfers rond asiel en migratie	17
FIGUUR 1.4	Geobserveerde evolutie schoolwoonratio stad Antwerpen	20
FIGUUR 1.5	Toekomstig verloop van de Antwerpse schoolwoonratio bij gelijkblijvende participatie aan het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap	20
FIGUUR 1.6	Waargenomen evolutie van de Brusselse schoolwoonratio 2016-2024	21
FIGUUR 1.7	Toekomstig verloop van de Brusselse schoolwoonratio bij gelijkblijvende participatie aan het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap	22
FIGUUR 1.8	Waargenomen en geprojecteerde evolutie van de schoolwoonratio in de Vlaamse rand rond Brussel: Basisonderwijs, 2009-2033	23
FIGUUR 1.9	Netto balans van de schoolpendel tussen Brussel en de Noordrand: 2018-2022	24
FIGUUR 1.10	Netto balans van de schoolpendel tussen Brussel en de Zuidrand: 2018-2022	24
FIGUUR 1.11	Resultaten vraagprognose: kleuteronderwijs (met historiek)	26
FIGUUR 1.12	Resultaten vraagprognose: lager onderwijs (met historiek)	26
FIGUUR 1.13	Resultaten vraagprognose: basisonderwijs (met historiek)	27
FIGUUR 1.14	Resultaten vraagprognose: Secundair onderwijs (met historiek)	27
FIGUUR 1.15	Resultaten vraagprognose: Hoger beroepsonderwijs	30
FIGUUR 1.16	Resultaten vraagprognose: DBSO	31
FIGUUR 1.17	Resultaten vraagprognose: Antwerpen, kleuteronderwijs	31
FIGUUR 1.18	Resultaten vraagprognose: Antwerpen, lager onderwijs	32
FIGUUR 1.19	Resultaten vraagprognose: Antwerpen, secundair onderwijs	32
FIGUUR 1.20	Resultaten vraagprognose: Brussel, kleuteronderwijs	33
FIGUUR 1.21	Resultaten vraagprognose: Brussel, lager onderwijs	33
FIGUUR 1.22	Resultaten vraagprognose: Brussel, secundair onderwijs	34
FIGUUR 1.23	Resultaten vraagprognose: Noordrand, kleuteronderwijs	35
FIGUUR 1.24	Resultaten vraagprognose: Noordrand, lager onderwijs	35
FIGUUR 1.25	Resultaten vraagprognose: Noordrand, secundair onderwijs	36
FIGUUR 1.26	Resultaten vraagprognose: Zuidrand, kleuteronderwijs	37
FIGUUR 1.27	Resultaten vraagprognose: Zuidrand, lager onderwijs	37
FIGUUR 1.28	Resultaten vraagprognose: Zuidrand, secundair onderwijs	38
FIGUUR 1.29	Relatieve demografische evoluties: Leeftijdsgroep 2-5 jaar, Jaar 2021=Index 1	38

FIGUUR 1.30	Relatieve demografische evoluties: Leeftijdsgroep 6-11 jaar, Jaar 2021=Index 1	39
FIGUUR 1.31	Relatieve demografische evoluties: Leeftijdsgroep 12-18 jaar, Jaar 2021=Index 1	39
FIGUUR 1.32	Resultaten vraagprognose: buitengewoon basisonderwijs	41
FIGUUR 1.33	Resultaten vraagprognose: buitengewoon secundair onderwijs	41
FIGUUR 1.34	Resultaten vraagprognose buitengewoon onderwijs: types 2-7	42
FIGUUR 1.35	Resultaten vraagprognose buitengewoon onderwijs: type 9	42
FIGUUR 1.36	Resultaten vraagprognose buitengewoon basisonderwijs: provincies	43
FIGUUR 1.37	Resultaten vraagprognose buitengewoon secundair onderwijs: provincies	43
FIGUUR 2.1	Deelname-analyse op gemeente- en schoolniveau voor het gewoon basis- en secundair onderwijs – vergelijking capaciteitsmonitor 2024 met capaciteitsmonitor 2021	53
FIGUUR 2.2	Deelname-analyse op gemeente- en schoolniveau voor het buitengewoon basis- en secundair onderwijs – vergelijking capaciteitsmonitor 2024 met capaciteitsmonitor 2021	54
FIGUUR 3.1	Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 in het gewoon basisonderwijs op provincieniveau, met procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen	56
FIGUUR 3.2	Evolutie van de vraagprognose voor het gewoon basisonderwijs tussen 2023-2024 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031	58
FIGUUR 3.3	Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod (2030-2031) voor het gewoon basisonderwijs op het niveau van gemeenten	64
FIGUUR 3.4	Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod (2030-2031) voor het gewoon basisonderwijs op het niveau van gemeenten	65
FIGUUR 3.5	Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 in het gewoon secundair onderwijs op provincieniveau, met procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen	66
FIGUUR 3.6	Evolutie van de vraagprognose voor het gewoon secundair onderwijs (inclusief DBSO) tussen 2021-2022 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031	69
FIGUUR 3.7	Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van gemeenten	78
FIGUUR 3.8	Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van gemeenten	79
FIGUUR 3.9	Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van de onderwijszone	80
FIGUUR 3.10	Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van de onderwijszone	81
FIGUUR 3.11	Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 in het buitengewoon basisonderwijs op provincieniveau, met procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen	82

FIGUUR 3.12	Evolutie van de vraagprognose tussen 2021-2022 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031 in het buitengewoon basisonderwijs	84
FIGUUR 3.13	Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon basisonderwijs op het niveau van de onderwijszone	88
FIGUUR 3.14	Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon basisonderwijs op het niveau van de onderwijszone	89
FIGUUR 3.15	Aan de scholen buitengewoon basisonderwijs werd volgende vraag gesteld in de aanbodbevraging: Is dit een vestigingsplaats op een site van een school gewoon onderwijs?	90
FIGUUR 3.16	Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 op provincieniveau & procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen – buitengewoon secundair onderwijs	92
FIGUUR 3.17	Evolutie van de vraagprognose tussen 2023-2024 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031 – buitengewoon secundair onderwijs	94
FIGUUR 3.18	Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon secundair onderwijs op het niveau van de onderwijszone	97
FIGUUR 3.19	Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon secundair onderwijs op het niveau van de onderwijszone	98
FIGUUR 3.20	Aan de scholen buitengewoon secundair onderwijs werd volgende vraag gesteld in de aanbodbevraging: Is dit een vestigingsplaats op een site van een school gewoon onderwijs?	99
FIGUUR 4.1	Schoolwoonratio per gemeente – gewoon secundair onderwijs	104
FIGUUR 4.2	Schoolwoonratio – buitengewoon basisonderwijs	107
FIGUUR 4.3	Schoolwoonratio – buitengewoon secundair onderwijs	111
FIGUUR 5.1	Overzicht van capaciteit van onderwijsinternaten per gemeente en het deelnamepercentage per gemeente, met inschrijvingsgegevens van 2023-2024 als inschatting van de capaciteit voor de internaten die niet deelnamen aan de capaciteitsbevraging	116
FIGUUR 5.2	Verdeling van de huidige capaciteit bij onderwijsinternaten naar geslacht (voor die onderwijsinternaten die hebben deelgenomen aan de bevraging)	117
FIGUUR 5.3	Aantal kamers met x bedden van de onderwijsinternaten die deelgenomen hebben aan de bevraging	119
FIGUUR 5.4	Boxplot: Verdeling pendelafstand van internen tussen woonplaats & internaat - op provincieniveau	123
FIGUUR 5.5	Gemiddelde pendelafstand tussen woonplaats van de internen en het onderwijsinternaat op gemeenteniveau, aangevuld met het aantal internen in elke gemeente (in 2023)	125

INLEIDING

Sinds 2010 investeert de Vlaamse regering doelgericht in het vergroten van de schoolcapaciteit door specifieke financiële middelen vrij te maken. In de periode 2010-2015 werden deze middelen jaarlijks toegewezen op basis van de actuele en verwachte capaciteitsnoden binnen het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs. Sinds 2015 volgt de toekenning een meer structurele aanpak dankzij de capaciteitsmonitor, die elke drie jaar verschijnt. Deze monitor biedt een prognose van toekomstige capaciteitsbehoeften door factoren zoals demografische evoluties, pendelgedrag van leerlingen en de door- en uitstroom binnen het onderwijs in kaart te brengen. Het primaire doel van de capaciteitsmonitor is het tijdig signaleren van knelpunten op lokaal niveau, zowel in gemeenten als onderwijszones. Zo kunnen beschikbare middelen gericht worden ingezet om capaciteitsproblemen te voorkomen en onderwijsinstellingen in staat te stellen optimaal in te spelen op veranderende leerlingenaantallen. Deze datagestuurde aanpak ondersteunt een efficiënter en toekomstgericht onderwijsbeleid, waarmee Vlaanderen inspeelt op de groeiende vraag naar onderwijsvoorzieningen.

Dit rapport bevat de resultaten van de vierde capaciteitsmonitor voor het Vlaams onderwijs, waarin de verwachte capaciteitsnoden van scholen binnen Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in 2030-2031 in beeld worden gebracht. Hiertoe werden prognosemodellen van het aanbod van en de vraag voor het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs ontwikkeld. Hierbij werd verder gebouwd op de methodieken die door Groenez en Surkyn ontwikkeld zijn in de eerste en tweede capaciteitsmonitor (Groenez & Surkyn, 2015, 2018). De methodologie die in dit rapport wordt gehanteerd is zodoende vergelijkbaar met vorige edities van de capaciteitsmonitor. Naast deze capaciteitsanalyse werden eveneens de pendelbewegingen van leerlingen in het Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestudeerd. Daarnaast werden in deze capaciteitsmonitor voor het eerst twee bijkomende analyses uitgevoerd. De eerste betreft de vraag hoeveel leerlingen ingeschreven in het buitengewoon onderwijs voltijds of deeltijds les volgen in het gewoon onderwijs. De tweede extra analyse betreft het in kaart brengen van de capaciteit die beschikbaar is in onderwijsinternaten in Vlaanderen en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Dit rapport is opgebouwd in vijf hoofdstukken. In Hoofdstuk 1 bespreken we de methodologie en de databronnen die gebruikt zijn om de vraagzijde in kaart te brengen, evenals de resultaten van de vraagprognoses. Hoofdstuk 2 bespreekt de methodologie van en de deelname aan de aanbodprognose. Hier wordt eveneens uitgelegd hoe de verwachte capaciteit in 2030-2031 per vestigingsplaats wordt berekend. Hoofdstuk 3 presenteert de confrontatie tussen de prognoses van vraag en aanbod voor het gewoon basisonderwijs, het gewoon voltijds secundair onderwijs en het buitengewoon basis- en secundair onderwijs. Hoofdstuk 4 gaat dieper in op de pendelbewegingen en Hoofdstuk 5 ten slotte belicht een verkennende capaciteitsanalyse van de onderwijsinternaten. Ten slotte worden de voornaamste conclusies samengevat.

1 ONTWIKKELING VAN PROGNOSEMODELLEN VAN DE VRAAG

1.1 Prognose van de vraag

De kernopdracht van deze studie is het onderling vergelijken van de capaciteitsvraag en het capaciteitsaanbod in het Nederlandstalig onderwijs, en dit voor een planningshorizon die loopt tot het schooljaar 2030-2031. Met de capaciteitsvraag wordt het aantal leerlingen bedoeld die een plaatsje in de scholen moeten krijgen, onderverdeeld in de diverse vormen, types en geledingen van het basis- en secundair onderwijs.

Het jaarlijkse referentiepunt voor de telling van de leerlingen is altijd de februaritelling. Bovendien worden de leerlingen in onze modellen altijd geteld volgens de gemeente waar ze onderwijs volgen (de schoolgemeente), en niet volgens hun woongemeente. Dat is belangrijk om te onthouden, want het betekent dat het bepalen van de toekomstige vraag aan leerlingen in een stad als bijvoorbeeld Mechelen de leerlingen die in Mechelen wonen slechts meetelt voor zover ze ook in Mechelen onderwijs volgen, maar omgekeerd wel alle inkomende leerlingen die buiten de stad wonen meetelt wanneer deze ingeschreven zijn in een Mechelse school. Afhankelijk van welke stad of gemeente bekeken wordt komt het dus voor dat de som van het aantal leerlingen die effectief in de plaatselijke scholen onderwijs volgen soms beduidend groter of kleiner kan zijn dan het aantal leerlingen dat er woont. In het algemeen kan gesteld worden dat de centrumsteden typisch meer leerlingen in hun scholen tellen dan er leerlingen wonen. Omgekeerd zijn er in landelijke gemeenten vaak minder leerlingen in de scholen ingeschreven dan er leerlingen wonen. Binnen bepaalde grenzen zijn dergelijke onevenwichten normaal. Ze ontstaan door inkomende en uitgaande schoolpendel, op hun beurt gestuurd door het onderwijsaanbod en de vrije schoolkeuze van de leerlingen. Daarbij mag niet vergeten worden dat gecumuleerde plaatsentekorten en centrale inschrijvingssystemen ingrijpen op de uitkomst van de schoolkeuze. Wat we in de februaritellingen vaststellen als leerlingenaantal in de gemeente weerspiegelt dus niet altijd de geprefereerde schoolkeuze van ouders en leerlingen. Dat neemt niet weg dat we de inschrijvingsaantallen van de februaritellingen toch altijd als uitgangspunt nemen voor de vraag/aanbod vergelijking. Daarop is er echter wel één kleine uitzondering: de aantallen kleuters worden licht opgehoogd ten opzichte van de februaritelling om rekening te kunnen houden met de extra inschrijvingen van kleuters na de februaritelling.

Om de toekomstige capaciteitsvraag in te schatten moeten de diverse factoren in rekening gebracht worden die deze vraag zullen beïnvloeden. De eerste en op korte termijn voornaamste factor is het doorstromen van leerlingen tussen de opeenvolgende leerjaren en onderwijsniveaus. Voor tal van leerlingen verloopt deze doorstroming gewoon lineair en rimpelloos. Slagende leerlingen stromen door naar hogere leerjaren, en velen veranderen enkel van school bij het

verlaten van de kleuterschool of bij de overgang van basis- naar secundair onderwijs. Wanneer we enkel één stap zouden bekijken van één schooljaar naar het volgende, dan zorgt deze normale doorstroming voor een stabiele voorspelbare uitkomst. Maar onder de oppervlakte spelen ook andere factoren. Sommige leerlingen moeten een jaar overdoen, of stromen uit vooraleer de studieloopbaan helemaal afgerond is. Bij verhuis of om andere redenen kiezen sommigen een school in een andere fusiegemeente. Ook het buitengewoon onderwijs kan een tussenstap of een eindbestemming vormen in het schooltraject, meestal nadat eerst enkele jaren in het gewoon onderwijs doorlopen werden. En uiteraard zijn er in het secundair onderwijs de OKAN-klassen die ook tonen hoe internationale migratie steeds meer een factor van belang is geworden in de bepaling van de onderwijsvraag. Vanwege het meer onregelmatige verloop van deze internationale migratie worden veranderingen in de samenstelling van de Vlaamse bevolking de voorbije decennia alsmáar sterker door migratie bepaald, eerder dan door vruchtbaarheid of sterfte. Dat geldt evenzeer voor de schoolbevolking als voor de woonbevolking. Het geboortecijfer, dat sedert een aantal jaren dalend is, zorgt dus niet meer voor onverwachte capaciteitstekorten. Asiel en migratie daarentegen werden de laatste jaren een dominanter gegeven en manifesteren zich bovendien in veel snellere bewegingen die ook moeilijker te voorzien zijn. Achter de OKAN-klassen die meestal plotse pieken kennen in functie van internationale conflicten en vluchtelingenstromen gaat ook een veel bredere realiteit schuil. Velen van de uit het buitenland ingestroomde leerlingen stromen namelijk niet door via de OKAN-klassen maar blijven volledig in het “reguliere” traject. Ze zijn dus niet altijd zichtbaar in specifieke onderwijstypes, maar zijn wel een factor van belang in de totalen.

1.1.1 Het rekenmodel (dynamisch transitie­model)

De huidige editie van de capaciteitsmonitor is al de vierde van de reeks, waarbij ook telkens dezelfde rekenmethode gebruikt werd. Om redenen van vergelijkbaarheid en vertrouwdheid met de achterliggende methode wordt dezelfde rekenmethode dus ook hier gebruikt. Het rekenmodel is een “dynamisch transitie­model”. Dat betekent dat de berekeningen starten van de schoolbevolking in elke gemeente. Vervolgens worden daarop een aantal transities toegepast (instromen, doorstromen, overzitten, een jaar overslaan, uitstromen...). Die toepassing gebeurt op basis van kansverdelingen zoals deze vastgesteld worden in de overgang tussen het voorlaatste en het laatste schooljaar. In dit geval is dat de overgang tussen schooljaar 2021-22 en schooljaar 2022-23, en dus tussen de februaritellingen van 2022 en 2023. Als bij de leerlingen van de stad Mechelen vastgesteld werd dat bijvoorbeeld 80% van hen gewoon doorstroomt naar een volgend leerjaar, dat 5% het jaar overzit, dat 1% zelfs een leerjaar overslaat, dat 3% overgaat naar het buitengewoon onderwijs en dat de overblijvende 11% uitstroomt uit de Mechelse scholen, dan wordt die structuur van transities naar de toekomst doorgetrokken. Uiteraard gebeurt dat niet via één unieke verdeling van transitiekansen (zoals in het fictieve voorbeeld voor Mechelen: 80%, 5%, 1%, 3%, 11%), maar met een eigen kansverdeling voor elke afzonderlijke onderwijspositie, voor elk leeftijdsjaar van leerlingen en voor elke geografische omschrijving (fusiegemeente). Het model gebruikt dus duizenden transitiekansen die zowel de geografische als demografische diversiteit reflecteren binnen alle onderwijsposities. Bovendien voorziet het rekenmodel niet enkel het doorstromen en uitstromen van leerlingen, maar ook de verse instroom. Instroom kan gebeuren via het kleuteronderwijs waar kinderen zich voor het eerst aanmelden, doorgaans op leeftijden van 2 à 3 jaar. Maar ook op alle andere leeftijden kunnen leerlingen instromen van buitenaf, bijvoorbeeld na een verhuisbeweging of na immigratie.

Het beschreven model is daarom een transitie-model aangezien het vanaf een startbevolking opeenvolgende transities tussen posities in het onderwijs nabootst en daarvan de langetermijneffecten berekent. Het is ook een dynamisch model, omdat de samenstelling van de leerlingenpopulatie steeds verandert, zowel in aantallen als voor wat betreft het aandeel dat elke onderwijspositie inneemt in het geheel. Het is dus geen statisch model dat vertrekt van de woonbevolking en deze volgens een vaste distributie doorrekent naar een schoolbevolking, maar wel een dynamisch model waarin transities in de plaatselijke schoolbevolking het sturende element zijn.

Tenslotte vermelden we een vernieuwing met betrekking tot het buitengewoon onderwijs in de deze editie van de capaciteitsmonitor. In het verleden werden gewoon en buitengewoon onderwijs in twee afzonderlijke rekenmodellen vooruit geprojecteerd. Bovendien werden de afzonderlijke types binnen dat buitengewoon onderwijs niet via de dynamische methode berekend, maar werden ze beschouwd als vaste proporties binnen het grotere geheel. Kwaliteitsanalyses toonden aan dat deze werkwijze niet optimaal was, en met name geleid had tot een belangrijke onderschatting van de groei van buitengewoon onderwijs in het algemeen en van Type 9 in het bijzonder.

De vernieuwde aanpak komt erop neer dat nu gewoon en buitengewoon onderwijs in één rekenmodel gebracht worden, met bovendien het dynamisch detail naar type. Op die manier wordt de wisselwerking tussen beide soorten van onderwijs expliciet in rekening gebracht, en wordt de verschuiving tussen de types meteen meegenomen. Zoals zal blijken uit de rapportering van de resultaten leidt deze geïntegreerde en gedetailleerde aanpak tot een veel sterker bewegend beeld, dat volgens Dataloop ook beter aansluit met de laatst gepubliceerde gegevens terzake. Maar zoals in het verleden duidelijk is gebleken kunnen de transitiekansen tussen gewoon en buitengewoon onderwijs plots ingrijpend veranderen wanneer het beleid wijzigt en leerlingen met zorgnoden meer dan wel minder gesteund of gestimuleerd worden om maximaal voor gewoon onderwijs te kiezen. Op dit ogenblik liggen de transitiekansen van het gewoon naar het buitengewoon onderwijs historisch hoog, en gezien er momenteel geen tegenaanwijzingen zijn trekken de prognosemodellen dit ook door naar de toekomst. Maar er is waakzaamheid geboden, want een terugkeer ten opzichte van deze hoge transitiekansen naar een lager peil zou meteen betekenen dat het buitengewoon onderwijs lager uitkomt in de prognoses, en dat het gewoon onderwijs in dezelfde mate zou aangroeien. De les die uit dit alles getrokken moet worden is dat de kwaliteit van prognoses gebaat is met een langdurig ongewijzigd beleid. Wanneer dat niet mogelijk is (denk aan de uitfasering van het DBSO), dan helpt een wat langere tijdshorizon voor de invoer van aangekondigde maatregelen om op de effecten te kunnen anticiperen.

1.1.2 Gegevensbronnen (onderwijsgegevens + demografische prognoses)

Voor de bepaling van de toekomstige vraag worden door het rekenmodel diverse gegevensbronnen aangesproken. Centraal staan de jaarlijkse inschrijvingsgegevens (februaritelling). De gegevens bevatten een uniek betekenisloos nummer voor elke leerling. Via dat nummer kan het schooltraject van alle leerlingen gevolgd worden in de tijd door jaargangen met inschrijvingsgegevens aan elkaar te koppelen. Het gekoppelde bestand met de positie van elke leerling in de twee laatste jaren vormt de basis om de transitiekansen te berekenen tussen alle posities en in alle fusiegemeenten. In de loop van de werkzaamheden worden ook soms oudere gegevensreeksen geanalyseerd. Meestal gebeurt dat om effecten en trends op langere

termijn te kunnen bekijken. In deze editie van de monitor werden schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 als startpunt genomen (februaritellingen van 2022 en 2023). Dat betekent dat de nasleep van de Covid-pandemie soms nog net zichtbaar is in de inschrijvingsgegevens. De effecten van de Oekraïne-crisis zitten midden in de gegevens en zijn duidelijk zichtbaar in de uitkomsten. Met deze verstorende factoren zal op een gepaste manier rekening gehouden worden.

Verder deed deze studie ook beroep op gegevens rond de registerstatus van leerlingen om na te gaan hoe leerlingen die na immigratie instromen in het Nederlandstalig onderwijs - al dan niet via OKAN – zich vertalen in een toegenomen capaciteitsvraag.

Een derde reeks van gegevens zijn de bevolkingsvooruitzichten voor de komende jaren. Daarvoor worden in eerste instantie de Vlaamse gemeentelijke bevolkingsvooruitzichten (Statistiek Vlaanderen, editie 2024) gebruikt. Daarnaast worden voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de bevolkingsvooruitzichten van het Planbureau geconsulteerd. Wanneer onze modellen dus bevolkingsevoluties opnemen in de schattingen, zoals groei of krimp, verschuiving in de leeftijdsopbouw, geografische verschillen, dan gebeurt dat volledig op basis van de inschattingen vanuit de bevoegde Vlaamse en federale instanties. Op die manier volgen onze vooruitzichten van de onderwijsvraag dus ook de planningsinstrumenten van andere Vlaamse overheden.

1.1.3 Geografieën

In deze oefening worden er gegevens gerapporteerd op het niveau van de fusiegemeenten, de onderwijszones, en in het geval van de grotere steden ook op het niveau van binnenstedelijke afbakeningen. Binnenstedelijke afbakeningen werden afgetoetst met de betrokken steden zodat de communicatie over de cijfers voor alle partijen steeds dezelfde lading dekt.

Voor de praktische berekeningen worden als tussenstap soms andere geografische indelingen gebruikt dan in de rapportering van resultaten. Dat heeft vooral met de benodigde schaalgrootte te maken: stabiele rekenmodellen hangen af van een voldoende groot aantal leerlingentransities om toevalseffecten te minimaliseren. In de praktijk betekent dat meestal dat fusiegemeenten met een beperkt onderwijsaanbod worden samengenomen om de volumes te verhogen. Achteraf worden resultaten weer proportioneel gedesaggregeerd om resultaten toch weer op het gewenste niveau te kunnen presenteren. Het spreekt vanzelf dat voor soorten onderwijs die een kleiner deel van het onderwijsaanbod uitmaken (zoals het buitengewoon onderwijs), grotere gebieden moeten samengenomen worden om tot stabiele berekeningen te komen dan het geval is in het gewoon basis- en secundair onderwijs.

Met betrekking tot gemeentelijke fusies worden in deze oefening alle nieuwe fusies - inclusief deze van het jaar 2025 - toegepast. Daardoor worden voor deze gemeenten de resultaten gepresenteerd als gefuseerd geheel en behoort Zwijndrecht al bij Oost-Vlaanderen door de fusie met Beveren en Kruibeke, en omvat Antwerpen al de fuserende gemeente Borsbeek. Verder wordt ook de officiële naamgeving van de nieuwe gefuseerde gemeenten gevolgd:

- Antwerpen: Antwerpen en Borsbeek
- Bilzen-Hoeselt: Bilzen en Hoeselt
- Tongeren-Borgloon: Tongeren en Borgloon
- Hasselt: Hasselt en Kortesse
- Tessenderlo-Ham: Tessenderlo en Ham
- Nazareth-De Pinte: Nazareth en De Pinte

- Lochristi: Lochristi en Wachtebeke
- Lokeren: Lokeren en Moerbeke
- Merelbeke-Melle: Merelbeke en Melle
- Pajottegem: Galmaarden, Gooik en Herne
- Tielt: Tielt en Meulebeke
- Wingene: Wingene en Ruiselede
- Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht: Beveren, Kruibeke (Oost-Vlaanderen) en Zwijndrecht (van provincie Antwerpen naar Oost-Vlaanderen)

1.1.4 De schoolwoonratio

De schoolwoonratio is de breuk die het totaal aantal leerlingen die in een gemeente of andere geografische entiteit onderwijs volgen - ongeacht woonplaats - deelt door het aantal in het Nederlandstalig onderwijs ingeschreven leerlingen die wonen in dezelfde entiteit, ongeacht waar hun school is gelegen. Dat komt neer op de verhouding schoolbevolking gedeeld door woonbevolking van de gemeente, waarbij de woonbevolking beperkt is tot effectief schoolgaande kinderen. Een schoolwoonratio groter dan 1 betekent dus dat de lokale scholen van een gemeente meer leerlingen onderwijs bieden dan er leerlingen wonen in de gemeente, en een kleinere waarde dan 1 betekent dat er minder leerlingen ingeschreven zijn in plaatselijke scholen dan er inwonende leerlingen zijn. Over het geheel van Vlaanderen en Brussel benadert de schoolwoonratio de waarde van exact 1, waarbij de minieme afwijking ten opzichte van die exacte waarde te wijten is aan leerlingen die bijvoorbeeld in Nederland wonen of in het Waalse landsgedeelte.

Doorheen de verschillende edities van de capaciteitsmonitor is de schoolwoonratio steeds meer gebruikt als diagnostisch instrument. Deze ratio wordt dan bijvoorbeeld ingezet om een onevenwicht of een verschuiving in de relatie tussen schoolbevolking en woonbevolking op te sporen en op te volgen. Er moet echter onmiddellijk op gewezen worden dat het geenszins de bedoeling is om een "perfecte" waarde van 1 te ambiëren voor alle gemeenten. De centrumfunctie van de steden met een overschot aan inkomende schoolpendel, en de dunnere spreiding van het onderwijsaanbod in de periferie en op het platteland maken deel uit van het normale onderwijslandschap en zijn vaak historisch gegroeid. Eén van de meest sprekende voorbeelden daarvan is de stad Leuven, met een onderwijsaanbod dat zowel in basis- als secundair onderwijs vele malen groter is dan nodig voor de eigen bevolking. Het normale gevolg daarvan is dat in de wijde omgeving van Leuven heel wat gemeenten een schoolwoonratio hebben die beneden 1 ligt, zonder dat er reden is om dit als een demografisch plaatsentekort te aanzien. Er is dus geen unieke optimale waarde voor de schoolwoonratio, maar het zou wel bijzonder zorgwekkend zijn wanneer grote steden zouden neigen naar een waarde beneden 1. In dat geval zou de centrumfunctie van dergelijke steden duidelijk zijn aangetast, althans voor wat het onderwijsaanbod betreft.

1.1.5 Praktische invulling van de rekenmodellen: opstart, controles en aanpassingen

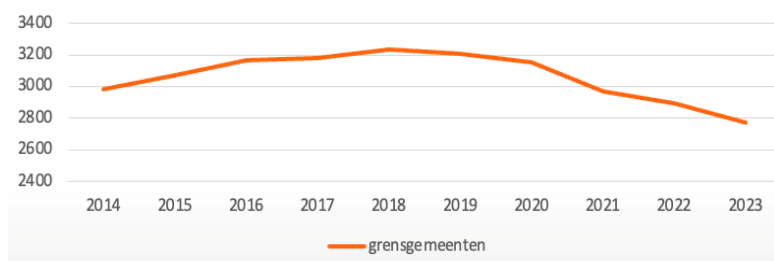
De basisregel bij het opstellen van de rekenmodellen is eenvoudig: voor elke geografische omschrijving wordt het rekenmodel afzonderlijk gedraaid met de geobserveerde transities tussen de twee laatste jaren als sturend element, inclusief de berekende nieuwe instroom. Vervolgens wordt in een proefdraai van het model gecontroleerd of de modeluitkomsten die op deze transities gebaseerd zijn wel stroken met de allerlaatste officiële cijfers (met name Dataloep februaritelling

2024). Wanneer er dan systematische afwijkingen vastgesteld worden dan betekent dit normaliter dat de transities tussen die twee laatste schooljaren niet representatief zijn geweest voor de verdere toekomst. Meestal heeft dat dan te maken met een onregelmatig verloop van de transitiekansen door bijvoorbeeld de Oekraïne-crisis of door uitgestelde effecten van de Covid-pandemie. In dergelijke gevallen is het soms nodig om in te grijpen en een uitzondering te maken. In deze oefening werden er drie uitzonderingen op de algemene regels doorgevoerd om ervoor te zorgen dat de vooruitzichten in lijn blijven met de meest recente observaties op het terrein: een uitzondering voor de verse instroom van 2-jarigen in het kleuteronderwijs in de Vlaamse gemeenten, een uitzondering voor de instroom van Nederlandse leerlingen in de grensgemeenten, en een derde uitzondering voor wat betreft het OKAN. Tenslotte werd er ook voor het DBSO een enigszins afwijkend uitdoofscenario geprogrammeerd. We overlopen hieronder het hoe en waarom van deze uitzonderingen.

Voor het kleuteronderwijs kwam bij de controle van eerste modeluitkomsten aan het licht dat er een hercalibrering noodzakelijk was. In het schooljaar 2021-2022 bleek er namelijk nog wat vertraging te zitten in het inschrijvingsmoment van kleuters, die dus niet meteen ingeschreven werden op het vroegste moment waarop ze dat volgens hun leeftijd konden doen. We vermoeden dat kleuters tijdens de Covid-pandemie soms met wat grotere vertraging ingeschreven werden in vergelijking met het verleden, bijvoorbeeld omdat hun thuiswerkende ouders wat langer zelf voor de opvang konden zorgen. In 2022-2023 leek die vertraging weer grotendeels ingehaald. Maar dat betekende wel dat de nieuwe instroom die werd opgemeten tussen de twee laatste schooljaren artificieel hoog lag, doordat die inhaalbeweging van het Covid-effect voor wat extra instroom had gezorgd. Als we die instroom dan doorrekenden in het model kwamen we op hogere aantallen kleuters uit dan aangegeven op Dataloep. Na enig testwerk kon dit effect geneutraliseerd worden door de verse instroom van 2-jarige kleuters in de modellen met 5% te verminderen ten opzichte van het effectief gemeten aantal uit het recente verleden. Deze 5% vermindering geldt dus niet voor het volledige kleuteronderwijs, maar enkel voor de 2-jarigen die vers instromen. Na deze correctie reproduceren de modellen weer nauwkeurig de aantallen kleuters in de Vlaamse gemeenten volgens Dataloep bij de februaritelling van 2023-2024. Voor de 19 Brusselse gemeenten waren de modeluitkomsten al onmiddellijk goed en bleek deze correctie niet nodig te zijn. In welke mate dit te maken had met een andere respons op Covid in Brussel is niet meteen duidelijk, maar het eindresultaat is dat zowel in Brusselse als in Vlaamse gemeenten het rekenmodel na deze aanpassing correct weergeeft hoeveel kleuters er ingeschreven zijn volgens de laatst beschikbare gegevens.

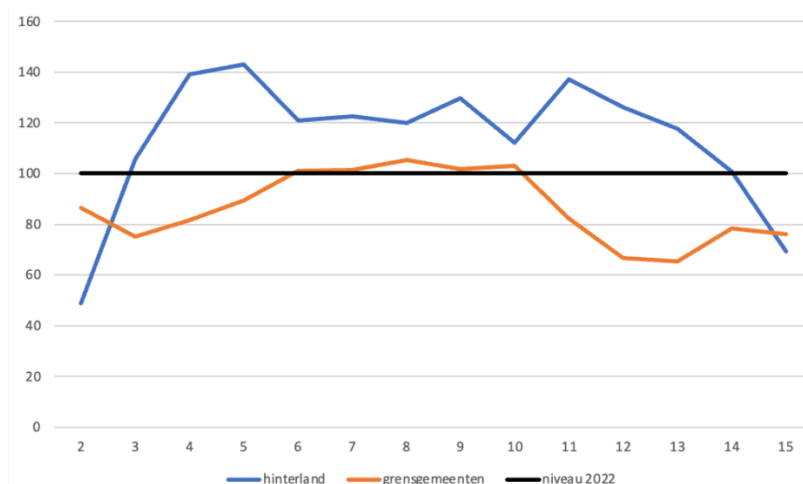
De tweede uitzondering heeft specifiek met instromende Nederlandse leerlingen te maken, waarbij de gemeenten aan de grens met Nederland het overgrote deel van deze instroom ontvangen. Voor het gewoon basis- en secundair onderwijs valt namelijk op dat er de laatste jaren een daling is in het aantal Nederlandse leerlingen ingeschreven in Vlaamse scholen (FIGUUR 1.1).

FIGUUR 1.1 Evolutie van het aantal leerlingen met Nederlandse woonplaats (grensgemeenten)

Aangezien dit geen zuiver Covid-effect lijkt te zijn maar een evolutie die ook op langere termijn vastgesteld kan worden besloten we om deze daling te verwerken in de projecties voor de gemeenten die grenzen aan Nederland. Doordat de Nederlandse leerlingen het merendeel vormen van de buitenlandse instromers in de grensgemeenten, en doordat de Nederlandse instroom een dalende trend vertoont, is ook de totale buitenlandse instroom in deze grensgemeenten dalend. In andere gemeenten weg van de Nederlandse grens is de instroom vanuit andere landen doorslaggevend, wat gepaard gaat met een andere dynamiek. Dat vertaalt zich dan in een licht stijgende trend voor de buitenlandse instroom van leerlingen naar het hinterland.

FIGUUR 1.2 Geprojecteerde evolutie tot 2031 van de inkomende buitenlandse schoolpendel volgens leeftijd

Zoals zichtbaar op FIGUUR 1.2 verloopt de verwachte trend voor de planperiode tot 2031 dalend in de grensgemeenten (een kleine 15% verlies van de instroom), en stijgend in de andere Vlaamse en Brusselse gemeenten (een kleine 15% toename van de instroom). Door op de horizontale as van de figuur de leeftijden te volgen is te zien dat het verlies in de grensgemeenten vooral het secundair onderwijs treft, maar ook wel het kleuteronderwijs. De toename van de buitenlandse instroom in de gemeenten weg van de Nederlandse grens is breder verspreid over de leeftijden en raakt dus zowel basis als secundair onderwijs.

Voor de berekening van de buitenlandse instroom in onze modellen krijgen de grensgemeenten dus een verschillende trend ten opzichte van de gemeenten van het hinterland. In beide gevallen zijn de trends berekend door niet enkel de laatste 2 schooljaren in rekening te brengen, maar daar ook nog een derde schooljaar aan toe te voegen.

De derde uitzondering op de algemene regel heeft ook met buitenlandse instroom te maken, maar in dit geval specifiek met anderstalige nieuwkomers in de OKAN-klassen. Als we enkel de trend van de voorbije 2 of 3 jaren zouden meenemen, dan zou de trend eerder dalend zijn doordat er net enkele jaren met zeer hoge instroom vanuit crisisgebieden achter de rug zijn. Maar tegelijk wijzen de voorbije jaren ook uit dat instroom in de OKAN-klassen soms plots weer sterk kan hernemen.

In een oefening om een beter zicht te krijgen op recente evoluties analyseerden we een aantal elementen die historisch blijken samen te hangen met de instroom in OKAN, en die daardoor ook geschikte voorspellers kunnen zijn.

FIGUUR 1.3 Samenhang tussen inschrijvingen in OKAN en recente cijfers rond asiel en migratie

Het valt op dat de inschrijvingsaantallen in OKAN met alle migratie-indicatoren een duidelijke correlatie vertonen, maar toch het meest met de statistiek van het aantal nieuwe asielaanvragen volgens het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen de Staatlozen (CGVS). In mindere mate geldt dat ook voor de totale immigratie zoals gerapporteerd door Statistiek Vlaanderen. De lijn “registerwijzigingen schoolbevolking '22-'23” is ook bijzonder interessant: ze toont het jaar waarin vanuit het buitenland ingestroomde leerlingen van het Nederlandstalig onderwijs veranderden van registerstatus. In de praktijk betekent en dergelijke verandering van register dat leerlingen voor het eerst in het bevolkings- of bisregister terechtkwamen, of tussen beide registers doorstroomden. Kortom, deze lijn toont hoe nauw migratie en asiel verbonden zijn met evoluties in het OKAN. De meest recente cijfers rond asielaanvragen zijn dus een goed uitgangspunt voor onze toekomstverwachtingen. Ze laten ook toe om bijzonder kort op de bal te spelen dankzij het CGVS dat zeer recente cijfers publiceert. Leerlingen die nog niet in de bevolkingsregisters zitten en dus ook niet in de migratiecijfers of de bevolkingsvooruitzichten, kunnen we via de asielaanvragen toch al zien aankomen. De meest recente cijfers voor de asielaanvragen tonen dat de kleine daling die tussen 2022 en 2023 werd vastgesteld slechts van korte duur was, en vermoedelijk weer naar een kleine toename zal gaan. Om die reden, maar ook omdat het bijzonder moeilijk is om meer dan 1 of 2 jaar in de toekomst te kijken, berekenen we geen trend voor de instroom in OKAN en projecteren we de aantallen ook niet vooruit. In plaats daarvan gaan we ervan uit dat het historisch maximum van het aantal inschrijvingen in OKAN, dat in bijna alle gevallen bereikt werd in één van de laatste drie schooljaren, ook voor de nabije toekomst kan gelden als realistische verwachting. Samengevat: de capaciteitsvraag voor OKAN wordt niet uit

het transitie­model berekend, maar wordt gewoon verondersteld op het hoogste peil van de voor­bij­jaren te blijven, zoals ook al gesug­ge­reerd wordt door het hoge aantal nieuwe asielaan­vragen in het jaar 2024. Dit kan een voor­zich­ti­ge oplos­sing ge­noemd worden.

Vervolgens is er nog een vierde modelaanpassing, maar deze is van louter technische aard. Het transitie­model neemt de leeftijd van de leerlingen mee, maar in het model is die leeftijd begrensd op 25 jaar. Er zijn echter enkele groepen van leerlingen in HBO, waar er veel beduidend oudere leerlingen voorkomen. Leerlingen vanaf 17 jaar volgen Verpleegkunde in het modulair stelsel van het hoger beroepsonderwijs. Maar 75% daarvan is tussen 22 en zelfs 60 jaar oud. Onze standaardoplossing is om alle leerlingen vanaf 25 jaar oud bij elkaar op te tellen en dus een leeftijdsgroep 25+ te creëren. Doorgaans werkt deze oplossing goed, maar in uitzonderlijke omstandigheden waarbij de 25-plussers het gros van de leerlingen uitmaken zorgt deze aanpak voor afwijkingen in de projectie met de dynamische methode.

Om dat op te vangen gingen we uit van de assumptie dat de proportie leerlingen van 25 jaar en ouder van de HBO-leerlingen ongeveer gelijk blijft doorheen de schooljaren. Onder die veronderstelling kunnen we rechtstreeks het aantal 25-plussers ramen als proportie van andere leeftijdsgroepen, in plaats van hun aantal vooruit te projecteren met de dynamische methode. De resultaten van de dynamische projecties hebben we daarom aangepast zodat voor elk geprojecteerd jaar de proportie 25+ leerlingen in een provincie gelijk blijft.

Tenslotte maken we melding van de uitfasering van het DBSO, of ook wel de geleidelijke inkanteling van het DBSO in het duaal leren. Door de geleidelijke invoer en overgang van deze maatregel konden we de voor­bij­jaren al een daling van het aantal leerlingen in DBSO noteren. Dit liet toe om het toenemende tempo van de uitfasering op de meten en in de rekenmodellen in te brengen. De overgangskansen naar DBSO werden in de modellen dus niet constant gehouden op het peil van de laatste schooljaren, maar dalen volgens een geleidelijk uitdoofscenario. Dat scenario voorziet dat de jaarlijkse uitdooffactor – bijvoorbeeld een daling naar 90% van de instroom vergeleken met het jaar voordien – elk jaar toegepast wordt boven op de daling van het vorige jaar. Voor een daling naar 90% ten opzichte van het voorgaande jaar komt dat neer op een daling naar 90% op jaar 1, 90% van 90% in jaar 2 (=81%), en uiteindelijk voor jaar “n” dus 90% tot de macht “n”. Het voorbeeld met een uitdooffactor van 90% is fictief. Er werd per provincie een uitdooffactor berekend op basis van de beschikbare gegevens.

Het uitdoven en inkantelen van DBSO betekent niet dat de DBSO-leerlingen niet meer in aanmerking genomen worden voor de vraagprognoses. Enerzijds zijn er de leerlingen die uit eigen initiatief voor een andere vorm van secundair onderwijs gekozen hebben. Deze worden in onze modellen meteen toegerekend aan de onderwijsvorm van hun keuze op basis van de reeds geobserveerde uitstroomkansen vanuit DBSO. De andere leerlingen die voorlopig in DBSO blijven worden vanaf 2026 toegevoegd aan de cijfers voor duaal leren (voltijds beroepssecundair onderwijs).

1.1.6 Scenario's (Antwerpen, Brussel en de Brusselse rand: verantwoording en uitwerking van de scenario's)

Zoals hierboven al uitvoerig beschreven werd is de standaardbenadering van het transitie­model dat alle dynamische elementen (instroom, doorstroom, uitstroom) vastgekleefd blijven op het niveau van het laatste jaar waarvoor we de cijfers hadden bij aanvang van de studie. Enkele

uitzonderingen op deze regel werden ook al aangehaald. Maar het werken met bijkomende scenario's is van een geheel andere orde. Dergelijke scenario's vervangen niet de standaardprognose, maar voegen er een alternatief aan toe. Dat gebeurt in principe wanneer de onderzoekers en de stuurgroep samen tot de vaststelling komen dat het basisuitgangspunt "alles loopt verder zoals in het recente verleden" zal leiden tot uitkomsten die strijdig zijn met fundamentele doelstellingen van de capaciteitsmonitor, zoals het bewaken van de vrije schoolkeuze door het voorzien van een voldoende groot en bereikbaar plaatsenaanbod. Aangezien het onderwijsaanbod niet gelijkmatig verspreid is over de Vlaamse en Brusselse gemeenten, waarbij de middelgrote en grote steden stevast een groter aanbod hebben dan strikt noodzakelijk is om de eigen inwonende leerlingen een plaats te geven, is het alarmerend te noemen wanneer de schoolwoonratio in de grootste steden sterk zou tenderen naar 1, of zelfs beneden die waarde zou duiken. Kortom, alternatieve scenario's proberen niet om foutieve of afwijkende prognoseresultaten te corrigeren, maar om aan te geven welk bijkomend capaciteitsvolume voorzien moet worden om evoluties op het terrein bij te sturen ingeval men die evoluties als onwenselijk beschouwt. Dergelijke gevallen kwamen in voorgaande edities al voor, zodat met name in Antwerpen en Brussel opgehoogde scenario's berekend werden om te vermijden dat kritische grenzen overschreden zouden worden.

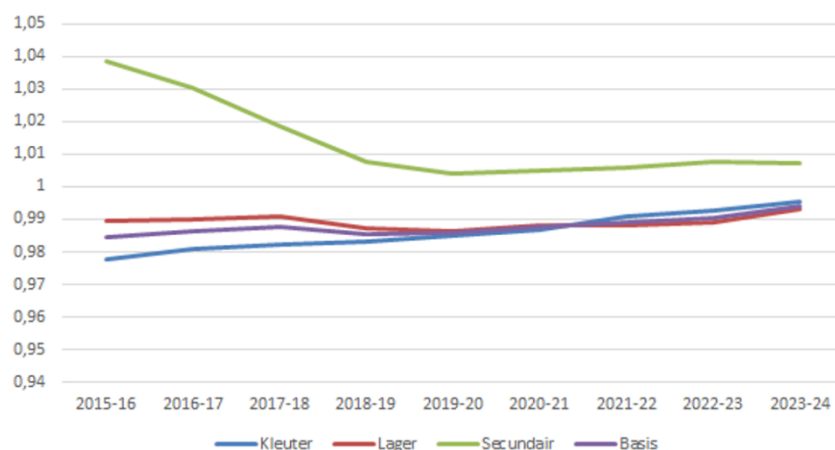
Alternatieve scenario's worden bijkomend altijd onderbouwd door een gerichte kleine studie. Daarin wordt dan bijvoorbeeld nagegaan of er ook door de scholen tekorten worden waargenomen waardoor leerlingen geweigerd moesten worden. Ook de loop van veranderingen in de schoolpendel kan onderzocht worden om na te gaan of vermoedelijke plaatsentekorten ertoe leiden dat leerlingen zich verder weg van hun thuisadres begeven om een school te vinden. Ook een lage schoolwoonratio die in sneltempo verder daalt kan een argument zijn voor de berekening van een bijkomend opgehoogd scenario. Opgehoogde scenario's worden in principe vastgekleit aan een objectieve benchmark. Dat kan bijvoorbeeld een vaste minimumwaarde voor de schoolwoonratio zijn, of de terugkeer naar de verhouding tussen woonbevolking en schoolbevolking zoals die bijvoorbeeld 5 of 10 jaar geleden heerste, vooraleer cijfers alarmerend begonnen te dalen.

In deze editie van de capaciteitsmonitor zijn er 2 bijkomende scenario's berekend. Het eerste betreft het secundair onderwijs in de stad Antwerpen, het tweede is gericht op het basisonderwijs in de Brusselse Noordrand en Zuidrand. Ook voor het Brussels gewest waren er duidelijke indicaties van een plaatsentekort in het onderwijs en bijgevolg werd ook daar de noodzaak van een bijkomend scenario onderzocht. De conclusie was dat het centrale scenario dit plaatsentekort voldoende afdekt zonder dat daar bijkomend een opgehoogd scenario noodzakelijk is. Het onderzoek en de conclusies voor deze drie gevallen wordt hieronder weergegeven.

1.1.6.1 Scenario Antwerps secundair onderwijs

Het secundair onderwijs in de stad Antwerpen was ook 4 jaar geleden al het voorwerp van een extra scenario. De schoolwoonratio was tussen 2009 en 2019 gedaald van 1,12 naar net boven 1,00. Het ging dus om een bijzonder snelle daling naar een alarmerend laag peil (zie FIGUUR 1.4).

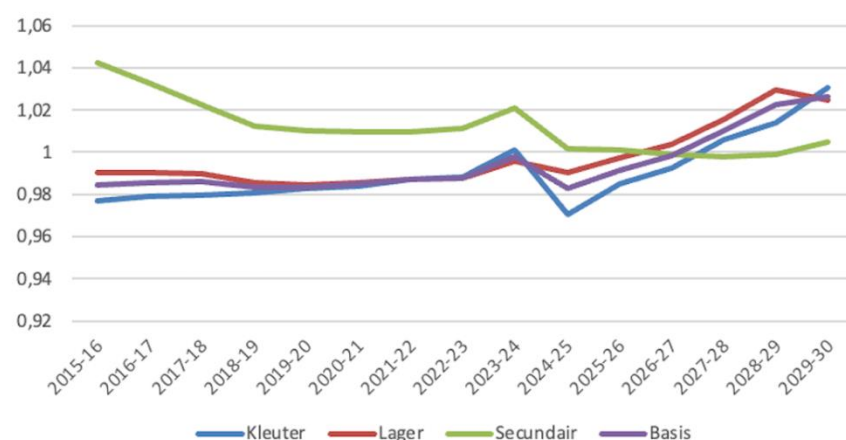
FIGUUR 1.4 Geobserveerde evolutie schoolwoonratio stad Antwerpen

De figuur toont na 2019 een miniem herstel in de voorbije vier jaren, maar met een waarde die nog steeds onder 1,01 ligt is voor het secundair onderwijs de situatie nog steeds precair te noemen. In dat secundair onderwijs, waar de leerlingen mobieler zijn en waar het onderwijsaanbod traditioneel sterker in de steden geconcentreerd is dan het geval is in het basisonderwijs, toont een dergelijk lage waarde aan dat het Antwerpse onderwijsaanbod niet in staat is om de centrumfunctie van de stad waar te maken.

Daarom werd nader onderzocht hoe de schoolwoonratio's in Antwerpen in de toekomst zullen evolueren volgens de projecties. Als we het toekomstig aantal leerlingen in Antwerpen volgens ons prognosemodel delen door de hypothetische schoolbevolking volgens de Vlaamse bevolkingsvooruitzichten dan verkrijgen we de hypothetische toekomstige schoolwoonratio's (zie FIGUUR 1.5).

FIGUUR 1.5 Toekomstig verloop van de Antwerpse schoolwoonratio bij gelijkblijvende participatie aan het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

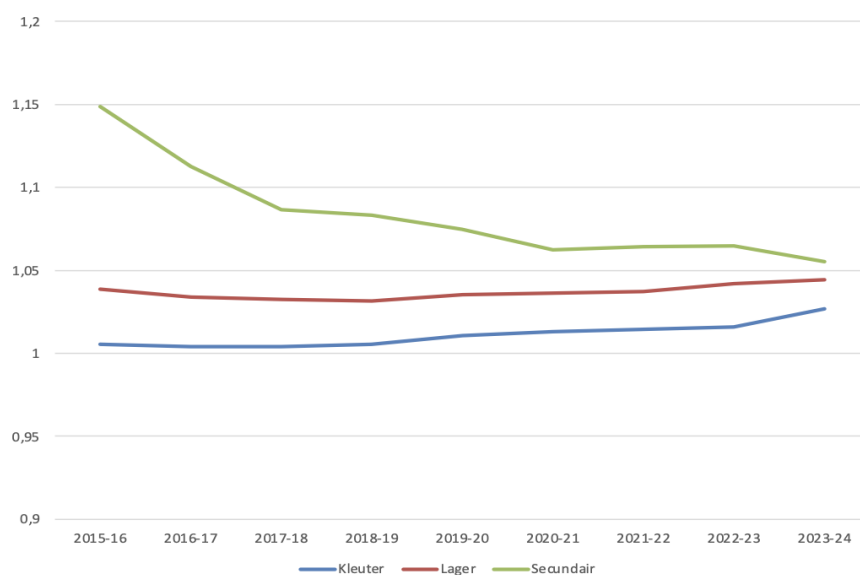

Daaruit blijkt dat zonder bijkomende ingreep de schoolwoonratio's in Antwerpen dreigen beneden 1 te gaan. Tegelijk herstellen zich de ratio's voor het kleuter- en lager onderwijs tot een peil van ongeveer 1,02. Dat laatste is vooral een gevolg van het dalend geboortecijfer, en dus een dalende noemer van de school/woon verhouding. Op basis van deze inzichten werd in samenspraak tussen onderzoekers en opdrachtgevers beslist om voor het secundair onderwijs een bijkomend scenario te berekenen dat de terugkeer naar de schoolwoonratio van het jaar 2015-'16 voorziet met een ratio in de buurt van 1,05. Daarbij is het de bedoeling dat de ratio's voor basis- en secundair onderwijs elkaar niet meer zullen kruisen, maar een meer parallel verloop krijgen, zodat er later geen tekort in het SO zal ontstaan.

1.1.6.2 Noodzaak aan een extra Brussels scenario voor het secundair onderwijs

Ook het Brussels onderwijs werd nader onderzocht vanwege aanwijzingen voor een capaciteitstekort, waaronder hoge aantallen weigeringen. FIGUUR 1.6 toont nochtans wel een trage verbetering van de schoolwoonratio in het basisonderwijs, maar tegelijk ook een achteruitgang van de verhouding tussen schoolbevolking en woonbevolking in het secundair onderwijs.

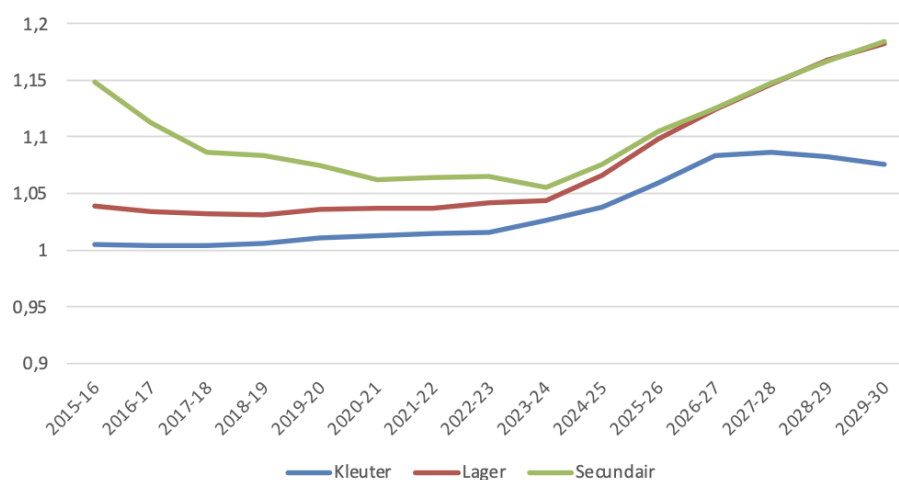
FIGUUR 1.6 Waargenomen evolutie van de Brusselse schoolwoonratio 2016-2024

Gelet op de sterke daling van het Brussels geboortecijfer in de voorbije jaren kan verwacht worden dat de demografische vraag afneemt, en dat de verhouding tussen schoolbevolking en woonbevolking daardoor in de toekomst verbetert. Bovendien speelt specifiek in Brussel een ander effect. Doordat het aandeel van het Nederlandstalig onderwijs er de voorbije jaren stelselmatig is toegenomen, met de hoogste participatie in het kleuteronderwijs op de voet gevolgd door het lager onderwijs, zal het nulscenario van onze modellen al automatisch een sterke groei voorzien. De kleuters en leerlingen uit het lager onderwijs zullen immers in toenemende aantallen doorstromen naar het secundair onderwijs. Dat brengt een automatische ophoging met zich mee ten opzichte van de huidige aantallen.

Met behulp van de geprojecteerde schoolwoonratio's (zie FIGUUR 1.7) kan nagegaan worden of dit mechanisme ook werkelijk volstaat om de momenteel dalende ratio's in het Brussels secundair onderwijs te neutraliseren of zelfs weer om te keren. Dat blijkt inderdaad het geval te zijn. Bij hypothetisch gelijkblijvende relatie tussen Brusselse bevolkingsopbouw en aantal leerlingen in het Brussels Nederlandstalig onderwijs zullen de schoolwoonratio's stijgen tot boven 1,15 voor het lager en secundair onderwijs en tot ongeveer 1,07 voor het kleuteronderwijs. Er is dus geen bijkomend scenario nodig om de relatie tussen schoolbevolking en woonbevolking, die vandaag inderdaad onder druk staat, aanzienlijk te verbeteren.

FIGUUR 1.7 Toekomstig verloop van de Brusselse schoolwoonratio bij gelijkblijvende participatie aan het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

Er moet hierbij wel opgemerkt worden dat de achterliggende hypothese bij de berekening van toekomstige schoolwoonratio's (gelijkblijvende participatie aan het Nederlandstalig onderwijs) dezelfde is voor Brussel en Antwerpen, maar tegelijk is de situatie onderling erg verschillend. De keuze voor Nederlandstalig onderwijs in Antwerpen is immers vrij vanzelfsprekend, maar dat is niet zo in Brussel. Participatie aan het Brussels Nederlandstalig onderwijs is immers ook een taalkeuze, met daarnaast ook een aanzienlijk onderwijsaanbod dat buiten de klassieke Nederlandstalige en Franstalige netten valt, zoals bijvoorbeeld de internationale scholen. Dit alles betekent dat de marges op de participatiegraad aan het Brussels Nederlandstalig onderwijs veel breder zijn dan het geval is in Antwerpen. We weten immers niet precies hoeveel leerlingen in feite een voorkeur hadden voor het Nederlandstalig onderwijs, maar door plaatsgebrek voor een Franstalige school kozen. Er is dus mogelijk een verdoken vraag die niet getoond wordt in de schoolwoonratio omdat ze zich manifesteert in leerlingen die uiteindelijk voor Franstalige of internationale scholen kozen. Maar de aanzienlijke stijging van de geprojecteerde schoolwoonratio's tot bijna 10% boven de huidige waarde stelt ons gerust dat er wel degelijk een sterke extra vraag naar plaatsen voorzien wordt in onze prognoses wanneer rekening gehouden wordt met de demografische evolutie.

1.1.6.3 Scenario's voor de Brusselse Noord- en Zuidrand

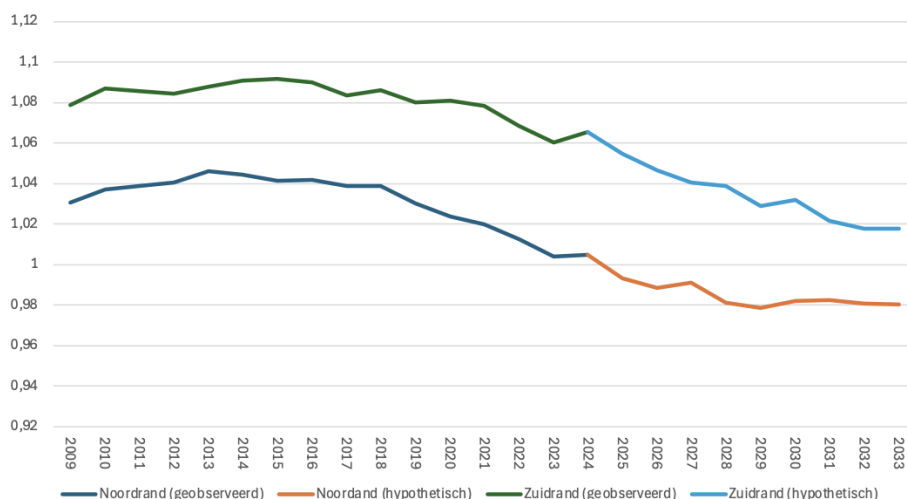
De demografische druk op het onderwijsaanbod in de Brusselse rand kan niet los gezien worden van het Nederlandstalig onderwijsaanbod in Brussel. Met zijn 1.250.000 inwoners is het Brussels

gewest een demografische mastodont, en kleine verschuivingen in de schoolpendel van Brusselse leerlingen kunnen daardoor meteen heel erg voelbaar worden in de rand.

In vorige edities van de capaciteitsmonitor werd opgemerkt dat het toenmalige plaatsentekort in Brussel ertoe leidde dat Brusselse leerlingen zich gingen aanbieden in scholen in de Vlaamse rand. De Noordrand ondervond hiervan de grootste effecten. Door het grote volume van Brusselse leerlingen die pendelden naar scholen in relatief kleinere gemeenten zoals Grimbergen of Zaventem verplaatste de druk zich voelbaar vanuit de hoofdstad naar de Vlaamse rand. Er werden dus in voorgaande edities van de monitor opgehoogde scenario's berekend voor de Brusselse onderwijsvraag. Destijds was de achterliggende redenering achter deze scenario's om de capaciteitstoename daar te voorzien waar het probleem ontstond (in Brussel), eerder dan waar het zich nieuw begon te manifesteren. Intussen is de situatie sterk veranderd, met belangrijke verschuivingen in de schoolpendel tussen Brussel en de rand.

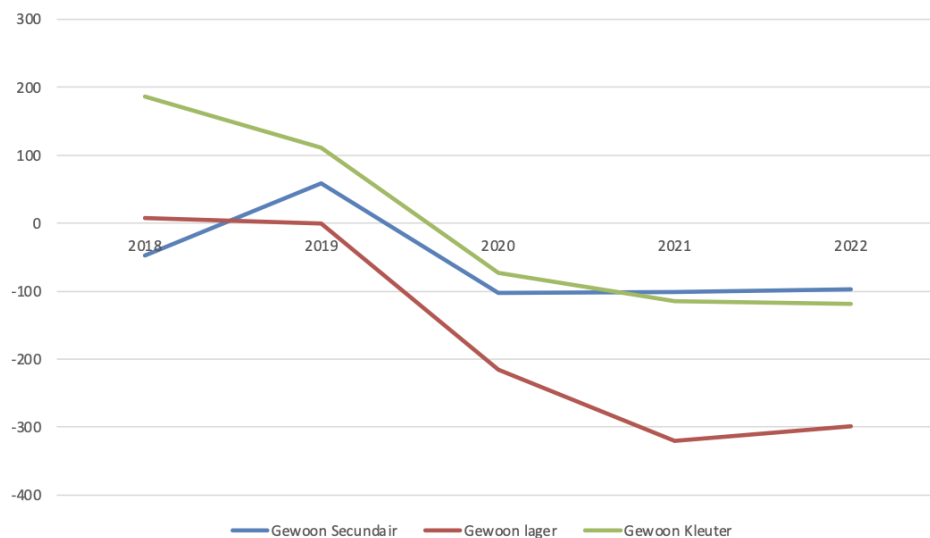
FIGUUR 1.8 toont dat de schoolwoonratio's in het Basisonderwijs van beide delen van de rand al een decennium lang dalend zijn. Voor de Noordrand komt stilaan een situatie in zicht waarbij er minder plaatsen beschikbaar zijn in de plaatselijke scholen dan er inwonende leerlingen zijn. De projecties voorzien bovendien een aanhoudende verdere daling, waarbij het demografisch deficit aan plaatsen zou kunnen oplopen tot 2% (een schoolwoonratio van 0,98).

FIGUUR 1.8 Waargenomen en geprojecteerde evolutie van de schoolwoonratio in de Vlaamse rand rond Brussel: Basisonderwijs, 2009-2033

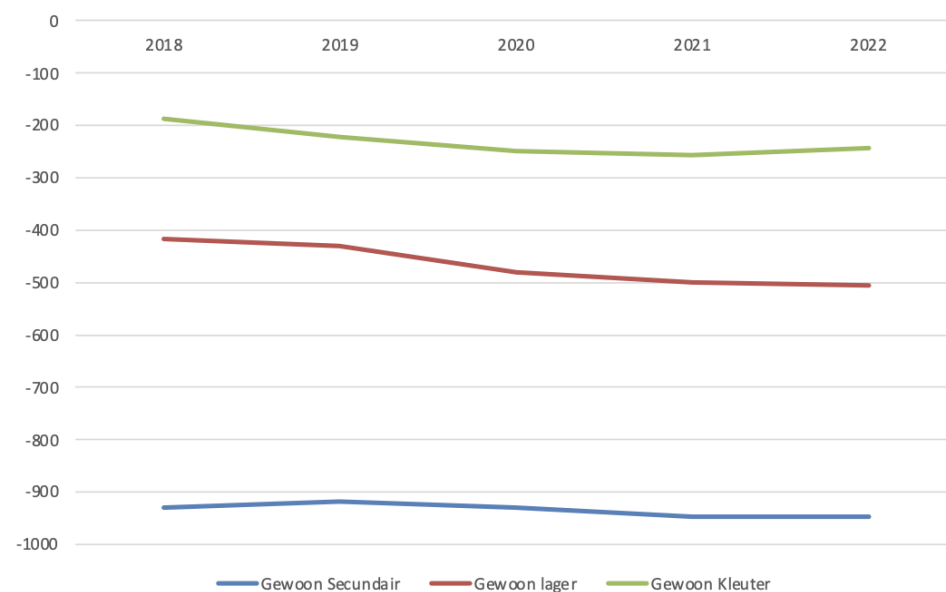

Bovendien blijkt uit de cijfers van de schoolpendel dat de netto balans tussen Brussel en de Noordrand de laatste jaren zelfs negatief is geworden, met een versnelde daling vanaf schooljaar 2019-'20 (FIGUUR 1.9). Netto verwelkomt Brussel dus meer leerlingen uit de Noordrand dan andersom. Voor de Zuidrand was dat ook vroeger al het geval, maar de balans is de voorbije jaren nog aanmerkelijk negatiever geworden. Het valt daarbij ook op dat de Zuidrand voor het secundair onderwijs toch wel bijzonder sterk op Brussel gericht is. Vermoedelijk zijn het vooral de grote scholen uit o.a. Anderlecht die een belangrijk deel van deze onderwijsvraag opvangen.

FIGUUR 1.9 Netto balans van de schoolpendel tussen Brussel en de Noordrand: 2018-2022

FIGUUR 1.10 Netto balans van de schoolpendel tussen Brussel en de Zuidrand: 2018-2022

Voor het basisonderwijs, waar nabijheid van het onderwijsaanbod extra belangrijk is, werd beslist om een bijkomend scenario te berekenen voor de twee delen van de Brusselse rand. Het uitgangspunt daarbij was dat de schoolwoonratio's minimaal het peil van schooljaar 2019-'20 moesten behouden, dus respectievelijk 1,02 en 1,08 voor de Noordrand en de Zuidrand. Die grenswaarde valt in de tijd samen met het moment waarop de nettobalans van de schoolpendel tussen het Brussels gewest en de rand versneld negatiever werd, wat dan weer een indicatie leek te zijn van een snel toenemende demografische druk op de scholen in de rand.

Tenslotte kan nog opgemerkt worden dat het berekenen van dit opgehoogd scenario voor de rand, als het weerhouden wordt voor capaciteitsverhogende maatregelen, wellicht zal meehelpen om

de druk op het Brusselse onderwijsaanbod verder te reduceren. Bovendien volgt het de logica om bij voorkeur capaciteitsdruk op te vangen waar de druk ontstaat (de woonplaats) eerder dan op plaatsen waarnaar deze druk zich verplaatst door schoolpendel.

1.1.7 Resultaten van de vraagprognoses

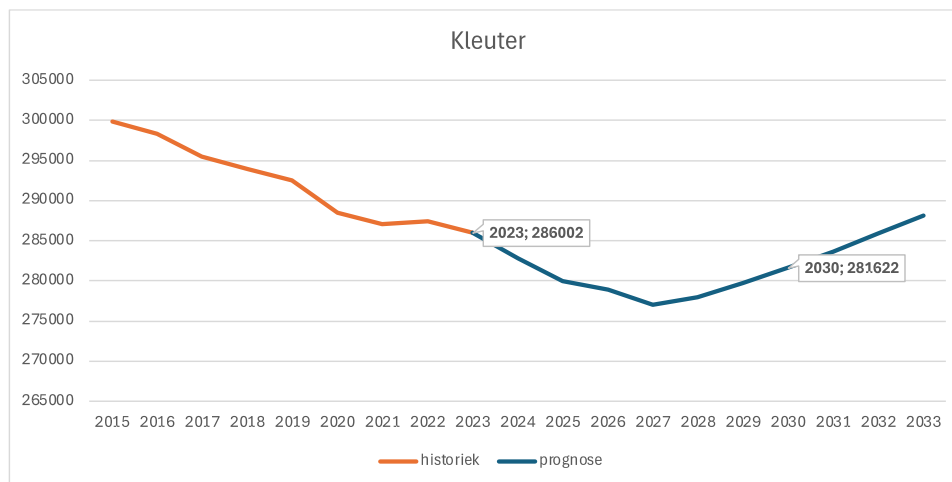
Vanuit de databronnen en methoden die hierboven beschreven werden volgen een reeks van resultaten die worden opgesplitst naar onderwijsniveau en onderwijstype. Enkel de grote lijnen van de uitkomsten zullen hier behandeld worden. Ze vormen slechts een klein extract uit een ruimere databank van uitkomsten met detail tot op het niveau van alle afzonderlijke fusiegemeenten.

Bij het lezen van de figuren moet opgemerkt worden dat schooljaren altijd gelabeld worden volgens de start van het schooljaar. Jaar 2023 slaat dus op het schooljaar 2023-2024. Hoewel de planningshorizon in principe 2030 is (en dus schooljaar 2030-2031), laten we de curves in de figuren nog enkele jaren verderlopen. Voor planningsdoeleinden kan het immers nuttig zijn om te weten of een stijging of daling aan het eind van de planningshorizon verderloopt of daarentegen aftopt of omkeert. We nemen in deze figuren ook een historiek op vanaf 2015 zodat de verwachte stijgingen of dalingen in de periode 2023-2033 in een langer tijdsperspectief geplaatst worden. Een andere randopmerking is dat bij het startjaar 2023 een geprojecteerde uitkomst wordt voorgesteld en geen gemeten waarde. Bij het opstellen van onze prognoses waren de cijfers van de februaritelling 2023 (schooljaar 2022-2023) de meest recente. Intussen zijn ook de cijfers van de telling 2024 bekend. De cijfers in onze figuren kunnen dus licht afwijken van inmiddels geobserveerde waarden.

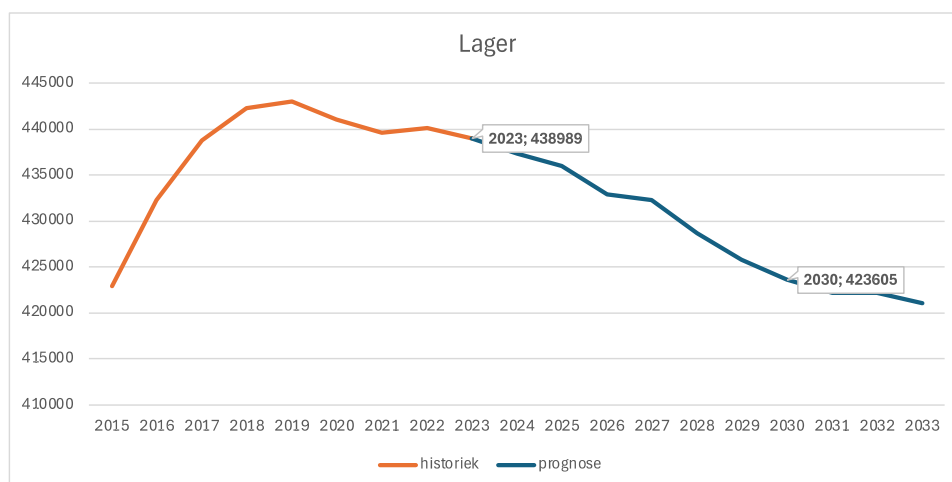
De algemene trend in de resultaten is een verwachte daling van de vraag aan plaatsen in het basisonderwijs, en een stijging in het secundair onderwijs (FIGUUR 1.11, FIGUUR 1.12, FIGUUR 1.13 en FIGUUR 1.14). Deze laatste stijging bereikt al snel haar hoogtepunt, en wordt gevolgd door een terugval van de vraag tot net boven het huidige peil. Deze cijfers reflecteren voornamelijk de demografische evolutie in Vlaanderen en Brussel. De dalende geboortecijfers van de voorbije jaren vertalen zich in een dalende instroom in het kleuteronderwijs, en enkele jaren later in dalende cijfers in het lager onderwijs. Stilaan naderen deze kleinere geboortecohorten ook het secundair onderwijs, waar op wat langere termijn ook dalingen zullen volgen.

De daling in het basisonderwijs bedraagt ongeveer 20.000 leerlingen op een totaal van 725.000, wat neerkomt op bijna 3%. Maar de trends verschillen wel beduidend tussen het kleuter en het lager onderwijs. De daling in het kleuteronderwijs houdt naar verwachting slechts aan tot 2027. Nadien volgt weer een toename, zelfs tot boven het huidige aantal inschrijvingen.

FIGUUR 1.11 Resultaten vraagprognose: kleuteronderwijs (met historiek)

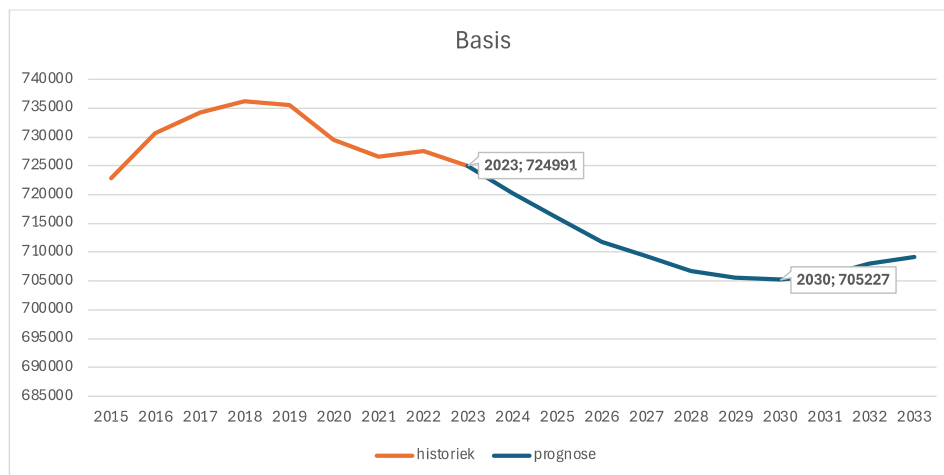

FIGUUR 1.12 Resultaten vraagprognose: lager onderwijs (met historiek)

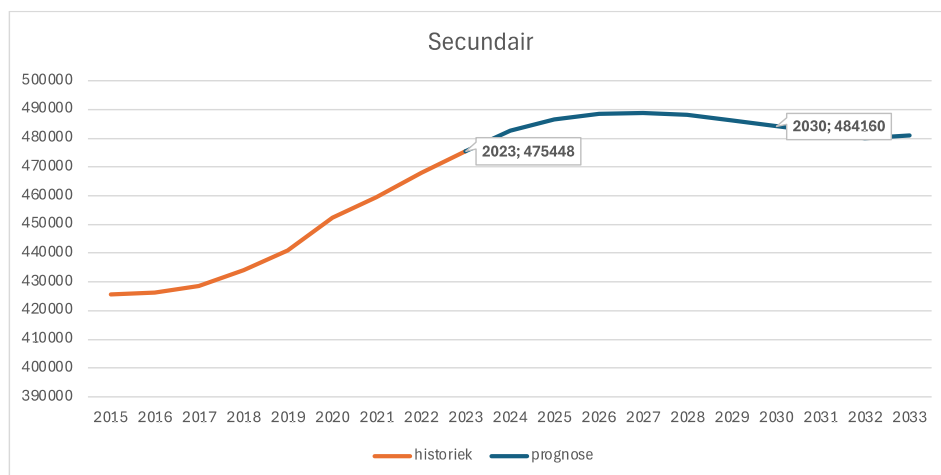

Bij de verwachtingen voor het kleuteronderwijs moet wel een kanttekening gemaakt worden. De instroom in het kleuteronderwijs gebeurt al voor de leeftijd van drie jaar. De stijging van het verwachte aantal kleuters vanaf drie jaar in de toekomst is dus gebaseerd op kinderen die vandaag nog geboren moeten worden. In termen van onzekerheid staat de toekomst van de inschrijvingen in het kleuteronderwijs dus niet zozeer in steen gebeiteld als in het lager of secundair onderwijs. Bovendien toont de lange dalende trend uit het verleden aan dat een terugkeer naar stijgende cijfers een ware trendomkeer zou betekenen waarvan de eerste tekenen vandaag nog niet zichtbaar zijn.

FIGUUR 1.13 Resultaten vraagprognose: basisonderwijs (met historiek)

FIGUUR 1.14 Resultaten vraagprognose: Secundair onderwijs (met historiek)

De verwachte daling is het meest uitgesproken in het lager onderwijs: een verlies van een kleine 15.000 leerlingen tot 2030 wat gelijkstaat aan een daling met 3,5%. Net voorbij de planningshorizon van 2030 lijkt er een herstel aan te komen, maar hier gaat het weer om de kleuters die vandaag nog geboren moeten worden, en die vervolgens na het doorlopen van het kleuteronderwijs geleidelijk in het lager onderwijs zullen beginnen in te stromen. Het is dus wel nuttig om voor de verdere toekomst enigszins rekening te houden met de mogelijkheid van een klein herstel, maar dan wel met de nodige terughoudendheid aangezien de bevolkingsprognoses en vruchtbaarheidsverwachtingen waarop deze prognoses gestoeld zijn op die termijn mogelijk al achterhaald zullen zijn. De stijging in het secundair onderwijs tenslotte topt inderdaad snel af (vanaf 2027), maar de historiek toont wel aan dat de inschrijvingsaantallen ook daarna nog een hele tijd op een historisch hoog peil zullen blijven.

Samengevat komt dit resultaat erop neer dat er de komende jaren geen sprake lijkt te zijn van een algemeen toenemende capaciteitsdruk. Dit staat sterk in contrast tot de eerste edities van de capaciteitsmonitor toen de demografie de vraag aan plaatsen in kleuter- en lager onderwijs in de meeste regio's omhoog stuwde met de grote steden voorop. Het is trouwens dezelfde generaties

van kleuters die intussen is doorgestoten naar het secundair onderwijs, en die daar tijdelijk nog voor een aangroei zorgt. Dit alles betekent evenwel niet dat er nu algemene krimp verwacht wordt. Wanneer de resultaten geografisch opgesplitst worden zijn er in het basis- en secundair onderwijs wel degelijk een aantal groeipolen terug te vinden, maar ze zijn niet langer in de meerderheid.

Dat punt wordt meteen geïllustreerd door een overzicht van grootste stijgers en dalers in het basisonderwijs op het niveau van de fusiegemeenten (TABEL 1.1). Uiteraard moet er in dit overzicht rekening gehouden worden met de schaalgrootte van de gemeenten. Relatief kleine verschuivingen in grote steden plaatsen hen toch vooraan in de volgorde wanneer die volgens absoluut aantal stijgers of dalers wordt opgemaakt. Het omgekeerde geldt ook: in heel kleine gemeenten komt het voor dat het verdwijnen van 1 of 2 klasjes toch al een belangrijke percentuele evolutie betekent. Op lokaal vlak is dat dan uiteraard erg belangrijk, maar in het bredere plaatje is het minder relevant. Daarom is het niet zo verwonderlijk dat de top-15 dalers onder de Vlaamse gemeenten grotendeels uitgemaakt wordt door de grote steden en de centrumsteden, maar dat deze nauwelijks of niet voorkomen in de ranglijst van de percentuele dalers.

TABEL 1.1 Top 15 van de grootste stijgers en dalers in het basisonderwijs (2022-2030)

Afname van de vraag				Toename van de vraag			
Gemeente ABSOLUUT	Aantal	Gemeente RELATIEF	%	Gemeente ABSOLUUT	Aantal	Gemeente RELATIEF	%
Antwerpen	-3295,9	Houthulst	-26,71	Beveren-Kruibeke-Zwijndr.	513,6	De Haan	25,7
Gent	-2234,7	Drogenbos	-21,89	Merelbeke-Melle	383,9	Boechout	25,5
Brussel	-1894,0	Linkebeek	-20,20	Boechout	329,8	Berlaar	15,0
Leuven	-1174,4	Hamont-Achel	-19,81	Heist-op-den-Berg	285,9	Sint-Laureins	14,6
Hasselt	-975,7	Damme	-19,22	Herzele	258,9	Herzele	14,6
Oostende	-499,0	Middelkerke	-18,88	Kalmthout	237,5	Ingelmunster	14,2
Bilzen-Hoeselt	-497,5	Oudsbergen	-18,33	Maldegem	230,3	Ranst	12,9
Ronse	-491,4	Moorslede	-17,83	Ranst	229,1	Sint-Lievens-Houtem	11,8
Sint-Niklaas	-462,2	Diest	-17,61	Zedelgem	219,9	Kaprijke	11,4
Evergem	-458,2	Langemark-Poelkapelle	-17,34	Puurs-Sint-Amands	218,4	Jabbeke	11,4
Dilbeek	-458,0	Ronse	-16,66	Eeklo	212,2	Grobbendonk	10,9
Menen	-453,0	Zoutleeuw	-16,37	Berlaar	200,8	Maldegem	10,8
Beringen	-451,1	Voeren	-15,77	Lier	199,4	Sint-Gillis-Waas	10,7
Diest	-423,5	Bertem	-15,77	De Haan	196,3	Bocholt	10,6
Heusden-Zolder	-412,4	Kortemark	-15,73	Sint-Gillis-Waas	196,1	Zedelgem	10,5

Enkel een paar kleinere steden zoals Diest en Ronse komen in beide lijstjes voor en zijn dus sterke dalers in zowel absolute als relatieve cijfers. Anderzijds valt wel op dat geen enkele van de 13 Vlaamse centrumsteden te vinden is tussen de 15 hoogste stijgers. Het zijn het vooral de kleinere gemeenten die in deze lijst de dienst uitmaken. Hieruit blijkt een verschuiving van de capaciteitsvraag in het basisonderwijs van de grote steden en de centrumsteden naar de periferie. In alle gemeenten uit de top-15 van de stijgers bedraagt de toename van de vraag tegen horizon 2030 meer dan 10%. Het eerder gemaakte punt dat er ondanks een algemene dalende trend in het basisonderwijs regionaal verspreid toch ook belangrijke toenames verwacht worden is daarmee aangetoond.

TABEL 1.2 Top 15 van de grootste stijgers en dalers in het secundair onderwijs (2022-2030)

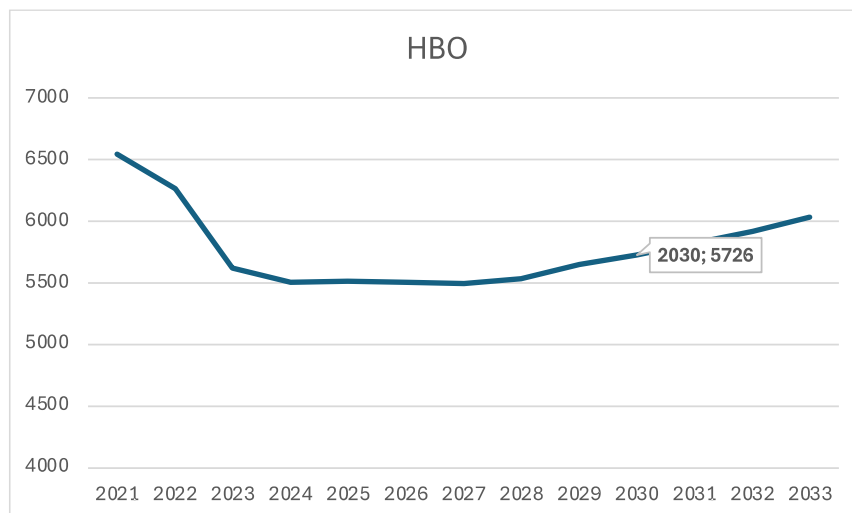
Afname van de vraag				Toename van de vraag			
Gemeente ABSOLUUT	Aantal	Gemeente RELATIEF	%	Gemeente ABSOLUUT	Aantal	Gemeente RELATIEF	%
Oudenaarde	-295,8	Ichtegem	-18,77	Antwerpen	2099,4	Sint-Genesius-Rode	21,0
Maaseik	-257,7	Tielt-Winge	-18,39	Brussel	1346,1	Lievegem	21,0
Sint-Katelijne-Waver	-221,0	Kinrooi	-17,60	Kortrijk	1296,8	Ternat	19,6
Leuven	-209,4	Aartselaar	-16,12	Turnhout	932,1	Boechout	18,2
Haacht	-206,0	Aalter	-15,19	Sint-Niklaas	666,5	Kapellen	17,4
Lokeren	-204,4	Knokke-Heist	-14,88	Gent	563,6	Overijse	17,2
Aalter	-202,0	Lendelede	-13,77	Vilvoorde	560,0	Hamme	15,5
Bilzen-Hoeselt	-196,0	Stekene	-13,27	Mol	559,0	Lede	14,6
Veurne	-184,0	Zoutleeuw	-12,57	Aalst	537,5	Zelzate	13,1
Poperinge	-156,0	Kortemark	-11,96	Torhout	439,0	Kalmthout	12,9
Hoogstraten	-141,0	Veurne	-9,71	Halle	398,0	Harelbeke	12,9
Bornem	-126,0	Herent	-9,39	Beveren-Kruibeke-Zwijndr	386,2	Vilvoorde	12,7
Westerlo	-118,0	Poperinge	-9,29	Mechelen	368,3	Beringen	12,6
Brakel	-116,0	Bornem	-9,00	Eeklo	361,2	Wezembeek-Oppem	12,5
Kortemark	-114,6	Bredene	-8,94	Lier	333,4	Vorselaar	12,3

Voor het secundair onderwijs (TABEL 1.2) zien de volgordes er compleet anders uit dan in het basisonderwijs. Grote steden en een aantal centrumsteden als Antwerpen, Brussel (geheel van de 19 Brusselse gemeenten) en Gent staan nu hoog geplaatst bij de stijgers maar Leuven behoort wel tot de dalers. Maar toch moet hierbij de kanttekening geplaatst worden dat de aangekondigde stijgingen in het SO in de meeste gevallen slechts van beperkte duur zullen zijn. Hoe hoog gemeenten in het lijstje van toegenomen capaciteitsvraag staan in 2030 heeft dus ook te maken met het punt waarop de daling zich inzet, en hoever deze daling tegen 2030 al gevorderd zal zijn. Kortom, de positie in het lijstje van de grootste stijgers kan nog flink wisselen doorheen de jaren. Bovendien is het te vroeg om stijgingen of dalingen te vertalen in capaciteitsstekorten of overschotten. Daarvoor moeten eerst vraag en aanbod met elkaar geconfronteerd worden.

Tot slot maken we nog kort melding van de prognoseresultaten voor enkele kleinere segmenten van het secundair onderwijs: HBO, OKAN en DBSO. Twee van deze segmenten zitten al vervat in de zojuist gerapporteerde cijfers voor het secundair onderwijs: HBO en OKAN. De derde, namelijk DBSO, is een speciaal geval vanwege de uitfasering en inkanteling in het beroepssecundair onderwijs vanaf schooljaar 2025-2026.

Over OKAN kunnen we kort zijn. Aangezien ervoor geopteerd werd om de toekomstige vraag naar plaatsen in de OKAN op het historisch maximum te behouden valt er geen evolutie tussen 2023 en 2030 te melden. Dat maximum is in zowat alle gevallen afkomstig uit één van de drie voorbije schooljaren. Over het geheel van Vlaanderen en Brussel gaat het over een kleine 9.000 plaatsen. Dat neemt niet weg dat er wel onderlinge variatie bestaat tussen de Vlaamse en Brusselse gemeenten.

FIGUUR 1.15 Resultaten vraagprognose: Hoger beroepsonderwijs

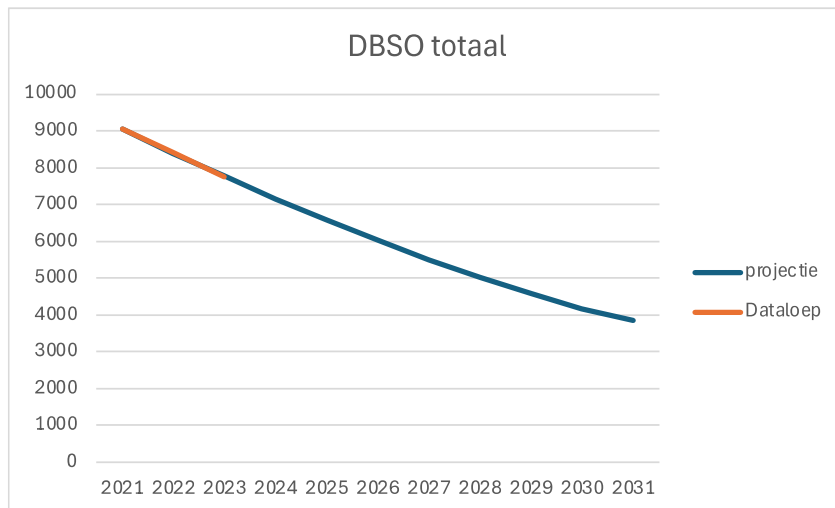

Het HBO vormt met in totaal minder dan 6.000 leerlingen een ander kleiner segment van het onderwijsaanbod. De prognose lijkt aan te geven dat de daling van de laatste jaren zou stoppen, en dat een stabilisatie zou optreden met tussen 5.500 en 5.700 studenten (FIGUUR 1.15).

Cijfers voor het DBSO tenslotte waren nog niet opgenomen in de algemene rapportering voor het secundair onderwijs. De inkanteling van DBSO in het duaal leren, en dus in het gewoon secundair onderwijs betekent dat deze leerlingen niet per se uit het onderwijs zullen verdwijnen, maar dat ze “omgelabeld” zullen worden vanaf schooljaar 2025-2026. We stelden wel vast dat hun aantallen de voorbije jaren al sterk afnamen. Kortom, het aantal huidige DBSO-studenten die binnen enkele jaren automatisch zullen behoren tot het reguliere SO daalt. Om deze groep niet te vergeten in het capaciteitsvraagstuk werden hun aantallen vooruitgeprojecteerd, maar dan wel volgens het uitzonderlijke regime dat eerder al beschreven werd (“versnelde uitdoving”). De uitkomsten van dat regime worden voorgesteld in FIGUUR 1.16.

Kort samengevat volgen de resultaten van het uitdoofscenario ongeveer hetzelfde tempo van daling als in de voorbij jaren geobserveerd werd. Het DBSO, dat tegen die tijd formeel niet meer bestaat maar ingekanteld zal zijn, zou aan het eind van de projectiehorizon nog ongeveer 4.000 studenten tellen, wat ongeveer de helft van het huidige aantal is.

FIGUUR 1.16 Resultaten vraagprognose: DBSO

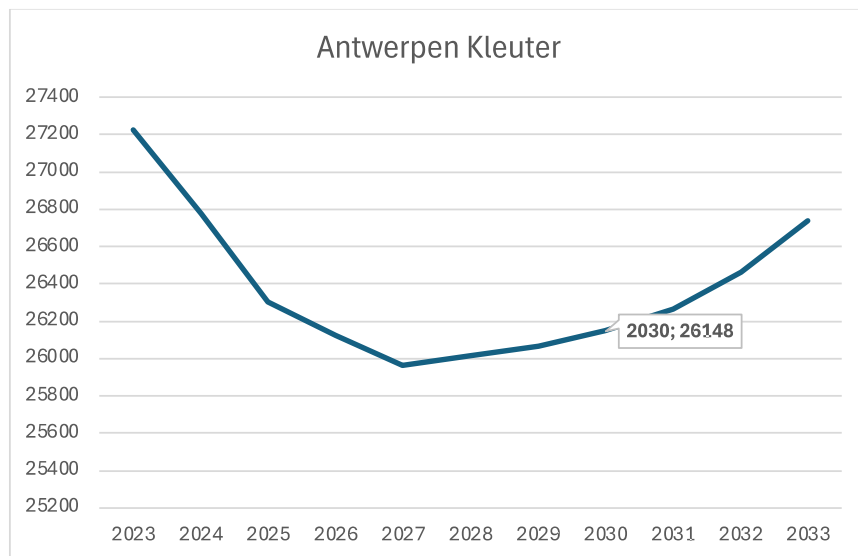

1.1.7.1 Resultaten van de vraagprognoses voor Stad Antwerpen, Brussel en de Rand

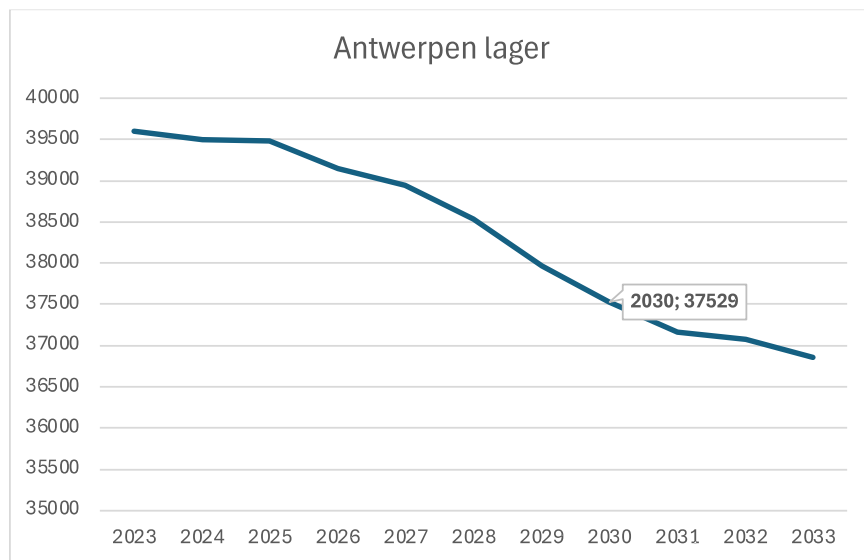
- **Stad Antwerpen**

De evoluties van de geprojecteerde leerlingenaantallen in de stad Antwerpen volgen de algemene trends, maar met toch wat nuanceverschillen voor wat betreft de grootteorde van stijgingen en dalingen. Zo wordt er voor Antwerpen na de aanvankelijke daling van de vraag in het kleuteronderwijs geen volledig herstel verwacht, maar blijft het cijfer voor 2030 steken op een verlies van een duizendtal leerlingen (FIGUUR 1.17). Ook voor het lager onderwijs loopt de evolutie in Antwerpen wat sterker in de rode cijfers. Het verlies tot 2030 bedraagt ongeveer 2.000 leerlingen, wat neerkomt op een daling met 5% (FIGUUR 1.18).

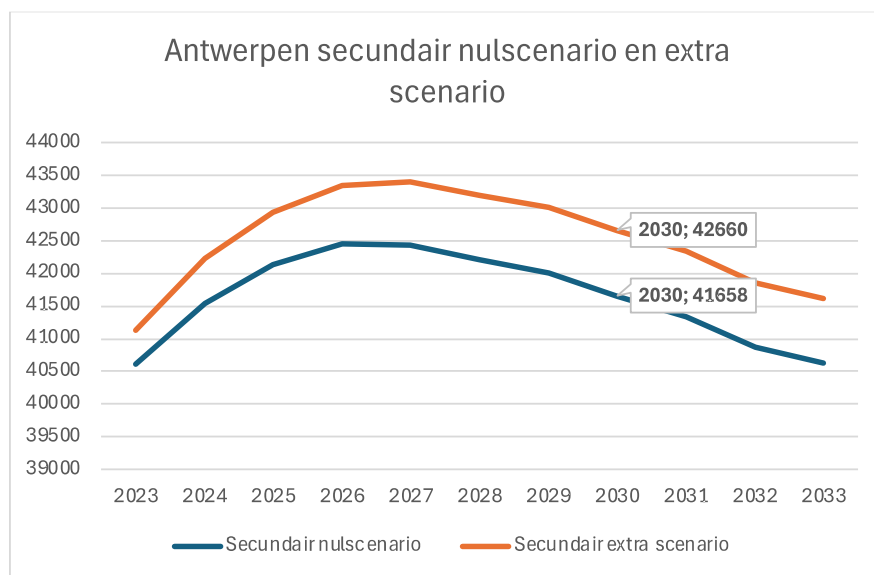
FIGUUR 1.17 Resultaten vraagprognose: Antwerpen, kleuteronderwijs

FIGUUR 1.18 Resultaten vraagprognose: Antwerpen, lager onderwijs

FIGUUR 1.19 Resultaten vraagprognose: Antwerpen, secundair onderwijs

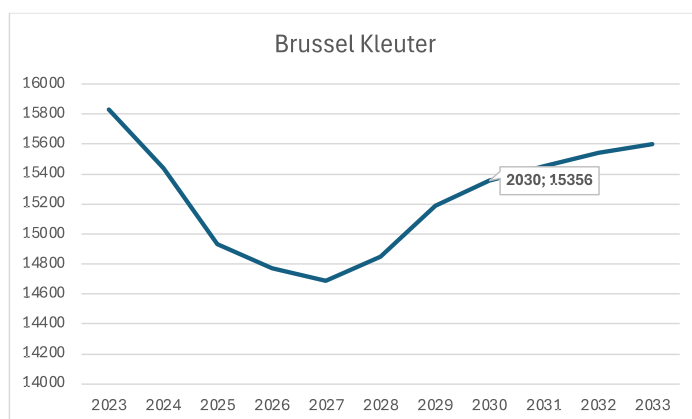
Het Antwerps secundair onderwijs kent dan weer de karakteristieke aanvankelijke stijging gevolgd door een bijna even grote daling (FIGUUR 1.19). De curve volgt dus een omgekeerde U-vorm net zoals in de rest van Vlaanderen en Brussel. Het extra scenario dat berekend werd om de lage en bovendien dalende schoolwoonratio tegen te gaan komt naar 2030 uit op een duizendtal bijkomende plaatsen. De conclusie is dus dat een duizendtal extra plaatsen nodig zouden zijn in het Antwerps secundair onderwijs om in verhouding tot de woonbevolking een aanbod te voorzien op het peil van een tiental jaren geleden. Verder volgt het extra scenario een min of meer parallelle lijn die geleidelijk met de tijd wel wat meer afstand neemt van het nulsценario.

- **Brussels Gewest**

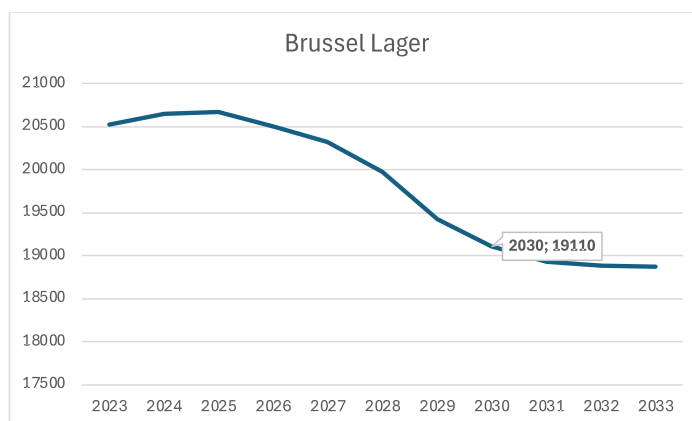
Net als in Antwerpen gaan de evoluties in Brussel naar een relatief lager peil dan het Vlaamse gemiddelde. Ook hier is na de aanvankelijke daling het verwachte herstel in het kleuteronderwijs onvolledig (FIGUUR 1.20). Bovendien ligt de daling in het lager onderwijs met bijna 7% nog verder beneden het Vlaamse gemiddelde dan het geval was in Antwerpen. Een andere bijzonderheid van het Brussels lager onderwijs is dat die stevige daling niet onmiddellijk wordt ingezet, maar pas binnen een tweetal jaren (FIGUUR 1.21). Het secundair onderwijs daarentegen kent verhoudingsgewijs hogere cijfers dan elders (FIGUUR 1.22). Zoals eerder aangehaald heeft dat vooral te maken met de capaciteitsgroei van de voorbije jaren die begon in kleuter en lager onderwijs, en die zich stapsgewijs doorzet naar het SO naarmate deze leerlingen ouder worden en daarbij hun keuze voor Nederlandstalig onderwijs aanhouden.

Dit alles creëert voor Brussel een toch wel bijzondere situatie waarbij enerzijds de demografische component van de vraag daalt, maar anderzijds de keuze tussen meerdere alternatieven (Nederlandstalige, Franstalige, internationale onderwijsinstellingen) niet noodzakelijk voor een afname van de druk op het onderwijs zorgt.

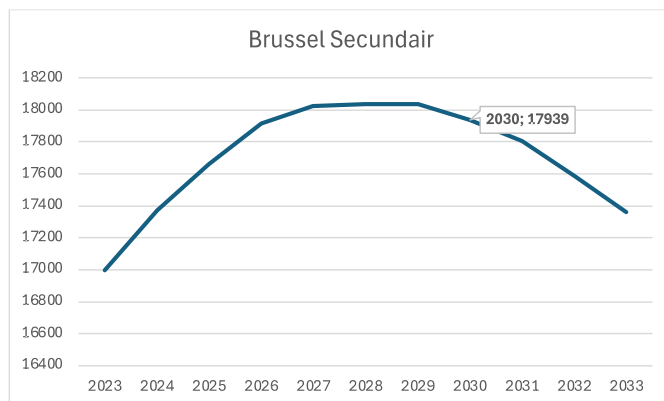
FIGUUR 1.20 Resultaten vraagprognose: Brussel, kleuteronderwijs

FIGUUR 1.21 Resultaten vraagprognose: Brussel, lager onderwijs

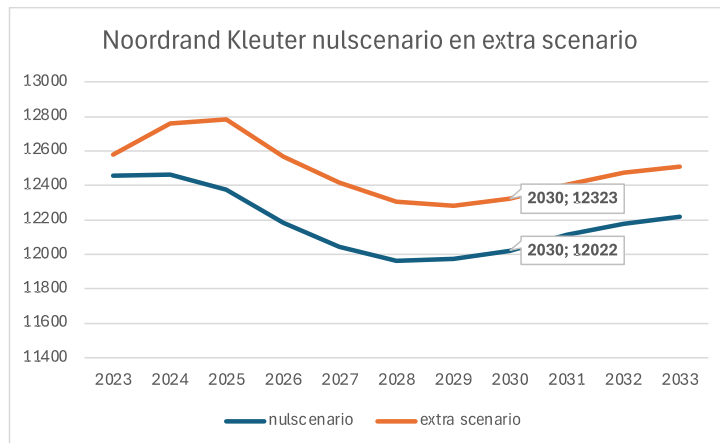
FIGUUR 1.22 Resultaten vraagprognose: Brussel, secundair onderwijs

- **Brusselse Noordrand**

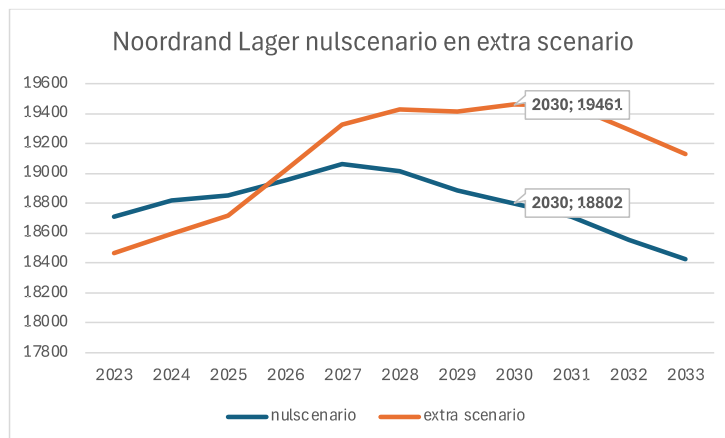
De Brusselse rand kreeg in deze editie van de capaciteitsmonitor speciale aandacht. Dat had te maken met de bijzondere relatie tussen deze rand en de hoofdstedelijke regio. Op het vlak van onderlinge schoolpendel vonden er een aantal verschuivingen plaats, waardoor de Noordrand niet meer in de eerste plaats een bestemming is voor uitgaande schoolpendel van Brusselse kinderen maar nu meer leerlingen naar Brusselse Nederlandstalige scholen ziet pendelen dan gebeurt in omgekeerde richting. Voor de Zuidrand was dat al veel langer het geval, maar verschoof het overwicht van de schoolpendel nog sterker stad inwaarts dan voordien al het geval was. Tegelijk daalden de schoolwoonratio's tot op het punt waar de basisscholen onvoldoende capaciteit dreigden te hebben om de lokale leerlingen volledig op te vangen. Voor de Noordrand zal dat punt binnenkort mogelijk overschreden worden. Voor de Zuidrand is die kritische grens nog niet zo snel in zicht, maar zonder ingreep lijkt dat wat verder in de toekomst wel te gaan gebeuren. Om te berekenen welke capaciteitsgroei noodzakelijk zou zijn om deze risico's af wenden werd een bijkomend opgehoogd scenario aangemaakt voor het kleuter- en lager onderwijs van de Noord- en Zuidrand. De benchmark voor dit scenario is relatief beperkt: een terugkeer naar de schoolwoonratio van het schooljaar 2019-2020, met waarden van respectievelijk 1,02 en 1,08 voor de Noordrand en de Zuidrand.

FIGUUR 1.23 Resultaten vraagprognose: Noordrand, kleuteronderwijs

In de Noordrand, waar afgaand op de schoolwoonratio de capaciteitsdruk het grootst is komt het extra skenario voor het kleuteronderwijs erop neer dat het vraagvolume in 2030 ongeveer op het huidige peil ingeschat wordt. Het cijfer voor 2030 in het extra skenario (12.323) verschilt namelijk weinig van het cijfer voor 2023 in het nulskenario (12.454). Dat betekent in feite dat de daling van het aantal kleuters door de demografische evolutie (dalend geboortecijfer), en dus in principe een dalende vraag naar plaatsjes, gebruikt zou kunnen worden door deze plaatsjes te behouden voor de opvang van kleuters die nu uitwijken naar Brusselse scholen.

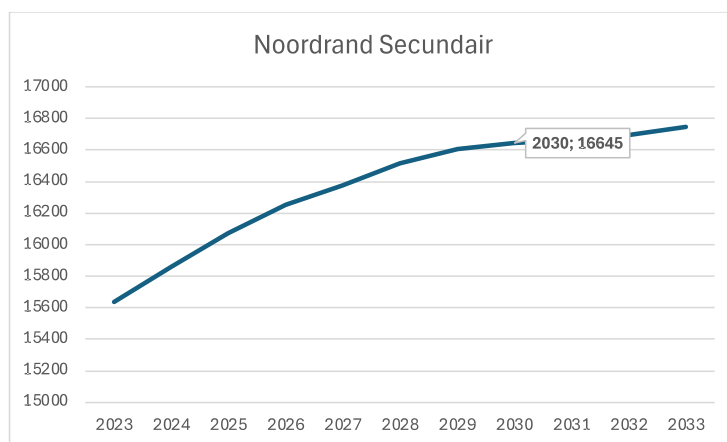
FIGUUR 1.24 Resultaten vraagprognose: Noordrand, lager onderwijs

In lager onderwijs ligt de situatie anders. Tegen de algemene trend in wordt er in het nulskenario al een toenemende vraag voorzien tot schooljaar 2027-2028, en nadien pas gevolgd door dalende cijfers. Het extra skenario, dat in tegenstelling tot het kleuteronderwijs niet geholpen wordt door de demografie, vraagt daarom een vrij grote toename aan plaatsen. Kortom, als de doelstellingen van het extra skenario als uitgangspunt genomen worden, dan volstaat in principe het huidige aantal plaatsen in het kleuteronderwijs, maar moet er een flinke toename voorzien worden in het lager onderwijs. Als het onderscheid tussen kleuter- en lager onderwijs niet gemaakt wordt, dan komt het extra skenario voor het geheel van het basisonderwijs ook uit op een stijgende vraagprognose. Die stijging bedraagt ongeveer 600 plaatsen of 2%.

In het secundair onderwijs van de Noordrand wordt ook zonder bijkomend scenario al een flinke groei van de vraag voorzien. In tegenstelling tot de algemene trend in het Nederlandstalige onderwijs blijft die groei aanhouden tot het einde van de planningshorizon. De toename tussen 2023 en 2030 bedraagt een duizendtal leerlingen, wat uitkomt op 6% van het huidige cijfer.

FIGUUR 1.25 Resultaten vraagprognose: Noordrand, secundair onderwijs

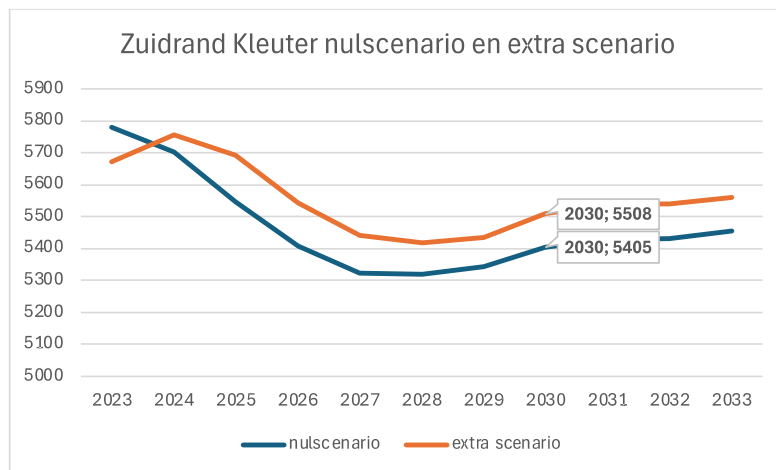

- **Brusselse Zuidrand**

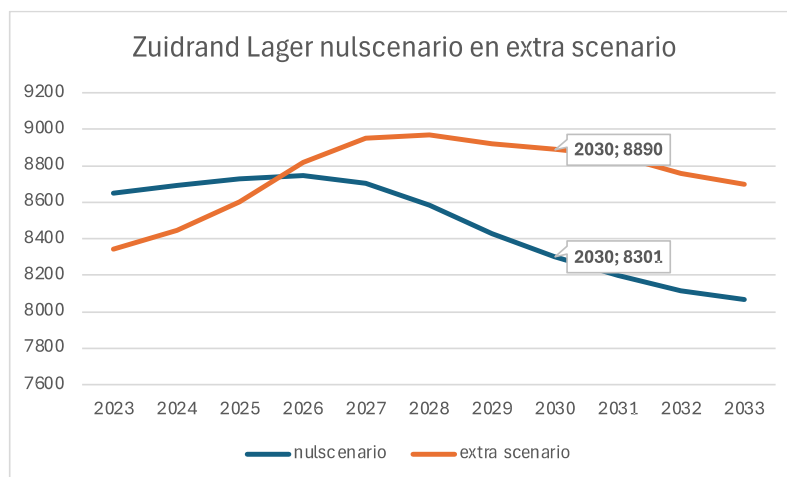
In de Zuidrand was de uitgangssituatie minder urgent dan in de Noordrand, maar in beide gevallen werd een bijkomend scenario berekend om de toekomst te verzekeren via de ambitie om de schoolwoonratio met ongeveer 2% te verbeteren. Volgens FIGUUR 1.26 is dat extra scenario in het kleuteronderwijs in 2030 met overschot haalbaar binnen het bestaande plaatsenvolume. De demografische daling compenseert dus ruimschoots het aantal extra plaatsen dat nodig zou zijn om dat scenario te realiseren op het terrein.

Voor het lager onderwijs in de Zuidrand lukt het niet helemaal om binnen het bestaande volume het extra scenario te realiseren. Maar als kleuter- en lager onderwijs samengenomen worden, dan helpt de verwachte reserve aan plaatsen in het kleuteronderwijs om een licht tekort in het lager onderwijs te compenseren. De totale verwachte vraag in het basisonderwijs in 2030 volgens het extra scenario ligt namelijk met 14.398 plaatsen bijna exact op het huidige cijfer (14.430 in 2023).

FIGUUR 1.26 Resultaten vraagprognose: Zuidrand, kleuteronderwijs

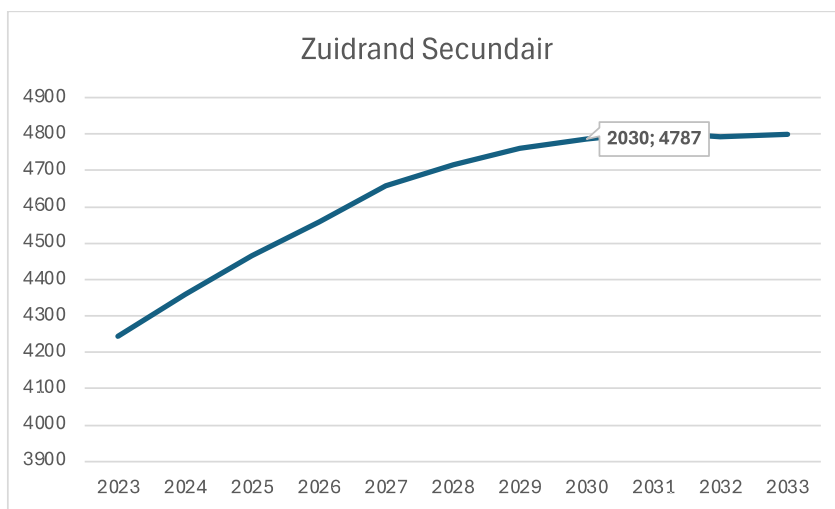

FIGUUR 1.27 Resultaten vraagprognose: Zuidrand, lager onderwijs

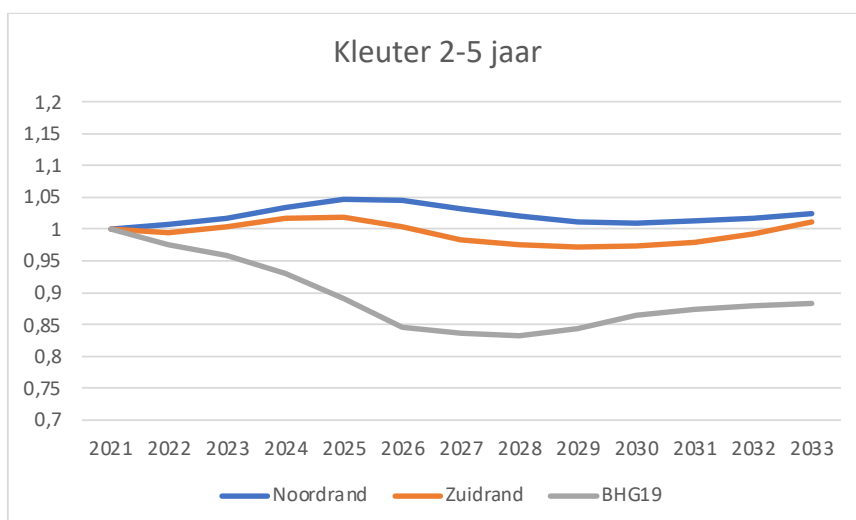
Het secundair onderwijs in de Zuidrand zit net zoals haar tegenhanger in de Noordrand in een aanhoudend toenemende trend (FIGUUR 1.28). Hier bedraagt de verwachte stijging van het vraagvolume tussen 2023 en 2030 zelfs 540 plaatsen, wat op meer dan 12% uitkomt. De grote toenames in het secundair onderwijs van de gehele rand, die in tegenstelling tot de meeste andere regio's geen terugval lijken te kennen, zijn een opvallende vaststelling van deze studie.

FIGUUR 1.28 Resultaten vraagprognose: Zuidrand, secundair onderwijs

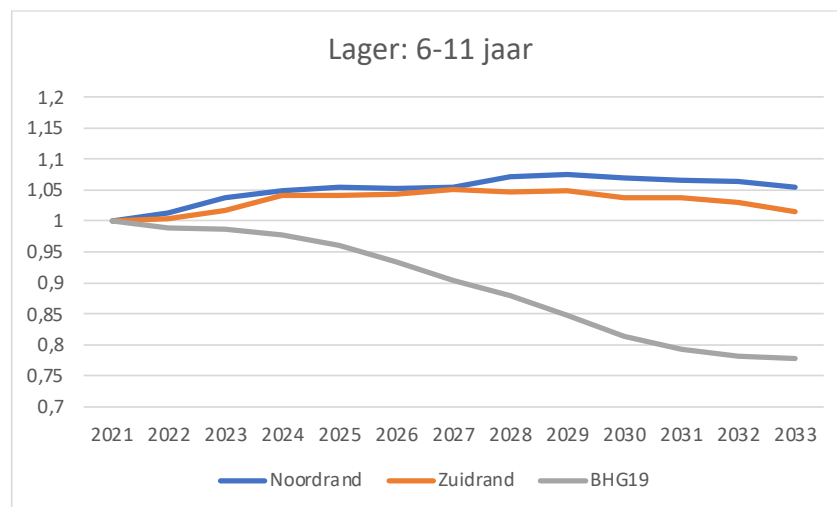

Wanneer de verwachtingen voor het Brussels gewest geconfronteerd worden met deze voor de rand, dan lijkt het er sterk op dat er een stad uitwaartse verschuiving van de capaciteitsdruk plaatsvindt van Brussel naar de rand. In Brussel zou dat wat minder voelbaar kunnen zijn, doordat er vermoedelijk nog een onzichtbare reserve aan wachtende leerlingen bestaat voor wie Nederlandstalig onderwijs de eerste keuze was maar die deze voorkeur uiteindelijk niet in Brussel hebben gerealiseerd. Maar wanneer enkel naar de demografie gekeken wordt als bron van capaciteitsvraag, en niet naar onderwijsvoorkeuren, dan is een dergelijke onderliggende beweging duidelijk merkbaar. FIGUUR 1.29, FIGUUR 1.30 en FIGUUR 1.31 illustreren de omvang van de relatieve trendverschillen. Ze tonen hoe de diverse leeftijdsgroepen van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs allemaal een meer positieve evolutie kennen in de Noord- en Zuidrand dan in het Brussels gewest. Vooral in de leeftijdsgroepen van het kleuter- en lager onderwijs zijn de verschillen bijzonder groot. Tegelijk neemt dat niet weg dat er via schoolpendel een intensieve uitwisseling van leerlingen plaatsvindt tussen Brussel en de rand, waarbij het voldoen aan de capaciteitsvraag in de rand voor een belangrijk deel gerealiseerd wordt binnen Brusselse scholen. Vooral in de Zuidrand is dat voelbaar en dan nog het sterkst in het secundair onderwijs.

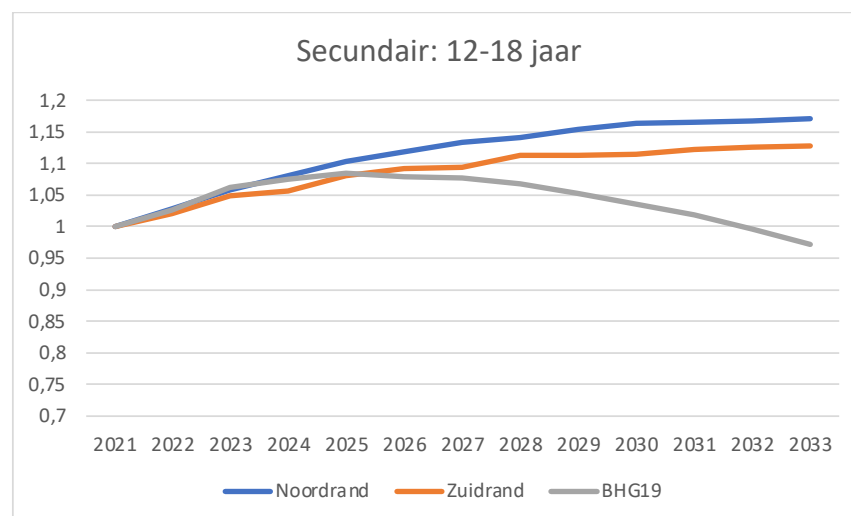
FIGUUR 1.29 Relatieve demografische evoluties: Leeftijdsgroep 2-5 jaar, Jaar 2021=Index 1

FIGUUR 1.30 Relatieve demografische evoluties: Leeftijdsgroep 6-11 jaar, Jaar 2021=Index 1

FIGUUR 1.31 Relatieve demografische evoluties: Leeftijdsgroep 12-18 jaar, Jaar 2021=Index 1

1.1.7.2 Vraagprognoses voor het buitengewoon onderwijs

In deze editie van de capaciteitsmonitor verlopen de prognoses voor het buitengewoon onderwijs volgens een licht aangepaste procedure vergeleken met het verleden. Er zijn twee nieuwe elementen. Het eerste is dat gewoon en buitengewoon onderwijs nu in één gezamenlijk model geprojecteerd worden in plaats van elk afzonderlijk. Dat heeft als voordeel dat de wisselwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs als dynamisch element berekend en toegepast wordt. Concreet betekent dit dat alle transitiekansen van alle leerjaren van het gewoon onderwijs naar het BuO deel uitmaken van de berekeningen, net als alle transitiekansen in omgekeerde richting. Er wordt dus niet verondersteld dat er een vaste instroom of uitstroom van/naar het BuO is, maar deze instroom (en uitstroom) wordt gedifferentieerd volgens oorsprong en bestemming van de transities. Daardoor groeit of krimpt de instroom in het BuO mee met de groei of krimp van de leerjaren uit het gewoon onderwijs waar BuO leerlingen vandaan komen.

Het tweede nieuwe element is dat de types van het BuO ook in het model meegenomen worden (Basisaanbod / Types 2-7 / Type 9). Daardoor zijn ook de transities **binnen het BuO** een dynamisch element geworden. Het resultaat van deze twee vernieuwingen is dat we niet meer uitgaan van veronderstellingen zoals vaste aandelen van elk type van het BuO, of vaste aantallen instromers en uitstromers. In plaats daarvan variëren instroom en uitstroom in alle types en in het geheel van het BuO in functie van opgemeten transitiekansen, en van de aantallen potentiële kandidaten om een transitie te maken. Nog korter samengevat gaat het dus om een veel dynamischer model.

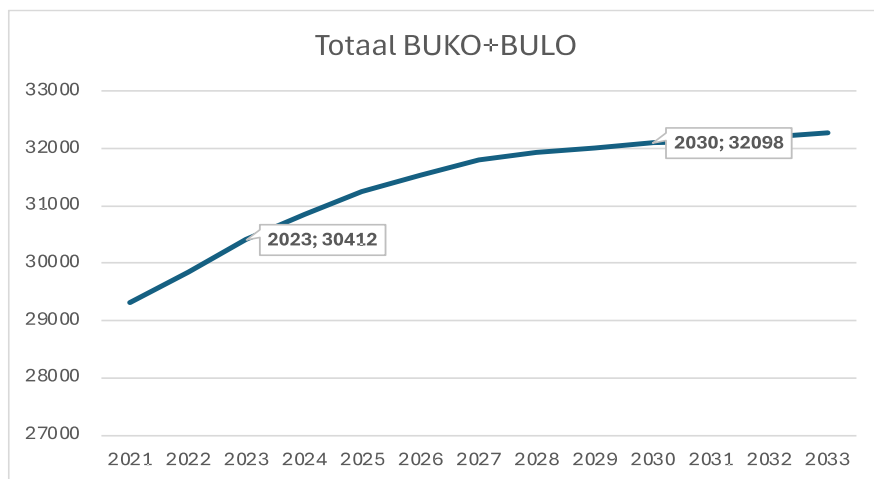
Tegelijk moet het misverstand vermeden worden dat een dynamischer model betekent dat we er bij voorbaat van uitgaan dat de instroom in het BuO zal veranderen (in de praktijk toenemen). Dat is geen modelveronderstelling. De uitgangspunten zijn precies dezelfde als in het gewoon basis- en secundair onderwijs zoals beschreven onder paragraaf 1.1.5: alle transitiekansen blijven dezelfde als geobserveerd werd tussen schooljaren 2021-2022 en 2022-2023. Maar transitiekansen die gelijk blijven betekenen niet dat de aantallen personen die transities maken ook gelijk blijven, en evenmin dat het aandeel van eender welk segment van de schoolbevolking gelijk blijft.

Tenslotte moet er gewezen worden op de invloed van het beleid. Beleidsmaatregelen die worden genomen, bijvoorbeeld in het kader van het M-decreet en het decreet over leersteun, hebben een invloed op leerlingenstromen tussen gewoon en buitengewoon onderwijs. Dat zorgt ervoor dat het maken van prognoses voor het buitengewoon onderwijs een grote uitdaging is. Verandering van dynamieken, en zeker niet-geanticiperde verandering, is een grote bedreiging voor de kwaliteit van prognoses. Dat geldt zeker ook voor deze editie van de capaciteitsmonitor. Daarom herhalen we expliciet dat onze vraagprognoses voor het buitengewoon onderwijs, net als voor alle andere delen van het onderwijs, impliciet uitgaan van een constant beleid voor alle elementen die de instroom, uitstroom en wisselwerking tussen onderwijssegmenten kunnen beïnvloeden. Ook mag niet vergeten worden dat de invoer of afschaffing van beleidsmaatregelen effecten geeft die enkele jaren kunnen narimpelen vooraleer te stabiliseren, terwijl stabiliteit net een voorwaarde is voor betrouwbare modelprognoses.

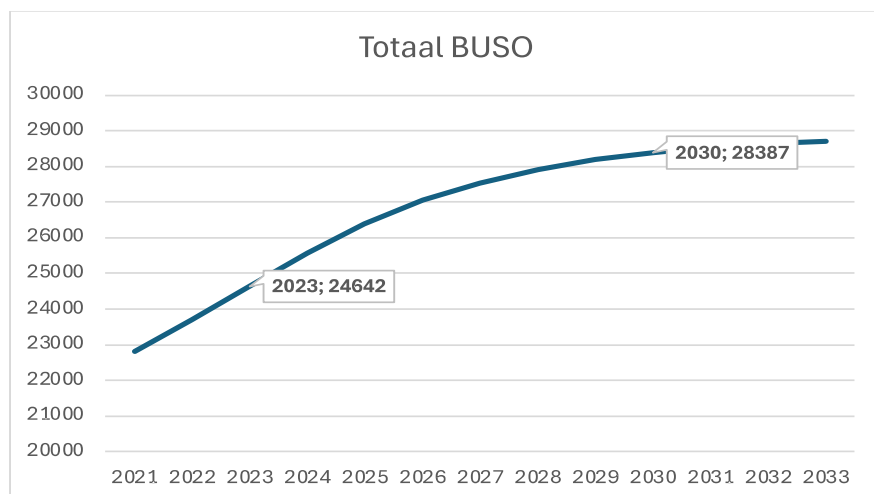
FIGUUR 1.32 toont een verwachte verdere toename van de capaciteitsvraag in het buitengewoon basisonderwijs. Deze evolutie volgt de trend uit het verleden en bedraagt tussen 2023 tot 2030 ongeveer 1.700 extra plaatsen of zowat 5,5%. Rond 2027 zou de groei wel afnemen en uiteindelijk stabiliseren. Dat is zonder meer een belangrijke toename te noemen, bovenop een stijging die al jaren aanhoudt.

FIGUUR 1.33 geeft aan dat de capaciteitsvraag in het buitengewoon secundair onderwijs nog beduidend sterker zou toenemen dan in het buitengewoon basisonderwijs. De toename zou 3.700 plaatsen bedragen, of maar liefst 15% meer dan in 2023. Deze bijzonder grote toenames volgen uiteraard enkel indien de transitiekansen van het jaar 2023 op het terrein verder blijven aanhouden tot in 2030. Bij het verbinden van conclusies aan deze uitkomsten is het dus van belang om na te denken over de waarschijnlijkheid van dat scenario. Het gaat immers vandaag al om een historisch hoogtepunt, en verdere toenames begeven zich dus volledig op onontgonnen terrein.

FIGUUR 1.32 Resultaten vraagprognose: buitengewoon basisonderwijs

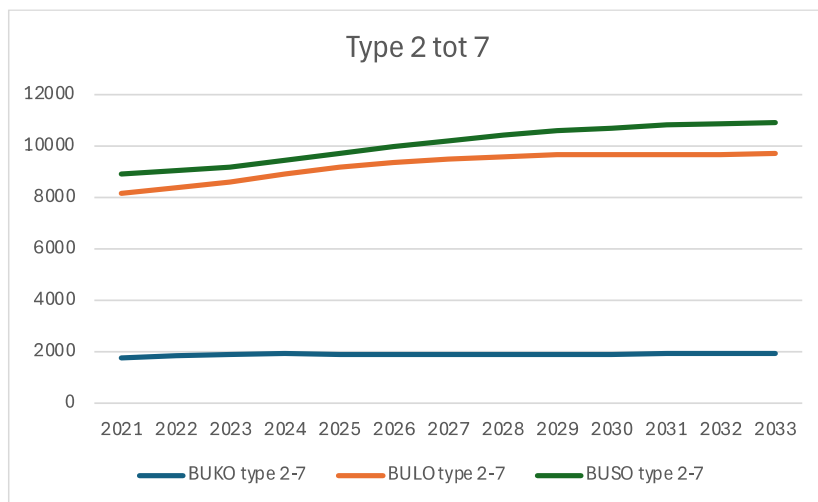

FIGUUR 1.33 Resultaten vraagprognose: buitengewoon secundair onderwijs

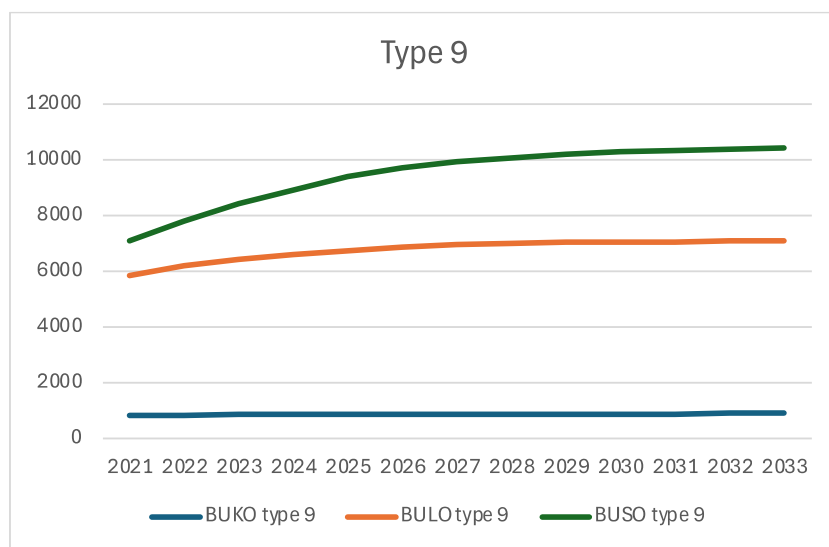

Wanneer het onderscheid naar de types gemaakt wordt is meteen duidelijk dat type 9 voor de grootste toenames verantwoordelijk is, vooral in het BuSO waar een groei met ongeveer 50% geprojecteerd wordt in Type 9 (FIGUUR 1.34, FIGUUR 1.35 en FIGUUR 1.36). De eerder gemaakte opmerking over de waarschijnlijkheid van het verderzetten van de groei aan het huidige tempo moet hier dus zeker weer benadrukt worden.

FIGUUR 1.34 Resultaten vraagprognose buitengewoon onderwijs: types 2-7

FIGUUR 1.35 Resultaten vraagprognose buitengewoon onderwijs: type 9

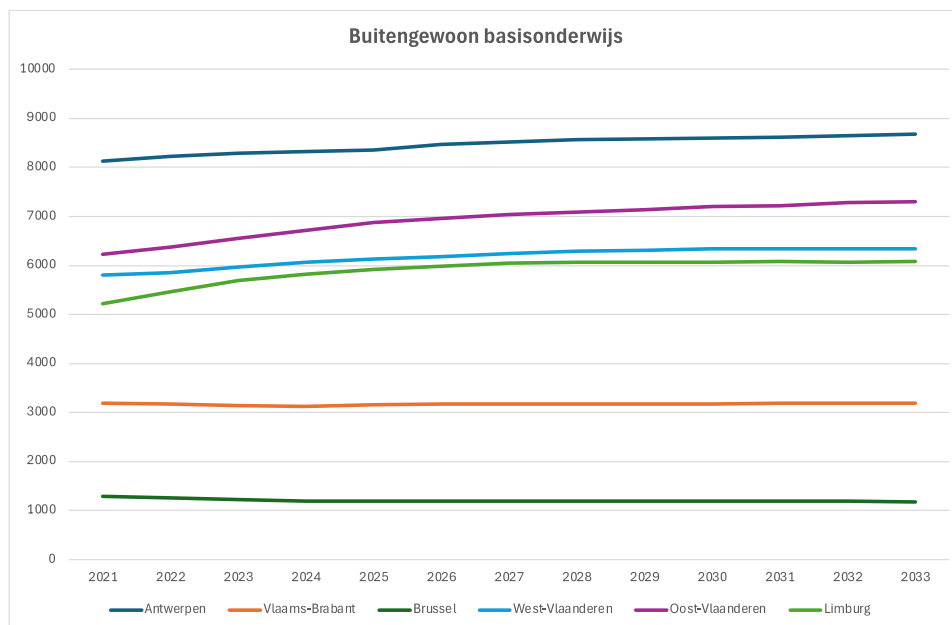

In het BuSO groeien Types 2 tot 7 minder sterk dan Type 9, maar de vraagtoename is nog steeds aanzienlijk. Alleen het Basisaanbod blijft relatief stabiel. In het BuLO zorgt Type 9 opnieuw voor de grootste toename, maar het verschil met types 2 tot 7 is minder groot. Het aandeel van het basisaanbod is in BuLO veel hoger dan in BuSO, en het is er ook stabiel.

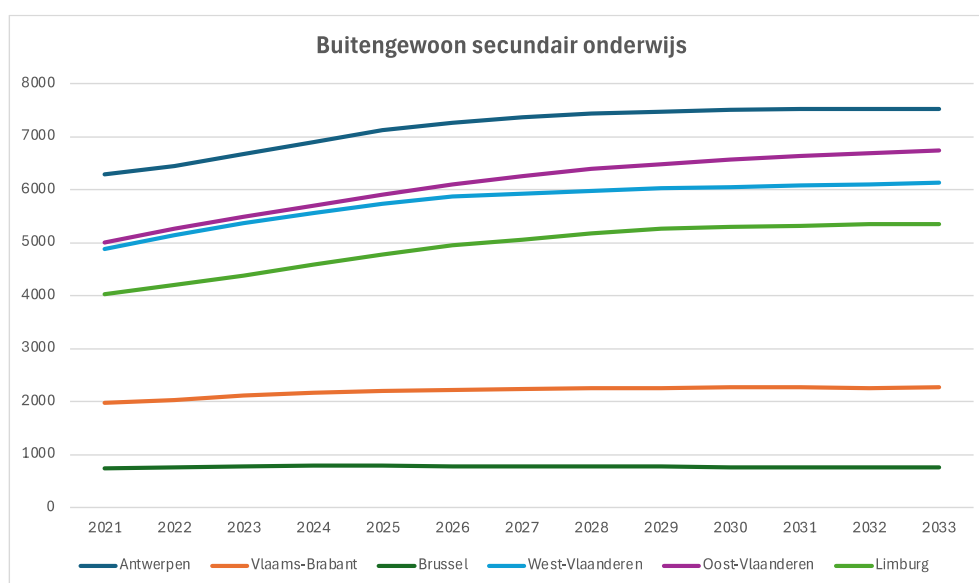
Tenslotte gaan we na hoe de evoluties in het buitengewoon onderwijs verdeeld zijn over de provincies. Er worden daarbij vrij grote regionale verschillen vastgesteld. Zo valt het bijvoorbeeld op dat het Brussels gewest en de provincie Vlaams-Brabant in het buitengewoon basisonderwijs geen groei kennen. Dan volgt West-Vlaanderen met een relatief kleine toename. Op kop staan Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg met de grootste stijgingen. In percenten uitgedrukt varieert de evolutie tussen 2023 en 2030 dus van een daling met 3% in het Brussels gewest tot een toename met 9% in Oost-Vlaanderen. Deze grote verschillen tussen de provincies roepen vragen op, maar vooral de dalende trend in Brussel gaat in tegen de verwachtingen. Mogelijke

elementen van verklaring hebben te maken met het aanbod buitengewoon onderwijs in het Franstalig onderwijs, maar eventueel ook de mogelijkheid dat kansengroepen in het buitengewoon onderwijs vaker zonder attest in het basisaanbod aanwezig zijn, en veel minder present zijn in de andere types die elders voor de groei verantwoordelijk zijn. Dergelijke verklaringen kunnen plausibel lijken, maar ze werden in deze studie niet dieper onderzocht.

FIGUUR 1.36 Resultaten vraagprognose buitengewoon basisonderwijs: provincies

FIGUUR 1.37 Resultaten vraagprognose buitengewoon secundair onderwijs: provincies

Ook in het buitengewoon secundair onderwijs blijven Brussel en Vlaams-Brabant achter op de andere provincies, met ditmaal een daling van 1% in Brussel en een toename van 7% in Vlaams Brabant. De koplopers zijn dezelfde als in het BuBaO, maar nu liggen Oost-Vlaanderen en Limburg nek aan nek met respectievelijke toenames van 20 en 21%.

Wanneer we de resultaten voor het buitengewoon onderwijs overlopen, dan kunnen we enkel concluderen dat er verrassende regionale verschillen zijn, die suggereren dat er een aantal lokale en regionale factoren spelen die we nog onvoldoende doorgronden. Een eerste tentatieve verklaring zou kunnen zijn dat regionale verschillen in het aanbod van buitengewoon onderwijs een rol spelen. Immers, wanneer leerlingen het gevraagde aanbod niet vinden in hun nabijheid dan kunnen ze uitwijken naar een verder weg gelegen school die het gevraagde buitengewoon onderwijs wel aanbiedt. Ze kunnen er zelfs voor opteren om toch maar binnen het gewoon onderwijs te blijven. In beide gevallen blijft de vraag naar plaatsen op lokaal vlak ten dele onzichtbaar, en zal de vraagprognose deze niet detecteren en naar de toekomst doortrekken. Dat wordt veroorzaakt doordat de transitiekansen richting buitengewoon onderwijs voor deze leerlingen lager liggen dan wanneer ze hun reële preferenties hadden kunnen volgen. Hoewel dit mechanisme op lokaal vlak zeker een rol zal spelen volstaat het niet om de grote differentiatie op bredere geografische schaal helemaal te verklaren.

Een tweede vaststelling is dat de evoluties in het buitengewoon onderwijs veel minder sterk door de demografie gestuurd worden. De bevolkingsvooruitzichten die vrij sterk de toekomstrichting aangeven in het gewoon basis- en secundair onderwijs spelen in het buitengewoon onderwijs een eerder bijkomstige rol. Dat alles maakt dat de sterk evoluerende cijfers voor het buitengewoon onderwijs best met extra voorzichtigheid en voorbehoud vertaald worden in een capaciteitsbeleid voor de toekomst.

2 ONTWIKKELING PROGNOSEMODEL VAN HET ONDERWIJSAANBOD

2.1 Prognose van het aanbod

2.1.1 Aanbodbevraging van 2024

2.1.1.1 Inhoud en organisatie van de aanbodbevraging

Voor de prognose van het aanbod aan onderwijsplaatsen baseren we ons op de bevraging bij alle gemeenten in het Vlaams Gewest en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De bevraging vond plaats in het voorjaar van 2024. Volgende capaciteitskenmerken werden bij scholen bevraagd:

Maximale capaciteit

- Hoeveel leerlingen zou u momenteel kunnen huisvesten in de voor uw school beschikbare infrastructuur, als u alle geschikte leslokalen maximaal zou benutten, weliswaar zonder bijkomende investeringen te doen? Dit komt in principe overeen met het aantal leerlingen dat u zou kunnen inschrijven in de betreffende vestigingsplaats bij een maximale bezetting over alle leerjaren heen. Gezien er na oktober 2023 nog meerdere instapmomenten voor kleuters zijn, zal de maximale capaciteit voor kleuters normaliter hoger zijn dan het aantal inschrijvingen voor kleuters in oktober 2023.
- De maximale capaciteit van een vestigingsplaats/school hangt niet enkel af van de infrastructuur van de school, maar ook van de omkaderingsmiddelen van de school. In deze aanbodbevraging willen we enkel informatie over de maximumcapaciteit op basis van de infrastructurele mogelijkheden van de school.

Overbenutting

- Wordt er momenteel lesgegeven in lokalen die in principe niet bedoeld zijn voor lesdoeleinden (bv. refter)? Zo ja, vul dan in hoeveel plaatsen u momenteel benut in deze lokalen. De plaatsen die u hier vermeldt, worden verondersteld niet opgenomen te zijn in de maximale capaciteit.

Permanent vrije plaatsen

- Staan er op dit moment leslokalen permanent leeg die ook niet gebruikt worden door andere onderwijsniveaus (bv. door overcapaciteit of om veiligheidsredenen)? Zo ja, vul dan in hoeveel plaatsen u heeft in deze lokalen. De plaatsen die u hier vermeldt, worden verondersteld niet opgenomen te zijn in de maximale capaciteit.

Bedreigde capaciteit

- Verwacht u in de nabije toekomst een noodgedwongen inkrimping van uw capaciteit bv. omwille van veiligheidsredenen of het aflopen van een tijdelijke vergunning of het niet kunnen verlengen van een huurcontract of nog een andere reden? Zo ja, vul dan hier in hoeveel plaatsen u dreigt te verliezen tussen het moment van deze meting en schooljaar 2030-2031. De plaatsen die u hier vermeldt, worden verondersteld wel opgenomen te zijn in de maximale capaciteit.

Verwachte capaciteitsuitbreidingen

- Verwacht u in de nabije toekomst een uitbreiding van uw capaciteit door concrete, effectief geplande projecten (verbouwingen, aankoop gebouw,...)? Zo ja, vul dan hier in hoeveel bijkomende plaatsen u verwacht tussen het moment van deze meting en schooljaar 2030-2031. De plaatsen die u hier vermeldt, worden verondersteld niet opgenomen te zijn in de maximale capaciteit.

Vrijkomende benutting

- Worden er momenteel leslokalen in voor uw school beschikbare gebouwen gebruikt door andere onderwijsniveaus, maar die terug benut kunnen worden vanaf ten laatste schooljaar 2030-2031? Zo ja, vul dan in over hoeveel plaatsen het gaat. De plaatsen die u hier vermeldt, worden verondersteld *niet* opgenomen te zijn in de maximale capaciteit.

De organisatie en het uitsturen van deze aanbodbevraging gebeurde als volgt. Gemeenten werden via het college van burgemeesters en schepenen en de schepenen bevoegd voor onderwijs benaderd om zich in te schrijven voor de aanbodbevraging. Om de deelname aan de vierde capaciteitsmonitor te verhogen, werd er minimaal één keer telefonisch contact opgenomen met burgemeesters, schepenen, steden en gemeenten om zichzelf in de aanbodbevraging in te schrijven. Daarna werd er tot 2 maal toe een herinnering tot deelname via email gestuurd om alsnog een reactie te ontvangen.

In reactie op de oproep tot deelname aan de vierde editie van de capaciteitsmonitor, registreerden coördinatoren van steden en gemeenten zich via het online Webformulier. Elke contactpersoon van iedere geregistreerde gemeente in Vlaanderen en de VGC kreeg daarna een email met de nodige documentatie om de aanbodbevraging uit te rollen onder de scholen op hun grondgebied. Deze documentatie met de nodige instructies werd ook online gezet.¹ Eén van die documenten is een Excelbestand met een overzicht van de scholen op hun grondgebied, en het aantal ingeschreven leerlingen in deze scholen aan de start van het schooljaar 2023-2024 (oktobertelling). Contactpersonen van steden en gemeenten verzamelden vervolgens met behulp van dit Excelbestand de capaciteitskenmerken per school op het niveau van de vestigingsplaats. De andere documenten betreffen de instructies voor gemeenten en de instructies voor scholen de woordelijke definities van de capaciteitskenmerken zoals hierboven beschreven. De aanbodbevraging vond plaats vlak voor de zomer van 2024. Data werden aangeleverd tot en met de eerste week van juli 2024. De data van Antwerpen werden aangeleverd in september 2024.

Mede omwille van uniformiteit en vergelijkbaarheid met vorige edities van de capaciteitsmonitor, werden de definities behouden. De woordelijke definitie van overbenutting en maximale capaciteit is dezelfde gebleven. De instructie of overbenutting al dan niet in maximale capaciteit vevat moet zijn, veranderde wel. In de vorige edities dienden de overbenutte plaatsen wel opgenomen te worden in de maximale capaciteit, in de vierde editie niet.

¹ DOI: <https://hiva.kuleuven.be/sites/capaciteitsmonitor>

De Sociaal-maatschappelijke Ethische Commissie (SMEC) van KU Leuven heeft de dataverzamelmethode waaronder de aanbodbevraging en de data van het Departement Onderwijs en Vorming goedgekeurd. Dit betekent dat het onderzoek verliep in overeenstemming met AVG-richtlijnen en standaarden van ethisch onderzoek

2.1.1.2 Berekening van de verwachte capaciteit in 2030-2031

Voor elke school werd de capaciteit berekend die deze verwacht te hebben tegen het schooljaar 2030-2031. Hoe deze verwachte capaciteit berekend wordt, hangt af of de school in kwestie deel heeft genomen aan de aanbodbevraging.

Scenario 1: de school neemt deel aan de aanbodbevraging

Indien de school heeft deelgenomen aan de aanbodbevraging en valide data heeft opgeleverd werd de verwachte capaciteit berekend als de som van de maximumcapaciteit, de permanent vrije plaatsen, de vrijkomende benutting en de verwachte capaciteitsuitbreidingen. Deze berekeningswijze verschilt van de vorige edities van de capaciteitsmonitor. In de vorige edities werd de verwachte capaciteit voor 2027-2028 berekend als de som van de maximale capaciteit, de vrijkomende benutting, de verwachte uitbreiding, en de permanent vrije plaatsen; min de plaatsen in overbenutting. Deze wijziging gebeurde omdat de overbenutte plaatsen in de vorige edities wel opgenomen diende te worden in de maximale capaciteit. Deze wijziging gebeurde eveneens in overleg met het Departement Onderwijs en Vorming en de leden van de stuurgroep.

We maken hierbij nog volgende drie opmerkingen:

- Aan de GO-scholen werd bij het uitsturen van de aanbodbevraging de instructie gegeven dat de permanent vrije plaatsen wel opgenomen diende te worden in de maximumcapaciteit. Om dubbeltellingen te vermijden werden de permanent vrije plaatsen voor de GO-scholen bijgevolg verminderd van de maximumcapaciteit. Dit gebeurde in overleg met het Departement Onderwijs en Vorming en met de stuurgroepleden.
- Hoewel de instructie meegegeven werd dat de overbenutting niet bij de maximumcapaciteit opgeteld moest worden, werd uit de resultaten duidelijk dat dit toch bij sommige scholen het geval bleek te zijn. Bijgevolg pasten we – opnieuw om dubbeltellingen te vermijden – volgende correctie toe. Indien de maximumcapaciteit verminderd met de overbenutting exact gelijk is aan de inschrijvingsgegevens, geldt er een heel sterk vermoeden dat de school de overbenutting inderdaad heeft meegeteld in de maximumcapaciteit. In dit geval verminderden we de maximumcapaciteit met de overbenutte plaatsen. Dit scenario deed zich slechts in een beperkt aantal gevallen voor.
- Scholen konden in de aanbodbevraging zelf aangeven hoeveel bijkomende plaatsen ze in hun school verwachten in 2030-2031 door geplande investeringen (bijv. verbouwingen, de aankoop van een nieuw gebouw...). Naast deze bevroagde informatie is er ook data beschikbaar over de geplande plaatsen via de projecten “Scholen van Vlaanderen” en de geplande plaatsen via capaciteitsprojecten. Hierbij gaat het om alle tot op heden goedgekeurde projecten. Deze informatie werd eveneens meegenomen in de analyse.
 - Indien de school deelnam aan de aanbodbevraging en de verwachte uitbreiding heeft ingevuld, dan werd ervoor gekozen om de informatie van de aanbodbevraging mee te nemen. Indien er ook gegevens via de projecten “Scholen van Vlaanderen” en via capaciteitsprojecten beschikbaar waren, werden de verschillende gegevens met elkaar vergeleken en werden de nodige cleaning stappen uitgevoerd (bijv.

- dubbeltellingen, grote outliers...).
- Indien de school deelnam aan de aanbodbevraging en niets invulde bij de verwachte uitbreiding maar wel informatie teruggevonden werd via de hierboven genoemde databronnen, dan werd de informatie uit deze databronnen meegenomen.
- Deze investeringsinformatie via de projecten “Scholen van Vlaanderen en via capaciteitsprojecten werd eveneens meegenomen indien de school niet deelnam aan de aanbodbevraging.

Scenario 2: de school neemt niet deel aan de aanbodbevraging

Voor sommige scholen werd er in de aanbodbevraging geen data aangetroffen. Het kan zijn dat de betreffende school niet deelnam aan de aanbodbevraging, ondanks dat de gemeente zich had geregistreerd en de nodige documentatie had aangeleverd. Het kan ook zijn dat de gemeente zich niet registreerde voor de aanbodbevraging, waardoor de scholen op hun grondgebied ook niet werden bereikt. In dit geval wordt de verwachte capaciteit van de school geschat door gebruik te maken van de inschrijvingsaantallen van de februaritelling 2023-2024. Verondersteld wordt dat scholen die niet deelnemen aan de aanbodbevraging minder capaciteitsdruk ervaren dan scholen die wel deelnemen en dat in scholen die niet deelnemen daarom ook minder capaciteit wordt benut. De verwachte capaciteit wordt daarom berekend door het totaal aantal inschrijvingen van de vestigingsplaats van de februaritelling 2023-2024 te verhogen met 30%. Dit is analoog aan de vorige edities van de capaciteitsmonitor. Belangrijk is bijgevolg om bij de interpretatie van de resultaten in het volgend hoofdstuk rekening te houden met de deelnamepercentages, omwille van het feit dat het verwachte aanbod wordt berekend door de inschrijvingsgegevens op te hogen met 30%. Indien een gemeente zich niet registreerde voor de aanbodbevraging en het verwachte aanbod relatief hoog ligt, kan dit dus ook verband houden met de niet-deelname.

Het verwachte aanbod wordt in een volgende stap gewaardeerd aan een bepaalde benuttingsgraad. Van het vraagprognosemodel kan niet verwacht worden dat de toekomstige vraag perfect voorspeld wordt. Net zoals bij de demografische prognoses van de SVR dient steeds een zekere foutenmarge in acht genomen te worden. Zelfs bij perfecte demografische voorspelling zullen zich fouten voordoen doordat wij in feite een theoretische vraag voorspellen onder de hypothese dat een tekortkomend aanbod leerlingenstromen niet zal heroriënteren, wat in de praktijk wel zal gebeuren. Het is daarom aanbevolen om met deze foutenmarge rekening te houden bij de omzetting van de vraagprognose naar de effectief benötigde capaciteit. Het is dan ook niet aangeraden dat fusiegemeenten hun aanbodcapaciteit zonder enige speelruimte zouden afstemmen op de vraagprognose. Daarnaast is het onrealistisch dat scholen 100% van de beschikbare plaatsen zullen kunnen invullen in de toekomst en zo hun aanbod perfect op de vraag kunnen afstemmen. Ten slotte is het belangrijk dat leerlingen en ouders de vrijheid behouden om een school te kiezen die aansluit bij hun voorkeuren.

In het gewoon basisonderwijs wordt een benuttingsgraad van 85% gehanteerd. In het gewoon secundair onderwijs wordt niet één benuttingsgraad gehanteerd, maar wordt een onderscheid gemaakt naar de verschillende onderwijsvormen. In de onderwijsvormen ASO, KSO en OKAN wordt de benuttingsgraad vastgelegd op 85% van de maximale capaciteit, in het BSO, TSO en HBO wordt de benuttingsgraad op 75% gelegd. Voor de eerste graad (GSO), wordt de benuttingsgraad bepaald door de verhouding ASO-KSO versus BSO-TSO-HBO in de bovenbouw. Is er geen bovenbouw aanwezig, dan wordt de benuttingsgraad op 85% gelegd. In het

buitengewoon basisonderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs wordt een benuttingsgraad van 85% gehanteerd. Enkel binnen opleidingsvorm 4 (OV4) is de benuttingsgraad 75% of 85% afhankelijk van de onderwijsvorm.

2.1.1.3 Data cleaning

De eerste stap van de data-analyse bestond uit het opschonen van de gegevens en het uitvoeren van controles op de aangeleverde data om de betrouwbaarheid en validiteit te toetsen. Het betreffen volgende controles:

- Een belangrijke eerste actie hierbij was het scheiden van de gegevens per vestigingsplaats. Sommige scholen, voornamelijk in het gewoon secundair onderwijs en in het buitengewoon onderwijs, hadden cijfers geaggregeerd over verschillende vestigingsplaatsen binnen dezelfde instelling. Omdat vestigingsplaatsen op verschillende geografische locaties kunnen liggen, is het essentieel dat deze gegevens niet worden samengevoegd.

Bij scholen in het buitengewoon onderwijs werd bovendien vaak aangegeven dat het moeilijk was om de aanbodgegevens te splitsen naar type en/of opleidingsvorm. In scholen van het buitengewoon onderwijs werden de geaggregeerde aanbodgegevens gesplitst naar vestigingsplaats en naar type/opleidingsvorm op basis van de inschrijvingsgegevens (van de februaritelling 2023-2024).

Wat betreft scholen in het gewoon secundair onderwijs was het niet altijd even duidelijk of de aanbodgegevens geaggregeerd ingevuld waren op instellingsnummer/adresgegevens/schoolnaam of één vestigingsplaats louter niet had deelgenomen aan de aanbodbevraging. Daarom werd volgende controle uitgevoerd.

- Indien de som van de maximumcapaciteit en de overbenutting duidelijk kleiner was dan de inschrijvingen – geaggregeerd over de samenhangende vestigingsplaatsen – dan is er een sterk vermoeden dat de vestigingsplaats zonder aanbodgegevens niet heeft deelgenomen aan de aanbodbevraging. In dit geval wordt de verwachte capaciteit geschat door gebruik te maken van de inschrijvingsgegevens.
 - Indien de som van de maximumcapaciteit en de overbenutting gelijk aan of groter was dan de inschrijvingen – geaggregeerd over de samenhangende vestigingsplaatsen – dan is er een sterk vermoeden dat de aanbodbevraging geaggregeerd werd ingevuld voor die vestigingsplaatsen. In dit geval wordt de maximumcapaciteit proportioneel verdeeld over de verschillende vestigingsplaatsen.
- In deze editie van de capaciteitsmonitor werd voor het eerst ook een opsplitsing van de verwachte capaciteit gemaakt naar finaliteit in het gewoon secundair onderwijs. Dit door het verwachte aanbod proportioneel te vermenigvuldigen met de inschrijvingsgegevens. Deze onderwijshervorming is echter nog niet volledig uitgevoerd en in het zesde en zevende middelbaar zijn er bijgevolg nog geen inschrijvingsgegevens naar onderwijsfinaliteit. Om ook voor deze twee jaren over informatie naar finaliteit te beschikken werden de inschrijvingsgegevens voor het zesde middelbaar verdeeld volgens de verhoudingen van de inschrijvingsgegevens naar finaliteit in het vijfde middelbaar. Voor het zevende middelbaar werden ASO, KSO en TSO als doorstroomgerichte studierichtingen beschouwd, BSO kreeg de arbeidsmarktfinaliteit.

- Na de voorgaande cleaning stappen werden vervolgens nog enkele laatste checks uitgevoerd:
 - De som van de maximumcapaciteit en de overbenutting werd vergeleken met de inschrijvingsgegevens. Indien de opgegeven maximumcapaciteit vermeerderd met de overbenutting duidelijk kleiner was dan de inschrijvingsgegevens, dan werd de maximumcapaciteit gelijkgesteld aan de inschrijvingsgegevens. Indien dit niet het geval was, dan werden de gegevens behouden.
 - De verwachte capaciteit werd vergeleken met de maximumcapaciteit. Indien de verwachte capaciteit duidelijk kleiner bleek te zijn dan de maximumcapaciteit, dan werden de gegevens onderzocht en gecorrigeerd.
 - Er werd gecontroleerd of de scholen de juiste formule toepasten wat betreft de berekening van de verwachte capaciteit (i.e. maximumcapaciteit + permanent vrije plaatsen + vrijkomende benutting + verwachte uitbreiding). Gevallen waarin deze berekening niet klopte werden bekeken en gecorrigeerd met de juiste berekening.

2.1.1.4 Opmerkingen bij bedreigde capaciteit en overbenutting

Scholen konden in tabblad notities van het verzameldocument meer toelichting geven bij de cijfers die ze invulden bij de verschillende capaciteitskenmerken. We vatten de belangrijkste toelichtingen samen wanneer de school in kwestie had aangeduid dat er bedreigde capaciteit was. Sommige scholen vermeldde dat er capaciteit dreigde weg te vallen doordat de school gebruik maakt van modulaire units wegens een tekort aan klaslokalen. Deze units zijn vaak afhankelijk van vergunningen die op termijn kunnen vervallen, wat de capaciteit bedreigt. Daarnaast meldden sommige scholen ook dat ze capaciteit dreigden te verliezen door de slechte staat van de gebouwen. Oude gebouwen kampen met structurele problemen zoals lekkages, onveilige vloeren en verouderde voorzieningen, wat leidt tot onzekerheid over de geschiktheid ervan voor onderwijs. Dit zorgt niet alleen voor veiligheidsproblemen, maar beperkt ook de bruikbaarheid van de lokalen.

Bij de overbenuttingcomponent werd vermeld dat door ruimtegebrek refters, gangen, en leraarskamers worden ingezet als klaslokalen, wat de werking van de school belemmert en de beschikbare capaciteit onder druk zet.

Er werd verder door de scholen ook nog informatie verstrekt inzake het gebrek aan capaciteit (niet specifiek gelinkt aan één bepaalde component):

- Gebrek aan infrastructuuruitbreiding: de groeiende leerlingenaantallen staan in contrast met het gebrek aan beschikbare of geplande uitbreidingen van schoolgebouwen. Projecten lopen vaak vast door een gebrek aan financiering of lange goedkeuringsprocedures. Dit leidt tot situaties waarin scholen geen ruimte meer hebben om nieuwe leerlingen op te vangen, ondanks ingediende bouwdoSSIERS.
- Stijgende leerlingenaantallen door nieuwe woonwijken: in bepaalde regio's zorgen nieuwe woonwijken voor een sterke toename van het aantal leerlingen, waardoor scholen geconfronteerd worden met een tekort aan beschikbare klaslokalen.

2.1.1.5 Opsplitsing naar onderwijsvorm, type en opleidingsvorm

De verwachte capaciteit wordt opgesplitst naar onderwijsvorm in het gewoon secundair onderwijs, naar type in het buitengewoon basisonderwijs en naar opleidingsvorm in het buitengewoon

secundair onderwijs. Dit gebeurde steeds proportioneel met de inschrijvingsgegevens van 2023-2024 (februaritelling).

Wat betreft de opsplitsing van het verwachte aanbod naar onderwijsvorm in het gewoon secundair onderwijs werd DBSO bij BSO geteld. Zoals reeds vermeld in hoofdstuk 1 zal DBSO verdwijnen en veranderen in duaal leren. Voor het DBSO werden er nog steeds vraagprognoses opgesteld, rekening houdend met het uitdovend karakter van DBSO. Deze vraagprognoses voor het DBSO voor het jaar 2030-2031 werd bij de vraagprognose voor het BSO opgeteld (gezien de overschakeling naar duaal leren). Ook in de aanbodbevraging werd de capaciteit voor het DBSO opgeteld bij die van het BSO.

Binnen het onderzoek werden meer gedetailleerde aanbodtabellen opgesteld (naar onderwijsvorm, finaliteit voor het secundair onderwijs; naar type en opleidingsvorm voor het buitengewoon basis- en secundair onderwijs...); deze inzichten en cijfers werden aan de opdrachtgever en de leden van de stuurgroep bezorgd.

2.2 Deelname aan de aanbodbevraging

In onderstaande tabellen en figuren bekijken we de deelnamegraad aan de aanbodbevraging, dit apart voor het gewoon basis- en secundair onderwijs en voor het buitengewoon basis- en secundair onderwijs. Deze deelname-analyses gebeuren zowel op gemeente- en schoolniveau. Dit wil zeggen dat er wordt gekeken naar (i) het aantal gemeenten die zich registreerden om deel te nemen aan de aanbodbevraging en (ii) naar het aantal scholen (i.e. vestigingsplaatsen) die hebben deelgenomen. Daarnaast worden deze deelnamecijfers ook vergeleken met de deelnamecijfers uit de vorige capaciteitsmonitor van 2021.

Uit FIGUUR 2.1 blijkt dat 68% van de scholen in het gewoon basisonderwijs (of 2 345 van de 3 466 vestigingsplaatsen) heeft deelgenomen aan de aanbodbevraging. 32% (of 1 119 scholen) heeft bijgevolg niet deelgenomen. Wat betreft het gemeenteniveau wordt een onderscheid gemaakt tussen volledige deelname en onvolledige deelname. Een onvolledige deelname betekent dat minimum 1 school in de gemeente de aanbodbevraging niet heeft ingevuld. Merk op dat wanneer één school binnen de gemeente niet deelneemt dit ook al gezien wordt als een onvolledige deelname van de gemeente. In 45% (of 136) van de gemeentes hebben alle scholen gewoon basisonderwijs in de gemeente deelgenomen, in 21% (of 64) van de gemeentes hebben sommige scholen deelgenomen, andere niet. 34% (of 104) van de gemeentes in het Vlaams en Brussels Gewest hebben zich niet geregistreerd voor de aanbodbevraging.

Een gelijkaardig beeld zien we voor het gewoon secundair onderwijs; de deelnamepercentages liggen zelfs nog ietwat lager. 61% van de scholen (of 952 van de 1 552) heeft deelgenomen aan de aanbodbevraging. In 38% van alle gemeentes (of 72 van de 192) hebben alle scholen deelgenomen, in 31% van de gemeentes nam geen enkele school deel.

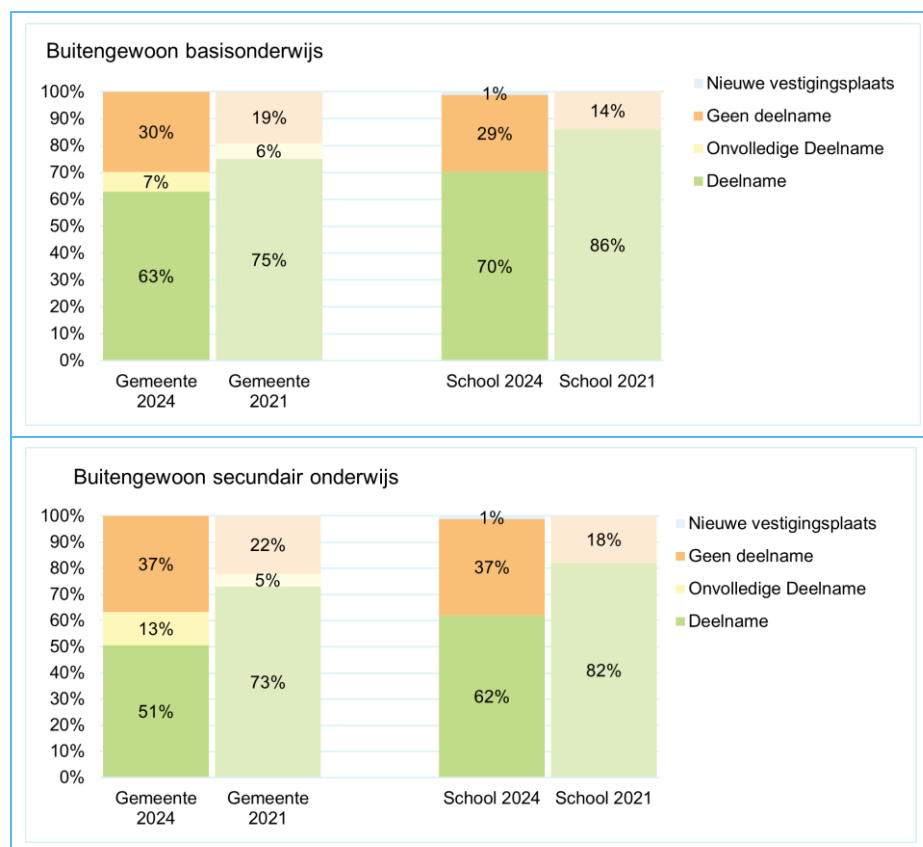
Wanneer we onderstaande cijfers vergelijken met de deelnamepercentages in de vorige capaciteitsmonitor van 2021, valt duidelijk op dat de deelname nu lager ligt. In 2021 nam namelijk steeds rond 80% van de vestigingsplaatsen deel aan de aanbodbevraging, in ongeveer 66% van de gemeentes namen alle scholen deel in de gemeente. Ondanks de uitgebreide inspanningen om gemeenten te benaderen en herhaaldelijk herinneringen te versturen, ligt de responsgraad van de vierde editie lager dan de editie van 2021. De meest voorkomende redenen voor niet-deelname waren de drukte rond de verkiezingen (van juni 2024), het feit dat deelname als te tijdsintensief werd ervaren, dat de gemeente geen bevoegdheden heeft om de betreffende taken op zich te nemen, of dat men aangaf al een goed inzicht te hebben in de demografische ontwikkelingen van de onderwijsinstellingen binnen de gemeente. Daarnaast is het vermeldenswaardig dat we in de meeste gevallen van niet-deelname geen respons hebben ontvangen, waardoor we geen inzicht hebben gekregen in de redenen voor het uitblijven van deelname.

FIGUUR 2.1 Deelname-analyse op gemeente- en schoolniveau voor het gewoon basis- en secundair onderwijs – vergelijking capaciteitsmonitor 2024 met capaciteitsmonitor 2021

Ten slotte bekijken we nog de deelnamepercentages binnen het buitengewoon basis- en secundair onderwijs (FIGUUR 2.2). Ook hier heeft tussen de 60 en 70% van de scholen deelgenomen aan de aanbodbevraging. In 50 à 60% van de gemeentes namen alle scholen deel. Ook voor het buitengewoon onderwijs ligt de responsgraad lager in deze editie van de capaciteitsmonitor in vergelijking met die van 2021.

FIGUUR 2.2 Deelname-analyse op gemeente- en schoolniveau voor het buitengewoon basis- en secundair onderwijs – vergelijking capaciteitsmonitor 2024 met capaciteitsmonitor 2021

3 VERWACHTE CAPACITEIT IN 2030- 2031: CONFRONTATIE VAN VRAAG- EN AANBODPROGNOSES

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de confrontatie van de vraagprognoses met de aanbodprognoses (met benuttingsgraad) besproken. Zo kan nagegaan worden in welke regio's in Vlaanderen en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een capaciteitstekort verwacht wordt en in welke een overschot, en dit voor de verschillende onderwijsniveaus.

De prognoses werden gemaakt op verschillende geografische niveaus, met als vertrekpunt de fusiegemeenten als bouwblokken. Voor het gewoon secundair onderwijs worden de resultaten zowel op fusiegemeente- als op onderwijszoneniveau weergegeven. Aangezien centrumsteden een concentratie van scholen met een groot en divers aanbod bevatten, worden voor het gewoon basisonderwijs ook enkele resultaten getoond op binnenstedelijk niveau voor de steden Antwerpen, Gent, Leuven, Mechelen en Brugge, dit op basis van een clustering van statistische sectoren.² Voor het buitengewoon onderwijs worden de capaciteitsnoden op onderwijszoneniveau geanalyseerd.

In bijlage werden een aantal overzichtstabellen toegevoegd voor het gewoon basis- en secundair onderwijs op gemeenteniveau en op het niveau van onderwijszone voor het buitengewoon basis- en secundair onderwijs. Deze tabellen bevatten zowel de aanbodprognoses met als zonder benuttingsgraden.

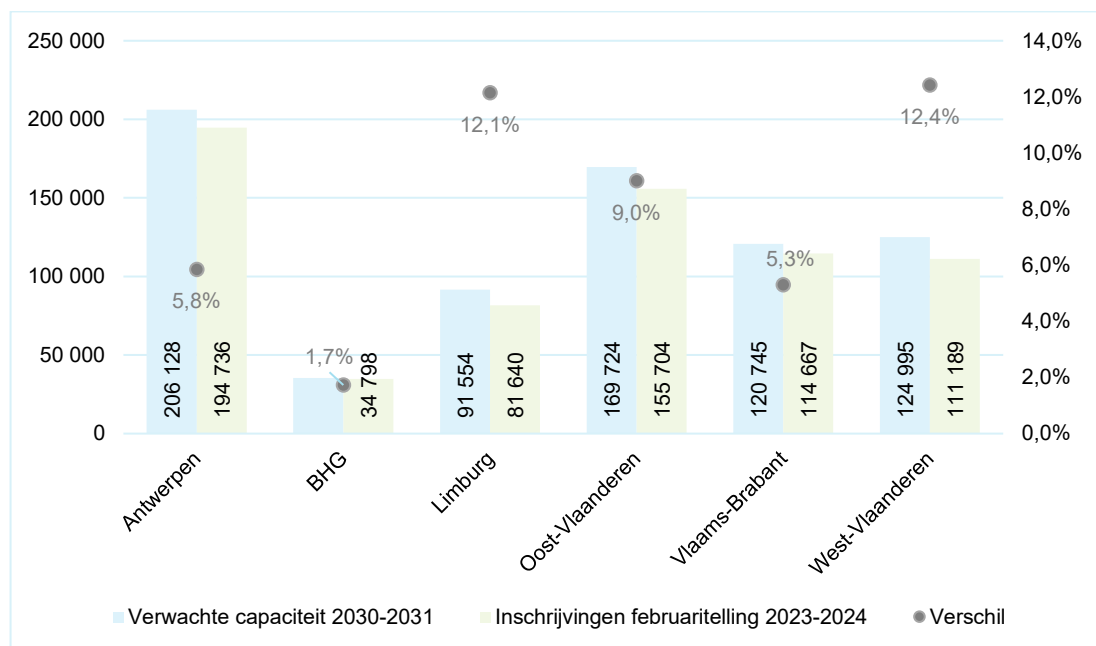
² De mobiliteit voor het buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs is te groot om met binnenstedelijke afbakeningen te werken.

3.1 Gewoon basisonderwijs

3.1.1 Vergelijking van het verwachte aanbod in 2030-2031 in het gewoon basisonderwijs met de huidige inschrijvingsgegevens op 1 februari 2024

In FIGUUR 3.1 geven we het aantal ingeschreven leerlingen in het schooljaar 2023-2024 weer (o.b.v. de februaritelling) en het verwachte aanbod in 2030-2031 (met een benuttingsgraad van 85%). De percentages tonen hoeveel hoger het verwachte aanbod ligt in 2030-2031 in vergelijking met de huidige inschrijvingsgegevens. In Limburg en West-Vlaanderen ligt het verwachte aanbod zo'n 12% hoger dan de inschrijvingen, terwijl dit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nauwelijks 2% bedraagt. Antwerpen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant bevinden zich tussen deze twee uitersten, met een verwacht aanbod dat resp. 5,8%, 9,0% en 5,3% hoger ligt dan de inschrijvingen.

FIGUUR 3.1 Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 in het gewoon basisonderwijs op provincieniveau, met procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

3.1.2 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognose in het gewoon basisonderwijs

Vervolgens leggen we de vraagprognoses en de aanbodprognoses voor het jaar 2030-2031 naast elkaar. Zo kunnen we bekijken in welke gemeentes er een tekort aan capaciteit is voor leerlingen in het kleuter- en lager onderwijs, evenals in welke gemeentes er capaciteitsoverschotten te verwachten zijn. Het globale beeld toont een groot overschot, zowel bij het kleuter- als bij het lager onderwijs. Het totale verwachte overschot in het gewoon basisonderwijs bedraagt 41 665 plaatsen (TABEL 3.1). Dit maakt 6% uit van het totaal verwachte aanbod in 2030-2031.

TABEL 3.1 Globaal overzicht voor het gewoon basisonderwijs

	Vraagprognose 2030-2031	Aanbodprognose 2030-2031	Verwacht # overshot	Verwacht % overshot
Kleuteronderwijs	282 027	285 249	3 222	1%
Lager onderwijs	424 853	463 296	38 443	8%
Basisonderwijs	706 880	748 546	41 665	6%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Vooraleer wordt nagegaan of dit grote globale overshot zich ook in de meeste regio's en gemeentes voordoet, bekijken we FIGUUR 3.2. Deze grafiek toont hoe de vraag – per provincie - evolueert over de jaren heen, waaraan de aanbodprognose voor het jaar 2030-2031 werd toegevoegd als een constante lijn. Deze grafieken geven een eerste indicatie of overschotten of tekorten zullen toenemen in de tijd, of dat een tekort een overshot zal worden (of omgekeerd). We gaan hierbij uit van een constant verwacht aanbod (van 2030-2031), wat niet volledig realistisch is. Ook het aanbod zal elk jaar aangepast worden door scholen die capaciteit dreigen te verliezen, scholen die bezig zijn met infrastructuurwerken, scholen die modulaire units huren enzovoort. Deze opmerking dient dan ook in het achterhoofd gehouden te worden.

In 2030-2031 wordt zowel in de provincies Antwerpen (+4 645 of +2,3%), Oost-Vlaanderen (+10 417 of +6,1%), Limburg (+12 219 of +13,3%), Vlaams-Brabant (+2 336 of 1,9%) en West-Vlaanderen (+10 961 of +8,8%) een capaciteitsovershot verwacht. Dit overshot was er reeds sinds het begin, met name schooljaar 2023-2024. Vanaf 2023-2024 daalt bovendien de vraag verder waardoor het overshot groter wordt in de jaren nadien. Enkel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tekent zich een ander beeld af: hoewel er in 2023-2024 nog sprake was van een (licht) capaciteitstekort, wordt in 2030-2031 een capaciteitsovershot (+721 of +2,0%) verwacht, door een daling van de gevraagde capaciteit. Samengevat komt dit resultaat erop neer dat er de komende jaren geen sprake lijkt te zijn van een algemene capaciteitsdruk in het gewoon basisonderwijs.

FIGUUR 3.2 Evolutie van de vraagprognose voor het gewoon basisonderwijs tussen 2023-2024 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Wanneer de resultaten geografisch opgesplitst worden op gemeenteniveau dan wordt er in de meerderheid van de gemeentes een capaciteitsoverschot ervaren, nl. in 218 gemeentes van de 304 in het Vlaams en Brussels Gewest. Dat wil ook zeggen dat er in 86 gemeentes een te verwachten capaciteitstekort is. De 15 gemeentes met de grootste capaciteitstekorten zijn opgelijst in TABEL 3.2, gerangschikt op basis van hun absolute tekorten. Ook de relatieve tekorten – uitgedrukt ten opzichte van het verwachte aanbod – zijn opgenomen. In Mechelen, Vilvoorde, Grimbergen, Roeselare, Sint-Pieters-Leeuw en Lier bedraagt het verwacht capaciteitstekort meer dan 400 plaatsen in 2030-2031. Ook in relatieve aantallen zijn de tekorten hoog: in Vilvoorde wordt tegen 2030-2031 een tekort van 14% van het verwachte aanbod verwacht, in Grimbergen en Lier is dit 13%, in Sint-Pieters-Leeuw 15%. In Hoeilaart en Herselt stijgt dit percentage zelfs tot een tekort van resp. 22% en 30% van hun toekomstig verwacht aanbod. Deze tekorten situeren zich zowel op het niveau van het kleuteronderwijs als op het niveau van het lager onderwijs.

Samengevat worden de grootste tekorten geobserveerd in de rand rond Brussel en rond Mechelen en Antwerpen. Dit wordt ook weergegeven in FIGUUR 3.3 en FIGUUR 3.4. In relatieve termen blijkt ook de gemeente De Haan een groot tekort te hebben (van -30%, of 345 plaatsen), naast Hoeilaart en Herselt.

TABEL 3.2 Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon kleuter-, lager en basisonderwijs

Kleuteronderwijs			Lager onderwijs			Basisonderwijs		
Gemeente	Abs	Rel	Gemeente	Abs	Rel	Gemeente	Abs	Rel
Antwerpen	-490	-2%	Vilvoorde	-421	-13%	Mechelen	-830	-9%
Mechelen	-416	-12%	Mechelen	-414	-8%	Vilvoorde	-726	-14%
Sint-Niklaas	-330	-10%	Grimbergen	-340	-15%	Grimbergen	-466	-13%
Vilvoorde	-305	-15%	Sint-Pieters-Leeuw	-295	-16%	Roeselare	-462	-7%
Turnhout	-284	-14%	Hoeilaart	-241	-34%	Sint-Pieters-Leeuw	-454	-15%
Roeselare	-266	-11%	Lier	-207	-10%	Lier	-413	-13%
Vilvoorde	-247	-12%	Roeselare	-196	-5%	Halle	-284	-6%
Merelbeke-Melle	-222	-13%	Merchtem	-178	-18%	Edegem	-280	-10%
Lier	-205	-16%	Overijse	-168	-14%	Hoeilaart	-264	-22%
Kapellen	-193	-22%	Edegem	-163	-9%	Heist-op-den-Berg	-257	-7%
Lanaken	-182	-20%	Halle	-150	-6%	Herselt	-245	-30%
Heist-op-den-Berg	-167	-11%	Schilde	-150	-13%	Merchtem	-238	-14%
Sint-Pieters-Leeuw	-159	-13%	Roosdaal	-136	-20%	Wemmel	-235	-13%
Willebroek	-154	-14%	De Haan	-132	-28%	Willebroek	-235	-8%
Brussel	-150	-6%	Brasschaat	-129	-4%	Merelbeke-Melle	-214	-5%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

FIGUUR 3.3 geeft eveneens weer in welke gemeentes de grootste overschotten te verwachten zijn. Het betreffen enkele gemeentes verspreid over de kaart, nl. om Gent, Hasselt, Bilzen-Hoeselt, Brugge, Antwerpen, Ieper, Deinze en Leuven. Elk van deze gemeentes telt een capaciteitsoverschot van meer dan 1 000 plaatsen (TABEL 3.3). Daarnaast valt de provincie Limburg op, met slechts 3 gemeentes waar een tekort wordt verwacht. Zowel in Sint-Truiden, Pelt als Oudsbergen wordt een overschot van 700 à 800 plaatsen verwacht tegen 2030-2031. De tekorten zijn bovendien niet alleen in absolute termen zeer hoog, maar ook in relatieve termen. Uitgezonderd de gemeente Antwerpen wordt in elke gemeente in Tabel 3.3 een globaal tekort verwacht van 10% of meer van het verwachte aanbod. In Oudsbergen, Westerlo en Bilzen-Hoeselt stijgt dit zelfs naar rond de 30%.

TABEL 3.3

Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon kleuter-, lager en basisonderwijs

Kleuteronderwijs			Lager onderwijs			Basisonderwijs		
Gemeente	Abs	Rel	Gemeente	Abs	Rel	Gemeente	Abs	Rel
Gent	749	7%	Gent	2035	12%	Gent	2784	10%
Ieper	554	28%	Antwerpen	1647	4%	Hasselt	1254	15%
Bilzen-Hoeselt	371	21%	Hasselt	1216	23%	Bilzen-Hoeselt	1251	26%
Deinze	335	18%	Brugge	981	13%	Brugge	1204	10%
Oudsbergen	286	28%	Bilzen-Hoeselt	880	29%	Antwerpen	1157	2%
Poperinge	274	27%	Leuven	840	13%	Ieper	1103	24%
Sint-Truiden	261	16%	Pelt	705	29%	Deinze	1021	20%
Beringen	256	13%	Deinze	687	22%	Leuven	1016	10%
Kortrijk	229	6%	Genk	633	15%	Evergem	814	19%
Mol	226	16%	Westerlo	629	35%	Sint-Truiden	812	18%
Brugge	223	5%	Evergem	626	23%	Pelt	801	21%
Menen	220	14%	Sint-Truiden	550	20%	Westerlo	747	27%
Ronse	196	17%	Ieper	549	21%	Ronse	726	23%
Oostende	194	8%	Ronse	530	26%	Oudsbergen	719	28%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

In bijlage 1 en 3 kunnen extra cijfers worden gevonden. Bijlage 1 bevat de cijfers van de vraagprognose en de aanbodprognose (met en zonder benuttingsgraad), en de confrontatie van beide (in absolute en relatieve termen) en dit voor elke gemeente in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Daarnaast bevat deze tabel ook een deelnamepercentage per gemeente, i.e. het aantal scholen dat deel heeft genomen aan de aanbodbevraging t.o.v. het totaal aantal scholen in deze gemeente. Een laag deelnamepercentage kan één van verklaringen zijn waarom er in bepaalde gemeentes bijv. een overschot is (omdat – zoals reeds gezegd – de aanbodprognose voor de niet-deelnemende scholen geschat wordt door de inschrijvingen te verhogen met 30%). Indien meerdere scholen niet deelnemen in één gemeente zal dit de aanbodprognose doen stijgen. Ook kunnen geplande investeringen deel van het antwoord bieden waarom er in een bepaalde gemeente een tekort of overschot te verwachten is. Deze maken namelijk deel uit van het verwachte aanbod. Het aantal plaatsen dat extra verwacht wordt door deze uitbreidingsprojecten in elke gemeente is opgenomen als laatste kolom TABEL b1.1. Zo heeft Ieper – nr. 2 in de lijst van gemeentes met de grootste overschotten – slechts een deelnamepercentage van 52%, in Sint-Truiden (eveneens in de top 15 met overschotten) bedraagt dit percentage zo'n 65%. In Beringen, Antwerpen en Pelt kan een aanzienlijk deel van het overschot verklaard worden door plaatsen die er zullen komen door de geplande investeringen. In Beringen gaat het om 429 extra plaatsen, in Antwerpen zo'n 2 344 en in Pelt om 754 plaatsen.

Bijlage 3 bevat gedetailleerde cijfergegevens voor enkele binnenstedelijke gebieden in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen. Deze binnenstedelijke gebieden werden afgebakend op basis van statistische sectoren. In deze tabel kunnen zowel de capaciteitstekorten als -overschotten worden afgelezen in elk van deze gebieden, zowel voor het kleuter-, lager- als gewoon onderwijs, in absolute en relatieve termen.

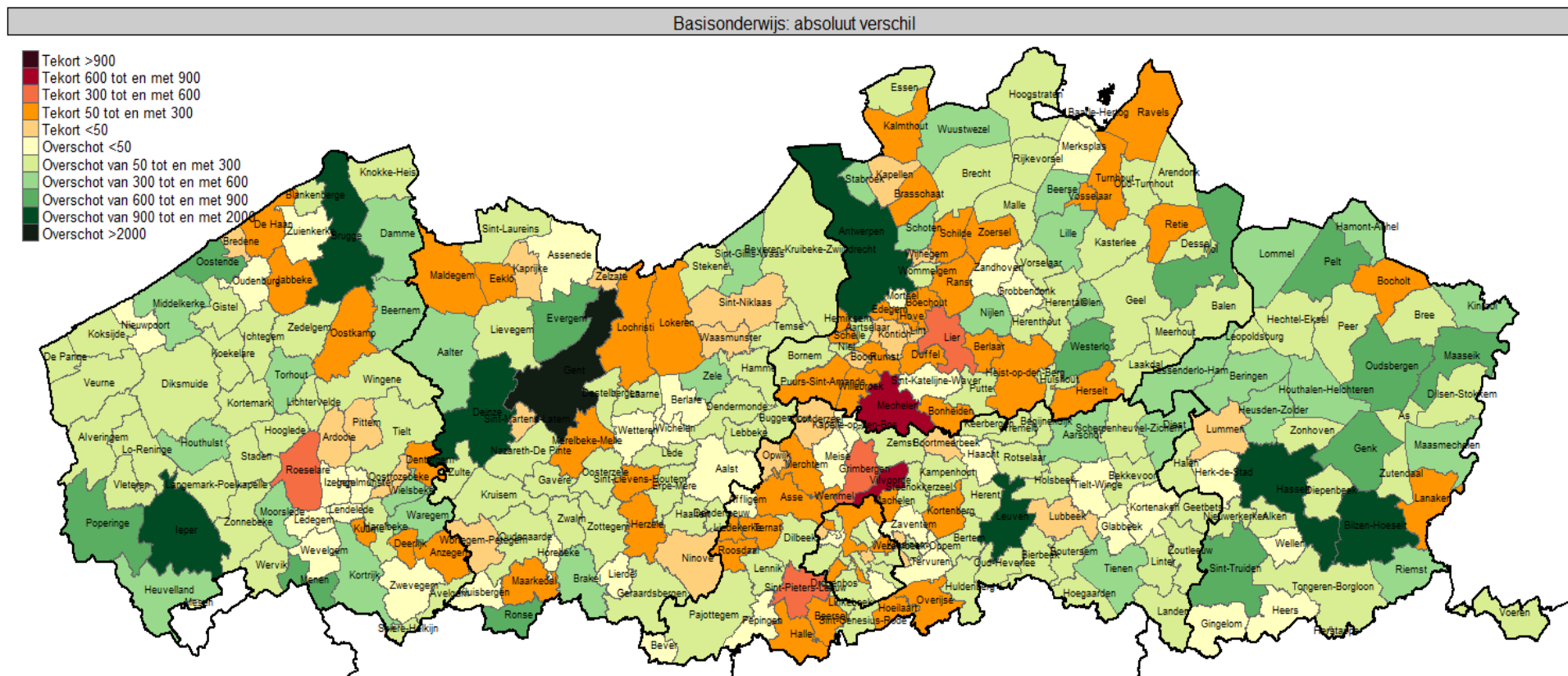
Vooraleer de resultaten voor het gewoon secundair onderwijs te bespreken, merken we op dat in bovenstaande cijfers en figuren steeds de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden opgenomen. In hoofdstuk 1 van dit rapport wordt uitgelegd waarom een bijkomend scenario voor deze gemeentes in zowel de noord- als zuidrand noodzakelijk bleek. In dit scenario worden de schoolwoonratio's voor deze gemeentes op het peil van 2019-2020 gebracht, om zo de druk op het Brusselse onderwijsaanbod in de toekomst verder te reduceren en om de capaciteitsdruk op te vangen waar de druk ook ontstaat, met name in de rand. In TABEL 3.4 worden de capaciteitsnoden met en zonder scenario voor elk van deze gemeentes met elkaar vergeleken. In elk van deze 19 gemeentes zorgt het scenario ervoor dat het tekort stijgt, of dat een overschot in de gemeente kleiner wordt.

TABEL 3.4 Verwacht tekort/overschot aan plaatsen in 2030-2031 in de gemeentes in de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het gewoon basisonderwijs, met en zonder extra scenario

Gemeente		Vraag-prognose	Aanbod-prognose	Abs verschil	Rel verschil
Asse	Zonder scenario	3 544	3 466	-78	-2%
Asse	Met scenario	3 654	3 466	-188	-5%
Beersel	Zonder scenario	2 308	2 309	2	0%
Beersel	Met scenario	2 424	2 309	-114	-5%
Dilbeek	Zonder scenario	3 937	4 185	248	6%
Dilbeek	Met scenario	4 059	4 185	126	3%
Drogenbos	Zonder scenario	374	513	139	27%
Drogenbos	Met scenario	392	513	121	24%
Grimbergen	Zonder scenario	4 037	3 698	-339	-9%
Grimbergen	Met scenario	4 164	3 698	-466	-13%
Hoeilaart	Zonder scenario	1 380	1 188	-192	-16%
Hoeilaart	Met scenario	1 453	1 188	-264	-22%
Kraainem	Zonder scenario	882	878	-3	0%
Kraainem	Met scenario	909	878	-31	-4%
Linkebeek	Zonder scenario	308	429	121	28%
Linkebeek	Met scenario	324	429	105	24%

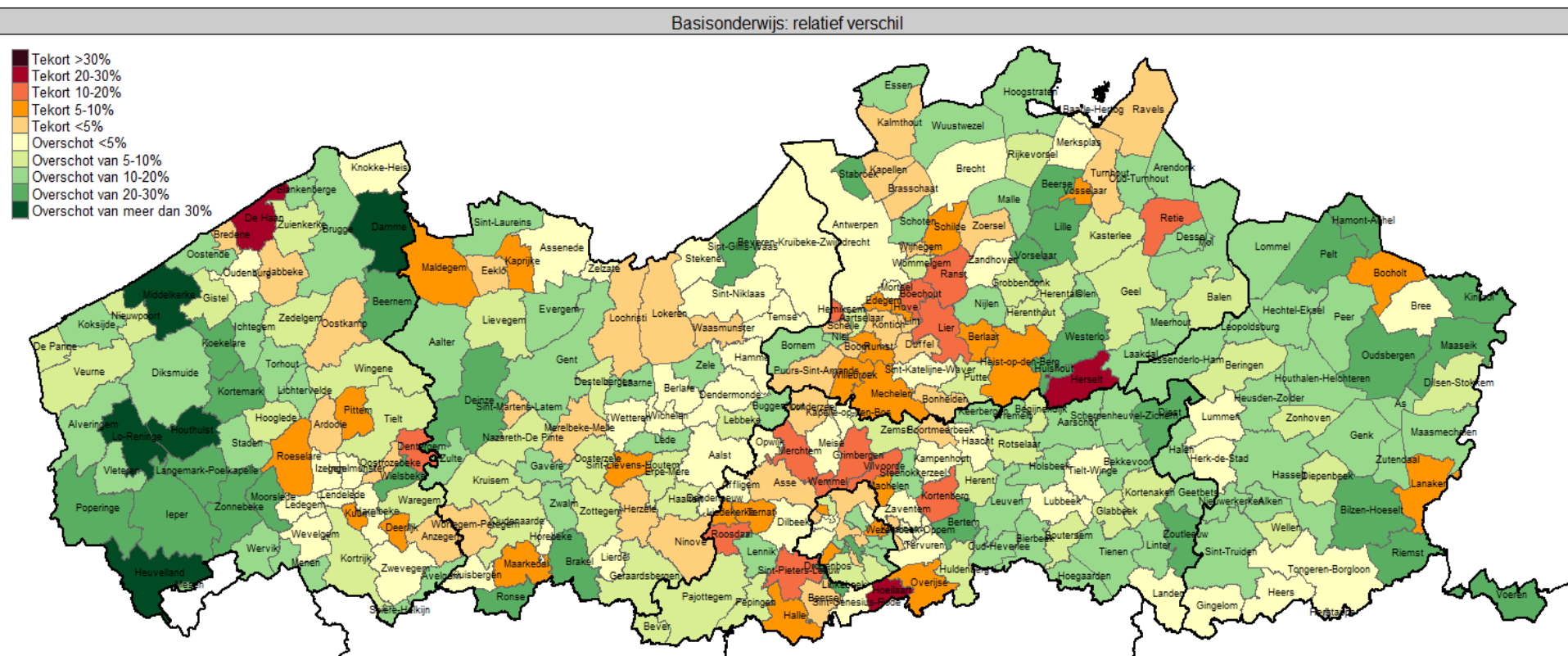
Gemeente		Vraag- prognose	Aanbod- prognose	Abs verschil	Rel verschil
Machelen	Zonder scenario	1 576	1 472	-103	-7%
Machelen	Met scenario	1 625	1 472	-153	-10%
Meise	Zonder scenario	2 516	2 620	105	4%
Meise	Met scenario	2 594	2 620	26	1%
Merchtem	Zonder scenario	1 869	1 690	-180	-11%
Merchtem	Met scenario	1 927	1 690	-238	-14%
Overijse	Zonder scenario	2 074	1 989	-85	-4%
Overijse	Met scenario	2 178	1 989	-189	-9%
Sint-Genesius-Rode	Zonder scenario	2 007	2 206	199	9%
Sint-Genesius-Rode	Met scenario	2 109	2 206	97	4%
Sint-Pieters-Leeuw	Zonder scenario	3 317	3 031	-286	-9%
Sint-Pieters-Leeuw	Met scenario	3 485	3 031	-454	-15%
Tervuren	Zonder scenario	1 938	2 064	126	6%
Tervuren	Met scenario	2 034	2 064	30	1%
Vilvoorde	Zonder scenario	5 808	5 262	-545	-10%
Vilvoorde	Met scenario	5 988	5 262	-726	-14%
Wemmel	Zonder scenario	2 047	1 875	-172	-9%
Wemmel	Met scenario	2 110	1 875	-235	-13%
Wezembeek-Oppeem	Zonder scenario	1 626	1 741	115	7%
Wezembeek-Oppeem	Met scenario	1 677	1 741	65	4%
Zaventem	Zonder scenario	2 982	3 114	132	4%
Zaventem	Met scenario	3 075	3 114	38	1%

FIGUUR 3.3 Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod (2030-2031) voor het gewoon basisonderwijs op het niveau van gemeenten

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

FIGUUR 3.4 Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod (2030-2031) voor het gewoon basisonderwijs op het niveau van gemeenten

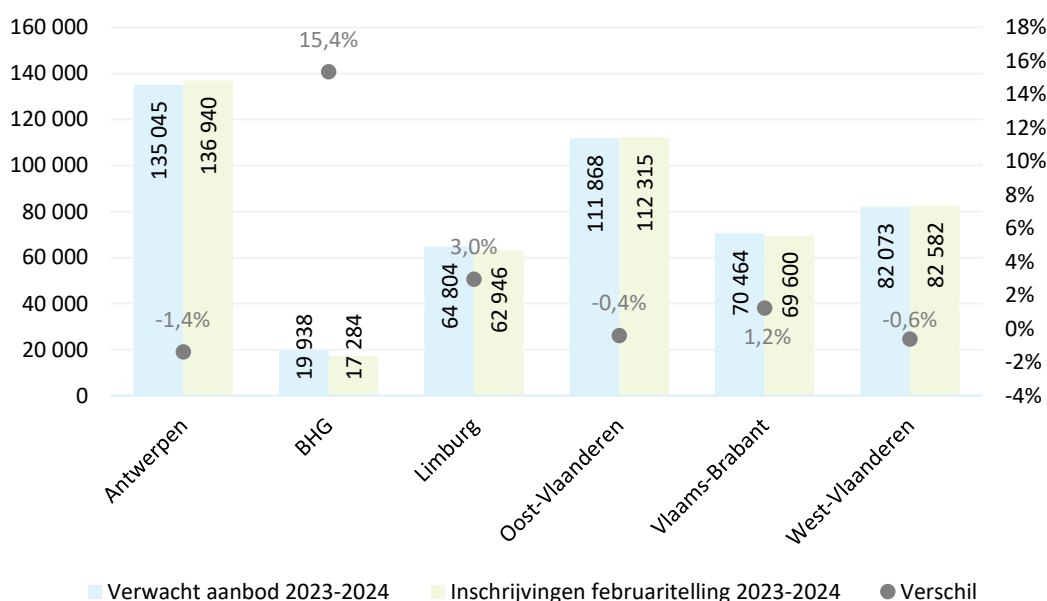
* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor de noord- en zuidrand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

3.2 Gewoon secundair onderwijs

3.2.1 Vergelijking van het verwachte aanbod in 2030-2031 in het gewoon secundair onderwijs met de huidige inschrijvingsgegevens op 1 februari 2024

In FIGUUR 3.5 geven we – analoog als bij het gewoon basisonderwijs – het aantal ingeschreven leerlingen in het schooljaar 2023-2024 weer (o.b.v. de februaritelling) en het verwachte aanbod in 2030-2031 (met een benuttingsgraad). De percentages tonen hoeveel hoger het verwachte aanbod ligt in 2030-2031 in vergelijking met de huidige inschrijvingsgegevens. In het Brussels Gewest, Limburg en Vlaams-Brabant licht de aanbodprognose voor 2030-2031 hoger dan de inschrijvingsgegevens. In het Brussels Gewest ligt de aanbodprognose zelfs zo'n 15,4% hoger. In Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen daarentegen is het verwachte aanbod bijna gelijk aan de inschrijvingen (met een verschil van resp. -1,4%, -0,4% en -0,6%).

FIGUUR 3.5 Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 in het gewoon secundair onderwijs op provincieniveau, met procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

3.2.2 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognose in het gewoon secundair onderwijs

Vervolgens leggen we de vraagprognoses en de aanbodprognoses voor het gewoon secundair onderwijs voor het jaar 2030-2031 naast elkaar. Het globale beeld toont een tekort van zo'n 5 159 plaatsen verspreid over het Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In relatieve termen blijft dit tekort beperkt; het verwachte aanbod zal nl. 1,1% te laag liggen om aan de vraag te voldoen in 2030-2031. In TABEL 3.5 wordt ook de verdeling naar onderwijsvorm weergegeven. We observeren een tekort binnen de onderwijsvormen KSO, TSO, BSO, HBO en OKAN. Voornamelijk in de TSO-richtingen worden de grootste tekorten verwacht: in 2030-2031 wordt een tekort verwacht van 11 023 plaatsen, of 11,7% van het verwachte aanbod. In BSO bedraagt dit tekort 5 583 plaatsen of 7,0%. In de volledige eerste graad worden daarentegen grote overschotten verwacht, zowel voor de A-stroom (7 507 plaatsen of 5,6%) als voor de B-stroom (1 810 plaatsen of 6,8%). We merken hierbij al een eerste maal op dat onderwijsverstrekkers in principe de mogelijkheid hebben om flexibel om te springen met de inzet van plaatsen over de verschillende onderwijsvormen en graden heen. Zo zou – indien mogelijk in een school - een tekort in BSO bijv. gedeeltelijk opgelost kunnen worden door het overschot in de B-stroom van de eerste graad. In TABEL 3.5 wordt ten slotte ook nog het aantal plaatsen vermeld die nieuw gecreëerd zullen worden, maar die nog niet toegewezen kunnen worden aan een specifieke onderwijsvorm (1 314 plaatsen).

TABEL 3.5 Globaal tekort/overschot in het gewoon secundair onderwijs in 2030-2031 & tekort/overschot naar onderwijsvorm

	Vraagprognose 2030-2031	Aanbodprognose 2030-2031	Verwacht # overschot	Verwacht % overschot
Gewoon secundair onderwijs	489 352	484 192	-5 159	-1,1%
Eerste graad A	125610	133 117	7 507	5,6%
Eerste graad B	24714	26 524	1 810	6,8%
ASO	123 930	125 293	1 363	1,1%
KSO	9543	9 244	-298	-3,2%
TSO	105121	94 098	-11 023	-11,7%
BSO (incl. DBSO)	85795	80 212	-5 583	-7,0%
HBO	5726	5720	-6	-0,1%
OKAN	8913	8 670	-243	-1,0%
Nieuw (geen onderwijsvorm gekend)	0	1 314	1 314	100,0%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

Het globale tekort doet zich niet in elke regio voor. In de provincies Antwerpen (-4 345 of -3,2%), Oost-Vlaanderen (-2 931 of -2,6%), Vlaams-Brabant (- 1390 of -2,0%) en West-Vlaanderen (-659 of -0,8%) wordt een tekort verwacht, terwijl in de provincie Limburg (+2 434 of 3,8%) en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (+1 731 of +8,7%) een overschot wordt verwacht in 2030-2031 voor het gewoon secundair onderwijs. Dit wordt weergegeven in FIGUUR 3.6 hieronder. We merken nogmaals op dat we enkel over een aanbodprognose beschikken voor het jaar 2030-2031 waardoor deze in onderstaande grafiek constant wordt gehouden.

In Antwerpen, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen kunnen we het verwachte tekort eerder beschouwen als een nieuw fenomeen: in 2021-2022, 2022-2023 en 2023-2024 was er nog een overschot. De vraagprognose begint vervolgens te stijgen waardoor deze boven het verwachte aanbod komt te liggen. We merken op dat deze vraagprognose na 2030-2031 opnieuw begint te dalen, waardoor het tekort dat we nu observeren in 2030-2031 vermoedelijk niet verder zal groeien in de eerst daaropvolgende schooljaren.

In Limburg en in het Brussels Hoofdstedelijk gewest ligt de vraagprognose gedurende de volledige tijdslijn onder het verwachte aanbod (van 2030-2031). Het overschot zal na 2030-2031 bovendien eerder toenemen dan dalen, aangezien de vraagprognose ook in deze twee provincies daalt vanaf 2030-2031.

FIGUUR 3.6 Evolutie van de vraagprognose voor het gewoon secundair onderwijs (inclusief DBSO) tussen 2021-2022 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

Vooraleer we inzoomen op gemeentes met de grootste tekorten en overschotten, bekijken we eerst enkele grotere centrumsteden in TABEL 3.6. In Mechelen, Sint-Niklaas en Kortrijk worden de grootste absolute tekorten verwacht: steeds meer dan 1 000 plaatsen tekort tegen 2030-2031. Dit is steeds meer dan 12% van het verwachte aanbod. Dit ondanks de geplande infrastructuurwerken

die reeds in Kortrijk en Sint-Niklaas gepland staan (resp. +949 en +759 plaatsen) (TABEL b3.1 in bijlage). Daarnaast tekenen ook Roeselare en Aalst grote tekorten op, met resp. een tekort van 461 en 546 plaatsen. Ook in Aalst staan reeds enkele infrastructuurwerken gepland, die zouden zorgen voor 410 extra plaatsen in 2030-2031. Uit onderstaande cijfers blijken deze infrastructuurwerken duidelijk niet voldoende; er blijft een tekort. Deze tekorten zijn (gedeeltelijk) te wijten aan een sterke toename van de vraag tegen 2030-2031 in Kortrijk (+1 297), Sint-Niklaas (+932) en Mechelen (+368) (zie hoofdstuk 1).

Hiertegenover kunnen we Brugge, Gent en Hasselt plaatsen. Deze drie steden verwachten geen capaciteitsproblemen tegen 2030-2031: er wordt een overschot verwacht van resp. 829, 695 en 447 plaatsen. We merken hierbij op dat deze drie steden een zeer laag deelnamepercentage hebben (zie TABEL b3.1 in bijlage 2): in Brugge neemt slechts 3% van de scholen secundair onderwijs deel, in Hasselt 0% en in Gent 55%. Dit zorgt – zoals reeds vermeld – voor een hoger aanbodcijfer. Bovendien zijn er in Gent reeds heel wat infrastructuurwerken gepland, nl. 2 585 extra geplande plaatsen die verwacht worden tegen 2030-2031 door uitbreidingen (zie TABEL b3.1 in bijlage 2). Ondanks de toegenomen vraag voor het gewoon onderwijs in Gent (zie hoofdstuk 1), wordt hier geen capaciteitsdruk verwacht voor het gewoon secundair onderwijs.

TABEL 3.6 Overzicht van de capaciteitsnoden van de centrumsteden (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het gewoon secundair onderwijs

Gewoon secundair onderwijs		
Centrumstad	Abs	Rel
Mechelen	-1 615	-17%
Roeselare	-461	-6%
Turnhout	65	1%
Brussel	-65	-1%
Sint-Niklaas	-1 323	-12%
Aalst	-546	-6%
Kortrijk	-1 652	-15%
Oostende	-224	-4%
Genk	122	2%
Leuven	-112	-1%
Antwerpen	-818	-2%
Brugge	829	5%
Hasselt	695	6%
Gent	447	2%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

Kortrijk, Mechelen en Sint-Niklaas staan bovenaan in TABEL 3.7 die de 15 gemeentes en 5 onderwijszones weergeeft met de grootste absolute en relatieve tekorten. Ook Halle staat bovenaan in de lijst met een tekort van 1 239 plaatsen (of 23%). Ook op het niveau van de onderwijszone worden de hoogste tekorten verwacht in de zones van Kortrijk, Mechelen en Sint-Niklaas. In FIGUUR 3.7 vallen deze gemeentes eveneens op door hun donkerrode kleur. In elke provincie zijn er wel enkele gemeentes te vinden met grote tekorten. Het oosten van Oost-Vlaanderen valt hierbij op. Veel gemeentes hebben er een tekort: Dendermonde (-761), Aalst (-546) en Geraardsbergen (-529). In FIGUUR 3.8 worden de relatieve tekorten grafisch weergegeven. Dit ligt hoog in Kasterlee en Beernem, waar een tekort van meer dan 40% wordt verwacht. In Sint-Genesius-Rode, Lummen en Vorselaar is dit relatieve tekort eveneens zeer hoog met steeds meer dan 30%. Er zijn bovendien veel gemeentes met capaciteitstekorten die een tekort ervaren van meer dan 10% van hun verwachte aanbod in 2030-2031, nl. in 42 gemeentes.

TABEL 3.7 Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute termen) in 2030-2031 binnen het gewoon secundair onderwijs

Absoluut tekort		Relatief tekort	
Gemeente	Abs	Gemeente	Rel
Kortrijk	-1 652	Beernem	-43,5%
Mechelen	-1 615	Kasterlee	-41,6%
Sint-Niklaas	-1 323	Sint-Genesius-Rode	-35,3%
Halle	-1 239	Lummen	-31,6%
Antwerpen	-818	Vorselaar	-29,9%
Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht	-817	Heusden-Zolder	-29,8%
Vilvoorde	-790	Wemmel	-28,2%
Dendermonde	-761	Etterbeek	-28,0%
Beringen	-600	Hoeilaart	-27,7%
Aalst	-546	Beringen	-27,0%
Wetteren	-532	Londerzeel	-24,1%
Heist-op-den-berg	-530	Peer	-24,1%
Geraardsbergen	-529	Halle	-23,4%
Roeselare	-461	Heist-op-den-berg	-23,2%
Heusden-Zolder	-422	Ternat	-22,0%
Onderwijszone	Abs	Onderwijszone	Rel
35 - Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse	-2 133	31 - Bever, Geraardsbergen, Lierde	-18%
39 - Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	-1 882	35 - Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse	-13%
7 - Bonheiden, Boortmeerbeek, Duffel, Haacht, Kampenhout, Keerbergen, Mechelen, Putte, Rotselaar, Sint-Katelijne-Waver, Tremelo, Zemst	-1 334	19 - Beringen, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Leopoldsburg, Lummen	-12%
3 - Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Laakdal, Lille, Olen, Vorselaar, Westerlo	-1 147	39 - Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	-12%
18 - Grimbergen, Hoeilaart, Huldenberg, Kortenberg, Kraainem, Machelen, Overijse, Steenokkerzeel, Tervuren, Vilvoorde, Wezembeek-Oppem, Zaventem	-1 008	28 - Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke	-11%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

Vervolgens worden de globale tekorten binnen bovenstaande gemeentes en onderwijszones bekeken naar onderwijsvorm in TABEL 3.8. Het globale tekort in elk van deze gemeentes en zones zien we terug over alle onderwijsvormen heen, maar voornamelijk in ASO, BSO en TSO³. De grootste absolute tekorten worden geobserveerd binnen BSO en TSO. Zo wordt in 2030-2031 een absoluut tekort van 804 plaatsen verwacht in Kortrijk in het TSO-onderwijs en nog eens zo'n 480 plaatsen in het BSO-onderwijs.

³ Een gedeeltelijke verklaring waarom er minder tekorten KSO, HBO en OKAN worden geobserveerd heeft te maken met het feit dat er in sommige gemeentes/zones geen aanbod (of slechts een beperkt) aanbod is van deze onderwijsvormen, waardoor de transitiekansen naar deze onderwijsvormen laag zijn en er geen (of slechts een beperkt) tekort KSO, HBO of OKAN verwacht kan worden. Dit kan tot een mogelijke onderschatting komen van tekorten binnen deze onderwijsvormen.

TABEL 3.8 Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon secundair onderwijs – naar onderwijsvorm

Absoluut tekort										
Gemeente	Abs - totaal	1 ^{ste} graad A	1 ^{ste} graad B	ASO	BSO	TSO	KSO	HBO	OKAN	Nieuw*
Kortrijk	-1 652	42	-32	-214	-480	-804	-31	-92	-41	0
Mechelen	-1 615	-202	-37	-480	-208	-560	-62	-27	-38	0
Sint-Niklaas	-1 323	36	-20	-63	-557	-637	-6	-77	2	0
Halle	-1 239	-202	-95	-58	-404	-581	0	0	100	0
Antwerpen	-818	92	54	102	-682	-870	-347	34	142	658
Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht	-817	-255	-62	-149	-138	-203	0	0	-11	0
Vilvoorde	-790	122	-32	-109	-398	-329	-14	0	-32	0
Dendermonde	-761	55	4	-207	-251	-325	-8		-29	0
Beringen	-600	2	-18	-63	-218	-296	0	0	-8	0
Aalst	-546	-261	-42	12	-70	-112	-26	-49	2	0
Wetteren	-532	-52	-30	-144	-199	-108	0	0	0	0
Heist-op-den-berg	-530	-94	-38	-119	-125	-150	0	0	-3	0
Geraardsbergen	-529	-101	-27	-82	-126	-180	0	0	-13	0
Roeselare	-461	137	69	-199	-228	-225	14	-1	-30	0
Heusden-Zolder	-422	-154	-26	-57	-66	-134	0	0	14	0
Onderwijszone	Abs - totaal									
35 - Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse	-2133	-182	-83	-222	-716	-834	-6	-77	-12	0
39 - Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	-1882	-81	-37	-240	-494	-987	-31	-92	-10	0
7 - Bonheiden, Boortmeerbeek, Duffel, Haacht, Kampenhout, Keerbergen, Mechelen, Putte, Rotselaar, Sint-Katelijne-Waver, Tremelo, Zemst	-1334	-96	-32	-248	-251	-560	-62	-23	-61	0
3 - Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Laakdal, Lille, Olen, Vorselaar, Westerlo	-1147	178	34	-102	-393	-817	-11	0	-35	0
18 - Grimbergen, Hoeilaart, Huldenberg, Kortenberg, Kraainem, Machelen, Overijse, Steenokkerzeel, Tervuren, Vilvoorde, Wezembeek-Oppem, Zaventem	-1008	165	-12	-111	-465	-560	-4	0	-22	0

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

* Hierbij gaat het om verwachte uitbreidingen die (nog) niet aan een onderwijsvorm toegewezen kunnen worden

Vervolgens bekijken we de gemeentes en onderwijszones met de grootst verwachte overschotten in het gewoon secundair onderwijs tegen 2030-2031. Elsene, Brugge en Hasselt staan bovenaan, met resp. een overschot van 1 068, 940 en 921 plaatsen. Het overschot in Brugge en Hasselt kan (gedeeltelijk) verklaard worden door het lage deelnamepercentage (3% en 0%, zie TABEL b3.1 in bijlage 2). In Elsene is het overschot voor een groot aandeel te danken aan infrastructuurwerken: de capaciteit zal door infrastructuurwerken tegen 2030-2031 uitbreiden met 1 150 plaatsen. In TABEL 3.8 zien ook dat Elsene een zeer grote relatief overschot heeft (98%). Daarnaast zien we nog enkele Limburgse gemeentes terugkomen in de top 15 gemeentes met de grootste (absolute) overschotten, namelijk Maaseik (480), Pelt (472) en Tongeren-Borgloon (437). In Maaseik nam geen enkele school deel aan de aanbodbevraging en wijst de vraagprognose voor 2030-2031 op een daling met 258 plaatsen. Deze twee elementen kunnen een verklaring bieden voor het overschot in deze gemeente. Ook in Pelt lag het deelnamepercentage zeer laag (19%). In Tongeren-Borgloon was dit wel vrij hoog (88%). In Tongeren-Borgloon worden echter ook al reeds enkele infrastructuurwerken gepland, die tegen 2030-2031 voor 350 extra plaatsen zouden zorgen.

In TABEL 3.9 vallen ook de gemeentes Ranst, Sint-Pieters-Leeuw, Herent en Balen op: in elk van deze gemeentes wordt in 2030-2031 een overschot verwacht van meer dan 70% van hun toekomstig aanbod. In Ranst, Sint-Pieters-Leeuw en Herent kan dit verklaard worden door infrastructuurwerken. In Ranst bedraagt de verwachte uitbreiding 600 plaatsen, in Sint-Pieters-Leeuw is dit 300 plaatsen. In beide gemeentes waren er hiervoor geen scholen gewoon secundair onderwijs. In Herent gaat het om 260 bijkomende plaatsen door infrastructuurwerken. In Balen is het relatieve overschot van 73% echter niet te verklaren door capaciteitsuitbreidingen, maar door een zeer groot huidig aanbod (89) in vergelijking met de vraag (24).

Wanneer we deze gegevens bekijken op het niveau van de onderwijszone bekomen we gelijkaardige resultaten. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest valt op met een overschot van 1 732 plaatsen, wat voor een groot deel te maken heeft met de geplande capaciteitsuitbreidingen in Elsene. Dit wordt ook grafisch weergegeven in FIGUUR 3.9 en FIGUUR 3.10, die de capaciteitstekorten en -overschotten weergeven op onderwijszoneniveau, in absolute als in relatieve termen.

Ten slotte bekijken we de capaciteit van bovengenoemde gemeentes naar onderwijsvorm. Hoewel in deze gemeentes een groot globaal overschot wordt verwacht, vallen Brugge, Hasselt, Gent, Lokeren, Knokke-Heist en Tongeren-Borgloon op. Deze gemeentes vertonen – ondanks het grote globale overschot – een capaciteitstekort binnen TSO en/of BSO. Ook binnen OKAN wordt in enkele gemeentes een tekort geobserveerd (bijv. Gent). Opnieuw merken we hier op dat onderwijsverstrekkers in principe de mogelijkheid hebben om flexibel om te springen met de inzet van plaatsen over de verschillende onderwijsvormen en graden heen, indien mogelijk in de school.

TABEL 3.9 Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute termen) in 2030-2031 binnen het gewoon secundair onderwijs

Absoluut overschot		Relatief overschot	
Gemeente	Abs	Gemeente	Rel
Elsene	940	Ranst	100%
Brugge	829	Sint-Pieters-Leeuw	100%
Hasselt	695	Elsene	98%
Maldegem	576	Herent	83%
Oudenaarde	516	Balen	73%
Ranst	484	Knokke-Heist	38%
Maaseik	480	Sint-Agatha-Berchem	38%
Pelt	472	Maldegem	37%
Gent	447	Oostkamp	33%
Tongeren-Borgloon	437	Evere	29%
Hoogstraten	427	Kinrooi	29%
Lokeren	422	Lochristi	28%
Bornem	406	Nieuwpoort	26%
Knokke-Heist	384	Zonhoven	25%
Haacht	348	Bornem	24%
Onderwijszone	Abs	Onderwijszone	Rel
13 - Alle gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad	1 732	23 - Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen	11%
37 - Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Zuienkerke	1 252	13 - Alle gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad	9%
21 - Alken, Diepenbeek, Hasselt, Herk-de-Stad, Zonhoven	1 169	25 - Bilzen-Hoeselt, Herstappe, Lanaken, Riemst, Tongeren-Borgloon, Voeren	8%
23 - Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen	862	2 - Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amands, Rumst, Schelle, Willebroek	8%
25 - Bilzen-Hoeselt, Herstappe, Lanaken, Riemst, Tongeren-Borgloon, Voeren	732	43 - Alveringem, De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, Lo-Reninge, Nieuwpoort, Veurne	7%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

TABEL 3.10 Overzicht van 15 gemeenten met grootste verwachte capaciteitoverschotten (in absolute termen) in 2030-2031 voor gewoon secundair onderwijs – naar onderwijsvorm

Absoluut tekort/overschot										
Gemeente	Abs - totaal	1 ^{ste} graad A	1 ^{ste} graad B	ASO	BSO	TSO	KSO	HBO	OKAN	Nieuw*
Elsene	940	0	41	2	158	144	0	0	0	595
Brugge	829	510	45	407	-38	-124	69	-28	-12	0
Hasselt	695	550	45	188	-40	-147	67	47	-16	0
Maldegem	576	330	34	129	42	41	0	0	0	0
Oudenaarde	516	184	17	278	12	34	0	-5	-4	0
Ranst	484	107	51	119	0	195	0	0	12	0
Maaseik	480	180	77	95	87	42	0	0	0	0
Pelt	472	196	75	86	88	19	14	2	-8	0
Gent	447	703	121	175	-308	-352	74	104	-70	0
Tongeren-Borgloon	437	196	4	231	29	-20	0	0	-1	0
Hoogstraten	427	157	34	200	26	7	0	0	2	0
Lokeren	422	322	33	170	-70	7	0	0	-40	0
Bornem	406	241	28	84	19	34	0	0	0	0
Knokke-Heist	384	199	47	-18	192	-36	0	0	0	0
Haacht	348	79	6	161	31	66	0	0	3	0
Onderwijszone	Abs - totaal									
13 - Alle gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad	1 732	912	391	-258	329	-234	29	-42	10	595
37 - Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Zuienkerke	1 252	764	88	400	198	-226	69	-28	-12	0
21 - Alken, Diepenbeek, Hasselt, Herk-de-Stad, Zonhoven	1 169	968	136	292	-76	-168	67	47	-97	0
23 - Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen	862	283	128	244	143	58	0	0	7	0
25 - Bilzen-Hoeselt, Herstappe, Lanaken, Riemst, Tongeren-Borgloon, Voeren	732	213	17	500	15	-29	0	0	15	0

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

* Hierbij gaat het om verwachte uitbreidingen die (nog) niet aan een onderwijsvorm toegewezen kunnen worden

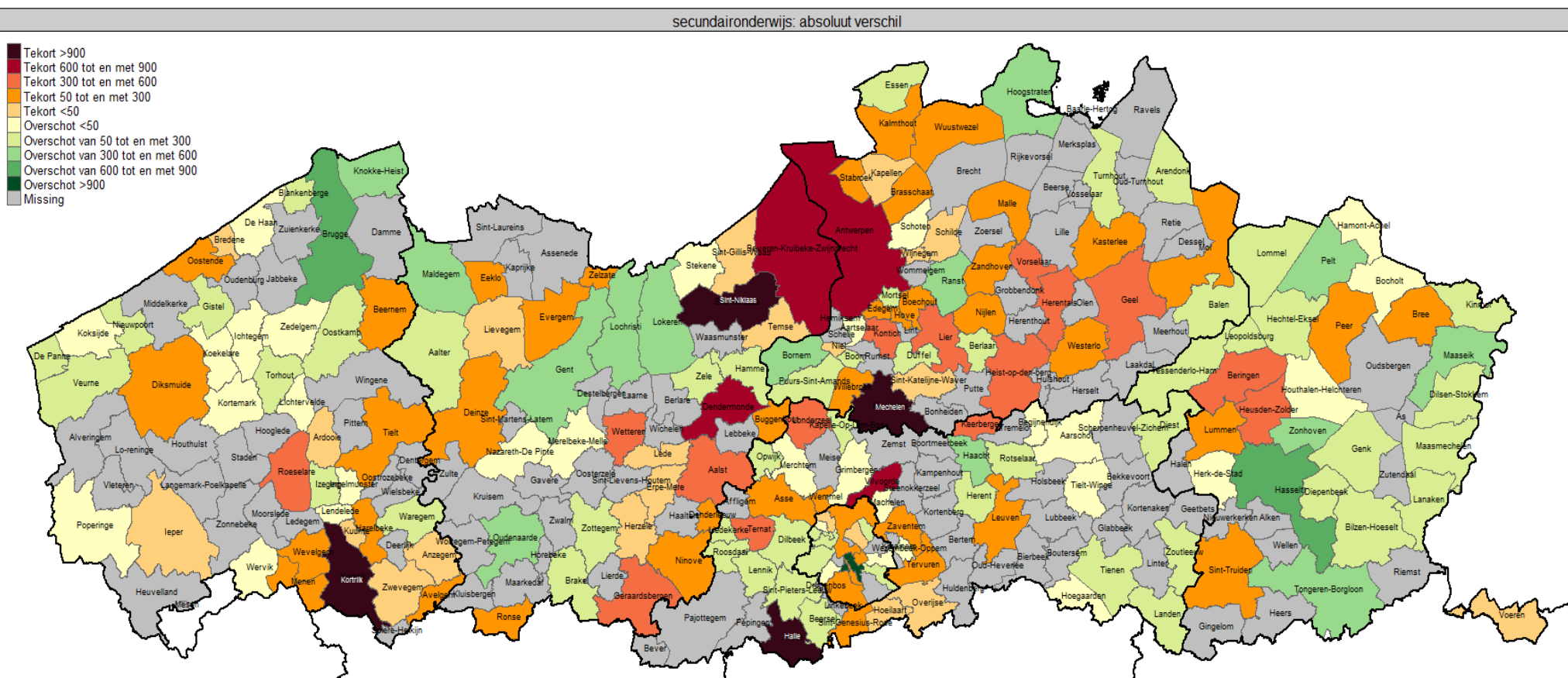
Vooraleer over te gaan naar de resultaten voor het buitengewoon onderwijs, bekijken we het extra scenario voor Antwerpen. In bovenstaande tabellen en figuren werd voor de stad Antwerpen steeds de vraagprognose inclusief het extra scenario gebruikt. In hoofdstuk 1 werd vermeld dat er een extra scenario voor Antwerpen voorzien wordt, om in Antwerpen de schoolwoonratio te laten terugkeren naar het niveau van 2015-2016. Dit zodanig dat de stad Antwerpen ook in de toekomst haar rol als centrumfunctie zou kunnen blijven vervullen. In TABEL 3.11 hieronder wordt de verwachte capaciteitsnood met en zonder scenario bekeken. Hieruit blijkt dat – wanneer het scenario niet werd toegepast – Antwerpen gekenmerkt zou worden door een capaciteitsoverschot van 194 plaatsen of 0,4% van het verwachte aanbod in 2030-2031. Dankzij het extra scenario daalt dit capaciteitsoverschot sterk en wordt een tekort opgetekend van 818 plaatsen.

TABEL 3.11 Verwacht tekort/overschot aan plaatsen in 2030-2031 in Antwerpen in het gewoon secundair onderwijs, met en zonder extra scenario

Antwerpen	Vraagprognose	Aanbodprognose	Abs verschil	Rel verschil
Zonder scenario	41 908	42 092	184	0,4%
Met scenario	42 910	42 092	-818	-1,9%

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

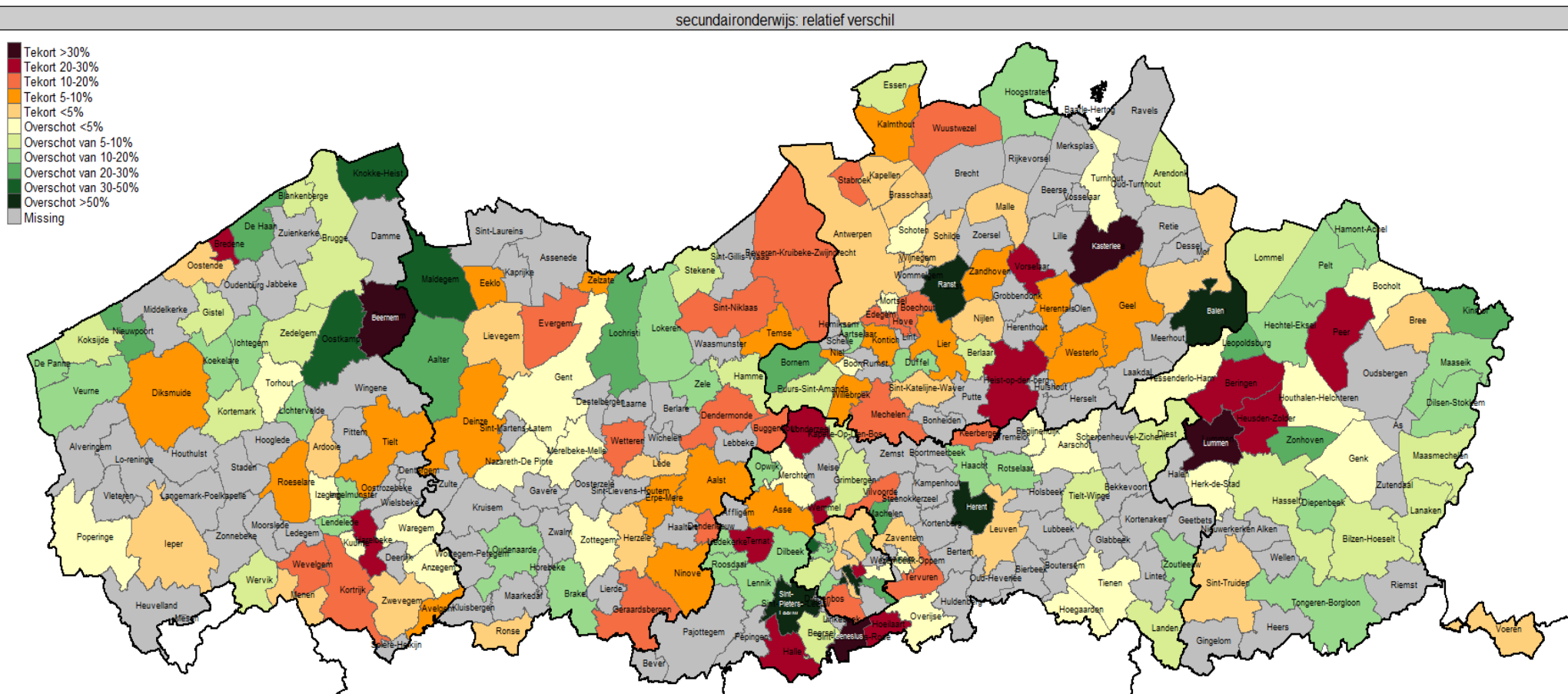
FIGUUR 3.7 Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van gemeenten

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

**"Missing" in de legende verwijst naar die gemeentes zonder aanbod gewoon secundair onderwijs. Hier gaan er dus geen leerlingen naar school.

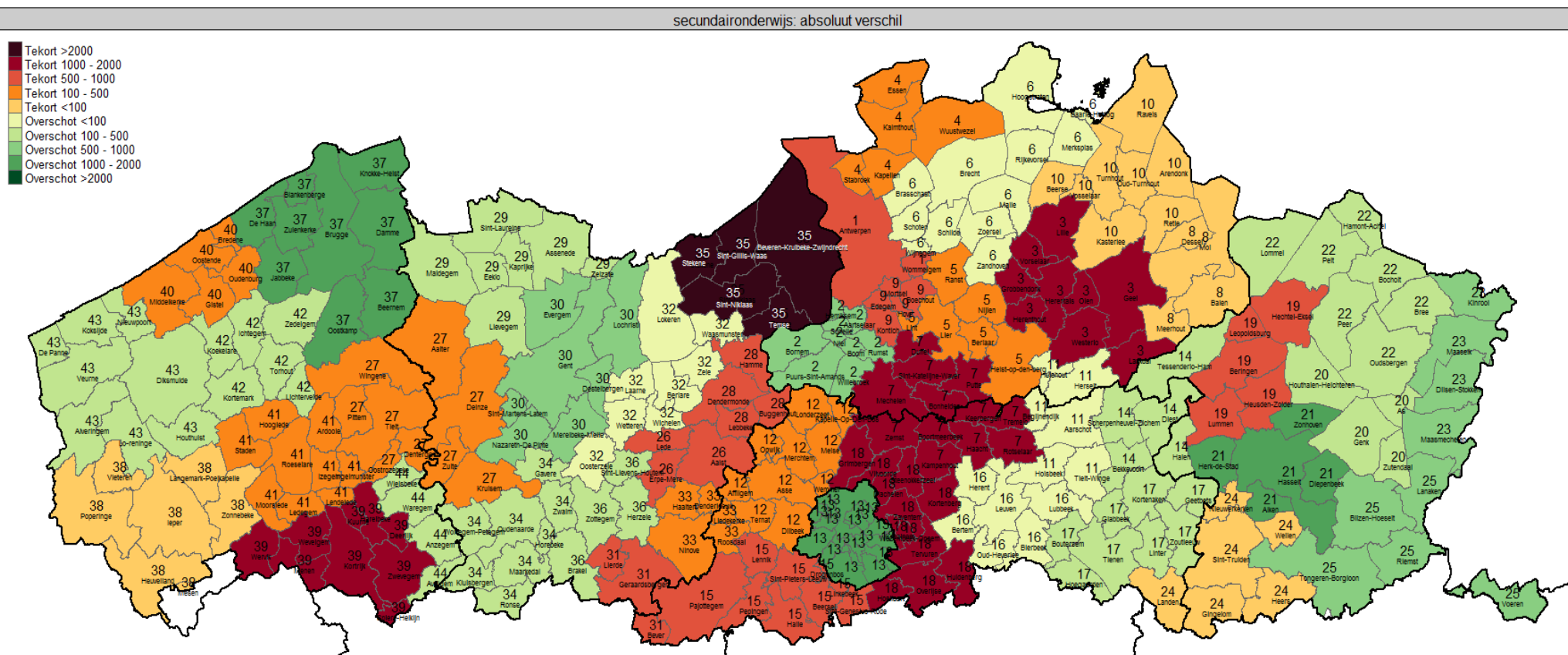
FIGUUR 3.8 Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van gemeenten

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

**"Missing" in de legende verwijst naar die gemeentes zonder aanbod gewoon secundair onderwijs. Hier gaan er dus geen leerlingen naar school.

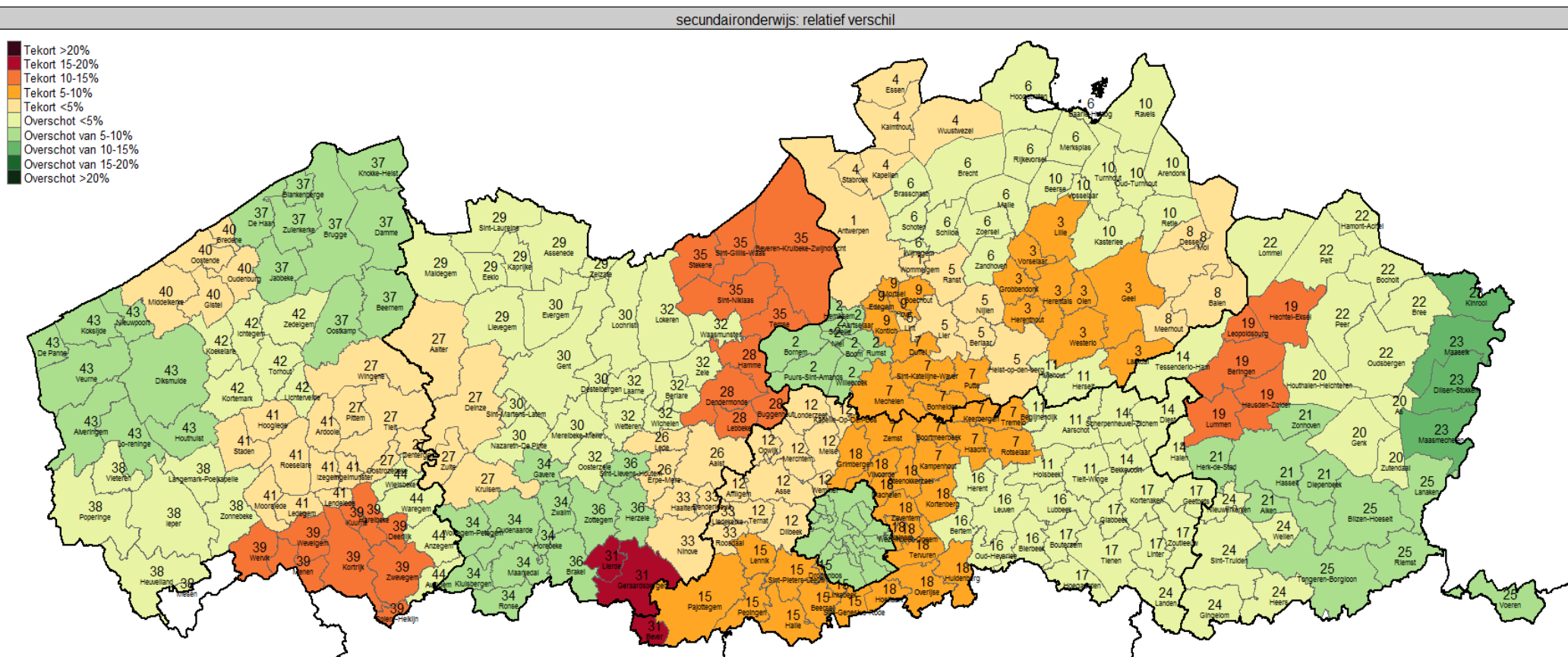
FIGUUR 3.9 Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van de onderwijszone

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

* Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien hetzelfde nummer hebben, behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben hetzelfde tekort/overshot.

FIGUUR 3.10 Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor gewoon secundair onderwijs op niveau van de onderwijszone

* De vraagprognoses betreffen de cijfers inclusief het scenario voor Antwerpen.

* Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien hetzelfde nummer hebben, behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben hetzelfde tekort/overschot.

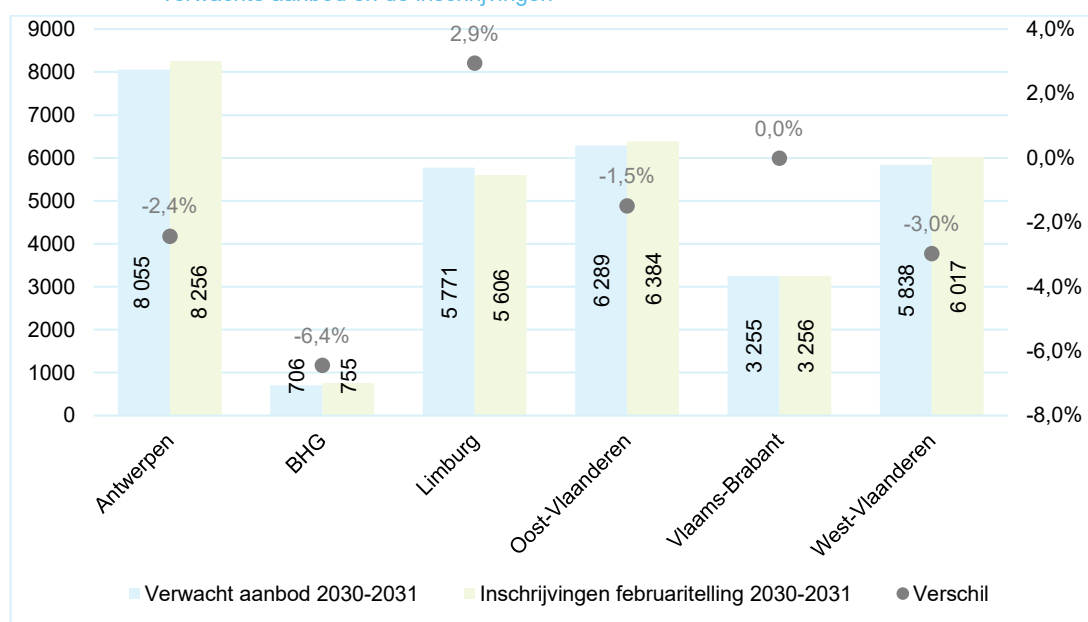
3.3 Buitengewoon basisonderwijs

3.3.1 Vergelijking van het verwachte aanbod in 2030-2031 in het buitengewoon basisonderwijs met de huidige inschrijvingsgegevens op 1 februari 2024

We starten opnieuw met een vergelijking van het verwachte aanbod in 2030-2031 met de huidige inschrijvingsgegevens (februaritelling 2023-2024), weergegeven in

FIGUUR 3.11. De percentages tonen hoeveel hoger het verwachte aanbod ligt in 2030-2031 in vergelijking met de huidige inschrijvingsgegevens. In Antwerpen, het Brussels Gewest, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen ligt het toekomstig verwacht aanbod in 2030-2031 lager dan de inschrijvingsgegevens. In Limburg liggen deze daarentegen licht hoger, met 2,9%.

FIGUUR 3.11 Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 in het buitengewoon basisonderwijs op provincieniveau, met procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen

3.3.2 Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het buitengewoon basisonderwijs

Vervolgens leggen we de vraagprognoses en aanbodprognoses voor het jaar 2030-2031 naast elkaar, op onderwijszoneniveau. In

TABEL 3.12 worden deze cijfers weergegeven, naar kleuter/lager onderwijs en naar type buitengewoon onderwijs. Er wordt een tekort verwacht van 2184 plaatsen, of in relatieve termen 7,3% van het verwachte aanbod. Dit tekort zien we enkel terug in het buitengewoon lager onderwijs, waar een tekort wordt verwacht van 2 307 plaatsen of 8,4%. Dit globale tekort zien we terug bij alle types buitengewoon basisonderwijs. De grootste absolute tekorten worden verwacht

bij type 2, type 9 en het basisaanbod. In relatieve termen zien we ook grote tekorten bij type 4 en type 7, resp. nl. een tekort van 11,7% en 15,5% van het verwachte aanbod.

TABEL 3.12 Globaal overzicht – buitengewoon basisonderwijs

	Vraagprognose 2030-2031	Aanbodprognose 2030-2031	Verwacht overshot/tekort	#	Verwacht overshot	%
Kleuteronderwijs	2 828	2 951	123		4,2%	
Lager onderwijs	29 270	26 963	-2 307		-8,6%	
Basisonderwijs	32 098	29 914	-2 184		-7,3%	
Type 2	6 674	6 127	-548		-8,9%	
Type 3	2 017	1 970	-47		-2,4%	
Type 4	1 315	1 177	-138		-11,7%	
Type 6	1 40	139	-1		-0,5%	
Type 7	1 471	1 274	-197		-15,5%	
Type 9	7 977	7 225	-752		-10,4%	
Type BA	12 504	12 003	-501		-4,2%	

Vooraleer na te gaan in welke onderwijszones er tekorten en overschotten zijn binnen het buitengewoon basisonderwijs gaan we in FIGUUR 3.12 na hoe de vraagprognose per provincie evolueert over de jaren heen, waaraan de aanbodprognose voor het jaar 2030-2031 opnieuw werd toegevoegd als een constante lijn. Uitgezonderd de provincie Vlaams-Brabant wordt er in elke provincie en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een tekort verwacht binnen het buitengewoon basisonderwijs tegen 2030-2031. In Antwerpen wordt een tekort verwacht van 543 plaatsen of 6,7%, in het Brussels Gewest 7 plaatsen of 0,9%, in Limburg 300 plaatsen of 5,2%, in Oost-Vlaanderen 905 plaatsen of 14,4% en in West-Vlaanderen 477 of 8,1%. In Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen zal de vraag naar plaatsen in het buitengewoon basisonderwijs nog verder blijven toenemen en zal het tekort vermoedelijk nog blijven toenemen na 2030-2031. In Limburg stagneert de vraagprognose en blijft het verwachte tekort vrij stabiel, in het Brussels Gewest observeren we een daling van de vraagprognose wat zou leiden tot een licht overschot tegen 2033-2034.

In Vlaams-Brabant daarentegen wordt in 2030-2031 een overschot verwacht van 80 plaatsen of 2,5%. De vraagprognose blijft bovendien vrij stabiel, waardoor ook na 2030-2031 een overschot verwacht wordt.

We merken hierbij nogmaals op dat we in onderstaande grafiek uitgaan van een constant verwacht aanbod (van 2030-2031), wat niet volledig realistisch is. Ook het aanbod zal elk jaar aangepast worden door scholen die capaciteit dreigen te verliezen, scholen die bezig zijn met infrastructuurwerken, scholen die modulaire units huren enzovoort. Deze opmerking dient dan ook in het achterhoofd gehouden te worden.

FIGUUR 3.12 Evolutie van de vraagprognose tussen 2021-2022 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031 in het buitengewoon basisonderwijs

In de meeste onderwijszones in Vlaanderen en Brussel wordt in 2030-2031 een tekort geobserveerd. Dit is ook duidelijk te merken in FIGUUR 3.13, die op de kaart in elke onderwijszone een indicatie toont van het absolute verwachte tekort of overschot in 2030-2031.

De grootste absolute tekorten binnen het buitengewoon basisonderwijs observeren we in onderwijszones Gent (30), Roeselare (41), Deinze (27), Kortrijk (39), Antwerpen (1) en Beringen (19). In elk van deze onderwijszones wordt een tekort van meer dan 130 plaatsen verwacht. In onderwijszone Gent verwacht men tegen 2030-2031 zelfs een tekort van 440 plaatsen. Dit ondanks dat in elk van deze onderwijszones nog plaatsen zullen bijkomen door uitbreidingsprojecten uitgezonderd Beringen (resp. 33, 5, 57,24 en 255 plaatsen, zie TABEL b4.1 in bijlage). Ook in relatieve termen zijn de tekorten aanzienlijk: in de onderwijszones van Roeselare

(41), Deinze (27) en Dendermonde (27) wordt in 2030-2031 een tekort verwacht van rond de 30% of meer. Wanneer we de tekorten in deze onderwijszones bekijken naar type, zien we dat dit globale tekort binnen elke onderwijszone verspreid is over de verschillende types (TABEL 3.14).⁴

TABEL 3.13 Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon basisonderwijs

Absoluut tekort		Relatief tekort	
Onderwijszone	Abs	Onderwijszone	Rel
30 - Nazareth-De Pinte, Destelbergen, Evergem, Gent, Lochristi, Merelbeke-Melle, Sint-Martens-Latem	-440	41 - Ardoie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lendeledede, Moorslede, Roeselare, Staden	-35%
41 - Ardoie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lendeledede, Moorslede, Roeselare, Staden	-323	27 - Aalter, Deinze, Dentergem, Kruisem, Oostrozebeke, Pittem, Tielt, Wingene, Zulte	-32%
27 - Aalter, Deinze, Dentergem, Kruisem, Oostrozebeke, Pittem, Tielt, Wingene, Zulte	-174	28 - Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke	-27%
39 - Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	-157	30 - Nazareth-De Pinte, Destelbergen, Evergem, Gent, Lochristi, Merelbeke-Melle, Sint-Martens-Latem	-23%
1 - Antwerpen Wommelgem	-132	44 - Anzegem, Avelgem, Waregem, Wielsbeke	-21%
19 - Beringen, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Leopoldsborg, Lummen	-131	36 - Brakel, Herzele, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem	-20%
22 - Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Lommel, Oudsbergen, Pelt, Peer	-125	19 - Beringen, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Leopoldsborg, Lummen	-19%
37 - Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Zuienkerke	-123	2 - Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amants, Rumst, Schelle, Willebroek	-17%
2 - Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amants, Rumst, Schelle, Willebroek	-116	31 - Bever, Geraardsbergen, Lierde	-16%
28 - Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke	-114	32 - Berlare, Laarne, Lokeren, Oosterzele, Waasmunster, Wetteren, Wichelen, Zele	-13%

⁴ Een gedeeltelijke verklaring waarom er lagere tekorten van bijv. type 6 worden verwacht heeft te maken met het feit dat er in sommige gemeentes/zones geen aanbod (of slechts een beperkt) aanbod is van dit type, waardoor de transitiekansen naar dit type eerder laag zijn en er geen (of slechts een beperkt) tekort type 6 verwacht kan worden. Dit kan tot een mogelijke onderschatting leiden van tekorten binnen dit type. Een gelijkaardige redenering geldt voor de andere types.

TABEL 3.14 Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon basisonderwijs

Absoluut tekort								
Onderwijszone	Totaal	Type 2	Type 3	Type 4	Type 6	Type 7	Type 9	Type BA
30- Nazareth-De Pinte, Destelbergen, Evergem, Gent, Lochristi, Merelbeke-Melle, Sint-Martens-Latem	-440	-207	-63	-27	0	-107	-54	17
41- Ardooie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lendeledede, Moorslede, Roeselare, Staden	-323	-27	-49	-41	0	-7	-109	-91
27 - Aalter, Deinze, Dentergem, Kruisem, Oostrozebeke, Pittem, Tielt, Wingene, Zulte	-174	-79	-30	-37	0	0	-23	-5
39 - Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	-157	-88	-5	0	9	-32	12	-52
1 -Antwerpen Wommelgem	-132	57	-7	-22	-3	-27	-51	-81
19 - Beringen, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Leopoldsburg, Lummen	-131	-54	-12	-1	0	0	-6	-58
22-Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Lommel, Oudsbergen, Pelt, Peer	-125	-10	-5	0	-2	0	-102	-5
37 - Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Zuienkerke	-123	-46	-14	16	-5	-19	-46	-10
2 - Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amands, Rumst, Schelle, Willebroek	-116	-4	0	0	0	0	-55	-57
28 -Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke	-114	-38	0	0	0	0	-29	-47

Ten slotte bekijken we nog de onderwijszones met de grootste overschotten in het buitengewoon basisonderwijs. Het aantal onderwijszones met een overschot blijft beperkt, zoals ook opvalt in TABEL 3.15. Het gaat voornamelijk om enkele onderwijszones in het zuiden van West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant. In onderwijszones Ieper (38), Oudenaarde (34) en Halle (15) wordt een overschot verwacht van rond de 100 plaatsen of meer (

TABEL 3.14). Dit maakt resp. 24%, 19% en 15% uit van het verwachte aanbod in deze onderwijszones.

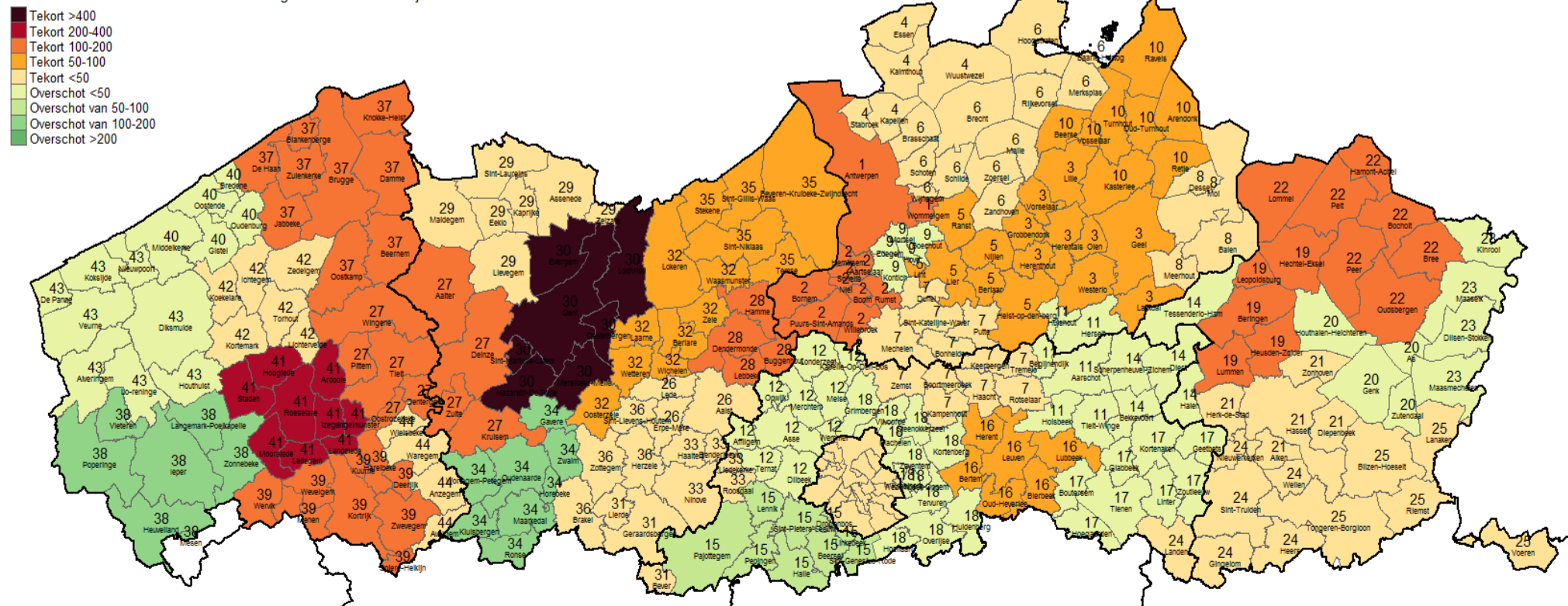
Dit verwachte overschot valt gedeeltelijk te verklaren door het deelnamepercentages van de gemeentes in deze onderwijszones. Zo worden onderwijszones Oudenaarde (34) en Halle (15) gekenmerkt door een lager deelnamepercentage. In onderwijszone Oudenaarde nam geen enkele school deel, in onderwijszone Halle gaat het om 65% van de scholen. In onderwijszone Ieper (38) zien we daarnaast dat hier reeds enkele uitbreidingsprojecten gepland zijn, waardoor het aantal plaatsen een verwachte uitbreiding kent met 70 plaatsen (TABEL b4.1)

TABEL 3.15 Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute) in 2030-2031 voor het buitengewoon basisonderwijs

Absoluut tekort		
Onderwijszone	Abs	Rel
38 - Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Mesen, Poperinge, Vleteren, Zonnebeke-	117	24%
34 - Gavere, Horebeke, Kluisbergen, Maarkedal, Oudenaarde, Ronse, Wortegem-Petegem, Zwalm	117	19%
15 - Beersel, Drogenbos, Pajottegem, Halle, Lennik, Linkebeek, Pepingen, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw	94	15%
23 - Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen	35	5%
17 - Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Linter, Tienen, Zoutleeuw	26	7%
43 - Alveringem, De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, Lo-Reninge, Nieuwpoort, Veurne	26	5%
9 - Boechout, Edegem, Hove, Kontich, Mortsel	22	11%
40 - Bredene, Gistel, Middelkerke, Oostende, Oudenburg	14	3%
18 - Grimbergen, Hoeilaart, Huldenberg, Kortenberg, Kraainem, Machelen, Overijse, Steenokkerzeel, Tervuren, Vilvoorde, Wezembeek-Oppem, Zaventem	13	4%
14 - Bekkevoort, Diest, Halen, Scherpenheuvel-Zichem, Tessenderlo-Ham	12	2%

FIGUUR 3.13 Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon basisonderwijs op het niveau van de onderwijszone

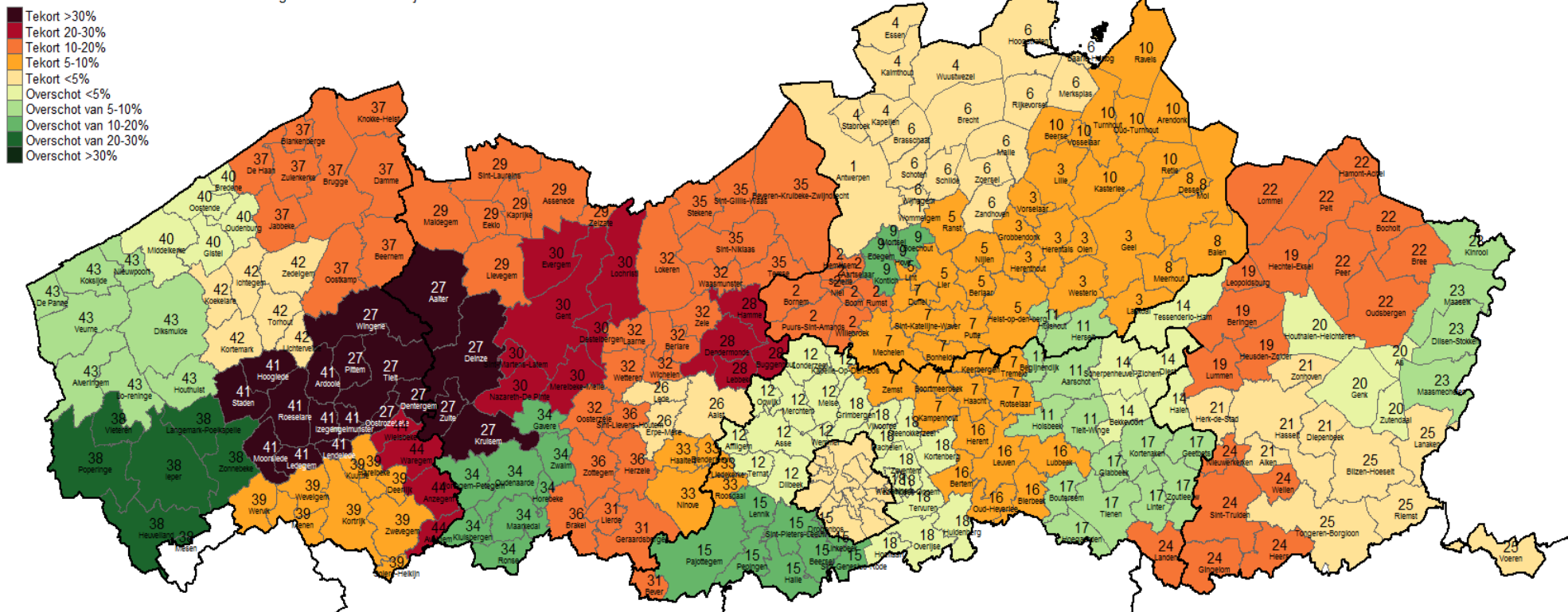
Absolute tekorten/overschotten in het buitengewoon basisonderwijs

* Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien naast elkaar liggen behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben hetzelfde tekort/overschot. Het tekort/overschot wijst namelijk naar de capaciteitsdruk op het niveau van de onderwijszone.

FIGUUR 3.14 Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon basisonderwijs op het niveau van de onderwijszone

Relatieve tekorten/overschotten in het buitengewoon basisonderwijs

* Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien naast elkaar liggen behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben hetzelfde tekort/overschot. Het tekort/overschot wijst namelijk naar de capaciteitsdruk op het niveau van de onderwijszone.

Ten slotte bekijken we in onderstaande box enkele cijfers in verband met leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon basisonderwijs, maar die voltijds of deeltijds les volgen in een school gewoon basisonderwijs. Deze analyse werd tot nu toe nooit opgenomen in de capaciteitsmonitor en dient als een eerste verkennende analyse beschouwd te worden.

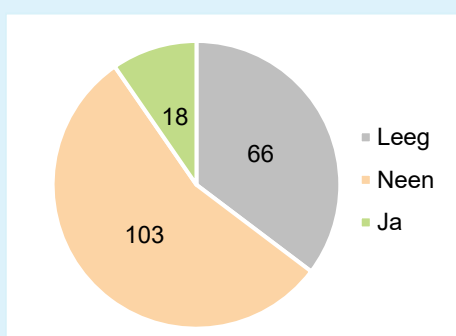
Leerlingen ingeschreven in het buitengewoon basisonderwijs die voltijds of deeltijds les volgen in het gewoon onderwijs

In de aanbodbevraging werden aan de scholen buitengewoon basisonderwijs nog enkele extra vragen gesteld, nl.:

- Is dit een vestigingsplaats op een site van een school gewoon onderwijs?
- Wat is het totaal aantal kleuters/aantal leerlingen lager onderwijs dat (voltijds of deeltijds) lessen bijwoont in een school gewoon basisonderwijs, maar ingeschreven is in de vestiging buitengewoon onderwijs?

18 vestigingsplaatsen hebben deze eerste vraag met een 'ja' beantwoord. Herinner dat er van de 263 vestigingsplaatsen (met elk hun verschillende types) er 187 vestigingsplaatsen deel hebben genomen aan de aanbodbevraging, wat neerkomt op een deelnamepercentage van 70%. Van die 187 deelgenomen vestigingsplaatsen hebben 18 vestigingsplaatsen "ja" beantwoord op de vraag of hun school buitengewoon onderwijs gelegen is op een site van een school gewoon onderwijs (10%). 103 vestigingsplaatsen antwoorden 'neen' en in 66 vestigingsplaatsen bleef deze vraag leeg waardoor niet duidelijk was of de vestigingsplaats in kwestie deze vraag niet invulde of nee bedoelde. Vermoedelijk gaat het om dit laatste.

FIGUUR 3.15 Aan de scholen buitengewoon basisonderwijs werd volgende vraag gesteld in de aanbodbevraging: Is dit een vestigingsplaats op een site van een school gewoon onderwijs?

De scholen buitengewoon basisonderwijs waarbij leerlingen les volgen op een site gewoon onderwijs zijn te vinden in Beerse, Ingelmunster, Lokeren, Aalst, Wemmel, Antwerpen, Roeselare, Diksmuide, Zottegem, Diest, Brecht, Deinze, Izegem, Middelkerke en Blankenberge.

Enkele van deze scholen hebben ook aangeduid om hoeveel leerlingen het gaat. Dit is terug te zien in TABEL 3.16. Van de 18 scholen gaven 7 vestigingsplaatsen informatie over het aantal leerlingen ingeschreven in de school buitengewoon basisonderwijs, maar voltijds of deeltijds les volgend op een site van het gewoon onderwijs. Deze 7 scholen duiden aan dat het – in totaal - om 275 leerlingen gaat, in de gemeentes Wemmel, Roeselare, Brecht, Blankenberge, Antwerpen en Deinze. Dit maakt 53% uit van de inschrijvingen van deze 7 vestigingsplaatsen (275/520) (februaritelling 2023-2024). We merken wel nog op dat de scholen in Wemmel en Roeselare vermoedelijk de huidige capaciteit als aantal hebben opgegeven, eerder dan het aantal leerlingen dat effectief is ingeschreven. Indien de scholen in Wemmel en Roeselare buiten beschouwing worden gelaten, dan maakt dit 19% uit van de inschrijvingen van de overige vestigingsplaatsen (65/346) (februaritelling 2023-2024), wat wellicht een realistischer beeld geeft. We merken ten slotte nogmaals op dat slechts een beperkt aantal scholen buitengewoon basisonderwijs deze tweede vraag (i.v.m. het aantal leerlingen) heeft beantwoord. We benadrukken daarom dat dit louter als een verkennende eerste analyse kan beschouwd worden.

TABEL 3.16 Aantal leerlingen ingeschreven in een school buitengewoon basisonderwijs, maar les volgens op een site van het gewoon onderwijs (7 scholen vulden deze vraag in).

Gemeente	Aantal kleuters dat les volgt in gewoon onderwijs	Aantal leerlingen lager onderwijs die les volgen in gewoon onderwijs	Totaal aantal leerlingen bubao die les volgen in gewoon onderwijs (teller)	Aantal inschrijvingen in gemeente x die "ja" aanduiden & die aantal in'n'en invulden (noemer)	Totaal aantal inschrijvingen in gemeente x (van deelnemende scholen)
Wemmel	6	144	150* ¹	144	144
Roeselare	0	60	60* ²	31	575
Brecht	0	24	24	36	345
Blankenberge	0	20	20	100	100
Antwerpen	5	13	18	18	2577
Deinze	2	1	3	192	447
Totaal	13	262	275	520	4 188
Totaal (zonder Wemmel & Roeselare)	7	58	65	346	3 469

*1 De aangegeven huidige capaciteit van deze vestigingsplaats bedraagt 150 plaatsen, terwijl de inschrijvingsgegevens slechts 144 jongeren betreft.

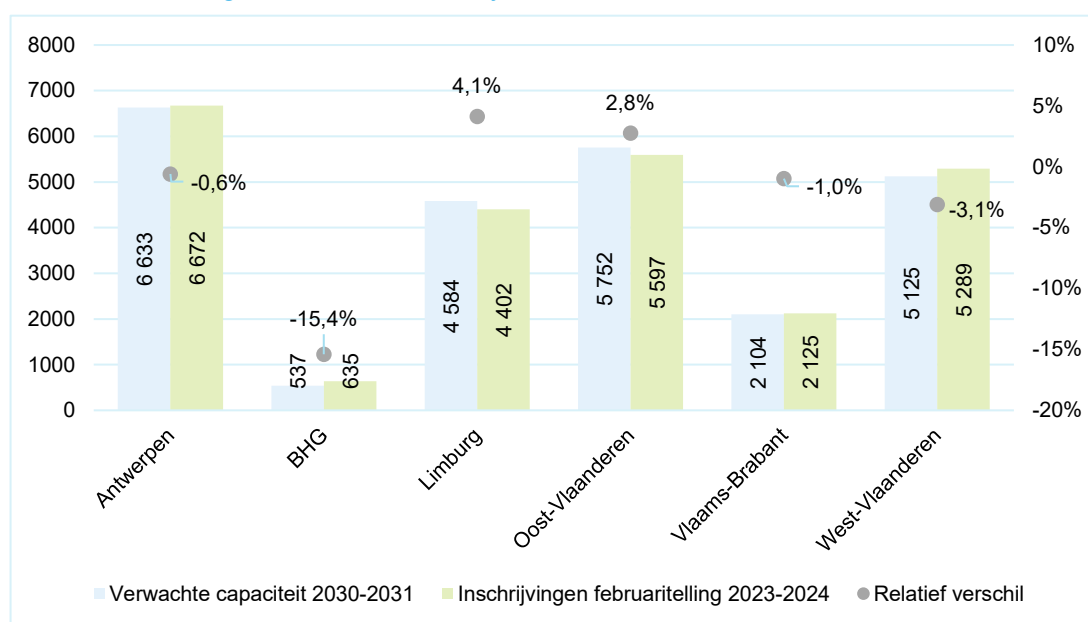
*2 De aangegeven huidige capaciteit van deze vestigingsplaats bedraagt 60 plaatsen, terwijl de inschrijvingsgegevens slechts 31 jongeren betreft.

3.4 Buitengewoon secundair onderwijs

3.4.1 Vergelijking van het verwachte aanbod in 2030-2031 in het buitengewoon basisonderwijs met de huidige inschrijvingsgegevens op 1 februari 2024

Ten slotte bekijken we in dit hoofdstuk de verwachte overschotten en tekorten binnen het buitengewoon secundair onderwijs. In TABEL 3.16 wordt het verwachte aanbod in 2030-2031 vergeleken met de huidige inschrijvingsgegevens (februaritelling 2023-2024). In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ligt het verwachte aanbod van 2030-2031 lager dan de huidige inschrijvingsgegevens, dit met 15,4%. Ook in West-Vlaanderen ligt het verwachte aanbod in 2030-2031 reeds lager dan de huidige inschrijvingsgegevens, met 3,1%. In Antwerpen en Vlaams-Brabant is er slechts een beperkt verschil tussen beide, in Limburg en Oost-Vlaanderen ligt het verwachte aanbod licht hoger dan de huidige inschrijvingsgegevens, resp. met 2,3% en 2,8%.

FIGUUR 3.16 Aantal ingeschreven leerlingen op 1 februari 2024 en het verwachte aanbod in 2030-2031 op provincieniveau & procentueel verschil tussen het verwachte aanbod en de inschrijvingen – buitengewoon secundair onderwijs

3.4.2 Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het buitengewoon secundair onderwijs

Net zoals het buitengewoon basisonderwijs, wordt het buitengewoon secundair onderwijs eveneens gekenmerkt door tekorten. In 2030-2031 wordt een tekort verwacht van 3 650 plaatsen, of 14,8% van het verwachte aanbod. Dit globale tekort zien we terug binnen elke opleidingsvorm en type van het buitengewoon secundair onderwijs (TABEL 3.17). In opleidingsvorm 4 wordt een tekort van 1 472 verwacht tegen 2030-2031 of 27,8% van het verwachte aanbod binnen

opleidingsvorm 4. Ook binnen type 9 is het tekort aanzienlijk, met zo'n 2 000 plaatsen en bijna 1/4^e van het verwachte aanbod⁵.

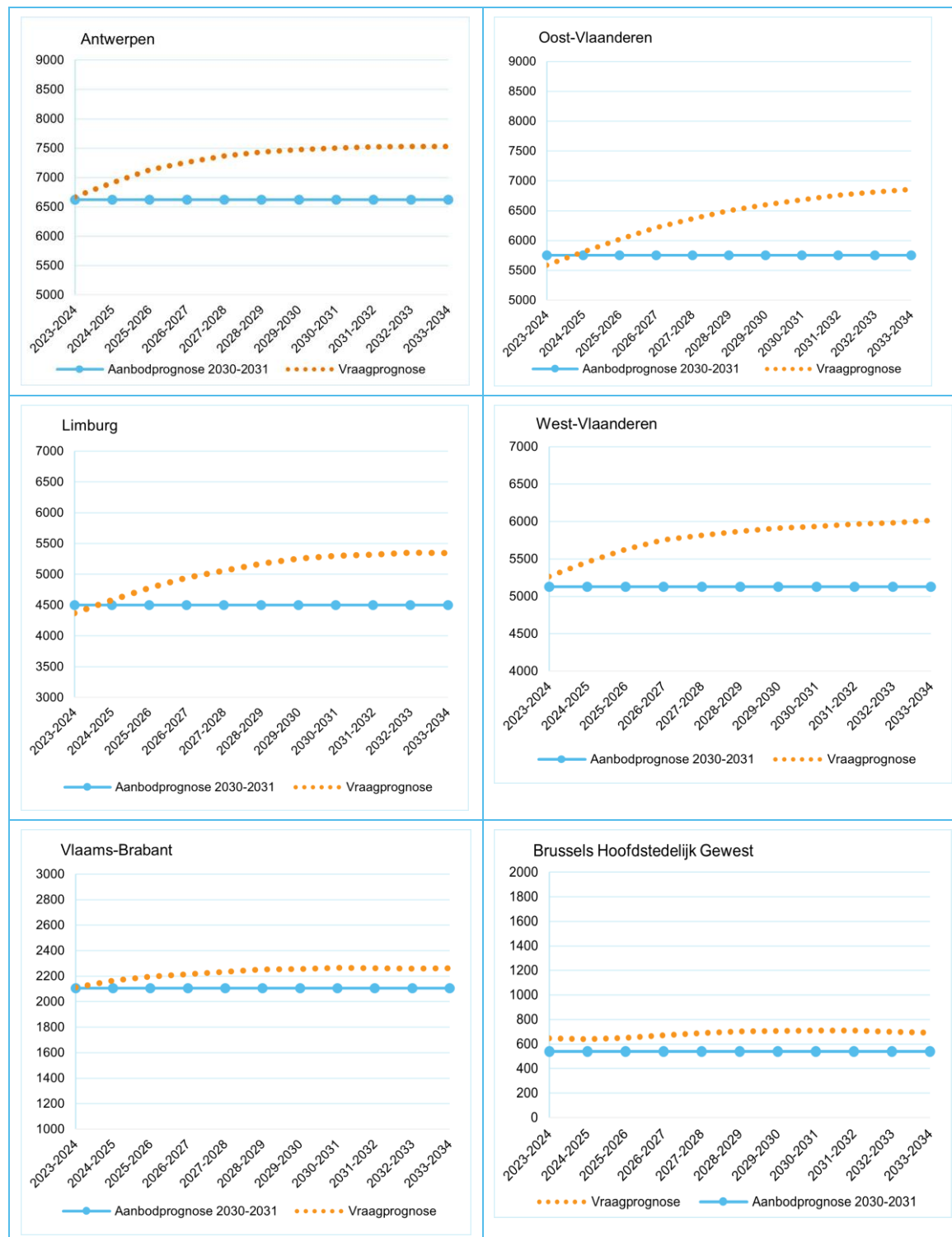
TABEL 3.17 Globaal overzicht – buitengewoon secundair onderwijs

	Vraagprognose 2030-2031	Aanbodprognose 2030-2031	Verwacht overshot/tekort	#	Verwacht overshot	%
BUSO	28 386	24 735	-3 650		-14,8%	
OV1	7 191	6 385	-807		-12,6%	
OV2	3 476	2 947	-529		-18,0%	
OV3	10 940	10 096	-843		-8,4%	
OV4	6 780	5 145	-1 472		-27,8%	
Type 2	6 523	5 705	-818		-14,3%	
Type 3	2 113	1 874	-158		-8,1%	
Type 4	1 339	1 108	-232		-21,0%	
Type 6	326	280	-46		-16,5%	
Type 7	425	386	-40		-10,2%	
Type 9	10 303	8 306	-1 997		-24,0%	
Type BA	7 356	6 996	-360		-5,1%	

Dit globale tekort zal in elk van de provincies en in het Brussels Gewest blijven toenemen, ook na 2030-2031 (FIGUUR 3.17). In Antwerpen, West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en in het Brussels Gewest observeerden we reeds een tekort in het schooljaar 2023-2024. Dit tekort neemt over de jaren sterk toe, door een sterk toenemende vraag naar plaatsen in het buitengewoon secundair onderwijs in deze provincies. Ook in Oost-Vlaanderen en Limburg zien we deze trend terug. Het lijkt er bijgevolg op dat de capaciteitsdruk op het buitengewoon secundair de komende jaren enkel zal toenemen en dit in elk van de provincies én in het Brussels Gewest.

⁵ Ook hier speelt wellicht de impact van het bestaande aanbod op de transitiekansen op niveau gemeente en dus ook op niveau onderwijszone. Indien er geen (of weinig) aanbod is voor een bepaalde combinatie van type en opleidingsvorm in BuSO in een bepaalde onderwijszone wordt er in deze onderwijszone ook geen (of beperkt) tekort verwacht voor die combinatie van type en opleidingsvorm, waardoor de werkelijke capaciteitsbehoeften voor die combinatie van type en opleidingsvorm in deze onderwijszone mogelijk onderschat worden in vergelijking met onderwijszones die wel een (ruimer) aanbod hebben voor die combinatie van type en opleidingsvorm

FIGUUR 3.17 Evolutie van de vraagprognose tussen 2023-2024 en 2033-2034 & de aanbodprognose in 2030-2031 – buitengewoon secundair onderwijs

Vervolgens bekijken we de geografische spreiding van de verwachte capaciteitstekorten in TABEL 3.18 en in FIGUUR 3.18. De grootste tekorten zien we in West-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg.

In onderwijszone Roeselare (zone 41) wordt een tekort verwacht in 2030-2031 van 435 plaatsen, dit gaat om de helft van het verwachte aanbod (51,4%). Ook in onderwijszone Brasschaat (zone 6) wordt een groot tekort verwacht in absolute termen van 328 plaatsen. In onderwijszones Aalst (26), Sint-Niklaas (35) en Lommel (22) gaat het om meer dan 200 plaatsen. In TABEL 3.18 vallen eveneens de grote relatieve tekorten op: in al deze 10 onderwijszones wordt een tekort verwacht van rond de 30% of meer van het verwachte aanbod in 2030-2031.

Het aantal onderwijszones met een overschot is zeer beperkt: slechts 7 onderwijszones tekenen een overschot op (TABEL 3.19). Het gaat hier onder andere om onderwijszones van Lier (129 plaatsen), Geraardsbergen (68 plaatsen) en Veurne (35 plaatsen). We merken hierbij op dat onder andere onderwijszones Lier en Veurne lage deelnamepercentages kennen, resp. 20% en 29% (TABEL b5.1).

TABEL 3.18 Overzicht van 10 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitstekorten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon secundair onderwijs

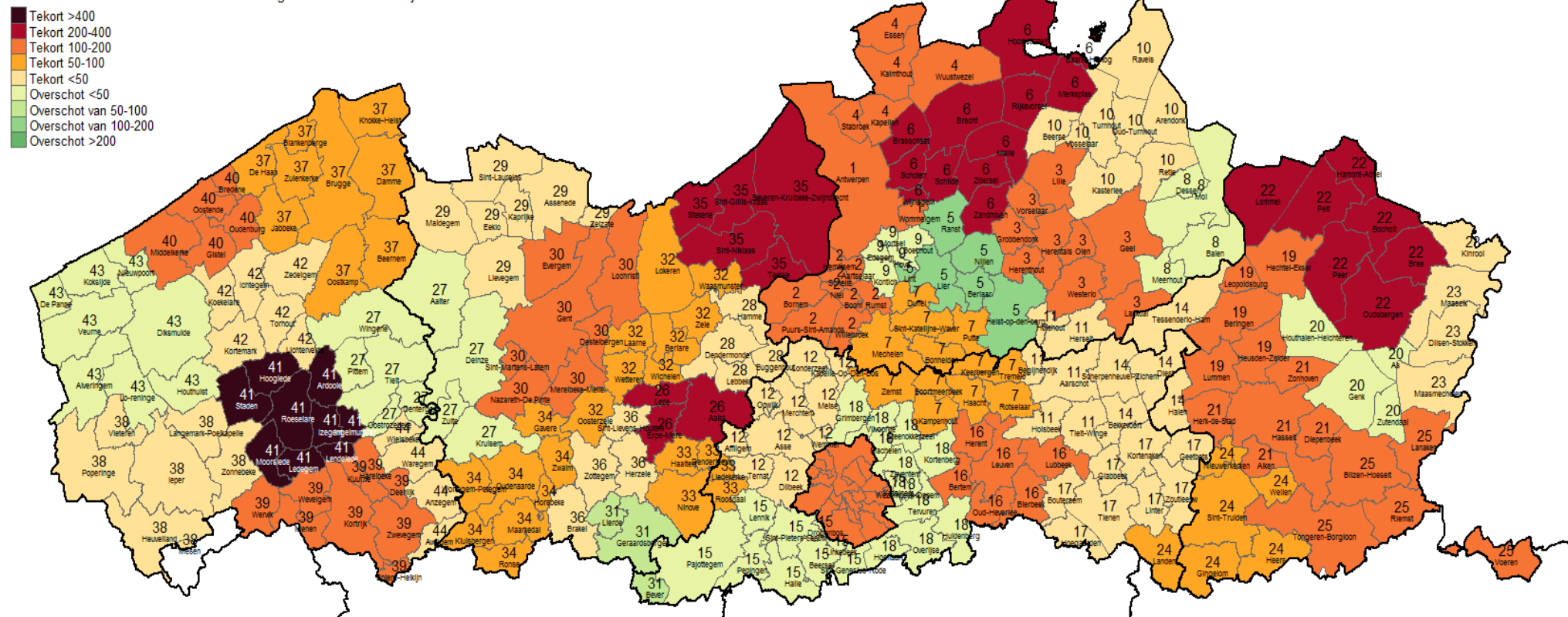
Absoluut tekort		Relatief tekort	
Onderwijszone	Abs	Onderwijszone	Rel
41 - Ardoie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lendeledede, Moorslede, Roeselare, Staden	-435	24 - Gingelom, Heers, Landen, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Wellen	-56,1%
6 - Baarle-Hertog, Brasschaat, Brecht, Hoogstraten, Malle, Merksplas, Rijkvorsel, Schilde, Schoten, Wijnegem, Zandhoven, Zoersel	-328	41 - Ardoie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lendeledede, Moorslede, Roeselare, Staden	-51,4%
26 - Aalst, Erpe-Mere, Lede	-286	25 - Bilzen-Hoeselt, Herstappe, Lanaken, Riemst, Tongeren-Borgloon, Voeren	-49,0%
35-Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse	-267	26 - Aalst, Erpe-Mere, Lede	-37,6%
22 - Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Lommel, Oudsbergen, Pelt, Peer	-222	35 - Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse	-37,1%
21 - Alken, Diepenbeek, Hasselt, Herk-de-Stad, Zonhoven	-193	3 - Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Laakdal, Lille, Olen, Vorselaar, Westerlo	-36,1%
30 - Nazareth-De Pinte, Destelbergen, Evergem, Gent, Lochristi, Merelbeke-Melle, Sint-Martens-Latem	-191	2 - Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amunds, Rumst, Schelle, Willebroek	-34,7%
2 - Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amunds, Rumst, Schelle, Willebroek	-179	4 - Essen, Kalmthout, Kapellen, Stabroek, Wuustwezel	-33,2%
13 - Alle gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad	-174	13 - Alle gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad	-32,3%
39 - Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	-148	40 - Bredene, Gistel, Middelkerke, Oostende, Oudenburg	-27,7%

TABEL 3.19 Overzicht van 7 onderwijszones met grootste verwachte capaciteitsoverschotten (in absolute en relatieve termen) in 2030-2031 voor het buitengewoon secundair onderwijs

Overschot		
Onderwijszone	Abs	Rel
5 - Berlaar, Heist-op-den-Berg, Lier, Lint, Nijlen, Ranst	129	20,9%
31 -Bever, Geraardsbergen, Lierde	68	100,0%
43 -Alveringem, De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, Lo-Reninge, Nieuwpoort, Veurne	35	10,5%
15 - Beersel, Drogenbos, Pajottegem, Halle, Lennik, Linkebeek, Pepingen, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw	26	12,6%
27 -Aalter, Deinze, Dentergem, Kruisem, Oostrozebeke, Pittem, Tielt, Wingene, Zulte	11	3,8%
8 -Balen, Dessel, Meerhout, Mol	4	2,5%
18 -Grimbergen, Hoeilaart, Huldenberg, Kortenberg, Kraainem, Machelen, Overijse, Steenokkerzeel, Tervuren, Vilvoorde, Wezembeek-Oppem, Zaventem	3	1,6%

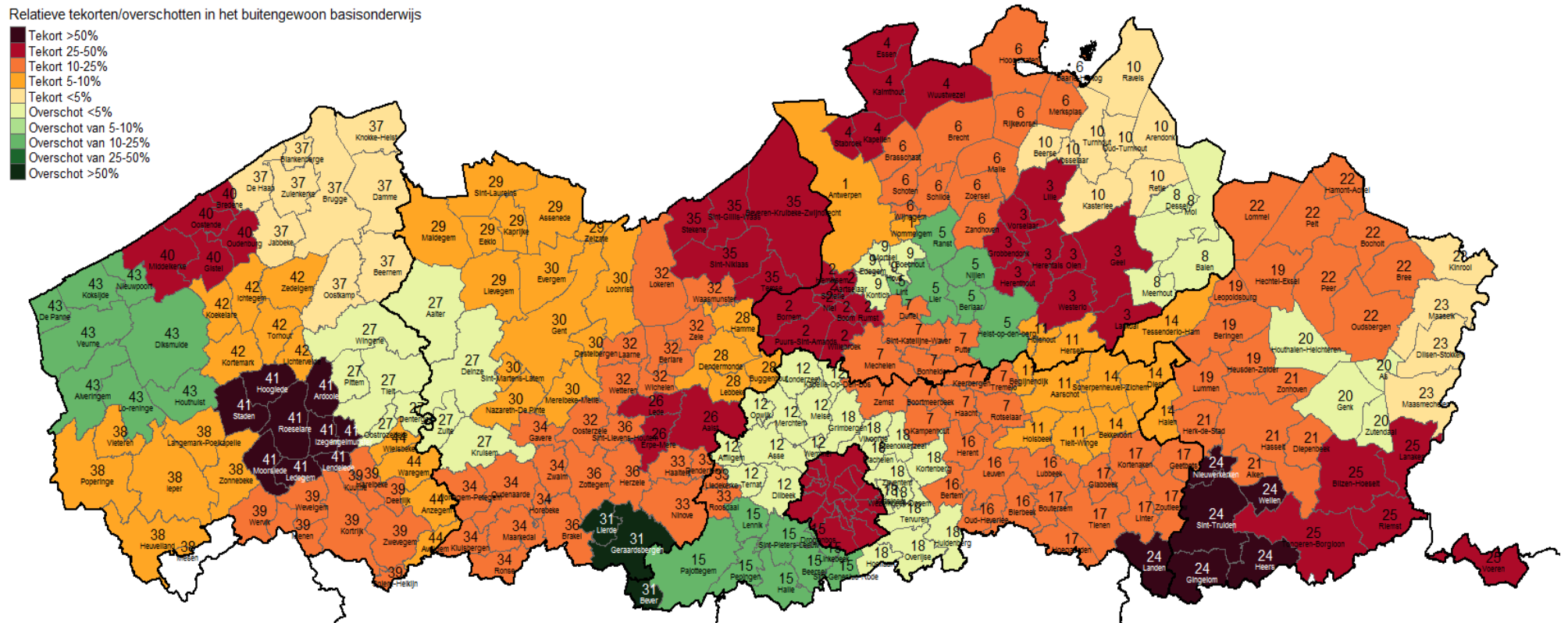
FIGUUR 3.18 Absoluut verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon secundair onderwijs op het niveau van de onderwijszone

Absolute tekorten/overschotten in het buitengewoon basisonderwijs

*Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien naast elkaar liggen behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben hetzelfde tekort/overschot. Het tekort/overschot wijst namelijk naar de capaciteitsdruk op het niveau van de onderwijszone
Bron: Aanbodbevraging (2024)

FIGUUR 3.19 Relatief verschil tussen prognose van vraag en aanbod voor het buitengewoon secundair onderwijs op het niveau van de onderwijszone

*Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien naast elkaar liggen behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben hetzelfde tekort/overschot. Het tekort/overschot wijst namelijk naar de capaciteitsdruk op het niveau van de onderwijszone
Bron: Aanbodbevraging (2024)

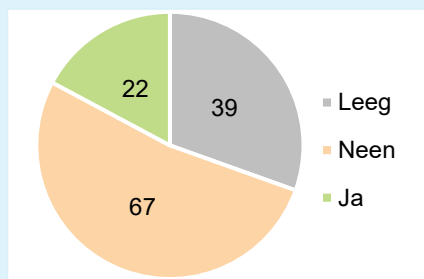
Ten slotte bekijken we – analoog aan het buitengewoon basisonderwijs – enkele cijfers in verband met leerlingen die ingeschreven zijn in het buitengewoon secundair onderwijs, maar die voltijds of deeltijds les volgen op een site van het gewoon onderwijs. Ook hier herhalen we dat dergelijke analyse in vorige edities van de capaciteitsmonitor niet was opgenomen en onderstaande analyse verkennend is van aard.

Leerlingen ingeschreven in het buitengewoon secundair onderwijs die voltijds of deeltijds les volgen in het gewoon onderwijs

Net zoals de scholen in het buitengewoon basisonderwijs kregen ook de scholen in het buitengewoon secundair onderwijs de vraag of hun school een vestigingsplaats betreft op een site van het gewoon onderwijs en wat het aantal leerlingen is dat voltijds of deeltijds les volgt op een school gewoon onderwijs.

22 vestigingsplaatsen duiden aan dat hun school op een site gewoon onderwijs gelegen is. In totaal namen 128 vestigingsplaatsen deel aan de aanbodbevraging, waarvan 57 vestigingsplaatsen niet gelegen zijn op een site gewoon onderwijs, 22 wel. Dit komt neer op een percentage van 17%. Bij 66 vestigingsplaatsen was deze vraag leeg, waarbij het niet helemaal duidelijk was of deze vestigingsplaats de vraag niet heeft ingevuld of hiermee een nee bedoelde. We vermoeden dit laatste.

FIGUUR 3.20 Aan de scholen buitengewoon secundair onderwijs werd volgende vraag gesteld in de aanbodbevraging: Is dit een vestigingsplaats op een site van een school gewoon onderwijs?

De scholen buitengewoon secundair onderwijs waarbij leerlingen les volgen op een site gewoon onderwijs zijn te vinden in Aalst, Beringen, Bierbeek, Bornem, Kortrijk, Leuven, Lommel, Mechelen, Niel, Ninove, Oostende en Sint-Niklaas. Enkele van deze scholen hebben ook aangeduid om hoeveel leerlingen het gaat. Dit is terug te zien in TABEL 3.20. Van deze 22 scholen gaven 14 vestigingsplaatsen informatie over het aantal leerlingen ingeschreven in de school buitengewoon secundair onderwijs, maar voltijds of deeltijds les volgend op een site van het gewoon onderwijs. Deze 14 scholen duiden aan dat het – in totaal - om 393 leerlingen gaat. Dit maakt 50% uit van de inschrijvingen van deze 14 vestigingsplaatsen.

Indien de scholen in Beringen, Bierbeek en Ninove buiten beschouwing worden gelaten, dan gaat het nog om 212 plaatsen, wat 35% uitmaakt van de inschrijvingen van de overige vestigingsplaatsen (februaritelling 2023-2024). Als daarnaast ook de vestigingsplaats in Aalst, waarvan 105 van de 109 leerlingen les zouden volgen in het gewoon onderwijs, buiten beschouwing zou worden gelaten, dan gaat het nog over 107 plaatsen. Dit maakt 21% uit van de inschrijvingen van de overige vestigingsplaatsen (februaritelling 2023-2024). Dit geeft wellicht een realistischer beeld (in analogie met de verkennende analyse voor het buitengewoon basisonderwijs).

Aangezien slechts een beperkt aantal scholen buitengewoon secundair onderwijs deze tweede vraag heeft beantwoord, benadrukken we nogmaals dat dit louter als een verkennende eerste analyse kan beschouwd worden.

TABEL 3.20 Aantal leerlingen ingeschreven in een school buitengewoon secundair onderwijs, maar les volgens op een site van het gewoon onderwijs (14 scholen vulden deze vraag in).

Gemeente	Totaal aantal leerlingen buso die les volgen in gewoon onderwijs (teller)	Aantal inschrijvingen in gemeente x die "ja" aanduiden & die aantal lin'en invulden (noemer)	Totaal inschrijvingen in gemeente x (van deelnemende scholen)
Aalst	105	109	751
Ninove	74*1	72	72
Beringen	72*1	72	369
Bierbeek	35*1	24	24
Leuven	33	204	736
Niel	30	41	41
Bornem	25	37	37
Mechelen	14	32	492
Kortrijk	5	190	948
Totaal	393	781	3470
Totaal (zonder Ninove, Beringen, Bierbeek)	212	613	3005
Totaal (zonder Ninove, Beringen, Bierbeek & Aalst)	107	504	2245

*1 In Ninove en Bierbeek ligt het aantal leerlingen ingeschreven in het buitengewoon onderwijs maar les volgend op een site gewoon onderwijs hoger dan het huidige ingeschreven aantal leerlingen. De vestigingsplaats in Bierbeek zal infrastructuurwerken uitvoeren zodanig dat de capaciteit in 2030-2031 hoger komt te liggen.

In Beringen is het aantal leerlingen ingeschreven in het buitengewoon secundair onderwijs, maar les volgend op een site gewoon onderwijs gelijk aan het huidige ingeschreven aantal leerlingen.

4 PENDELBEWEGINGEN IN HET GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS EN HET BUITENGEWOON ONDERWIJS

In dit hoofdstuk richten we de blik op de pendelbewegingen in het gewoon secundair onderwijs, het buitengewoon basisonderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs. We richten ons in dit hoofdstuk op de belangrijkste inzichten, waarbij we ook de vergelijking met de pendelcijfers uit de vorige meting maken. Binnen het onderzoek werden meer gedetailleerde tabellen opgesteld (naar onderwijsvorm, finaliteit voor het SO; naar type en onderwijsvorm voor het buitengewoon basis- en secundair onderwijs); deze inzichten en cijfers werden aan de opdrachtgever en de leden van de stuurgroep bezorgd.

4.1 Methodologie

In het kader van de pendelanalyse werden datasets van onderwijsinstellingen en leerlingen (op basis van de februaritelling 2023-2024) gekoppeld. Het doel was om een zicht te krijgen op de stromen van leerlingen, tussen hun woonplaats en de locatie van hun onderwijsinstelling. We beschouwen hierbij de volgende indicatoren:

Schoolwoonratio: leerlingen die naar school gaan in de gemeente; gedeeld door aantal leerlingen dat woont in de gemeente.

Inkomende pendel (%): leerlingen die naar de school gaan in de gemeente en niet in de gemeente wonen; gedeeld door het aantal leerlingen die in de gemeente naar school gaan.

Uitgaande pendel (%): leerlingen die in de gemeente wonen en er niet naar school gaan; gedeeld door het aantal leerlingen die in de gemeente wonen.

Deze cijfers kunnen op verschillende aggregatieniveaus bekeken worden. We onderscheiden de VRIND-indeling en het niveau van de onderwijszones. Daarnaast werden ook de pendelbewegingen geanalyseerd op het niveau van de fusiegemeenten, oftewel de NIS-codes, inclusief de gemeenten die per 1 januari 2025 gefuseerd zijn. We lijsten de belangrijkste resultaten hieronder op voor het gewoon secundair onderwijs, het buitengewoon basisonderwijs en het buitengewoon secundair onderwijs.

4.2 Resultaten

4.2.1 Gewoon secundair onderwijs

TABEL 4.1 geeft de pendelindicatoren weer voor het BHG, de centrumsteden en grootsteden voor het gewoon secundair onderwijs voor 2024 (in het zwart; februaritelling 2023-2024), en voor de vorige meting (schooljaar 2019-2020, in het grijs). In FIGUUR 4.1 wordt de schoolwoonratio per gemeente op een kaart weergegeven.

Globaal liggen de cijfers in lijn met de cijfers uit het voorgaande rapport. Wat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreft blijft er groot verschil tussen de schoolwoonratio's van de gemeentes onderling. Zeer hoge ratio's zijn er (opnieuw) voor Sint-Pieters-Woluwe (455%), Etterbeek (395%) en Koekelberg (259%); ook voor Anderlecht, Brussel, Jette en Oudergem liggen de ratio's boven 100%. Deze gemeentes trekken dus meer schoolgaande jongeren aan dan dat er in de gemeente wonen. Opvallend is dat voor Etterbeek, Koekelberg en Sint-Pieters-Woluwe deze ratio's in stijgende lijn zijn. Op gemeenteniveau beschouwd zijn de percentages uitgaande en inkomende pendel relatief hoog: gemeentes met een hoge schoolwoonratio hebben een hoge inkomende pendel, maar we observeren dit ook in andere zones, met lagere schoolwoonratio's. Dit geldt ook voor de uitgaande pendel: in Etterbeek zijn 77 op de 100 jongeren in een school buiten de gemeente ingeschreven. Niet alle gemeentes bieden uiteraard eenzelfde aanbod aan; en ook het aantal schoolgaande jongeren wonend in de gemeente is niet overal even hoog.

Wat de centrumsteden betreft observeren we schoolwoonratio's die groter zijn dan 100%: de scholen in deze steden trekken met andere woorden meer jongeren aan dan dat er wonen in de gemeente; op deze manier vervullen deze steden hun centrumfunctie. De hoogste ratio's zijn er in Turnhout (257%), Leuven (230%), Brugge (227%), Hasselt (204%) en Kortrijk (213%): het aantal jongeren dat is ingeschreven in een school in deze steden is meer dan dubbel zo hoog als het aantal jongeren dat er woont. De laagste ratio's vinden we in Genk (137%), Oostende (139%) en Aalst (151%), maar ook hier is de ratio nog steeds boven 100%. De uitgaande pendel is - vergeleken met de gemeentes in het BHG- eerder laag: 19% van de jongeren wonend in Hasselt zijn ingeschreven in een school buiten de stad; voor Turnhout en Brugge (de steden met het laagste percentage) gaat het over 7%. Het bevestigt opnieuw de centrumfunctie van deze steden. De inkomende pendel ligt dan weer hoger, zeker voor deze steden met een hoge schoolwoonratio: tot 60% van de jongeren die naar school gaan in Brugge, Hasselt, Kortrijk, Leuven en Turnhout wonen buiten deze gemeentes.

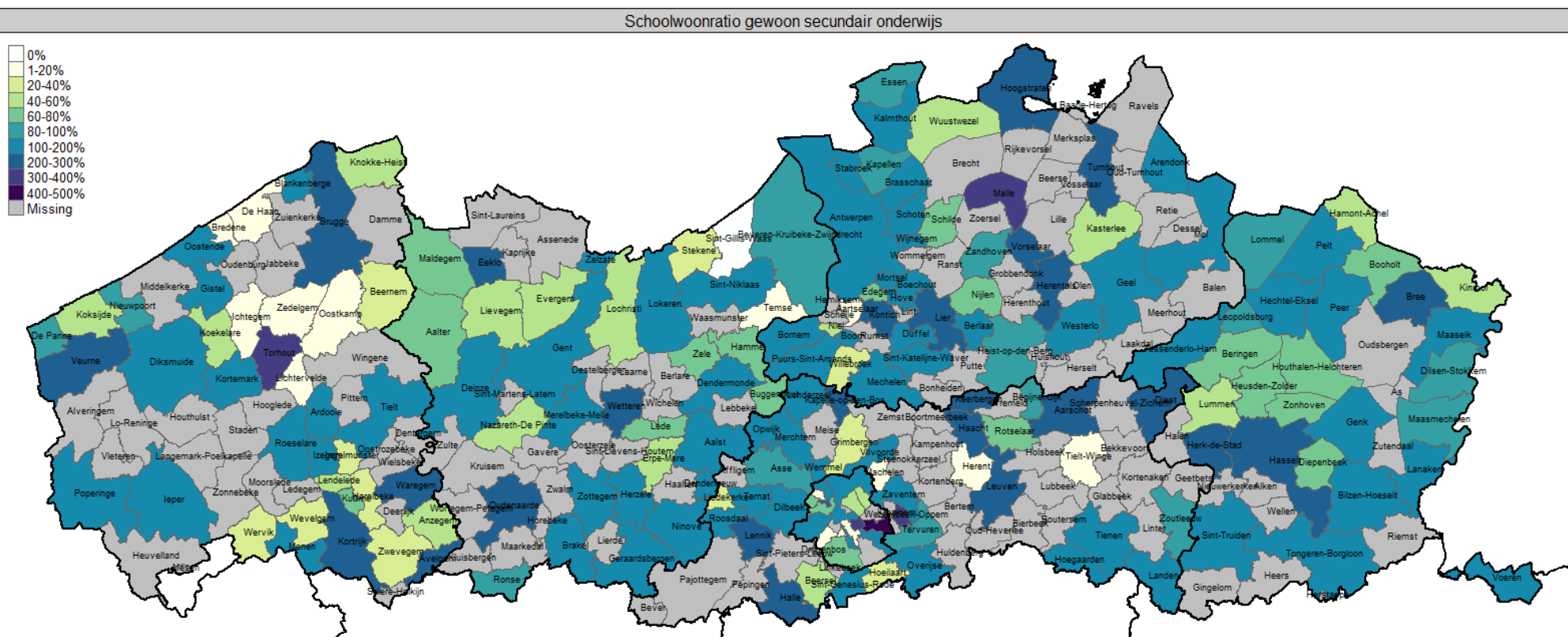
Wat Antwerpen en Gent betreft worden de cijfers van de vorige meting bevestigd. De schoolwoonratio voor Antwerpen blijft net boven de 100% (101); voor Gent bedraagt dit 153%. De uitgaande pendel is lager voor Gent dan voor Antwerpen, maar nog steeds vergelijkbaar (11% vs. 16%); wat de inkomende pendel betreft is deze voor Antwerpen opnieuw merkbaar lager dan voor Gent (17 vs. 42%).

TABEL 4.1

Schoolwoonratio, uitgaande en inkomende pendel binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de centrumsteden en grootsteden voor het gewoon secundair onderwijs (exclusief DBSO). De gegevens van de februaritelling 2023-2024 staan in zwart weergegeven, de gegevens uit vorig rapport van 2019-2020 in grijs.

Regio	Schoolwoonratio		Uitgaande pendel		Inkomende pendel	
Brussels Hoofdstedelijk Gewest						
Anderlecht	124	143	54	52	63	66
Brussel	156	195	64	52	77	75
Elsene	6	6	100	100	100	100
Etterbeek	395	379	77	72	94	93
Evere	50	64	96	95	92	92
Ganshoren	14	17	99	99	93	91
Jette	133	159	74	70	81	81
Koekelberg	259	213	73	78	90	90
Oudergem	115	140	88	83	90	88
Schaarbeek	53	46	80	86	64	69
Sint-Agatha-Berchem	66	71	92	92	89	89
Sint-Jans-Molenbeek	73	18	75	91	66	52
Sint-Pieters-Woluwe	455	429	55	56	90	90
Ukkel	74	84	87	90	83	88
Vorst	6	2	98	100	62	82
Centrumsteden						
Aalst	151	165	15	14	44	48
Brugge	227	224	7	7	59	59
Genk	137	126	15	19	38	36
Hasselt	204	238	19	18	60	65
Kortrijk	213	203	9	11	57	56
Leuven	230	239	10	12	61	63
Mechelen	169	165	14	16	49	49
Oostende	139	146	14	16	39	42
Roeselare	174	174	14	14	51	51
Sint-Niklaas	173	188	14	13	50	54
Turnhout	257	264	7	9	63	66
Grootsteden						
Antwerpen	101	101	16	18	17	19
Gent	153	156	11	12	42	43

FIGUUR 4.1 Schoolwoonratio per gemeente – gewoon secundair onderwijs

* "Missing " in de legende wijst op gemeentes waar geen huidig aanbod gewoon secundair onderwijs is. Hier gaan er dus geen leerlingen naar school.

4.2.2 Buitengewoon basisonderwijs

In TABEL 4.2 presenteren we de pendelindicatoren voor het buitengewoon basisonderwijs op niveau van de onderwijszone. De cijfers voor schooljaar 2023-2024 staan naast de resultaten van de vorige meting, in het grijs (schooljaar 2019-2020). In FIGUUR 4.2 wordt de schoolwoonratio per onderwijszone op een kaart weergegeven.

Enkele onderwijszones trekken duidelijk meer leerlingen van buiten hun gebied dan, wat tot een hoge schoolwoonratio leidt. Dit gaat op voor onder meer onderwijszones Hasselt, Leuven, Halle, Turnhout en Kalmthout. Voor Leuven observeren we een daling ten opzichte van de vorige meting (151% t.o.v. 175%); een lagere inkomende pendel lijkt hieraan gelinkt. Opmerkelijk lagere schoolwoonratio's zijn er in onderwijszones Aarschot (38%) en Mol (51%), maar ook in onderwijszones Dilbeek, Mortsel, Ninove, Vilvoorde, Waregem en Zottegem. Dit zijn niet zelden zones met een hoge uitgaande pendel: 60% tot 70% van de jongeren die wonen in deze onderwijszones pendelen naar scholen buiten deze zones. Voor onder meer onderwijszones Brugge, Kortrijk, Leuven en Turnhout is dit minder dan 10%. Onderwijszones Brasschaat, Diest, Halle, Hasselt en Mortsel vallen op met een hoge inkomende pendelgraad: ongeveer de helft van de schoolgaande jongeren in deze zones hebben een woonplaats in een andere onderwijszone.

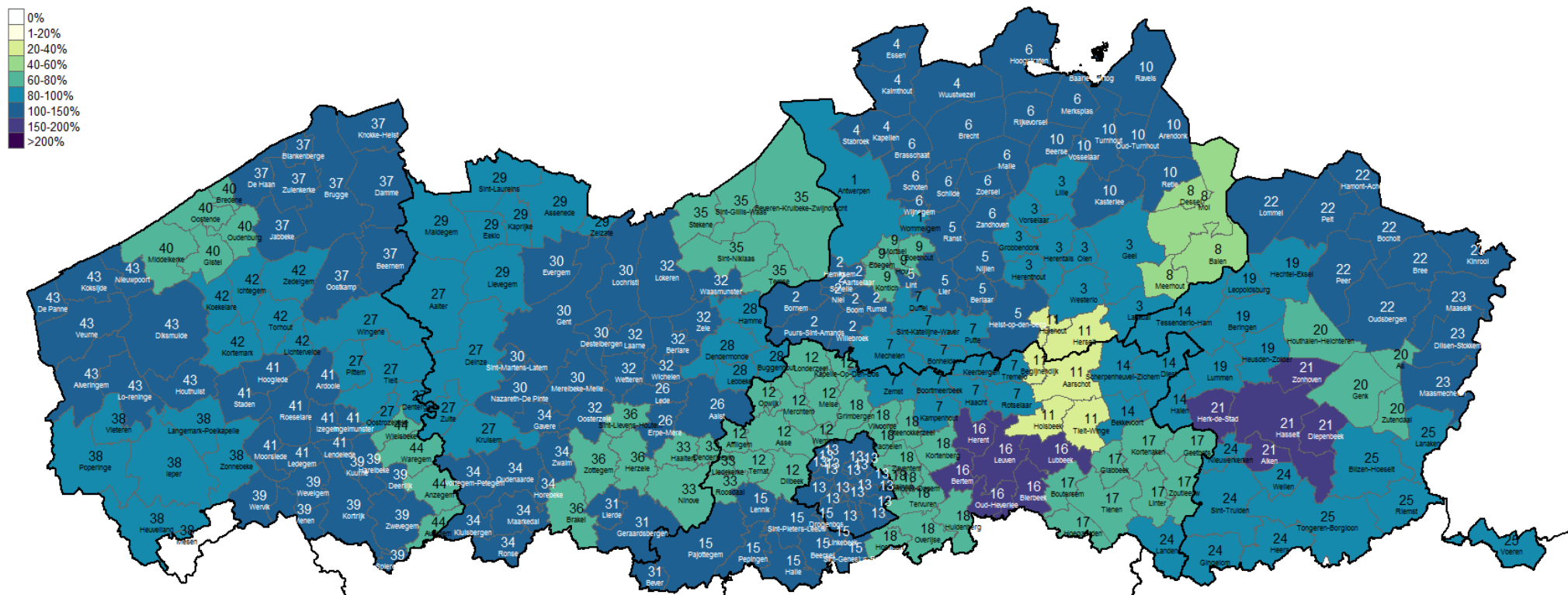
TABEL 4.2 Overzicht van de pendelindicatoren voor het BUBAO naar onderwijszone. De gegevens van de februaritelling 2023-2024 staan in zwart weergegeven, de gegevens uit vorig rapport van 2019-2020 in grijs.

	Onderwijszone	Schoolwoonratio		Uitgaande pendel		Inkomende pendel	
026	Aalst	118	117	23	25	35	36
011	Aarschot	38	35	77	78	38	37
001	Antwerpen	90	88	27	30	18	21
019	Beringen	87	74	34	40	25	20
002	Boom	108	105	24	34	30	37
006	Brasschaat	125	126	46	50	57	61
037	Brugge	132	127	9	11	30	30
013	Brussel	115	113	34	34	41	42
027	Deinze	86	85	45	45	36	35
028	Dendermonde	99	105	33	33	33	36
014	Diest	95	105	39	34	36	37
012	Dilbeek	63	63	69	72	51	56
029	Eeklo	80	71	44	48	28	27
003	Geel	92	93	44	45	40	40
020	Genk	78	84	45	43	29	33

030	Gent	108	117	16	13	22	25
031	Geraardsbergen	107	108	30	29	33	34
015	Halle	148	145	31	32	51	53
021	Hasselt	178	173	13	21	51	54
038	Ieper	86	85	22	25	9	12
004	Kalmthout	143	147	21	21	43	47
039	Kortrijk	112	118	12	10	20	24
016	Leuven	151	175	10	13	40	50
005	Lier	109	105	30	31	35	34
032	Lokeren	121	130	33	32	45	48
022	Lommel	117	113	13	14	26	24
023	Maasmechelen	108	111	14	13	16	21
007	Mechelen	86	85	36	37	25	26
008	Mol	51	48	60	66	21	29
009	Mortsel	64	53	67	71	48	45
033	Ninove	64	68	64	62	43	44
040	Oostende	72	80	35	30	10	13
034	Oudenaarde	109	98	17	25	22	24
041	Roeselare	122	110	17	23	32	31
035	Sint-Niklaas	77	81	30	31	4	14
024	Sint-Truiden	82	82	40	40	27	27
017	Tienen	68	75	41	36	12	15
025	Tongeren	84	99	30	22	12	21
042	Torhout	96	101	40	37	38	38
010	Turnhout	142	155	9	11	36	42
043	Veurne	106	106	16	18	20	23
018	Vilvoorde	63	54	59	64	35	34
044	Waregem	64	59	60	65	38	40
036	Zottegem	63	49	55	64	27	25

FIGUUR 4.2 Schoolwoonratio – buitengewoon basisonderwijs

Schoolwoonratio buitengewoon basisonderwijs

* Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien naast elkaar liggen behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben dezelfde schoolwoonratio.

4.2.3 Buitengewoon secundair onderwijs

In TABEL 4.3, tot slot, geven we de pendelindicatoren weer voor het buitengewoon secundair onderwijs in het schooljaar 2023-2024 (februaritelling). We lijsten deze op naar de onderwijszone. De indicatoren van de vorige meting geven we opnieuw in het grijs weer. In FIGUUR 4.3 wordt de schoolwoonratio per gemeente op een kaart weergegeven.

Globaal beschouwd worden de resultaten van de vorige meting bevestigd. We observeren hoge schoolwoonratio's in onder meer onderwijszones Hasselt (197%), Leuven (196%), Brasschaat (180%), Aalst (165%), Turnhout (147%) en Roeselare (145%). Wat onderwijszone Hasselt betreft is er een opvallende stijging ten opzichte van de vorige meting, deels door de fusie met de gemeente Kortesseem (die in een vorige meting tot onderwijszone Tongeren behoorde). In onderwijszones Hasselt en Leuven gaan bijna evenveel leerlingen naar het buitengewoon secundair onderwijs als er leerlingen wonen.

Opnieuw zijn er onderwijszones met een percentage uitgaande pendel van 80% of meer, in onder meer onderwijszones Eeklo, Diest, Torhout, Aarschot, Zottegem en Vilvoorde. Het zijn onderwijszones waar slechts een deel van de jongeren een gepast aanbod vinden; dit omdat niet alle types binnen het BuSo er aangeboden worden. Onderwijszones met een lage inkomende pendelgraad zijn onder meer onderwijszones Antwerpen (26%), Maasmechelen (22%), Mechelen (29%) en Sint-Niklaas (28%). Voor onder meer onderwijszones Aarschot, Ninove, Zottegem observeren we meer inkomende pendelbewegingen: tot 70% van de schoolgaande jongeren woont in een andere onderwijszone.

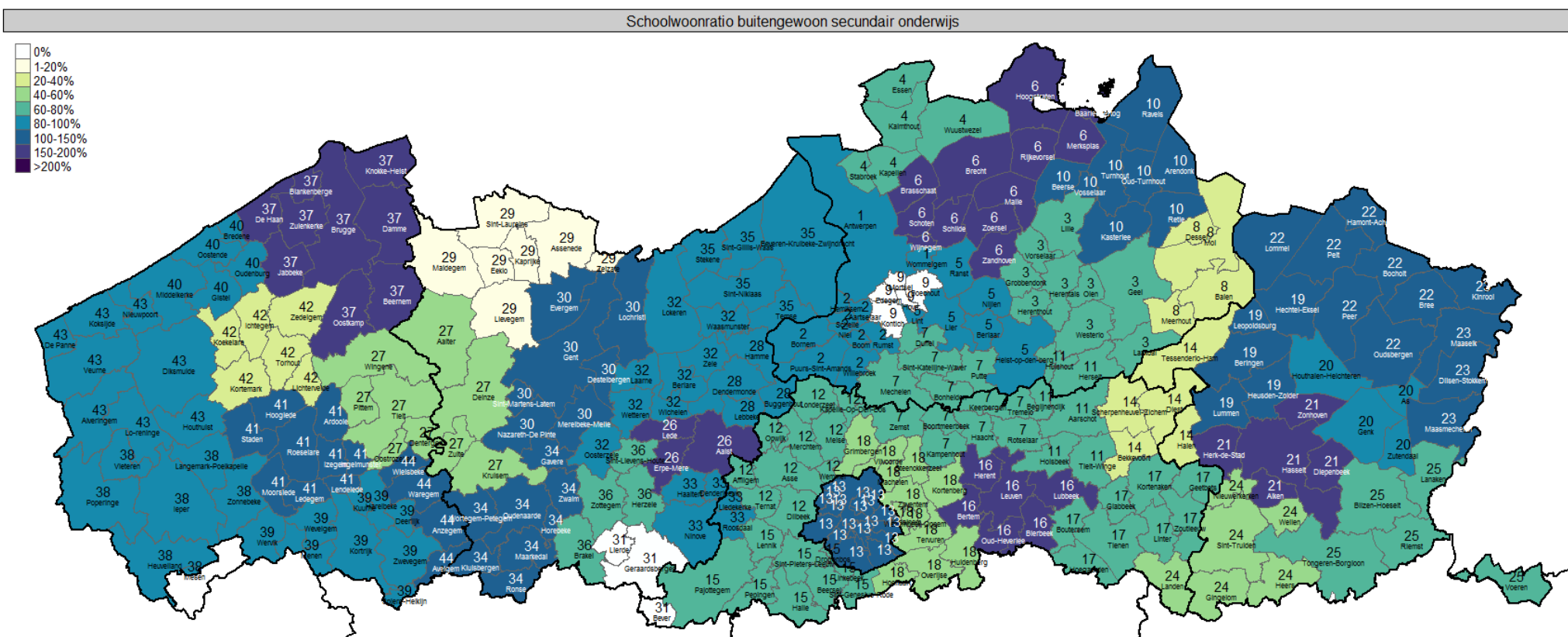
TABEL 4.3

Overzicht van de pendelindicatoren voor het buitengewoon secundair onderwijs naar onderwijszone. De gegevens van de februaritelling 2023-2024 staan in zwart weergegeven, de gegevens uit vorig rapport van 2019-2020 in grijs.

	Onderwijszone	Schoolwoonratio		Uitgaande pendel		Inkomende pendel	
026	Aalst	165	163	32	37	59	61
011	Aarschot	68	65	81	82	72	73
001	Antwerpen	91	93	33	35	26	30
019	Beringen	109	108	51	51	55	54
002	Boom	94	91	46	46	43	41
006	Brasschaat	180	170	38	43	65	67
037	Brugge	165	157	14	20	48	49
013	Brussel	136	153	35	34	52	57
027	Deinze	40	49	74	74	37	47
028	Dendermonde	84	69	65	69	58	55
014	Diest	39	41	88	85	69	62
012	Dilbeek	69	64	76	75	65	60
029	Eeklo	18	20	93	95	61	75
003	Geel	71	77	67	64	54	54
020	Genk	90	100	55	54	50	54
030	Gent	144	144	14	16	40	42
031	Halle	63	91	62	59	37	54
015	Hasselt	197	113	34	63	67	67
021	Ieper	87	96	41	33	32	30
038	Kalmthout	78	83	64	64	51	56
004	Kortrijk	88	90	40	43	30	36
039	Leuven	196	180	22	27	60	59
016	Lier	97	104	56	53	55	55
005	Lokeren	81	95	71	67	65	65
032	Lommel	142	159	20	19	43	49
022	Maasmechelen	128	145	27	29	22	51
023	Mechelen	65	63	54	55	29	28
007	Mol	36	33	75	80	31	40
008	Ninove	93	93	76	69	72	67
009	Oostende	93	87	41	45	37	37

	Onderwijszone	Schoolwoonratio		Uitgaande pendel		Inkomende pendel	
033	Oudenaarde	116	102	48	54	54	55
040	Roeselare	145	139	39	44	58	60
034	Sint-Niklaas	95	96	35	35	28	32
041	Sint-Truiden	43	43	74	72	39	35
035	Tienen	76	71	59	65	45	50
024	Tongeren	62	112	62	37	39	44
017	Torhout	38	47	84	87	57	72
025	Turnhout	147	142	25	27	49	49
042	Veurne	92	100	66	65	62	65
010	Vilvoorde	48	51	79	78	56	57
043	Waregem	123	127	53	61	61	69
018	Zottegem	67	55	81	82	70	67

FIGUUR 4.3 Schoolwoonratio – buitengewoon secundair onderwijs

* Het getal in elke gemeente wijst op de onderwijszone. Gemeentes in dezelfde kleur die bovendien naast elkaar liggen behoren tot dezelfde onderwijszone en hebben dezelfde schoolwoonratio.

5 ANALYSE VAN DE HUIDIGE CAPACITEIT BIJ ONDERWIJS-INTERNATEN

In een laatste hoofdstuk bespreken we de resultaten van een bevraging die in het najaar van 2024 bij onderwijsinternaten in het Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd afgenomen. Dit is een verkennende analyse waarin we peilen naar de huidige en toekomstige beschikbare capaciteit (aantal bedden), bijkomende of bedreigde capaciteit en de aanwezigheid van wachtlijsten; parallel werd een pendelanalyse van de internen opgestart. Ook in deze capaciteitsanalyse linken we de resultaten van de bevragingen aan de werkelijke inschrijvingsgegevens van de internaten.

5.1 Bevraging bij onderwijsinternaten

5.1.1 Deelname aan bevraging

In totaal werden 153 vestigingen van internaten bevroegd. TABEL 5.1 geeft weer hoeveel internaten deel hebben genomen aan de bevraging. 89 internaten vulden de bevraging volledig in (58%), 7 internaten vulden de bevraging niet volledig in: enkele vragen werden nl. leeggelaten, maar deze internaten gaven wel de nodige details over hun capaciteit. 44 internaten (of 29%) namen niet deel aan de bevraging. Van 13 andere vestigingen (of 8%) werd ook geen informatie teruggevonden. Hun antwoorden werden echter vermoedelijk geaggregeerd ingevuld, opgeteld met andere vestigingen van dezelfde instelling waarbij wel gegevens werden teruggevonden. Bovenstaande maakt dat we van ongeveer 71% (of 109) van de vestigingen een inschatting hebben van hun capaciteit. In de analyse zullen we in hoofdzaak op deze groep focussen.

TABEL 5.1 Overzicht deelname bevraging onderwijsinternaten

	#	%
Geen deelname	44	29%
Geen deelname (maar wel deelname bij een ander volgnummer, geaggregeerd)	13	8%
Onvolledige deelname (niet alle vragen, wel capaciteitsinfo)	7	5%
Volledige deelname	89	58%
Totaal	153	100%

5.1.2 Cleaning van de gegevens

Bij de cijfers in deze analyse zijn enkele opmerkingen te geven. De dataset werd *gecleand* en gecorrigeerd voor verkeerd ingevulde bevragingen of internaten die niet teruggevonden konden worden. De correctie van geaggregeerd ingevulde bevragingen -op het niveau van de instelling-

werd hierboven reeds aangehaald. Eén internaats gaf ook aan de transitie naar een zorginstelling (gedeeltelijk) te hebben ingezet. Dit behoort niet tot de scope van het onderzoek; het aantal bedden dat naar een zorginstelling zou gaan werd dan ook uit de analyse gehaald. De correcte adresgegevens werden toegevoegd bij elk internaat, evenals de inschrijvingsgegevens per internaat.

Daarnaast werd ook volgende controle uitgevoerd. De door de internaten aangegeven capaciteit werd – geaggregeerd per instelling – vergeleken met de inschrijvingsgegevens (eveneens geaggregeerd per instelling, februaritelling 2023-2024). Indien er sprake was van een aggregatie (i.e. de bevraging was ingevuld voor één vestigingsplaats, maar bij een andere vestigingsplaats met hetzelfde instellingsnummer was de bevraging niet ingevuld), dan werden de capaciteitskenmerken proportioneel verdeeld volgens de inschrijvingsgegevens van deze internaten. Deze methode is vergelijkbaar met hoe aggregaties aangepakt werden in de originele aanbodbevraging voor scholen in het gewoon en buitengewoon onderwijs en werd gevalideerd door de stuurgroep. Geen enkel internaat duidde aan over een lagere capaciteit te beschikken dan het totaal van de inschrijvingsgegevens.

De bevraging peilde verder ook naar de capaciteit per onderwijsvorm (gewoon basisonderwijs, gewoon secundair onderwijs, buitengewoon basis- en buitengewoon secundair onderwijs). Dit werd echter niet door alle internaten op een zelfde wijze ingevuld. Ten eerste hebben we enkel deze informatie indien de internaatbevraging werd ingevuld, wat neerkwam op zo'n 109 vestigingsplaatsen (van de 153) (TABEL 5.2). Bij 47 van deze 109 vestigingsplaatsen beschikken we over de verdeling naar onderwijsvorm en werden deze achtergrondkenmerken van de beschikbare bedden voldoende duidelijk ingevuld. In 33 vestigingsplaatsen werden deze achtergrondkenmerken eveneens aangevuld, maar observeerden we inconsistenties in de antwoorden: de som van de verschillende componenten was nl. niet gelijk aan de totaal aangegeven capaciteit. Deze antwoorden werden in detail bekeken en aangepast. In een aantal vestigingsplaatsen bleek de som van de componenten te laag in vergelijking met de aangegeven totale capaciteit (nl. in 7 van de 33 gevallen), bij andere vestigingsplaatsen bleek de som van de componenten te hoog (nl. in 26 van de 33 gevallen). Indien het niet duidelijk was hoe het internaat deze achtergrondkenmerken exact invulde, werd volgende correctie uitgevoerd. We leggen deze correctie uit aan de hand van een voorbeeld in TABEL 5.3. In dit fictieve voorbeeld is de som van de verschillende componenten gelijk aan 195, wat hoger is dan de aangegeven capaciteit van 115. Het aandeel van elke component in het totaal (195) wordt berekend en vervolgens wordt de totaal aangegeven capaciteit (115) hiermee vermenigvuldigd. Op deze manier vermijden we dat de capaciteitscijfers naar onderwijsvorm opgeblazen worden en te hoog zouden liggen. Bovengenoemde aanpassingen en correcties maakt wel dat de resultaten hieronder met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden.

TABEL 5.2 Deelname aanbodbevraging: informatie over capaciteit naar onderwijsvorm (basisonderwijs, buitengewoon basisonderwijs, gewoon en buitengewoon secundair onderwijs) van onderwijsinternaten

	Abs
Geen deelname aan internaatbevraging	44
Geen deelname aan internaatbevraging (maar wel deelname bij een ander volgnummer, geaggregeerd)	13
Deelname aan internaatbevraging	
<i>Geen capaciteitskenmerken ingevuld</i>	16
<i>Capaciteitskenmerken ingevuld, maar som van componenten is verschillend van totaal ingevulde capaciteit</i>	33
<i>Alle capaciteitskenmerken ingevuld en de som van de componenten is gelijk aan de totaal ingevulde capaciteit</i>	47
Totaal	153

TABEL 5.3 Verdeling van de totaal aangegeven capaciteit naar de hoofdstructuur bij onderwijsinternaten

Totale capaciteit	Bedden kleuter	Bedden lager	Bedden buiten-gewoon kleuter	Bedden buiten-gewoon lager	Bedden 1° graad SO	Bedden 2° graad SO	Bedden 1° graad SO	Bedden buso
115	10	70	0	5	15	45	45	5
Som van deze verschillende componenten: 195								
Proporties	5%	36%	0	3%	8%	23%	23%	2%
Nieuw:	6	41	0	3	9	26	26	2

5.2 Capaciteitsnoden bij onderwijsinternaten

5.2.1 Overzicht van de totale capaciteit bij onderwijsinternaten

Voor 71% (of 109) van de onderwijsinternaten hebben we informatie over de totaal beschikbare capaciteit. Voor de vestigingen waar we geen zicht hebben op het aantal bedden kunnen we terugvallen op de inschrijvingsgegevens. Deze cijfers zijn nuttig bij het inschatten van de totale capaciteit en spreiding van het aantal bedden in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We voeren geen verdere correcties uit op dit cijfer, maar beschouwen deze inschrijvingsgegevens als een minimumcapaciteit: het aantal bedden dat nodig is om tegemoet te komen aan alle inschrijvingen. In tegenstelling tot de werkwijze voor scholen gewoon en buitengewoon onderwijs wordt bij onderwijsinternaten die niet deelnamen aan de bevraging dus geen verhoging van 30% boven op de inschrijvingsgegevens toegepast. Daarnaast passen we hier ook een benuttingsgraad van 100% toe, wat eveneens verschilt van de werkwijze voor scholen in het gewoon en buitengewoon basis- en secundair onderwijs.

We illustreren dit verder in TABEL 5.4. De internaten die niet hebben deelgenomen vertegenwoordigen 2 338 internen. De bevraging capteert 7 753 internen. Voor deze jongeren wordt een gezamenlijke capaciteit van 8 891 bedden opgegeven. Voor deze internaten is er met andere woorden een huidig overschot van 1 278 plaatsen, of een 17% relatief bekeken.

TABEL 5.4 Overzicht totale capaciteit onderwijsinternaten

	Aantal vpl'en	Capaciteit	Inschrijvingen
Geen deelname	44		2 338
Volledige en onvolledige deelname (rekening houdend met aggregaties)	109	8 891	7 753
Totaal	153	11 229	10 091

Een totaaloverzicht van de capaciteit en het aantal bedden geven we in FIGUUR 5.1. In deze figuur wordt op gemeenteniveau de opgegeven capaciteit van de deelnemende internaten weergegeven, opgeteld met het aantal bedden (i.e. inschrijvingsgegevens) van de internen waarvoor geen capaciteitsgegevens beschikbaar zijn. De grootste concentratie bedden vinden we in Gent (1 548) en Brugge (1 462), daarnaast ook in Koksijde (433), Hasselt (422) en Turnhout (425) (zie ook TABEL 5.5). We merken nogmaals op dat voor de niet-deelnemende vestigingsplaatsen de inschrijvingsgegevens werden gebruikt als inschatting van de capaciteit, die beschouwd kunnen worden als een ondergrens of een minimumcapaciteit van de vestigingsplaats. Het is daarom ook steeds belangrijk om naar de deelnamepercentages van elke gemeente te kijken, weergegeven door de blauwe cirkels in FIGUUR 5.1.

TABEL 5.5 10 gemeentes met de grootste capaciteit (i.e. aantal bedden) van onderwijsinternaten, met inschrijvingsgegevens van 2023-2024 als inschatting van de capaciteit voor de internaten die niet deelnamen aan de capaciteitsbevraging

	Huidige capaciteit	Deelnamepercentage	Totaal aantal vpl'en
Gent	1 548	83%	23
Brugge	1 462	63%	16
Koksijde	433	100%	4
Turnhout	425	100%	4
Hasselt	422	80%	5
Antwerpen	391	20%	5
Roeselare	351	75%	4
Torhout	338	100%	2
Sint-Truiden	307	50%	4
Waregem	298	75%	8

C

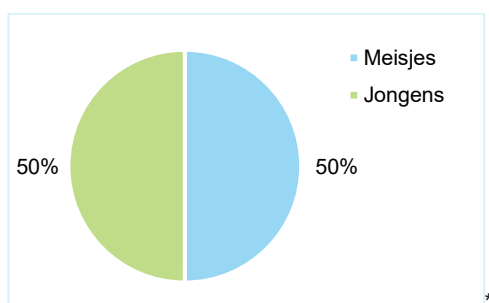

5.2.2 Detailkenmerken van de capaciteit van onderwijsinternaten

In dit deel bespreken we de resultaten van de bevraging in verder detail. We merken nogmaals op dat deze detailvragen niet door alle internaten even goed ingevuld werden en de nodige correcties werden uitgevoerd. Onderstaande cijfers gelden dan ook enkel voor die onderwijsinternaten die hebben deelgenomen aan de bevraging en deze detailvragen invulden. Bijgevolg dienen deze cijfergegevens met enige voorzichtigheid bekeken te worden.

Er zijn evenveel bedden voor meisjes als voor jongens beschikbaar (FIGUUR 5.2). Het grootste aantal bedden is er in het gewoon secundair onderwijs. 70% van alle bedden bij onderwijsinternaten (van de 80 vestigingsplaatsen die deze vraag invulden) zijn bestemd voor leerlingen van de 1ste, 2^e en 3^e graad secundair onderwijs. Daarnaast zien we ook nog een 10% die bestemd is voor het gewoon lager onderwijs. Ook zijn er – ondanks de beleidsmaatregel i.v.m. transitie naar zorginstellingen – nog bedden terug te vinden voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs (zo'n 8%) (TABEL 5.6).

FIGUUR 5.2 Verdeling van de huidige capaciteit bij onderwijsinternaten naar geslacht (voor die onderwijsinternaten die hebben deelgenomen aan de bevraging)

TABEL 5.6 Huidige capaciteit bij onderwijsinternaten per onderwijsniveau (voor die onderwijsinternaten die hebben deelgenomen aan de bevraging en deze capaciteitskenmerken invulden (i.e. 80 vestigingsplaatsen)

	#	%
Gewoon kleuteronderwijs	148	2%
Gewoon lager onderwijs	747	10%
Gewoon secundair onderwijs – 1ste graad	1 841	24%
Gewoon secundair onderwijs – 2ste graad	2 152	28%
Gewoon secundair onderwijs – 3ste graad	2 162	28%
Buitengewoon kleuteronderwijs	39	1%
Buitengewoon lager onderwijs	228	3%
Buitengewoon secundair onderwijs	315	4%
Totaal	7 634	100%

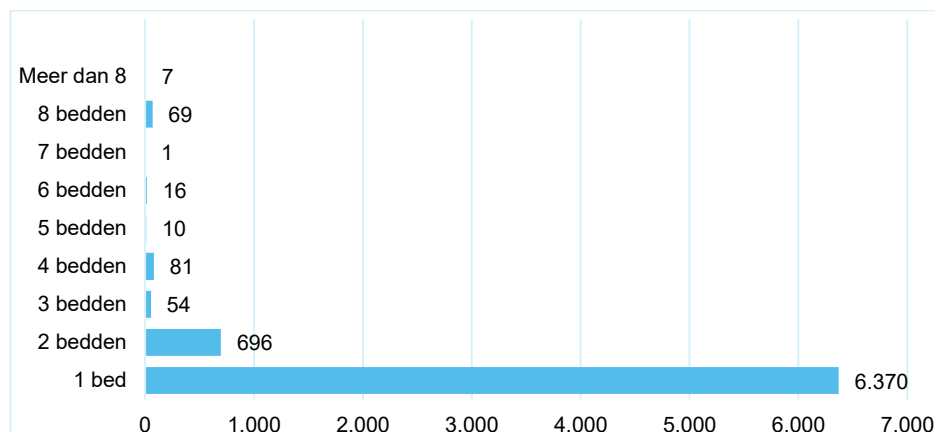
Er zijn 35 onderwijsinternaten die in de bevraging hebben aangeduid plek te hebben voor leerlingen in het buitengewoon basisonderwijs. Het gaat onder andere om internaten in de gemeenten Tongeren-Borgloon, Gent, Brugge en Kortrijk (TABEL 5.7). 38 onderwijsinternaten hebben bedden beschikbaar voor leerlingen in het buitengewoon secundair onderwijs. Het gaat om onderwijsinternaten in onder andere Gent, Brugge en Turnhout (TABEL 5.7). De onderwijsinternaten konden in de opmerkingen ook aangeven voor welke types in het buitengewoon onderwijs zij plaats hebben. De meerderheid van deze onderwijsinternaten duiden aan dat hun aanbod niet afgestemd is op een specifiek type of opleidingsvorm. Als er dan toch een type of opleidingsvorm werd vermeld, dan ging het veelal om type 9, het type basisaanbod en opleidingsvorm 4.

TABEL 5.7 Capaciteit bij onderwijsinternaten voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs– 10 gemeentes met het grootste aanbod

Gemeente	Aantal bedden voor leerlingen in het basisonderwijs	Gemeente	Aantal bedden voor leerlingen in het secundair onderwijs
Tongeren-Borgloon	49	Gent	55
Gent	37	Brugge	43
Brugge	26	Turnhout	23
Kortrijk	23	Genk	13
Poperinge	17	Peer	13
Lochristi	16	Kortrijk	10
Lanaken	16	Roeselare	10
Genk	13	Rotselaar	7
Kortemark	11	Sint-Pieters-Woluwe	6
Sint-Truiden	10	Lochristi	1
Tongeren-Borgloon	49	Gent	55
Gent	37	Brugge	43

Daarnaast konden de onderwijsinternaten ook aangeven over welk type kamers ze beschikken. FIGUUR 5.3 geeft een verdeling van het type kamers. De ruime meerderheid van de bevraagde onderwijsinternaten biedt in hoofdzaak kamers met 1 bed aan. Het gaat over een 6 370 kamers op een totaal van 7 304 kamers, of 87%. Inclusief tweepersoonskamers gaat het over 97% van alle kamers.

FIGUUR 5.3 Aantal kamers met x bedden van de onderwijsinternaten die deelgenomen hebben aan de bevraging

*Enkel de internaten die de bevraging volledig invulden hebben een deze vraag beantwoord. Het gaat om 89 internaten

5.2.3 Bijkomende en bedreigde capaciteit bij onderwijsinternaten

Bijkomend werd er bij de onderwijsinternaten gepeild in welke mate de aangegeven capaciteit onder druk staat en of er nieuwe uitbreidingen op de planning staan tegen het schooljaar 2030-2031. 7 onderwijsinternaten duiden in de bevraging aan dat ze capaciteit zullen verliezen tegen 2030-2031. Het gaat om onderwijsinternaten in Gent, Brugge, Knokke-Heist, Schoten en Hasselt (en in mindere mate Sint-Niklaas en Waregem). In totaal gaat het om 294 plaatsen, die 9% uitmaken van de totaal aangegeven capaciteit in deze gemeentes (van de onderwijsinternaten die hebben deelgenomen aan de bevraging) (TABEL 5.8). In Knokke-Heist bedraagt de totaal aangegeven capaciteit in de bevraging 63 bedden (waarvan er 30 naar een zorginstelling gaan). Hiervan dreigt men 81% van de bedden (43) te verliezen (TABEL 5.8). Ook in Schoten dreigt men 30% van de huidige capaciteit (van de onderwijsinternaten die hebben deelgenomen aan de bevraging) te verliezen.

Hoewel er in Gent en Brugge capaciteit bij onderwijsinternaten dreigt verloren te gaan, wordt er ook bijkomende capaciteit gecreëerd tegen 2030-2031 (TABEL 5.9). Slechts 17 onderwijsinternaten hebben aangeduid dat er capaciteit bij zal komen tegen 2030-2031; 9 hiervan hebben bovendien aangeduid om hoeveel bedden dit gaat, wat wordt weergegeven in TABEL 5.9. In totaal zouden er 193 plaatsen bijkomen tegen 2030-2031 (bij die 17 vestigingsplaatsen die deze vraag hebben beantwoord), verspreid over Gent, Brugge, Aalst, Overijse, Ieper en Tongeren-Borgloon. Van de 3 069 opgegeven bedden in deze verschillende gemeentes (bij onderwijsinternaten die de bevraging invulden) wordt er zo'n 6% bij gecreëerd tegen 2030-2031.

TABEL 5.8 Bedreigde capaciteit (aantal bedden) tegen 2030-2031 aangegeven door onderwijsinternaten*

Gemeente	Bedreigde capaciteit (teller)	Capaciteit van onderwijsinternaten met ingevulde bijkomende capaciteit (noemer)	Totale capaciteit voor alle deelnemende vpl'en in deze gemeente (noemer)	Aandeel (teller/noemer)	Totale capaciteit in gemeente (inclusief inschrijvingen voor niet-deelname)
Gent	112	270	1 390	8%	1 548
Brugge	70	416	1 153	6%	1 462
Knokke-Heist	43	63*	63*	81%	63*
Schoten	35	115	115	30%	115
Hasselt	29	79	391	7%	422
Sint-Niklaas	3	67	67	4%	67
Waregem	2	47	237	1%	298
Totaal	294	1 027	3 386	9%	3 945

* Deze vraag werd enkel ingevuld door die vestigingsplaatsen die de aanbodbevraging volledig hebben ingevuld. 7 onderwijsinternaten duiden aan dat er bedreigde capaciteit is. Daarnaast zal in Knokke-Heist wat betreft 30 bedden de transitie gemaakt worden naar een zorginstelling.

TABEL 5.9 Bijkomende capaciteit (aantal bedden) tegen 2030-2031 aangegeven door onderwijsinternaten in de bevraging

Gemeente	Bijkomend capaciteit (teller)	Capaciteit van onderwijsinternaten met ingevulde bijkomende capaciteit	Totale capaciteit voor alle deelnemende vpl'en in deze gemeente (noemer)	Aandeel (teller/noemer)	Totale capaciteit in de gemeente (inclusief inschrijvingen voor niet-deelname)
Brugge	99	103	1153	9%	1462
Gent	32	102	1390	2%	1548
Aalst	24	84	84	29%	84
Overijse	18	49	49	37%	49
Kortrijk	15	77	117	13%	178
Ieper	4	30	30	13%	30
Tongeren-Borgloon	1	97	246	0%	246
Totaal	193	542	3069	6%	3597

* Deze vraag werd ingevuld door 89 vestigingsplaatsen. 72 vestigingsplaatsen antwoordde geen uitbreidingsplannen te hebben, 17 antwoordden dit wel te hebben. Slechts 9 hiervan vulden in om hoeveel bedden het ging.

5.2.4 Wachtlijsten

Een laatste vraag die de onderwijsinternaten werd gesteld is of er een wachtlijst was voor het onderwijsinternaat. Van de deelnemende vestigingsplaatsen die de volledige aanbodbevraging hebben ingevuld (89) hebben er 50 vestigingsplaatsen aangeduid geen wachtlijst te hebben, 39 hebben wel een wachtlijst. Van deze 39 vestigingsplaatsen hebben 38 onderwijsinternaten ook het aantal plaatsen op de wachtlijst aangeduid. In TABEL 5.10 wordt het aantal plaatsen op de wachtlijst weergegeven. In totaal staan er 529 jongeren op de wachtlijst bij onderwijsinternaten, in onder andere Gent, Brugge, Merelbeke-Melle, Kortrijk, Tongeren-Borgloon, Turnhout, Hasselt,

Sint-Niklaas, Houthalen-Helchteren en Roeselare. In Kortrijk en Merelbeke-Melle bedraagt het aantal plaatsen op de wachtlijst bovendien resp. 23,9% en 33,5% van de huidige capaciteit in deze gemeentes (aangegeven door de onderwijsinternaten die de bevraging invulden in deze gemeentes).

Uitgaande van een totaal beschikbare capaciteit van 8 898 bedden (opgegeven door alle deelnemende vestigingsplaatsen), komt deze wachtlijst met 529 plaatsen neer op een tekort van 6% van de huidige capaciteit (met als benuttingsgraad 100%). Deze inschatting is echter onder meer afhankelijk van de mate van correctheid en accuraatheid waarmee plaatsen op de wachtlijst zijn doorgegeven, en de mate waarin aan de noden op de wachtlijst kan tegemoet worden gekomen via extra plaatsen op verschillende locaties. Bovendien betreft het aantal plaatsen op de wachtlijst een momentopname bij de bevraging van onderwijsinternaten in het najaar van 2024, waardoor er geen zicht is op evolutie van aantallen op wachtlijst doorheen de jaren.

De vraag werd ook gesteld wat de redenen waren van een wachtlijst. Deze waren divers. Hieronder staan enkele vaker voorkomende redenen vermeld:

- *De leerlingen zouden extra zorgnoden hebben waarvoor momenteel geen capaciteit is Er zijn weinig andere internaten in de omgeving*
- *Er is een wachtlijst omwille van de specifieke richtingen die de scholen verbonden aan het onderwijsinternaat aanbiedt*
- *Soms heeft het onderwijsinternaat wel nog bedden beschikbaar, maar niet voor de specifieke leeftijd of geslacht van de jongeren op de wachtlijst*
- *In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden onderwijsinternaten niet bij de inschrijvingsprocedure betrokken waardoor sommige leerlingen wel een school vinden maar geen onderwijsinternaat (en vice versa).*

TABEL 5.10 Bijkomende capaciteit (aantal bedden) tegen 2030-2031 aangegeven door onderwijsinternaten in de bevraging – top 10

Gemeente	Aantal plaatsen op wachtlijst (teller)	Totale capaciteit voor alle deelnemende vpl'en in deze gemeente (noemer)	Aandeel (teller/noemer)	Totale capaciteit in de gemeente (inclusief inschrijvingen voor niet-deelname)
Gent	119	1 390	8,6%	1548
Brugge	95	1 153	8,2%	1462
Merelbeke-Melle	93	278	33,5%	278
Kortrijk	28	117	23,9%	178
Tongeren-Borgloon	26	246	10,6%	246
Turnhout	23	425	5,4%	425
Hasselt	22	391	5,6%	422
Sint-Niklaas	16	67	23,9%	67
Houthalen-Helchteren	15	347	4,3%	351
Roeselare	15	1 390	8,6%	1548
...				
Totaal	529	5751	9,2%	6 538

5.3 Pendelanalyse: pendelstromen van internen

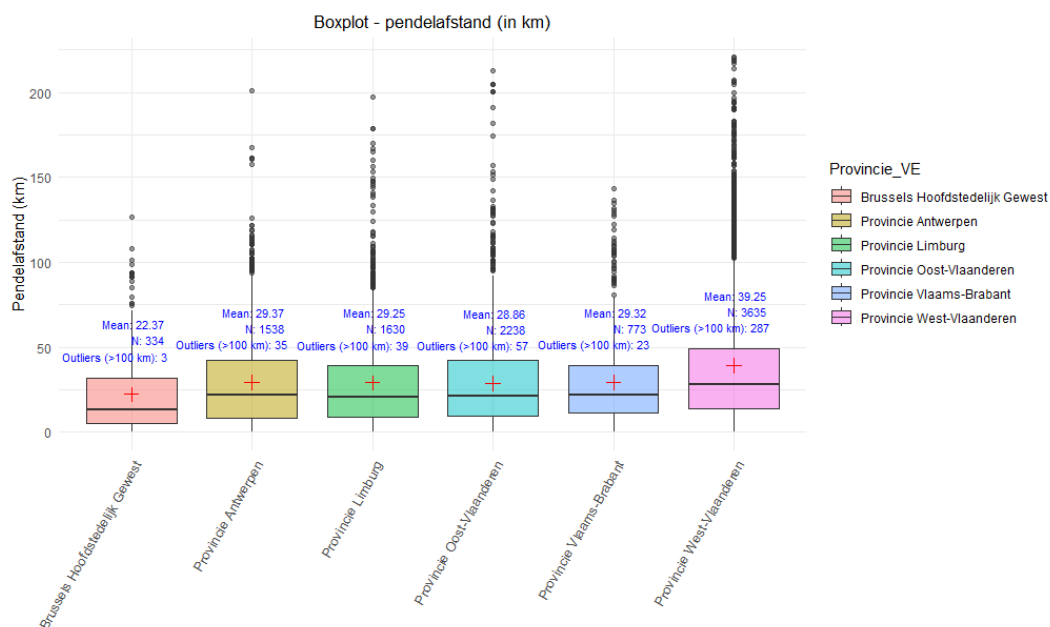
Parallel met de inschatting van de capaciteitsnoden werd een analyse van de pendelbewegingen opgestart. Hier wordt geen beroep gedaan op elementen uit de bevraging, maar gebruiken we administratieve gegevens die de inschrijving van jongeren linkt aan de vestiging waar ze op internaat gaan. We beschikken over de geografische coördinaten van zowel de vestigingsplaatsen als de woonplaats van de internen. Met deze gegevens kunnen we elk onderwijsinternaat lokaliseren tot op ongeveer 100m nauwkeurigheid⁶. Wat betreft de woonplaats van de internen hebben we informatie over de woongegevens (straatnaam, huisnummer, statistische sectorcode, gemeente). Van de 10 217 internen (in 2023-2024) wordt er van 69 internen echter geen woonplaats teruggevonden.

Deze adresgegevens laten toe om de geografische coördinaten toe te voegen. Deze koppeling van de 2 datasets (enerzijds de woonplaatsgegevens van de internen en anderzijds een bestand met geografische coördinaten) op basis van gemeente, straat, statistische sectorcode en huisnummer verliep echter niet perfect. Voor ongeveer 2 665 jongeren worden geen coördinaten teruggevonden (door kleine fouten of typo's in de straatnaam). Voor deze jongeren vallen we terug op de geografische coördinaten op gemeenteniveau op basis van de niscode (en indien mogelijk ook de statistische sectorcode). We verliezen hierdoor wat precisie met deze observaties, maar krijgen wel een meer volledig overzicht van de pendelafstand van de internen. Van 260 jongeren die op een internaat zitten in Vlaanderen en Brussel is de woonplaats gelegen in het buitenland. Het gaat hierbij over internen met woonplaats in het buitenland, voornamelijk in Nederland, maar ook in Frankrijk, Duitsland en Luxemburg. Deze jongeren gaan voornamelijk op internaat in de gemeentes Maaseik, Brugge, Tongeren-Borgloon, Koksijde, Hasselt, Lanaken en Ronse. Van 232 jongeren onder hen werden geen geografische coördinaten teruggevonden; deze buitenlandse jongeren worden dan ook niet opgenomen in onderstaande analyse.

FIGUUR 5.4 en FIGUUR 5.5 geven een overzicht van de belangrijkste resultaten. De boxplot in FIGUUR 5.4 toont de verdeling van de pendelafstand (in km) voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de 5 Vlaamse provincies. De kleinste pendelafstanden tussen woonplaats van de interne en het onderwijsinternaat observeren we in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met gemiddeld 22,4 km. De langste afstanden worden in de provincie West-Vlaanderen afgelegd: de gemiddelde afstand bedraagt bijna 40 km; voor 287 internen die naar een onderwijsinternaat in West-Vlaanderen gaan is deze afstand zelfs meer dan 100 km. De andere provincies situeren zich tussen deze twee punten, met een gemiddelde afstand van ongeveer 30 km.

⁶ Hiertoe verwerken we de coördinaten tot op drie cijfers na de komma.

FIGUUR 5.4 Boxplot: Verdeling pendelafstand van internen tussen woonplaats & internaat - op provincieniveau

In FIGUUR 5.5 gaan we verder in op deze gemiddelde pendelafstand en herhalen we de oefening op niveau van de gemeentes. TABEL 5.11 geeft wat meer informatie over de 10 gemeentes met de hoogste gemiddelde pendelafstand. De meest uitgesproken afstanden observeren we in Koksijde, Oostende, Brugge en Zedelgem, wat West-Vlaanderen betreft. Ook in Merelbeke-Melle, Leuven, Tongeren-Borglaan en Genk gaat het over gemiddelde afstanden van minstens 40 km. Voor de internaten in de gemeente Koksijde is de gemiddelde pendelafstand 87 km. De grootste pendelafstand die we in deze gemeente observeren is 221 km. 135 internen, of 39% van de jongeren die op internaat gaan in deze gemeente, leggen een afstand van meer dan 100 km af. Ook in Oostende is dit laatste cijfer met 24% uitgesproken. Voor de overige gemeentes in de top tien ligt dit percentage rond of onder de 10%.

Zijn er verklarende factoren waarom bepaalde gemeentes met onderwijsinternaten gekenmerkt worden door lange pendelafstanden? In TABEL 5.12 worden enkele onderwijsinternaten opgelijst binnen gemeentes die gekenmerkt worden door lange pendelafstanden van de internen (Koksijde, Oostende, Zedelgem en Brugge), samen met enkele scholen die verbonden zijn aan deze onderwijsinternaten. Voor enkele onderwijsinternaten die gelinkt zijn aan zeer gespecialiseerde scholen - zoals hotelscholen - is het duidelijk dat internen een grotere afstand afleggen, net omwille van het unieke aanbod van de opleiding⁷. In Oostende daarentegen is het onderwijsinternaat (GO! Internaat-aan-zee Vesalius) niet gelinkt aan een school met een specifiek studieaanbod, maar wel aan een scholengroep. Ook in Brugge zijn er enkele onderwijsinternaten die gelinkt zijn aan meerdere scholen (bijv. Palaestra, Spermalie...). Ook dit – nl. dat de internen school volgen in veel verschillende scholen - zou een verklaring kunnen bieden voor een langere gemiddelde pendelafstand van de internen binnen een onderwijsinternaat.

⁷ Zo ligt de gemiddelde pendelafstand voor de drie vestigingen van de hotelschool ter duinen tussen de 86 en 103 km; voor de vestigingen van Ter Groene Poorte in Brugge gaat het over een gemiddelde afstand van minimum 56 km.

TABEL 5.11 Pendelafstand tussen woonplaats van de internen en het onderwijsinternaat op gemeenteniveau – top 10 gemeentes met onderwijsinternaten met de hoogste gemiddelde pendelafstand

Gemeente	Gemiddelde pendelafstand	Maximum afstand	Pendelafstand > 100 km	Aantal internen	Aandeel internen > 100 km
Koksijde	87	221	135	342	39%
Oostende	63	221	31	129	24%
Merelbeke-Melle	53	205	25	273	9%
Zedelgem	51	146	14	133	11%
Brugge	45	179	85	1405	6%
Tongeren-Borgloon	43	167	8	246	3%
Genk	42	160	11	136	8%
Leuven	41	143	21	283	7%
Turnhout	40	119	12	386	3%
Antwerpen	39	168	17	360	5%

TABEL 5.12 Gemeentes met lange pendelafstanden van internen: in welke onderwijsinternaten zitten zij? - enkele voorbeelden

Gemeente	Internaat	Gemiddelde pendelafstand	School gelinkt aan internaat
Koksijde	Internaat 'De Mijn'	103	Hotelschool Ter Duinen
Koksijde	Internaat Hotelschool Ter Duinen	87	
Koksijde	Internaat Kijkuit	86	
Oostende	GO! Internaat-aan-zee Vesalius	63	Scholengroep Stroom
Zedelgem	Meisjesinternaat Bethanie	51	Abdijschool van Zevenkerken (aso)
Brugge	Internaat Huyze Komvest	59	Hotelschool Ter Gr Poorte
Brugge	Internaat Bakkerijschool Ter Gr, Poorte	58	
Brugge	Internaat Instituut voor Voeding	56	
Brugge	Internaat Hotelschool Spermalie	54	Scholengroep Katholiek Onderwijs Brugge & Ommeland
Brugge	Palaestra Omega	53	Scholen in Brugge
Brugge	Palaestra Alfa	53	
Brugge	GO! internaat techn, Atheneum De Zwaan	50	

SAMENVATTENDE CONCLUSIES

Met deze vierde editie van de capaciteitsmonitor is de afweging van vraag en aanbod in het leerplichtonderwijs van de Vlaamse gemeenschap stilaan in nieuw vaarwater terechtgekomen. In de eerste editie van de monitor was de capaciteitsdruk nog bijzonder groot en algemeen, waarbij vooral het kleuteronderwijs en met name de grote steden voorop liepen. Maar de kleuters die destijds voor de grootste capaciteitsdruk zorgden zijn inmiddels tieners geworden en weldra zullen ze het secundair onderwijs doorlopen hebben en verlaten. Nadien volgden jaar na jaar dalende geboortecijfers, en wat later dus een dalende instroom in het onderwijs. Ook die kleinere generaties schuiven door in het kleuter- en lager onderwijs met een voelbaar lagere vraag naar plaatsen tot gevolg. Vandaag is dus algemene capaciteitsdruk in kleuter- en lager onderwijs geen feit meer, en ook in het secundair komt het einde van de groei stilaan in zicht, al mag niet vergeten worden dat het vraagvolume in het secundair onderwijs op een historisch hoog peil staat en ook na het bereiken van de piek nog wel even hoog zal blijven.

Maar dit alles betekent niet dat algemene capaciteitsdruk nu vervangen wordt door algemene dalingen en overschotten. Er zijn wel degelijk nog heel wat gemeenten waar de capaciteitsvraag nog flink stijgt, ook in het basisonderwijs. Maar deze gemeenten zijn vaak niet meer dezelfde als voorheen. Dat is meteen de tweede grote vaststelling van deze studie. Capaciteitsdruk, waar deze zich nu voordoet, vertoont een tendens om zich te verplaatsen van de grote steden naar de periferie. Dat kan betekenen dat het beleid met kleinere capaciteitsdossiers te maken krijgt, maar mogelijk wel met een groter aantal.

In het gewoon basisonderwijs wordt in Vlaanderen en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een globaal overschot van 41 665 plaatsen verwacht tegen 2030-2031. Dit maakt 6% uit van het totaal verwachte aanbod in 2030-2031. Dit wil niet zeggen dat er in bepaalde gemeentes geen capaciteitsdruk wordt ervaren. De grootste tekorten (in absolute termen) worden verwacht in Mechelen, Vilvoorde, Grimbergen, Roeselare, Sint-Pieters-Leeuw en Lier (tekort >400 plaatsen).

In het gewoon secundair onderwijs daarentegen wordt een globaal tekort verwacht van 5 159 plaatsen in 2030-2031, slechts 1,1% van het toekomstig verwachte aanbod. De toekomstige capaciteitstekorten (in absolute termen) zijn volgens onze analyses het hoogst in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen. Meer specifiek worden de grootste (absolute) tekorten in 2030-2031 verwacht in Kortrijk, Mechelen, Sint-Niklaas en Halle, in relatieve termen (t.o.v. het totaal verwachte aanbod) komen Kasterlee, Beernem, Sint-Genesius-Rode, Lummen, Vorselaar en Heusden-Zolder bovenaan in de lijst te staan, met elk een tekort van meer dan 30% van hun toekomstig verwachte aanbod. In de provincie Limburg en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest daarentegen wordt een overschot verwacht. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat dit in alle Limburgse en Brusselse gemeentes het geval zal zijn. Evenzeer zullen er ook gemeentes zijn in de andere provincies met overschotten. De grootste capaciteitsoverschotten worden in 2030-2031 verwacht in Elsene, Lanaken, Brugge, Hasselt, Maldegem, Oudenaarde en Ranst. Voor het gewoon voltijds secundair onderwijs werden ook de pendelbewegingen van leerlingen onderzocht. Deze hangen sterk samen met de verstedelijkingsgraad: centrumsteden,

grootsteden steden kennen een grotere instroom van leerlingen van buitenaf door hun grotere aanbod. De scholen in deze steden trekken met andere woorden meer jongeren aan dan dat er wonen in de gemeente.

Tenslotte vermelden we nog het buitengewoon onderwijs, waar voorlopig geen rem lijkt te staan op de groeiende vraag. Dit uit zich in grote globale tekorten, resp. 2 184 (of 7,3%) in het buitengewoon basisonderwijs en 3 650 (of 14,8%) in het buitengewoon secundair onderwijs. In de meeste onderwijszones in Vlaanderen en Brussel wordt er een tekort verwacht tegen 2030-2031 in het buitengewoon basis- en secundair onderwijs. De grootste absolute tekorten binnen het buitengewoon basisonderwijs observeren we in de onderwijszones van Gent, Roeselare, Aalter, Kortrijk, Antwerpen en Beringen. In het buitengewoon secundair onderwijs worden de grootste (absolute) tekorten verwacht in de onderwijszones van Roeselare, Brasschaat, Aalst, Sint-Niklaas en Lommel. Binnen het buitengewoon secundair onderwijs vallen bovendien ook de sterke relatieve tekorten op: in 12 onderwijszones wordt een tekort verwacht in 2030-2031 van meer dan ¼ van het toekomstig verwachte aanbod.

Tegelijkertijd waarschuwen we voor het aparte karakter van het buitengewoon onderwijs. Hier speelt niet de demografie een bepalende rol maar andere factoren zoals het gevoerde beleid en ook een aantal regionale factoren die we nog onvoldoende begrijpen. In het verleden was de evolutie in het buitengewoon onderwijs daardoor al moeilijk voorspelbaar; nu een groei in de vraag wordt voorzien buiten alle betreden paden moet er zeker voorzichtig worden omgegaan met het vertalen van deze uitkomsten in het capaciteitsbeleid.

Ook voor het buitengewoon basis- en buitengewoon secundair onderwijs werden de pendelbewegingen bestudeerd. Deze analyse bevestigt dat leerlingen buitengewoon onderwijs zich vaak buiten de onderwijszone waar ze wonen verplaatsen. Dit geldt zeker voor die combinatie van types en opleidingsvorm waarvoor er minder aanbod is.

Daarnaast werd in deze capaciteitsmonitor voor het eerst bestudeerd in welke mate leerlingen ingeschreven in het buitengewoon onderwijs voltijds of deeltijds les volgen op een site van het gewoon onderwijs. Daarnaast werd ook voor het eerst getracht de capaciteit bij onderwijsinternaten in beeld te brengen. Dit gebeurde door een bevraging die werd uitgestuurd naar de onderwijsinternaten. Ook bij de onderwijsinternaten werd een pendelanalyse uitgevoerd, waarbij in beeld werd gebracht wat de gemiddelde afstand is die de internen afleggen om tot het onderwijsinternaat te geraken. Hieruit bleek duidelijk dat lange afstanden worden afgelegd voor onderwijsinternaten gelinkt aan scholen met een zeer gespecialiseerd aanbod (bijv. hotelscholen, kunst- en sportscholen...). We merken wel op dat deze twee analyses nog in de kinderschoenen staan en zeer verkennend zijn van aard.

Ten slotte merken we op dat de kwaliteit van de aanbodbevraging afhangt van de bereikbaarheid van scholen en gemeenten om deel te nemen aan de bevraging en van de betrouwbaarheid van hun antwoorden. De kwaliteitscontrole van deze ingevulde bevestigingen was een belangrijke stap. Sommige scholen vulden de bevraging geaggregeerd in over meerdere vestigingsplaatsen, bij andere werd een capaciteit ingevuld die lager was dan het aantal ingeschreven leerlingen, vele scholen buitengewoon onderwijs gaven aan dat het moeilijk was een opsplitsing te maken naar type en opleidingsvorm enzovoort. Naar de toekomst toe wordt het belangrijk om te blijven monitoren en regio's met een te hoge capaciteitsdruk te kunnen opvolgen. Daarnaast is het ook

interessant om na afloop van dit onderzoek bovenstaande methode te evalueren en wijzigingen of vereenvoudigingen aan te brengen waar nodig.

Bijlagen

Bijlage 1 Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het gewoon basisonderwijs

b1.1 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognoses voor het gewoon basisonderwijs op gemeenteniveau

TABEL b1.1 Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod op gemeenteniveau in het gewoon basisonderwijs, inclusief het deelnamepercentage en de verwachte uitbreiding per gemeente

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
	V	A	A*	A-A*	A*-V	$(A^*-V)/A^*$		
Aalst	9773	11503	9778	1725	5	0%	100%	47
Aalter	2618	3463	2944	519	326	11%	0%	0
Aarschot	2720	3692	3138	554	419	13%	0%	0
Aartselaar	1306	1642	1395	246	90	6%	17%	0
Affligem	1349	1591	1352	239	3	0%	100%	24
Alken	1059	1522	1294	228	235	18%	0%	0
Alveringem	405	549	466	82	61	13%	0%	0
Anderlecht	5052	6107	5191	916	139	3%	100%	227

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Antwerpen	63677	76276	64835	11441	1157	2%	100%	2344
Anzegem	1921	2162	1838	324	-84	-5%	0%	0
Ardooie	1087	1268	1078	190	-9	-1%	25%	0
Arendonk	1319	1776	1509	266	190	13%	0%	0
As	823	1130	960	169	137	14%	0%	0
Asse	3544	4078	3466	612	-78	-2%	100%	120
Asse_scenario	3654	4078	3466	612	-188	-5%	100%	120
Assenede	1375	1637	1391	246	17	1%	80%	0
Avelgem	1080	1523	1295	228	215	17%	67%	0
Baarle-Hertog	434	528	449	79	14	3%	0%	0
Balen	2163	2703	2298	405	135	6%	92%	12
Beernem	1404	2114	1797	317	393	22%	100%	40
Beerse	1568	2360	2006	354	438	22%	100%	0
Beersel	2308	2717	2309	408	2	0%	100%	47
Beersel_scenario	2424	2717	2309	408	-114	-5%	100%	47
Begijnendijk	980	1262	1073	189	92	9%	100%	0
Bekkevoort	626	850	723	128	97	13%	100%	25
Beringen	4564	5880	4998	882	434	9%	100%	429
Berlaar	1541	1648	1401	247	-140	-10%	0%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Berlare	1345	1628	1384	244	39	3%	17%	0
Bertem	866	1295	1101	194	234	21%	0%	0
Bever	386	481	409	72	23	6%	0%	0
Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht	10037	12134	10314	1820	277	3%	85%	260
Bierbeek	917	1256	1068	188	150	14%	100%	0
Bilzen-Hoeselt	3474	5558	4724	834	1251	26%	64%	22
Blankenberge	1340	1827	1553	274	213	14%	100%	48
Bocholt	1487	1639	1393	246	-93	-7%	0%	0
Boechout	1623	1692	1438	254	-185	-13%	100%	231
Bonheiden	1668	1862	1583	279	-86	-5%	100%	90
Boom	1849	2143	1822	321	-28	-2%	100%	26
Boortmeerbeek	1437	1661	1412	249	-25	-2%	0%	0
Bornem	1804	2383	2025	357	222	11%	10%	-24
Boutersem	996	1278	1086	192	90	8%	80%	52
Brakel	1396	2228	1894	334	498	26%	90%	30
Brasschaat	5035	5728	4869	859	-166	-3%	100%	15
Brecht	2667	3216	2734	482	67	2%	100%	0
Bredene	1654	1924	1635	289	-18	-1%	0%	0
Bree	1602	1955	1662	293	60	4%	100%	2

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Brugge	10790	14111	11994	2117	1204	10%	93%	122
Brussel	6859	7905	6719	1186	-140	-2%	100%	384
Buggenhout	1318	1800	1530	270	212	14%	100%	0
Damme	711	1372	1166	206	456	39%	100%	0
De Haan	960	906	770	136	-190	-25%	0%	0
De Panne	669	866	736	130	67	9%	0%	0
Deerlijk	1404	1518	1290	228	-114	-9%	100%	0
Deinze	3971	5873	4992	881	1021	20%	86%	75
Denderleeuw	2285	2814	2392	422	107	4%	100%	48
Dendermonde	4233	5148	4376	772	143	3%	100%	50
Dentergem	972	1020	867	153	-105	-12%	100%	0
Dessel	1005	1360	1156	204	151	13%	100%	103
Destelbergen	2144	2785	2367	418	223	9%	0%	0
Diepenbeek	1794	2265	1925	340	131	7%	0%	0
Diest	1982	2898	2463	435	481	20%	0%	0
Diksmuide	1569	2070	1759	310	190	11%	0%	0
Dilbeek	3937	4923	4185	738	248	6%	100%	483
Dilbeek_scenario	4059	4923	4185	738	126	3%	100%	483
Dilsen-Stokkem	1973	2545	2164	382	191	9%	0%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Drogenbos	374	603	513	90	139	27%	0%	0
Drogenbos_scenari o	392	603	513	90	121	24%	0%	0
Duffel	1893	2157	1833	324	-60	-3%	0%	0
Edegem	2949	3140	2669	471	-280	-10%	100%	0
Eeklo	2418	2778	2361	417	-57	-2%	0%	0
Elsene	510	824	700	124	190	27%	80%	250
Erpe-Mere	2302	2981	2534	447	232	9%	0%	0
Essen	1943	2539	2158	381	216	10%	100%	0
Etterbeek	1272	1455	1237	218	-35	-3%	100%	0
Evere	1356	1629	1385	244	28	2%	100%	0
Evergem	3511	5088	4325	763	814	19%	100%	100
Ganshoren	1131	1238	1052	186	-79	-7%	100%	76
Gavere	1063	1534	1304	230	241	18%	0%	0
Geel	4083	5084	4321	763	239	6%	100%	76
Geetbets	475	620	527	93	53	10%	0%	0
Genk	6034	7931	6742	1190	708	10%	0%	0
Gent	25182	32901	27966	4935	2784	10%	79%	471
Geraardsbergen	3571	4471	3801	671	230	6%	84%	101
Gingelom	837	1005	854	151	17	2%	0%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Gistel	1148	1459	1240	219	92	7%	0%	0
Glabbeek	566	711	604	107	39	6%	0%	0
Grimbergen	4037	4351	3698	653	-339	-9%	92%	180
Grimbergen_scenari o	4164	4351	3698	653	-466	-13%	92%	180
Grobbendonk	941	1162	988	174	46	5%	100%	47
Haacht	1737	2055	1747	308	10	1%	0%	0
Haaltert	1696	2121	1803	318	107	6%	71%	60
Halen	713	991	842	149	129	15%	0%	0
Halle	4651	5139	4368	771	-284	-6%	94%	228
Hamme	2515	3086	2623	463	108	4%	0%	0
Hamont-Achel	1187	1772	1506	266	319	21%	0%	0
Harelbeke	2996	3634	3089	545	93	3%	100%	0
Hasselt	7054	9774	8307	1466	1254	15%	2%	0
Hechtel-Eksel	1110	1561	1327	234	217	16%	0%	0
Heers	402	475	403	71	1	0%	0%	0
Heist-op-den-Berg	4075	4493	3819	674	-257	-7%	82%	42
Hemiksem	1371	1458	1239	219	-132	-11%	100%	0
Herent	2133	2690	2287	404	154	7%	88%	0
Herentals	2915	3700	3145	555	231	7%	33%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Herenthout	807	1039	883	156	76	9%	0%	0
Herk-de-Stad	1203	1447	1230	217	27	2%	0%	10
Herselt	1065	964	819	145	-245	-30%	100%	0
Herstappe		964		964				
Herzele	2033	2271	1930	341	-103	-5%	0%	0
Heusden-Zolder	3056	4160	3536	624	480	14%	100%	45
Heuvelland	659	1295	1101	194	442	40%	75%	50
Hoegaarden	750	1086	923	163	172	19%	0%	0
Hoeilaart	1380	1398	1188	210	-192	-16%	100%	0
Hoeilaart_scenario	1453	1398	1188	210	-264	-22%	100%	0
Holsbeek	874	1250	1063	188	189	18%	100%	0
Hooglede	1126	1388	1180	208	55	5%	0%	0
Hoogstraten	2352	3076	2614	461	262	10%	0%	0
Horebeke	94	112	95	17	1	1%	0%	0
Houthalen-Helchteren	3238	4408	3747	661	509	14%	68%	0
Houthulst	733	1225	1041	184	308	30%	0%	0
Hove	1585	1737	1476	261	-108	-7%	100%	0
Huldenberg	1334	1689	1435	253	102	7%	0%	0
Hulshout	747	1097	932	165	185	20%	100%	45

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Ichtegem	1153	1561	1327	234	174	13%	0%	0
Ieper	3512	5429	4614	814	1103	24%	52%	12
Ingelmunster	1195	1412	1200	212	5	0%	100%	0
Izegem	2841	3359	2855	504	14	1%	100%	8
Jabbeke	1611	1824	1550	274	-61	-4%	0%	0
Jette	2578	3180	2703	477	125	5%	100%	244
Kalmthout	2617	2994	2545	449	-72	-3%	0%	0
Kampenhout	1275	1559	1325	234	50	4%	0%	0
Kapellen	2542	2942	2501	441	-41	-2%	0%	0
Kapelle-op-den-Bos	1099	1336	1136	200	37	3%	0%	0
Kaprijke	651	725	616	109	-35	-6%	100%	50
Kasterlee	1896	2336	1986	350	90	5%	70%	0
Keerbergen	1411	1902	1617	285	205	13%	100%	0
Kinrooi	1252	2021	1718	303	465	27%	86%	0
Kluisbergen	899	1062	903	159	4	0%	0%	0
Knokke-Heist	2256	2714	2307	407	51	2%	43%	90
Koekelare	849	1250	1063	188	213	20%	100%	0
Koekelberg	1182	1410	1199	212	17	1%	100%	42
Koksijde	1037	1379	1172	207	135	12%	0%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Komen-Waasten	144	199	169	30	25	15%	0%	0
Kontich	2290	2661	2262	399	-28	-1%	63%	0
Kortemark	1075	1580	1343	237	268	20%	0%	0
Kortenaken	612	767	652	115	40	6%	0%	0
Kortenberg	2061	2180	1853	327	-208	-11%	100%	0
Kortrijk	8986	11151	9478	1673	492	5%	100%	90
Kraainem	882	1034	878	155	-3	0%	0%	0
Kraainem_scenario	909	1034	878	155	-31	-4%	0%	0
Kruisem	1672	2149	1827	322	155	8%	0%	0
Kuurne	1698	1893	1609	284	-89	-6%	100%	84
Laakdal	1544	2115	1798	317	254	14%	100%	48
Laarne	1011	1424	1210	214	199	16%	100%	0
Lanaken	2633	2920	2482	438	-151	-6%	85%	0
Landen	1788	2186	1858	328	69	4%	33%	0
Langemark-Poelkapelle	659	1015	863	152	204	24%	0%	0
Lebbeke	1804	2249	1912	337	108	6%	0%	0
Lede	1520	2132	1812	320	292	16%	0%	0
Ledegem	1060	1270	1080	191	19	2%	100%	0
Lendeledede	648	770	655	116	7	1%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Lennik	1183	1675	1424	251	240	17%	40%	0
Leopoldsburg	1474	2045	1738	307	264	15%	100%	116
Leuven	9400	12254	10416	1838	1016	10%	100%	216
Lichtervelde	814	1084	922	163	108	12%	0%	0
Liedekerke	1335	1480	1258	222	-77	-6%	100%	0
Lier	3686	3851	3273	578	-413	-13%	92%	0
Lierde	598	735	624	110	26	4%	0%	0
Lievegem	2581	3218	2735	483	154	6%	0%	0
Lille	1601	2550	2167	382	566	26%	89%	75
Linkebeek	308	504	429	76	121	28%	0%	0
Linkebeek_scenario	324	504	429	76	105	24%	0%	0
Lint	1078	1218	1035	183	-42	-4%	0%	0
Linter	539	725	616	109	77	12%	17%	0
Lochristi	3407	3911	3324	587	-83	-2%	75%	4
Lokeren	5034	5804	4933	871	-101	-2%	91%	0
Lommel	2939	4095	3480	614	541	16%	58%	0
Londerzeel	1966	2300	1955	345	-11	-1%	100%	0
Lo-Reninge	308	600	510	90	202	40%	100%	0
Lubbeek	1571	1845	1568	277	-3	0%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Lummen	1609	1888	1605	283	-4	0%	100%	48
Maarkedal	1031	1131	961	170	-69	-7%	100%	0
Maaseik	2073	3180	2703	477	630	23%	81%	0
Maasmechelen	3655	4867	4137	730	482	12%	0%	0
Machelen	1576	1732	1472	260	-103	-7%	100%	66
Machelen_scenario	1625	1732	1472	260	-153	-10%	100%	66
Maldegem	2355	2615	2222	392	-133	-6%	88%	12
Malle	1546	2020	1717	303	171	10%	100%	0
Mechelen	9856	10619	9026	1593	-830	-9%	100%	40
Meerhout	856	1174	998	176	142	14%	0%	0
Meise	2516	3083	2620	462	105	4%	86%	136
Meise_scenario	2594	3083	2620	462	26	1%	86%	136
Menen	3390	4704	3998	706	609	15%	100%	200
Merchtem	1869	1988	1690	298	-180	-11%	83%	101
Merchtem_scenario	1927	1988	1690	298	-238	-14%	83%	101
Merelbeke-Melle	4947	5568	4733	835	-214	-5%	0%	0
Merkspas	869	1056	897	158	28	3%	0%	0
Mesen	131	183	156	27	25	16%	0%	0
Middelkerke	905	1746	1484	262	579	39%	56%	80

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Mol	3219	4537	3856	681	637	17%	89%	0
Moorslede	872	1455	1237	218	365	29%	100%	0
Mortsel	2536	3018	2565	453	30	1%	100%	34
Nazareth-De Pinte	2560	3182	2705	477	145	5%	50%	0
Niel	1084	1427	1213	214	129	11%	0%	0
Nieuwerkerken	698	919	781	138	83	11%	0%	0
Nieuwpoort	697	878	746	132	49	7%	0%	0
Nijlen	2205	3050	2593	458	388	15%	80%	127
Ninove	4071	4745	4033	712	-38	-1%	94%	0
Olen	1249	1822	1549	273	300	19%	100%	0
Oostende	5784	7527	6398	1129	614	10%	100%	96
Oosterzele	1442	1790	1522	269	80	5%	0%	0
Oostkamp	2279	2561	2177	384	-103	-5%	75%	0
Oostrozebeke	847	990	842	149	-5	-1%	100%	0
Opwijk	1737	2040	1734	306	-3	0%	100%	100
Oudenaarde	2876	3656	3107	548	231	7%	0%	0
Oudenburg	885	1079	917	162	32	3%	75%	0
Oudergem	657	902	767	135	110	14%	100%	0
Oud-Heverlee	1252	1636	1391	245	139	10%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Oudsbergen	1813	2979	2532	447	719	28%	100%	0
Oud-Turnhout	1430	1884	1601	283	171	11%	0%	0
Overijse	2074	2340	1989	351	-85	-4%	100%	60
Overijse_scenario	2178	2340	1989	351	-189	-9%	100%	60
Pajottegem	2599	3231	2747	485	148	5%	53%	60
Peer	1624	2183	1856	327	232	12%	100%	0
Pelt	2978	4446	3779	667	801	21%	100%	754
Pepingen	593	741	630	111	37	6%	0%	0
Pittem	604	656	558	98	-46	-8%	100%	0
Poperinge	1955	3081	2619	462	664	25%	100%	0
Putte	1835	2343	1992	351	156	8%	33%	0
Puurs-Sint-Amands	3134	3506	2980	526	-154	-5%	100%	23
Ranst	2004	2113	1796	317	-208	-12%	100%	0
Ravels	1651	1876	1595	281	-57	-4%	100%	0
Retie	1217	1275	1084	191	-133	-12%	100%	0
Riemst	1311	2078	1766	312	455	26%	100%	26
Rijkevorsel	1253	1561	1327	234	74	6%	0%	0
Roeselare	7147	7864	6684	1180	-462	-7%	100%	120
Ronse	2457	3745	3183	562	726	23%	100%	-30

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Roosdaal	1262	1285	1092	193	-170	-16%	100%	0
Rotselaar	1698	2162	1838	324	140	8%	0%	0
Rumst	1970	2117	1799	318	-170	-9%	100%	0
Schaarbeek	2607	3402	2892	510	285	10%	100%	7
Schelle	1019	1137	966	171	-53	-5%	100%	0
Scherpenheuvel-Zichem	1737	2271	1930	341	194	10%	0%	0
Schilde	2076	2214	1882	332	-194	-10%	100%	0
Schoten	3673	4971	4226	746	552	13%	0%	0
Sint-Agatha-Berchem	1123	1278	1086	192	-37	-3%	100%	0
Sint-Genesius-Rode	2007	2595	2206	389	199	9%	0%	0
Sint-Genesius-Rode_scenario	2109	2595	2206	389	97	4%	0%	0
Sint-Gillis	809	1060	901	159	92	10%	100%	0
Sint-Gillis-Waas	2031	3073	2612	461	582	22%	100%	121
Sint-Jans-Molenbeek	3667	4341	3690	651	23	1%	100%	324
Sint-Joost-ten-Node	292	410	349	62	56	16%	100%	0
Sint-Katelijne-Waver	2710	3199	2719	480	10	0%	100%	0
Sint-Lambrechts-Woluwe	1339	1458	1239	219	-99	-8%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Sint-Laureins	798	1087	924	163	126	14%	100%	0
Sint-Lievens-Houtem	1059	1173	997	176	-62	-6%	0%	0
Sint-Martens-Latem	1213	1414	1202	212	-10	-1%	0%	0
Sint-Niklaas	9267	10900	9265	1635	-2	0%	97%	262
Sint-Pieters-Leeuw	3317	3566	3031	535	-286	-9%	100%	264
Sint-Pieters-Leeuw_scenario	3485	3566	3031	535	-454	-15%	100%	264
Sint-Pieters-Woluwe	1268	1694	1440	254	172	12%	100%	0
Sint-Truiden	3645	5243	4456	786	812	18%	65%	0
Spiere-Helkijn	471	636	540	95	69	13%	0%	0
Stabroek	1520	2335	1985	350	464	23%	100%	0
Staden	1186	1553	1320	233	134	10%	100%	0
Steenokkerzeel	1236	1719	1461	258	225	15%	100%	0
Stekene	2167	2665	2265	400	98	4%	0%	0
Temse	3401	4116	3498	617	97	3%	0%	0
Ternat	2134	2364	2009	355	-125	-6%	100%	0
Tervuren	1938	2428	2064	364	126	6%	78%	138
Tervuren_scenario	2034	2428	2064	364	30	1%	78%	138
Tessenderlo-Ham	2460	3338	2838	501	378	13%	0%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Tielt	3103	3856	3277	578	174	5%	41%	0
Tielt-Winge	1151	1404	1193	211	43	4%	100%	0
Tienen	3363	4416	3754	662	390	10%	0%	0
Tongeren-Borgloon	4027	4846	4119	727	92	2%	100%	20
Torhout	2019	2854	2426	428	407	17%	11%	50
Tremelo	1013	1348	1146	202	133	12%	20%	0
Turnhout	5542	6281	5339	942	-203	-4%	100%	424
Ukkel	1371	1743	1482	261	110	7%	100%	110
Veurne	1269	1581	1344	237	75	6%	0%	0
Vilvoorde	5808	6191	5262	929	-545	-10%	100%	170
Vilvoorde_scenario	5988	6191	5262	929	-726	-14%	100%	170
Vleteren	411	559	475	84	64	13%	0%	0
Voeren	418	636	540	95	122	23%	0%	0
Vorselaar	784	1215	1032	182	248	24%	75%	0
Vorst	884	977	830	147	-53	-6%	100%	0
Vosselaar	1307	1416	1204	212	-103	-9%	100%	0
Waasmunster	1305	1485	1262	223	-43	-3%	0%	0
Waregem	4004	5166	4391	775	388	9%	95%	75
Watermaal-Bosvoorde	509	634	539	95	30	6%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Wellen	589	746	634	112	45	7%	0%	0
Wemmel	2047	2206	1875	331	-172	-9%	100%	20
Wemmel_scenario	2110	2206	1875	331	-235	-13%	100%	20
Wervik	1728	2289	1946	343	218	11%	0%	0
Westerlo	2010	3243	2757	486	747	27%	100%	0
Wetteren	2329	2743	2332	411	2	0%	100%	74
Wevelgem	3163	3755	3191	563	28	1%	89%	0
Wezembeek- Oppem	1626	2049	1741	307	115	7%	0%	0
Wezembeek- Oppem_scenario	1677	2049	1741	307	65	4%	0%	0
Wichelen	1220	1443	1227	216	7	1%	100%	90
Wielsbeke	766	1264	1074	190	308	29%	100%	0
Wijnegem	1328	1526	1297	229	-31	-2%	50%	0
Willebroek	3087	3355	2852	503	-235	-8%	100%	0
Wingene	1887	2402	2042	360	155	8%	0%	0
Wommelgem	1370	1709	1453	256	82	6%	100%	96
Wortegem-Petegem	520	595	506	89	-14	-3%	0%	0
Wuustwezel	1919	2717	2309	408	391	17%	100%	100
Zandhoven	1429	1737	1476	261	47	3%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Zaventem	2982	3663	3114	550	132	4%	0%	0
Zaventem_scenario	3075	3663	3114	550	38	1%	0%	0
Zedelgem	2307	2873	2442	431	136	6%	90%	0
Zele	2001	2888	2455	433	453	18%	100%	100
Zelzate	1508	1771	1505	266	-3	0%	0%	0
Zemst	2647	3287	2794	493	147	5%	100%	0
Zoersel	2155	2422	2059	363	-96	-5%	100%	-120
Zonhoven	1828	2348	1995	352	168	8%	67%	0
Zonnebeke	1170	1727	1468	259	298	20%	100%	190
Zottegem	2561	3183	2705	477	144	5%	43%	0
Zoutleeuw	633	987	839	148	206	25%	100%	0
Zuienkerke	233	287	244	43	12	5%	0%	0
Zulte	1457	2033	1728	305	271	16%	75%	0
Zutendaal	701	917	779	138	79	10%	100%	0
Zwalm	674	913	776	137	101	13%	100%	30
Zwevegem	2348	2807	2386	421	38	2%	0%	0

Bijlage 2 Confrontatie vraag en aanbod binnenstedelijke gebieden

b2.1.1 Confrontatie van vraag en aanbod van enkele binnenstedelijke gebieden in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen in het gewoon basisonderwijs

TABEL b2.1 Confrontatie van vraag en aanbod 2030-2031 van enkele binnenstedelijke gebieden in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen in het gewoon basisonderwijs

	Kleuteronderwijs		Lager onderwijs		Basisonderwijs	
	Abs	Rel	Abs	Rel	Abs	Rel
Antwerpen						
Antwerpen binnenstad - Eilandje	134	7,7%	-19	-0,8%	114	2,6%
Brederode -Markgrave -Harmonie	7	1,2%	75	7,1%	83	5,0%
Stadspark-Haringrode-Zurenborg - Oud-Berchem	-297	-10,7%	-213	-5,4%	-509	-7,6%
Centraal Station - Borgerhout intra muros zuid	79	7,5%	97	5,8%	177	6,5%
Antwerpen-Noord - Borgerhout intra muros Noord	436	14,2%	978	21,0%	1413	18,3%
Linkeroever	-93	-14,3%	8	0,6%	-85	-4,6%
Kiel-Expo-Hoboken-Valaar-Koornbloem	-108	-3,1%	181	3,4%	73	0,8%
Wilrijk-Nieuw-Berchem-Groenenhoek	-69	-2,4%	-2	-0,1%	-71	-1,0%
Deurne zuid + Borgerhout extra muros	-285	-12,9%	-3	-0,1%	-288	-5,1%
Deurne boven Rivierenhof	-179	-7,0%	52	1,4%	-128	-2,0%
Merksem	-235	-12,4%	-10	-0,3%	-245	-5,0%
Ekeren-Rozemaai	-13	-1,0%	164	7,5%	151	4,3%
Luchtbal-Haven	60	11,6%	100	15,6%	159	13,8%
Bezali	64	15,0%	125	18,6%	189	17,2%
Borsbeek	8	2,0%	116	16,5%	124	11,2%
Brugge						
Assebroek	121	30,6%	327	40,7%	447	37,4%
Dudzele	46	5,1%	2	0,2%	48	2,0%
Koolkerke	-6	-1,8%	54	8,9%	47	5,1%
Lissewege	-27	-3,4%	2	0,1%	-25	-1,2%
Sint Andries	27	4,0%	305	25,4%	332	17,8%
Sint-Kruis	62	13,4%	81	10,6%	142	11,7%
Sint-Michiels	1	0,1%	211	15,0%	211	9,5%

	Kleuteronderwijs		Lager onderwijs		Basisonderwijs	
	Abs	Rel	Abs	Rel	Abs	Rel
Gent						
Oostakker & Kanaaldorpen	1	0,3%	83	17,4%	84	9,5%
Mariakerke	-151	-10,1%	120	4,8%	-31	-0,8%
Macharius - Heirnis - Binnenstad	-121	-30,1%	-19	-3,1%	-140	-13,8%
Gentbrugge - Ledeberg - Nieuw Gent - UZ	-13	-2,8%	122	17,5%	109	9,5%
Binnenstad 3 - 4 - 5	16	2,9%	73	9,7%	90	6,8%
Zwijnaarde - Sint-Denijs-Westrem	-58	-11,0%	-24	-3,1%	-82	-6,3%
Stationsbuurt - Watersportbaan	-126	-13,6%	38	2,4%	-88	-3,5%
Drongen	66	6,1%	183	11,0%	249	9,0%
Muide - Sluizeken	283	17,9%	384	17,8%	667	17,9%
Dampoort - St.-Amandsberg	291	46,5%	38	6,7%	329	27,7%
Wondelgem	55	15,2%	100	18,5%	155	17,2%
Bloemekenswijk	417	24,0%	688	26,7%	1106	25,6%
Brugse Poort - Rooigem	127	23,7%	206	24,5%	333	24,2%
Rabot - Papegaai	-39	-6,2%	44	5,0%	5	0,3%
Leuven						
Leuven Station Bond Nieuw Kwartier Mussenwijk	-17	-4,3%	-2	-0,4%	-19	-2,0%
Leuven Centrum Naamse Ridder Vaart	159	29,6%	411	42,2%	570	37,7%
Wilse Wijgmaal	87	10,6%	228	18,8%	315	15,4%
Kessel-Lo Blauwput-Noord	21	3,3%	56	5,7%	77	4,8%
Heverlee Matadi Egenhoven	-45	-6,4%	-36	-3,3%	-81	-4,5%
Gebied 6	-19	-3,6%	192	21,1%	173	12,1%
Heverlee Zuid	-9	-2,4%	-9	-1,3%	-18	-1,7%
Mechelen						
Centrum	-140	-14,1%	-32	-1,8%	-172	-6,2%
Noord	-3	-0,6%	71	10,8%	68	6,0%
Zuid Tervuursestwg	-107	-14,8%	-170	-15,9%	-278	-15,5%
VWalem Battel	-30	-5,8%	-119	-16,7%	-149	-12,1%
Hombeek Leest Heffen	-122	-30,7%	-122	-20,9%	-244	-24,9%
Nekkerspoel + Arsenaal Muizen	-14	-3,0%	-41	-6,3%	-55	-5,0%

Bijlage 3 Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het gewoon secundair onderwijs

b3.1 Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het gewoon secundair onderwijs op gemeenteniveau

TABEL b3.1 Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod voor het gewoon secundair onderwijs op gemeenteniveau in het gewoon secundair onderwijs, inclusief deelnamepercentage en verwachte uitbreiding

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
	V	A	A*	A-A*	A*-V	$(A^*-V)/A^*$		
Aalst	10368	12478	9822	2656	-546	-6%	97%	410
Aalter	1128	1745	1407	338	279	20%	0%	0
Aarschot	5037	6376	5085	1291	48	1%	0%	0
Aartselaar	34	50	43	8	8	19%	100%	0
Affligem	0	0	0	0				
Alken	0	0	0	0				
Alveringem	0	0	0	0				
Anderlecht	3041	4016	3201	815	161	5%	92%	369
Antwerpen	41908	52 561	42092	10 470	184	0%	99%	3 640

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Antwerpen_scenario	42910	52 561	42092	10 470	-818	-2%	99%	
Anzegem	476	628	476	152	-1	0%	0%	0
Ardooie	666	815	660	155	-6	-1%	33%	0
Arendonk	1062	1440	1159	281	97	8%	0%	0
As	0	0	0	0				
Asse	1998	2242	1819	423	-179	-10%	100%	70
Assenede	0	0	0	0				
Avelgem	1765	2007	1651	356	-113	-7%	100%	-20
Baarle-Hertog	0	0	0	0				
Balen	24	118	89	30	64	73%	100%	0
Beernem	440	421	307	94	-233	-37%	50%	0
Beerse	0	0	0	0				
Beersel	716	926	787	139	71	9%	0%	90
Begijnendijk	621	787	646	140	25	4%	50%	0
Bekkevoort	0	0	0	0				
Beringen	2817	2776	2217	558	-600	-27%	100%	0
Berlaar	1050	1381	1126	254	76	7%	0%	0
Berlare	0	0	0	0				
Bertem	0	0	0	0				
Bever	0	0	0	0				

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht	5310	5699	4493	1206	-817	-18%	100%	330
Bierbeek	0	0	0	0				
Bilzen-Hoeselt	2909	3885	3109	777	200	6%	64%	219
Blankenberge	1179	1551	1256	295	77	6%	100%	0
Bocholt	527	724	543	181	16	3%	0%	0
Boechout	1376	1360	1145	215	-231	-20%	100%	160
Bonheiden	0	0	0	0				
Boom	3252	4274	3404	870	151	4%	83%	0
Boortmeerbeek	0	0	0	0				
Bornem	1274	2066	1680	387	406	24%	0%	184
Boutersem	0	0	0	0				
Brakel	1322	1944	1552	392	230	15%	17%	0
Brasschaat	4029	4775	3869	906	-160	-4%	73%	150
Brecht	0	0	0	0				
Bredene	209	208	173	35	-36	-21%	75%	0
Bree	2201	2630	2092	538	-110	-5%	100%	130
Brugge	16325	21397	17154	4243	829	5%	3%	0
Brussel-Stad	4835	5772	4756	1016	-79	-2%		506
Buggenhout	761	820	664	156	-96	-15%	100%	40
Damme	0	0	0	0				

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
De Haan	20	30	26	5	6	23%	100%	0
De Panne	462	655	544	111	82	15%	20%	0
Deerlijk	0	0	0	0				
Deinze	3883	4561	3601	960	-282	-8%	45%	80
Denderleeuw	1885	2038	1654	384	-231	-14%	80%	0
Dendermonde	5361	5721	4600	1121	-761	-17%	100%	300
Dentergem	0	0	0	0				
Dessel	0	0	0	0				
Destelbergen	0	0	0	0				
Diepenbeek	864	1205	976	230	112	11%	0%	0
Diest	3709	4815	3895	920	186	5%	0%	0
Diksmuide	1619	1968	1514	454	-105	-7%	100%	250
Dilbeek	2299	3144	2562	582	263	10%	100%	584
Dilsen-Stokkem	1365	1871	1521	350	156	10%	0%	0
Drogenbos	0	0	0	0				
Duffel	1593	2310	1790	520	198	11%	0%	75
Edegem	1157	1217	984	233	-172	-18%	100%	60
Eeklo	4651	5617	4368	1250	-284	-6%	0%	0
Elsene	21	1177	961	217	940	98%	0%	1150
Erpe-Mere	716	835	673	162	-43	-6%	0%	0
Essen	1194	1592	1306	286	112	9%	100%	48

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Etterbeek	1174	1080	917	163	-257	-28%	100%	0
Evere	350	630	491	140	141	29%	100%	0
Evergem	1512	1514	1261	253	-251	-20%	100%	120
Ganshoren	69	93	79	14	10	13%	100%	0
Gavere	0	0	0	0				
Geel	5209	6176	4905	1271	-303	-6%	88%	170
Geetbets	0	0	0	0				
Genk	7061	9040	7182	1858	122	2%	0%	0
Gent	27301	34291	27748	6543	447	2%	55%	2585
Geraardsbergen	3470	3662	2941	721	-529	-18%	88%	50
Gingelom	0	0	0	0				
Gistel	1172	1599	1281	318	109	8%	0%	0
Glabbeek	0	0	0	0				
Grimbergen	751	953	791	162	41	5%	0%	0
Grobbendonk	0	0	0	0				
Haacht	2623	3714	2971	743	348	12%	0%	0
Haaltert	0	0	0	0				
Halen	0	0	0	0				
Halle	6532	6700	5293	1407	-1239	-23%	100%	310
Hamme	1570	2131	1682	449	112	7%	0%	255
Hamont-Achel	456	618	504	114	48	9%	0%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Harelbeke	538	549	445	104	-94	-21%	100%	0
Hasselt	11163	14724	11858	2866	695	6%	0%	0
Hechtel-Eksel	890	1256	1043	213	153	15%	0%	0
Heers	0	0	0	0				
Heist-op-den-berg	2816	2892	2286	606	-530	-23%	100%	200
Hemiksem	0	0	0	0				
Herent	46	308	262	46	216	83%	100%	260
Herentals	3647	4147	3309	837	-337	-10%	91%	82
Herenthout	0	0	0	0				
Herk-de-Stad	2445	3041	2460	580	16	1%	0%	0
Herselt	0	0	0	0				
Herzele	1632	1987	1584	403	-48	-3%	33%	0
Heusden-Zolder	1840	1756	1418	338	-422	-30%	100%	0
Heuvelland	0	0	0	0				
Hoegaarden	668	819	696	123	28	4%	0%	0
Hoeilaart	163	150	128	23	-35	-28%	100%	0
Holsbeek	0	0	0	0				
Hooglede	0	0	0	0				
Hoogstraten	3628	5047	4055	992	427	11%	0%	100
Horebeke	0	0	0	0				

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Houthalen- Helchteren	1659	2067	1677	389	18	1%	0%	70
Houthulst	0	0	0	0				
Hove	741	788	670	118	-72	-11%	100%	113
Huldenberg	0	0	0	0				
Hulshout	0	0	0	0				
Ichtegem	103	139	118	21	15	13%	0%	0
Ieper	4554	5654	4521	1133	-33	-1%	73%	0
Ingelmunster	159	211	179	32	20	11%	100%	0
Izegem	2047	2682	2105	577	58	3%	88%	200
Jabbeke	0	0	0	0				
Jette	1338	1612	1304	308	-34	-3%	75%	250
Kalmthout	1968	2267	1828	439	-140	-8%	25%	0
Kampenhout	0	0	0	0				
Kapellen	1898	2307	1872	436	-27	-1%	0%	0
Kapelle-Op-Den- Bos	1756	2301	1870	431	114	6%	0%	125
Kaprijke	0	0	0	0				
Kasterlee	587	504	414	89	-172	-42%	100%	0
Keerbergen	2333	2452	1947	505	-386	-20%	100%	85
Kinrooi	250	412	350	62	101	29%	0%	0
Kluisbergen	0	0	0	0				

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
Knokke-Heist	618	1217	1002	215	384	38%	88%	19
Koekelare	288	384	326	58	39	12%	100%	0
Koekelberg	1241	1749	1486	262	246	17%	100%	0
Koksijde	321	452	339	113	18	5%	0%	0
Komen-Waasten	0	0	0	0				
Kontich	3588	4020	3253	767	-334	-10%	100%	104
Kortemark	843	1136	887	249	44	5%	0%	0
Kortenaken	0	0	0	0				
Kortenbergh	0	0	0	0				
Kortrijk	12432	13592	10780	2812	-1652	-15%	98%	949
Kraainem	0	0	0	0				
Kruisem	0	0	0	0				
Kuurne	664	780	663	117	-1	0%	100%	160
Laakdal	0	0	0	0				
Laarne	0	0	0	0				
Lanaken	1557	2067	1656	410	100	6%	83%	0
Landen	1171	1494	1230	264	58	5%	50%	0
Langemark-Poelkapelle	0	0	0	0				
Lebbeke	0	0	0	0				
Lede	1119	1299	1104	195	-15	-1%	0%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Ledegem	0	0	0	0				
Lendelede	206	290	240	51	34	14%	100%	0
Lennik	1498	2059	1718	340	221	13%	50%	0
Leopoldsburg	880	1406	1111	295	231	21%	60%	0
Leuven	13633	16574	13520	3054	-112	-1%	94%	933
Lichtervelde	104	140	119	21	15	13%	0%	0
Liedekerke	325	488	379	109	53	14%	100%	0
Lier	5757	6735	5355	1381	-403	-8%	87%	202
Lierde	0	0	0	0				
Lievegem	855	1008	831	177	-24	-3%	0%	0
Lille	0	0	0	0				
Linkebeek	0	0	0	0				
Lint	0	0	0	0				
Linter	0	0	0	0				
Lochristi	789	1444	1102	342	313	28%	0%	300
Lokeren	3569	4930	3990	940	422	11%	13%	91
Lommel	2262	3002	2374	628	112	5%	50%	100
Londerzeel	1785	1800	1438	362	-347	-24%	100%	200
Lo-reninge	0	0	0	0				
Lubbeek	0	0	0	0				
Lummen	545	504	414	90	-131	-32%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Maarkedal	0	0	0	0				
Maaseik	2792	4135	3272	863	480	15%	0%	0
Maasmechelen	2536	3422	2662	759	126	5%	0%	0
Machelen	149	250	188	63	38	20%	100%	0
Maldegem	983	1893	1559	334	576	37%	100%	192
Malle	4247	5069	4092	977	-155	-4%	90%	208
Mechelen	11376	12380	9761	2619	-1615	-17%	96%	444
Meerhout	0	0	0	0				
Meise	0	0	0	0				
Menen	2517	3021	2430	592	-87	-4%	80%	0
Merchtem	1745	2260	1791	469	46	3%	100%	456
Merelbeke-Melle	2613	3324	2662	662	49	2%	0%	0
Merksplas	0	0	0	0				
Mesen	0	0	0	0				
Middelkerke	0	0	0	0				
Mol	5448	6712	5341	1371	-107	-2%	13%	0
Moorslede	0	0	0	0				
Mortsel	2012	2600	2089	510	77	4%	100%	78
Nazareth-De Pinte	701	884	730	154	29	4%	100%	0
Niel	404	499	382	118	-22	-6%	67%	0
Nieuwerkerken	0	0	0	0				

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Nieuwpoort	393	686	532	154	139	26%	20%	0
Nijlen	1098	1350	1046	304	-52	-5%	67%	130
Ninove	3499	4132	3310	822	-189	-6%	100%	546
Olen	0	0	0	0				
Oostende	5902	7108	5678	1430	-224	-4%	82%	240
Oosterzele	0	0	0	0				
Oostkamp	184	341	273	68	89	33%	50%	0
Oostrozebeke	0	0	0	0				
Opwijk	1184	1707	1379	329	195	14%	0%	168
Oudenaarde	4814	6678	5331	1347	516	10%	0%	0
Oudenburg	0	0	0	0				
Oudergem	340	510	434	77	93	22%	100%	190
Oud-Heverlee	0	0	0	0				
Oudsbergen	0	0	0	0				
Oud-Turnhout	0	0	0	0				
Overijse	1844	2295	1836	459	-8	0%	25%	294
Pajottegem	0	0	0	0				
Peer	1201	1197	968	229	-233	-24%	100%	0
Pelt	2982	4313	3454	859	472	14%	19%	144
Pepingen	0	0	0	0				
Pittem	0	0	0	0				

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Poperinge	1559	1984	1591	394	32	2%	92%	0
Putte	0	0	0	0				
Puurs-Sint-Amands	1998	2649	2160	488	163	8%	33%	108
Ranst	0	600	484	116	484	100%	0%	600
Ravels	0	0	0	0				
Retie	0	0	0	0				
Riemst	0	0	0	0				
Rijkevorsel	0	0	0	0				
Roeselare	8069	9617	7608	2009	-461	-6%	90%	690
Ronse	1666	1983	1584	399	-82	-5%	40%	0
Roosdaal	853	1178	952	225	99	10%	0%	70
Rotselaar	843	1186	1008	178	165	16%	0%	0
Rumst	0	0	0	0				
Schaarbeek	1103	1356	1096	260	-8	-1%	100%	212
Schelle	0	0	0	0				
Scherpenheuvel- Zichem	0	0	0	0				
Schilde	1016	1248	993	255	-23	-2%	0%	0
Schoten	3080	3908	3112	796	32	1%	0%	50
Sint-Agatha- Berchem	382	800	613	187	231	38%	0%	450
Sint-Genesius-Rode	826	760	611	149	-215	-35%	100%	150

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Sint-Gillis	0	0	0	0				
Sint-Gillis-Waas	4	0	0	0	-4	#DIV/0!	100%	0
Sint-Jans- Molenbeek	1802	2585	2094	491	292	14%	100%	600
Sint-Joost-Ten-Node	0	0	0	0				
Sint-Katelijne-Waver	2409	2908	2365	543	-44	-2%	100%	264
Sint-Lambrechts- Woluwe	0	0	0	0				
Sint-Laureins	0	0	0	0				
Sint-Lievens- Houtem	0	0	0	0				
Sint-Martens-Latem	0	0	0	0				
Sint-Niklaas	12238	13632	10915	2717	-1323	-12%	72%	759
Sint-Pieters-Leeuw	0	300	255	45	255	100%	0%	300
Sint-Pieters-Woluwe	2081	2634	2109	525	28	1%	100%	370
Sint-Truiden	3952	4865	3890	974	-61	-2%	13%	0
Spiere-Helkijn	0	0	0	0				
Stabroek	1615	1827	1373	454	-242	-18%	100%	32
Staden	0	0	0	0				
Steenokkerzeel	0	0	0	0				
Stekene	443	605	484	121	41	8%	100%	100
Temse	315	369	285	84	-30	-10%	100%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Ternat	1717	1682	1408	274	-309	-22%	100%	139
Tervuren	1238	1320	1040	280	-198	-19%	100%	60
Tessenderlo-Ham	2166	2822	2222	600	56	3%	0%	0
Tielt	3292	3813	3040	773	-252	-8%	78%	0
Tielt-Winge	95	125	102	23	6	6%	0%	0
Tienen	3474	4518	3569	948	96	3%	0%	220
Tongeren-Borgloon	3776	5300	4213	1087	437	10%	88%	350
Torhout	4528	5836	4646	1191	118	3%	20%	0
Tremelo	0	0	0	0				
Turnhout	9045	11448	9110	2338	65	1%	87%	749
Ukkel	400	442	349	93	-51	-15%	100%	10
Veurne	1711	2458	1935	523	224	12%	0%	0
Vilvoorde	5071	5386	4281	1105	-790	-18%	100%	511
Vleteren	0	0	0	0				
Voeren	244	300	240	61	-4	-2%	0%	0
Vorselaar	1619	1575	1247	328	-372	-30%	100%	100
Vorst	30	40	34	6	4	11%	100%	0
Vosselaar	0	0	0	0				
Waasmunster	0	0	0	0				
Waregem	5386	7075	5632	1443	246	4%	8%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Watermaal- Bosvoorde	0	0	0	0				
Wellen	0	0	0	0				
Wemmel	614	615	479	136	-135	-28%	100%	0
Wervik	476	653	520	133	44	8%	50%	0
Westerlo	2316	2678	2182	496	-134	-6%	100%	0
Wetteren	4041	4425	3509	916	-532	-15%	100%	225
Wevelgem	828	910	743	167	-85	-11%	100%	100
Wezembeek- Oppem	1178	1394	1185	209	7	1%	0%	0
Wichelen	0	0	0	0				
Wielsbeke	0	0	0	0				
Wijnegem	769	888	730	158	-39	-5%	100%	120
Willebroek	679	790	614	175	-65	-11%	100%	0
Wingene	0	0	0	0				
Wommelgem	0	0	0	0				
Wortegem-Petegem	0	0	0	0				
Wuustwezel	746	884	663	221	-83	-13%	0%	0
Zandhoven	718	889	667	222	-51	-8%	0%	0
Zaventem	2932	3706	2870	836	-62	-2%	0%	244
Zedelgem	160	200	170	30	10	6%	100%	0
Zelee	1189	1652	1324	328	135	10%	80%	0

Gemeente	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
Zelzate	1687	1943	1540	404	-147	-10%	0%	0
Zemst	0	0	0	0				
Zoersel	0	0	0	0				
Zonhoven	1030	1690	1377	313	347	25%	43%	0
Zonnebeke	0	0	0	0				
Zottegem	3404	4417	3560	857	156	4%	22%	96
Zoutleeuw	428	570	485	86	57	12%	100%	0
Zuienkerke	0	0	0	0				
Zulte	0	0	0	0				
Zutendaal	0	0	0	0				
Zwalm	0	0	0	0				
Zwevegem	515	636	510	126	-5	-1%	0%	0

b3.2 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognoses voor het gewoon basisonderwijs op onderwijszoneniveau

TABEL b3.2 Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod voor het gewoon secundair onderwijs op onderwijszoneniveau in het gewoon secundair onderwijs, inclusief deelnamepercentage en verwachte uitbreiding

Zone	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030-2031
	V	A	A*	A-A*	A*-V	$(A^*-V)/A^*$		
001	41908	52 561	42092	10470	183	0,4%	99%	3 640
001scenario	42910	52 561	42092	10470	-818	-1,9%	99%	3 640
002	7642	10328	8282	2046	641	8%	63%	292
003	12791	14576	11644	2932	-1147	-10%	92%	352
004	7421	8878	7041	1836	-380	-5,4%	41%	80
005	10722	12958	10297	2661	-425	-4,1%	76%	1132
006	17487	21824	17518	4306	31	0,2%	44%	628
007	21176	24950	19843	5107	-1334	-7%	76%	868
008	5472	6830	5430	1400	-43	-0,8%	17%	0
009	8874	9985	8141	1843	-732	-9%	100%	515
010	10694	13392	10683	2709	-10	-0,1%	81%	749
011	5753	7288	5833	1455	80	1,4%	6%	0
012	13098	15751	12745	3006	-353	-2,8%	81%	1742
013	18206	24516	19938	4577	1732	9%	82%	4107
014	5875	7638	6117	1520	242	4,0%	0%	0

Zone	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
015	9571	10745	8664	2081	-908	-10%	76%	850
016	13678	16882	13782	3100	104	0,8%	94%	1193
017	4570	5907	4750	1157	181	3,8%	18%	220
018	13326	15454	12318	3136	-1008	-8%	58%	1109
019	6972	7698	6203	1494	-769	-12%	83%	0
020	8720	11107	8860	2247	140	1,6%	0%	70
021	15501	20659	16670	3989	1169	7,0%	6%	0
022	9629	12483	9934	2549	305	3,1%	41%	374
023	6943	9840	7806	2034	862	11%	0%	0
024	5123	6358	5120	1238	-3	-0,1%	20%	0
025	8486	11 552	9218	2334	731	8%	76%	956
026	12203	14611	11599	3012	-604	-5%	86%	410
027	8303	10119	8048	2071	-255	-3,2%	46%	80
028	7692	8672	6946	1726	-745	-11%	79%	595
029	8177	10461	8297	2164	121	1,5%	20%	192
030	32915	41457	33503	7954	588	1,8%	52%	3005
031	3470	3662	2941	721	-529	-18%	88%	50
032	8799	11007	8823	2184	24	0,3%	44%	316
033	6563	7835	6295	1541	-268	-4,3%	88%	616
034	6480	8662	6915	1747	434	6,3%	11%	0
035	18310	20305	16177	4128	-2133	-13%	79%	1189

Zone	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsgraad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsgraad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsgraad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding 2030- 2031
036	6358	8347	6695	1652	337	5,0%	22%	96
037	18765	24937	20017	4926	1252	6,3%	30%	19
038	6113	7638	6112	1526	-1	0,0%	82%	0
039	17971	20141	16090	4052	-1881	-12%	90%	1209
040	7284	8915	7132	1783	-152	-2,1%	70%	240
041	11148	13615	10792	2823	-356	-3,3%	86%	890
042	6026	7836	6266	1569	240	3,8%	32%	0
043	4506	6220	4865	1355	359	7,4%	32%	250
044	7628	9710	7759	1950	132	1,7%	28%	0

Bijlage 4 Confrontatie van vraag- en aanbodprognose in het buitengewoon basisonderwijs

b4.1 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognoses voor het buitengewoon basisonderwijs op niveau van de onderwijszone

TABEL b4.1 Confrontatie van prognoses van vraag en aanbod voor het buitengewoon basisonderwijs op onderwijzeniveau

Zonenaam	Zone	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsg raad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsg raad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsg raad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding
		V	A	A*	A-A*	A*-V	$(A^*-V)/A^*$		
Antwerpen Wommelgem	001	2618	2924	2485	439	-132	-5,3%	96%	255
Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amands, Rumst, Schelle, Willebroek	002	810	816	693	122	-116	-16,8%	100%	27
Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Laakdal, Lille, Olen, Vorselaar, Westerlo	003	637	689	585	103	-52	-8,8%	67%	64
Essen, Kalmthout, Kapellen, Stabroek, Wuustwezel	004	646	751	638	113	-8	-1,3%	50%	10
Berlaar, Heist-op-den-Berg, Lier, Lint, Nijlen, Ranst	005	698	753	640	113	-58	-9,0%	20%	15
Baarle-Hertog, Brasschaat, Brecht, Hoogstraten, Malle, Merksplas, Rijkvorsel, Schilde, Schoten, Wijnegem, Zandhoven, Zoersel	006	1099	1242	1055	186	-43	-4,1%	70%	74
Bonheiden, Boortmeerbeek, Duffel, Haacht, Kampenhout, Keerbergen, Mechelen, Putte, Rotselaar, Sint-Katelijne-Waver, Tremelo, Zemst	007	803	890	757	134	-46	-6,1%	67%	16
Balen, Dessel, Meerhout, Mol	008	262	287	244	43	-18	-7,5%	50%	0

Boechout, Edegem, Hove, Kontich, Mortsel	009	174	230	196	35	22	11,2%	67%	36
Arendonk, Beerse, Kasterlee, Oud-Turnhout, Ravels, Retie, Turnhout, Vosselaar	010	1089	1207	1026	181	-63	-6,2%	80%	90
Aarschot, Begijnendijk, Herselt, Holsbeek, Hulshout, Tielt-Winge	011	130	166	141	25	11	7,9%	0%	0
Affligem, Asse, Dilbeek, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Meise, Merchtem, Opwijk, Ternat, Wemmel	012	284	334	284	50	0	0,1%	100%	8
Alle gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad	013	713	831	706	125	-7	-0,9%	100%	70
Bekkevoort, Diest, Halen, Scherpenheuvel-Zichem, Tessenderlo-Ham	014	489	590	501	88	12	2,5%	50%	22
Beersel, Drogenbos, Pajottegem, Halle, Lennik, Linkebeek, Pepingen, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw	015	555	763	649	115	94	14,5%	67%	11
Bertem, Bierbeek, Herent, Leuven, Lubbeek, Oud-Heverlee	016	910	977	830	147	-79	-9,6%	83%	51
Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaeken, Linter, Tienen, Zoutleeuw	017	330	420	357	63	26	7,4%	33%	0
Grimbergen, Hoeilaart, Huldenberg, Kortenberg, Kraainem, Machelen, Overijse, Steenokkerzeel, Tervuren, Vilvoorde, Wezembeek-Oppem, Zaventem	018	302	371	315	56	13	4,2%	50%	16
Beringen, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Leopoldsburg, Lummen	019	809	798	678	120	-131	-19,4%	90%	0
As, Genk, Houthalen-Helchteren, Zutendaal	020	570	674	573	101	3	0,5%	25%	0
Alken, Diepenbeek, Hasselt, Herk-de-Stad, Zonhoven	021	1588	1822	1548	273	-39	-2,5%	25%	0
Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Lommel, Oudsbergen, Pelt, Peer	022	1155	1212	1030	182	-125	-12,1%	83%	100
Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen	023	702	867	737	130	35	4,7%	0%	0
Gingelom, Heers, Landen, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Wellen	024	367	386	328	58	-39	-11,8%	50%	0
Bilzen-Hoeselt, Herstappe, Lanaken, Riemst, Tongeren-Borgloon, Voeren	025	683	785	667	118	-16	-2,4%	33%	0
Aalst, Erpe-Mere, Lede	026	564	652	554	98	-9	-1,7%	83%	77
Aalter, Deinze, Dentergem, Kruisem, Oostrozebeke, Pittem, Tielt, Wingene, Zulte	027	722	645	548	97	-174	-31,7%	100%	57
Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke	028	539	500	425	75	-114	-26,9%	100%	7
Assenede, Eeklo, Kaprijke, Maldegem, Sint-Laureins, Zelzate, Lievegem	029	474	504	428	76	-45	-10,6%	25%	32

Nazareth-De Pinte, Destelbergen, Evergem, Gent, Lochristi, Merelbeke-Melle, Sint-Martens-Latem	030	2353	2251	1914	338	-440	-23,0%	53%	33
Bever, Geraardsbergen, Lierde	031	231	234	199	35	-33	-16,5%	100%	0
Berlare, Laarne, Lokeren, Oosterzele, Waasmunster, Wetteren, Wichelen, Zele	032	867	905	769	136	-98	-12,7%	86%	59
Denderleeuw, Haaltert, Liedekerke, Ninove, Roosdaal	033	232	249	212	37	-20	-9,7%	100%	0
Gavere, Horebeke, Kluisbergen, Maarkedal, Oudenaarde, Ronse, Wortegem-Petegem, Zwalm	034	502	728	619	109	117	18,8%	0%	64
Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse	035	860	912	776	137	-84	-10,9%	67%	116
Brakel, Herzele, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem	036	140	137	117	21	-23	-19,6%	100%	7
Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Zuienkerke	037	1258	1334	1134	200	-123	-10,9%	73%	28
Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Mesen, Poperinge, Vleteren, Zonnebeke	038	363	564	479	85	117	24,3%	100%	70
Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	039	1702	1817	1545	273	-157	-10,2%	85%	24
Bredene, Gistel, Middelkerke, Oostende, Oudenburg	040	444	539	458	81	14	3,0%	100%	43
Ardoos, Hooghe, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lendeled, Moorslede, Roeselare, Staden	041	1245	1085	922	163	-323	-35,0%	100%	5
Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Lichtervelde, Torhout, Zedelgem	042	452	519	441	78	-11	-2,5%	60%	34
Alveringem, De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, Lo-Reninge, Nieuwpoort, Veurne	043	466	579	492	87	26	5,3%	29%	0
Anzegem, Avelgem, Waregem, Wielsbeke	044	263	256	218	38	-45	-20,8%	50%	0

Bijlage 5 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognose in het buitengewoon secundair onderwijs

b5.1 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognoses voor het buitengewoon secundair onderwijs op niveau van de onderwijszone

TABEL b5.1 Confrontatie van de vraag- en aanbodprognoses voor het buitengewoon secundair onderwijs op niveau van de onderwijszone

Zonenaam	Zone	Verwachte vraag 2030-2031	Verwacht aanbod 2030-2031 zonder benuttingsg raad	Verwacht aanbod 2030-2031 met benuttingsg raad	Marge t.o.v. aanbod zonder benuttingsg raad	Absoluut verschil	Relatief verschil	Deelname %	Verwachte uitbreiding
		V	A	A*	A-A*	A*-V	(A*-V)/A*		
Antwerpen Wommelgem	001	2170	2442	2028	414	-142	-7,0%	94%	197,356
Aartselaar, Boom, Bornem, Hemiksem, Niel, Puurs-Sint-Amands, Rumst, Schelle, Willebroek	002	695	613	516	97	-179	-34,7%	100%	0
Geel, Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Laakdal, Lille, Olen, Vorselaar, Westerlo	003	477	427	350	77	-127	-36,1%	75%	0
Essen, Kalmthout, Kapellen, Stabroek, Wuustwezel	004	406	359	305	54	-101	-33,2%	100%	30
Berlaar, Heist-op-den-Berg, Lier, Lint, Nijlen, Ranst	005	489	727	618	109	129	20,9%	100%	0
Baarle-Hertog, Brasschaat, Brecht, Hoogstraten, Malle, Merksplas, Rijkevorsel, Schilde, Schoten, Wijnegem, Zandhoven, Zoersel	006	1728	1704	1401	303	-328	-23,4%	60%	28,64396
Bonheiden, Boortmeerbeek, Duffel, Haacht, Kampenhout, Keerbergen, Mechelen, Putte, Rotselaar, Sint-Katelijne-Waver, Tremelo, Zemst	007	544	549	459	90	-85	-18,5%	100%	92
Balen, Dessel, Meerhout, Mol	008	140	169	144	25	4	2,5%	0%	0

Boechout, Edegem, Hove, Kontich, Mortsel	009	0	0	0	0	0			
Arendonk, Beerse, Kasterlee, Oud-Turnhout, Ravels, Retie, Turnhout, Vosselaar	010	850	969	812	157	-38	-4,7%	25%	0
Aarschot, Begijnendijk, Herselt, Holsbeek, Hulshout, Tielt-Winge	011	192	213	181	32	-11	-5,8%	0%	0
Affligem, Asse, Dilbeek, Kapelle-op-den-Bos, Londerzeel, Meise, Merchtem, Opwijk, Ternat, Wemmel	012	241	282	240	42	-1	-0,4%	100%	16
Alle gemeenten van het administratief arrondissement Brussel-hoofdstad	013	711	645	537	108	-174	-32,3%	100%	0
Bekkevoort, Diest, Halen, Scherpenheuvel-Zichem, Tessenderlo-Ham	014	170	199	161	38	-9	-5,6%	0%	0
Beersel, Drogenbos, Pajottegem, Halle, Lennik, Linkebeek, Pepingen, Sint-Genesius-Rode, Sint-Pieters-Leeuw	015	178	240	204	36	26	12,6%	67%	0
Bertem, Bierbeek, Herent, Leuven, Lubbeek, Oud-Heverlee	016	860	884	735	149	-125	-17,0%	100%	153
Boutersem, Geetbets, Glabbeek, Hoegaarden, Kortenaken, Linter, Tienen, Zoutleeuw	017	295	313	266	47	-29	-11,0%	50%	45
Grimbergen, Hoeilaart, Huldenberg, Kortenberg, Kraainem, Machelen, Overijse, Steenokkerzeel, Tervuren, Vilvoorde, Wezembeek-Oppeem, Zaventem	018	175	209	178	31	3	1,6%	100%	0
Beringen, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Leopoldsburg, Lummen	019	871	991	820	171	-51	-6,2%	67%	217
As, Genk, Houthalen-Helchteren, Zutendaal	020	484	572	483	88	0	-0,1%	0%	32
Alken, Diepenbeek, Hasselt, Herk-de-Stad, Zonhoven	021	1336	1409	1143	266	-193	-16,9%	0%	0
Bocholt, Bree, Hamont-Achel, Lommel, Oudsbergen, Pelt, Peer	022	1262	1257	1040	217	-222	-21,3%	70%	124
Dilsen-Stokkem, Kinrooi, Maaseik, Maasmechelen	023	672	767	641	126	-31	-4,9%	0%	0
Gingelom, Heers, Landen, Nieuwerkerken, Sint-Truiden, Wellen	024	179	135	115	20	-64	-56,1%	100%	0
Bilzen-Hoeselt, Herstappe, Lanaken, Riemst, Tongeren-Borgloon, Voeren	025	421	359	283	76	-138	-49,0%	67%	0
Aalst, Erpe-Mere, Lede	026	1047	912	761	151	-286	-37,6%	100%	51,78125
Aalter, Deinze, Dentergem, Kruisem, Oostrozebeke, Pittem, Tielt, Wingene, Zulte	027	266	325	276	49	11	3,8%	75%	0
Buggenhout, Dendermonde, Hamme, Lebbeke	028	400	443	366	76	-33	-9,0%	100%	18

Assenede, Eeklo, Kaprijke, Maldegem, Sint-Laureins, Zelzate, Lievegem	029	100	111	94	17	-6	-6,2%	0%	0
Nazareth-De Pinte, Destelbergen, Evergem, Gent, Lochristi, Merelbeke-Melle, Sint-Martens-Latem	030	2645	2922	2454	468	-191	-7,8%	38%	151
Bever, Geraardsbergen, Lierde	031	0	80	68	12	68	100,0%	0%	80
Berlare, Laarne, Lokeren, Oosterzele, Waasmunster, Wetteren, Wichelen, Zele	032	539	544	455	89	-84	-18,5%	100%	58
Denderleeuw, Haaltert, Liedekerke, Ninove, Roosdaal	033	344	333	277	56	-68	-24,5%	80%	0
Gavere, Horebeke, Kluisbergen, Maarkedal, Oudenaarde, Ronse, Wortegem-Petegem, Zwalm	034	532	540	446	94	-86	-19,3%	0%	0
Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse	035	987	914	720	194	-267	-37,1%	100%	0
Brakel, Herzele, Sint-Lievens-Houtem, Zottegem	036	142	151	128	23	-14	-10,7%	0%	0
Beernem, Blankenberge, Brugge, Damme, De Haan, Jabbeke, Knokke-Heist, Oostkamp, Zuienkerke	037	1575	1868	1502	366	-72	-4,8%	0%	0
Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Mesen, Poperinge, Vleteren, Zonnebeke	038	371	421	349	72	-22	-6,3%	75%	0
Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Menen, Spiere-Helkijn, Wervik, Wevelgem, Zwevegem	039	1147	1183	999	184	-148	-14,8%	75%	187
Bredene, Gistel, Middelkerke, Oostende, Oudenburg	040	571	558	448	111	-124	-27,7%	80%	-20
Ardoosie, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Ledegem, Lendeledede, Moorslede, Roeselare, Staden	041	1280	1064	846	218	-435	-51,4%	100%	87
Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Lichtervelde, Torhout, Zedelgem	042	179	191	162	29	-16	-10,0%	0%	0
Alveringem, De Panne, Diksmuide, Houthulst, Koksijde, Lo-Reninge, Nieuwpoort, Veurne	043	295	387	329	58	35	10,5%	0%	0
Anzegem, Avelgem, Waregem, Wielsbeke	044	420	484	395	88	-25	-6,2%	0%	0

Referenties

Groenez, S. & Surkyn, J. (2015). Een capaciteitsmonitor voor het leerplichtonderwijs: Meta-analyse. Leuven: HIVA-KU Leuven.

Groenez, S. & Surkyn, J. (2015). Een capaciteitsmonitor voor het leerplichtonderwijs: Technisch rapport. Leuven: HIVA-KU Leuven.

Groenez, S. & Surkyn, J. (2018). Een capaciteitsmonitor voor het leerplichtonderwijs - Editie 2018: Metaanalyse. Leuven: HIVA-KU Leuven.

Havermans, N., Kangas, T., & Surkyn, J. (2022). *Capaciteitsmonitor 2021: Analyse van capaciteitsnoden en pendelbewegingen in Vlaanderen*. HIVA-KU Leuven.